Divisie:	Inspectie
Afdeling:	NVWA HH IH Afd Dier
Team:	NVWA HH IH Tm [redacted] Dierenwelzijn Landbouw
Teamleider:	[redacted]
Inspecteur(s):	

Dit rapport van bevindingen is bestemd voor de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, Team Bestuurlijke Maatregelen.

Onderzoeksnummer NVWA:	149462
Rapportnummer:	114535

Overtredend bedrijf/onderneming:

[redacted]

Overtreder :

Relatienummer	[redacted]
Naam	
Voornamen	
Geboortedatum	
Woonadres	
Geslacht	
Nationaliteit	
Geboorteplaats	
Beroep	
Postcode en woonplaats	
Gemeente	
Land	
Personalia conform	

Datum eerste verhoor:	06 februari 2019
Datum laatste verhoor:	-
Datum sluiting rapport:	12 februari 2019

Aantal bijlage(n): 5

Onze referentie: 149462/114535/[redacted]

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

Ondergetekenden, inspecteurs, [redacted] en [redacted] (toezichthoudend dierenarts) met toezichthoudernummers [redacted], toezichthouders van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, als bedoeld in artikel 5:11 van de Algemene wet bestuursrecht, aangewezen voor het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wettelijke voorschriften waarvan het toezicht op de naleving is opgedragen aan de NVWA, berichten u het volgende:

Aanleiding:
Dit rapport van bevindingen is opgesteld naar aanleiding van een inspectie (4548784) in het kader van Welzijn Aandachtsbedrijven.

Bijlage 1: Voorafgaand aan deze controle werd door mij, toezichthouder [redacted] de stallijst van het UBN (uniek bedrijfsnummer) met nummer [redacted] op naam van [redacted] het I&R systeem gegenereerd. Ik zag dat op deze stallijst 1 rund was vermeld.
Deze stallijst is als bijlage 1 aan het rapport toegevoegd.

Op woensdag 06 februari 2019 omstreeks 10.45 uur bevonden wij, toezichthouders [redacted] en [redacted] ons op het bedrijf van [redacted] Wij ontmoetten een mannelijke persoon de ons bekende [redacted] hierna overtreder [redacted]

Nadat wij toezichthouders ons aan overtreder [redacted] hadden gelegitimeerd als toezichthouders van de NVWA, middels het tonen van ons legitimatiebewijs toezichthouder hebben wij de reden van onze komst aan hem medegedeeld.

Wij hebben ons gehouden aan het hygiëne protocol in houdende dat: wij ontsmette laarzen en een wegwerp overall hadden aangedaan die afkomstig zijn van de NVWA.

Bevindingen:
Tijdens de korte woordenwisseling die volgde, gaf overtreder [redacted] aan dat wij maar een andere keer terug moesten komen. Hij deelde mede het onzinnig, respectievelijk onnodig te vinden dat hij werd gecontroleerd omdat hij nog maar 1 rund hield.
"En ja, er staat water bij de koe maar die staat net buiten bereik".
Nadat wij hadden medegedeeld dat wij direct een controle uit wilden voeren en hij ons toegang tot de stal diende te verschaffen opende hij de deur van de stal gelegen achter het woonhuis.

Bij binnenkomst in de gedeeltelijk ingevallen stal zagen wij, toezichthouders 1 rund dat aangebonden werd gehouden in een zogenaamde grupstal.
Wij zagen dat het rund ondanks de leeftijd van bijna 20 jaar (geb. dat. 14-03-1999) in een goede conditie verkeerde.
Wij zagen bij binnenkomst dat er een emmer water in de voergoot van de stal stond.
Wij zagen dat de emmer water buiten het bereik van de koe stond. Tevens zagen wij dat er aan de kant van de voergoot naast het rund een klepelbak (drinkbak)

aanwezig was. Wij zagen en voelden dat deze drinkbak buiten bedrijf was en er geen water in de drinkbak stroomde.
Wij, toezichthouders zagen dat overtreder de emmer water voor het rund plaatste en ook water in de drinkbak goot. Wij hebben niet waar genomen dat het rund ging drinken.
Wel was het ons, toezichthouders duidelijk dat dit rund geen (vrije) toegang tot water had en voor haar behoefte aan water volledig afhankelijk is van de hoeveelheid water die door overtreder wordt verstrekt. Hoeveel water overtreder per dag aan dit dier verstrekt is ons niet duidelijk geworden.
Wij zagen eveneens dat dit rund niet op andere wijze in haar behoefte aan water kon voldoen.
Wel gaf overtreder aan dat hij dagelijks aan het rund onder andere suikerbieten voedert, waarin volgens hem veel water zit (zie opmerking overtreder).

Gelet op artikel 1.7 lid f van het Besluit houders van dieren (hierna Besluit) heeft een dier toegang tot een toereikende hoeveelheid water van passende kwaliteit of kan op een andere wijze aan zijn behoefte aan water voldoen.

Eveneens zagen wij dat de klauwen van dit rund te lang waren en nodig bekapt dienden te worden. Wij zagen dat alle 4 de klauwen van dit rund te lang waren en omhoog begonnen te groeien.
Toezichthoudend dierenarts [redacted] wees mij, toezichthouders [redacted] eveneens op het feit dat dit rund fysiek ongerief en mogelijk pijn konden ondervinden van deze te lange klauwen bij het staan doordat de stand van de klauwen doordat deze te lang zijn, verandert. Hierdoor kunnen tevens gewrichtsproblemen ontstaan.

Eveneens is het ons toezichthouders bekend dat overtreder dit rund het gehele jaar door in de grupstal van zijn bedrijf, aangebonden huisvest.
Ik, toezichthouder [redacted] kom op het bedrijf van overtreder vanaf omstreeks 2012 en heb de door hem gehouden runderen altijd in de grupstal aangebonden aangetroffen. Ik nooit waargenomen dat de runderen, in dit geval het laatste rund op het bedrijf, op andere wijze binnen werden gehuisvest of toegang hadden tot een weiland of uitloop aan de stal.
Gelet op de wijze van huisvesten en de minimale bewegingsvrijheid die dit dier heeft, slijten de klauwen van dit rund, doordat zij niet kan lopen, niet op goede, natuurlijke wijze af.
Een tijdig bekappen van de klauwen van deze runderen is daarom essentieel voor het behoud van een juiste stand van de klauw en het voorkomen van fysiek ongerief en pijn bij deze runderen.

Gelet op de bovenstaande bevindingen is aan 1 rund de nodige verzorging onthouden en wordt het welzijn van dit rund zonder redelijk doel benadeeld.

Dit zijn onder andere overtredingen van Artikel 2.1 lid 1 en artikel 2.2 lid 8 van de Wet dieren.

Eveneens zagen wij, toezichthouders dat het grootste gedeelte van deze stal, ook het middenpad en de vloer rondom het rund, evenals tijdens de controle in 2015, bedekt was met een dikke laag rundermest. Wij wisten wij dat de mest in deze stal geruime tijd, mogelijk maanden, in deze stal was opgeslagen.
Wij, toezichthouders duidden overtreder onder andere op het feit dat mest ongedierte en vliegen aan kan trekken. Wij zagen wel dat het rund een

schone- en droge ligplaats had. Met name omdat dit rund het enige dier is in de stal en dwars kan gaan liggen.

Na afloop van deze controle hebben wij, toezichthouders [redacted] en [redacted] een gesprek gehad met overtreder [redacted] Tijdens dit gesprek heb ik, toezichthouder [redacted] overtreder [redacted] medegedeeld dat ten aanzien van de Bestuurlijke handhaving een rapport zal worden opgemaakt dat aan het Team Bestuurlijke Maatregelen van de NVWA zal worden toegezonden.
Veder heb ik overtreder [redacted] medegedeeld dat indien hij niet voldoet aan de genoemde maatregelen dit kosten met zich mee kan brengen die op hem kunnen worden verhaald.

Het bovenstaande is overtreder [redacted] aan te rekenen.

Bijlage 2: Van de bovengenoemde situaties is door mij, toezichthouder [redacted] een aantal overzichtsfoto's gemaakt. Deze foto`s zijn als bijlage 2 aan het rapport toegevoegd.

<u>Te nemen maatregelen:</u>

1) U dient er direct voor te zorgen dat uw rund toegang heeft tot een toereikende hoeveelheid vers drinkwater van passende kwaliteit.

2) U dient de klauwen van uw runderen te (laten) bekappen.

<u>Advies:</u>
Gelet op de aangetroffen hoeveelheden (oude) mest in deze stal dient het de aanbeveling alle mest uit de stal te verwijderen.

<u>Opmerking overtreder:</u>

"De koe krijgt iedere dag 40*-50 kilo suikerbieten. Suikerbieten bestaan voor 80% uit water. Dat is dus 40 liter water. Verder krijgt het rund restanten van groenten uit de keuken. Tevens krijgt het rund elke dag aardappelschillen. Het feit dat het rund vooraf en nadien geen water drinkt bewijst dat hij voldoende water heeft. Het is ook nog een kleine koe. Die heeft minder water nodig. Jullie gaan uit van een ander type koe die 800 kilo weegt.*
Het is wettelijk niet verboden om mestopslag in de stal te hebben. Ik geef mijn rund een aantal keren per dag een emmer water.
Ook krijgt de koe onbeperkt weidehooi ter beschikking. Jullie moeten beamen dat de koe in goede conditie is. Zij heeft een droge ligplaats.
Van mijn klauwbekapper heb ik geleerd en vernomen dat lange voorklauwen geen fysiek hinder ondervinden voor de koe omdat de te ***lange stukken regelmatig vanzelf afbreken".***

<u>Opmerking toezichthouders en historie:</u>

Genoemde maatregelen kunnen op korte termijn worden uitgevoerd.
Door het plaatsen van een (vaste) waterbak kan de watervoorziening voor dit rund op eenvoudige wijze worden gerealiseerd.

Verder merken wij, toezichthouders op dat op het bedrijf van overtreder [redacted] steeds dezelfde omissies worden geconstateerd.

Er is al eerder geconstateerd dat de klauwen van runderen nodig bekapt dienen te worden en de watervoorziening bij runderen niet akkoord was. zie toezichtrapporten 65583, 77717 en 84424.

Bijlage 3: De rapporten met nummers 65583, 77717 en 84424 zijn als bijlage 3A, B, C aan het rapport toegevoegd.

Bijlage 4: Tijdens deze controle heeft toezichthoudend dierenarts [redacted] het aanwezige rund veterinair beoordeeld. Naar aanleiding van haar bevindingen heeft zij een veterinaire verklaring opgesteld die als bijlage 4 aan het rapport is toegevoegd.

Wij hebben zeer onze twijfels of overtreder [redacted] genoemde maatregelen in stand houdt.

Bijlage 5: De gegevens van de Kamer van koophandel met betrekking tot de [redacted] zijn als bijlage 5 aan het rapport toegevoegd.

Dit rapport is opgemaakt op ambtsbelofte, gesloten en getekend te [redacted] op 12 februari 2019

[redacted]

[redacted]

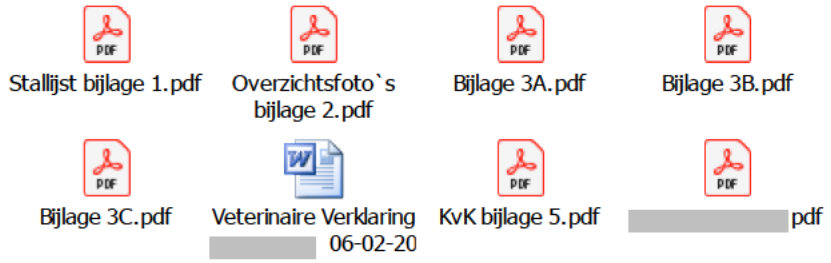

Stallijst

[redacted]

Selectie gegevens

Aanvraagdatum	29-01-2019
Peildatum	29-01-2019
ME/UBN	[redacted]
Diersoort	

	Runderen	Schapen	Geiten
Aantal dieren op stallijst	1	0	0
Aantal vrije oormerken	29	0	

Stallijst ME/UBN [redacted] Peildatum 29-01-2019

Bedrijfsgegevens

doc 1

ME/UBN
Adres
Postcode en woonplaa
Relatienummer
Naam
Telefoonnummer

[redacted]

	Runderen	Schapen	Geiten
Aantal dieren op stallijst	1	0	0

Vlaggen

Vlagsoort	Vlag op UBN	Ingangsdatum

Diersoort Rund

Nr	[redacted]	sl. /v	Haar-kleur	Geboorte datum	Aanvoer datum	Laatste kalfdatu	[redacted]	Opmerking
1			ZB	14-03-1999	14-03-1999			

Nog niet verwerkte meldingen

ID-code	Geboorte datum	Gesl. m/v	Haar kleur	Moeder	Soort melding	Datum	Status melding	Reden van afwijzing

Actuele vrij merken diersoort Rund

[redacted]	Soort merk
	Oormerk
	Oormerk
	Oormerk
	Oormerk
	Oormerk
	Oormerk
	Oormerk
	Oormerk
	Oormerk
	Oormerk
	Oormerk
	Oormerk
	Oormerk
	Oormerk
	Oormerk
	Oormerk
	Oormerk
	Oormerk
	Oormerk
	Oormerk
	Oormerk
	Oormerk
	Oormerk
	Oormerk
	Oormerk
	Oormerk

doc 1

Actuele vrij merken diersoort Rund

ID-code	Werknummer	Soort merk
		Oormerk
		Oormerk
		Oormerk

Versie 2.4

Overzichtsfoto`s [redacted] 05 februari 2019

Rund [redacted] Geen drinkwater bij binnenkomst en te Lange klauwen.

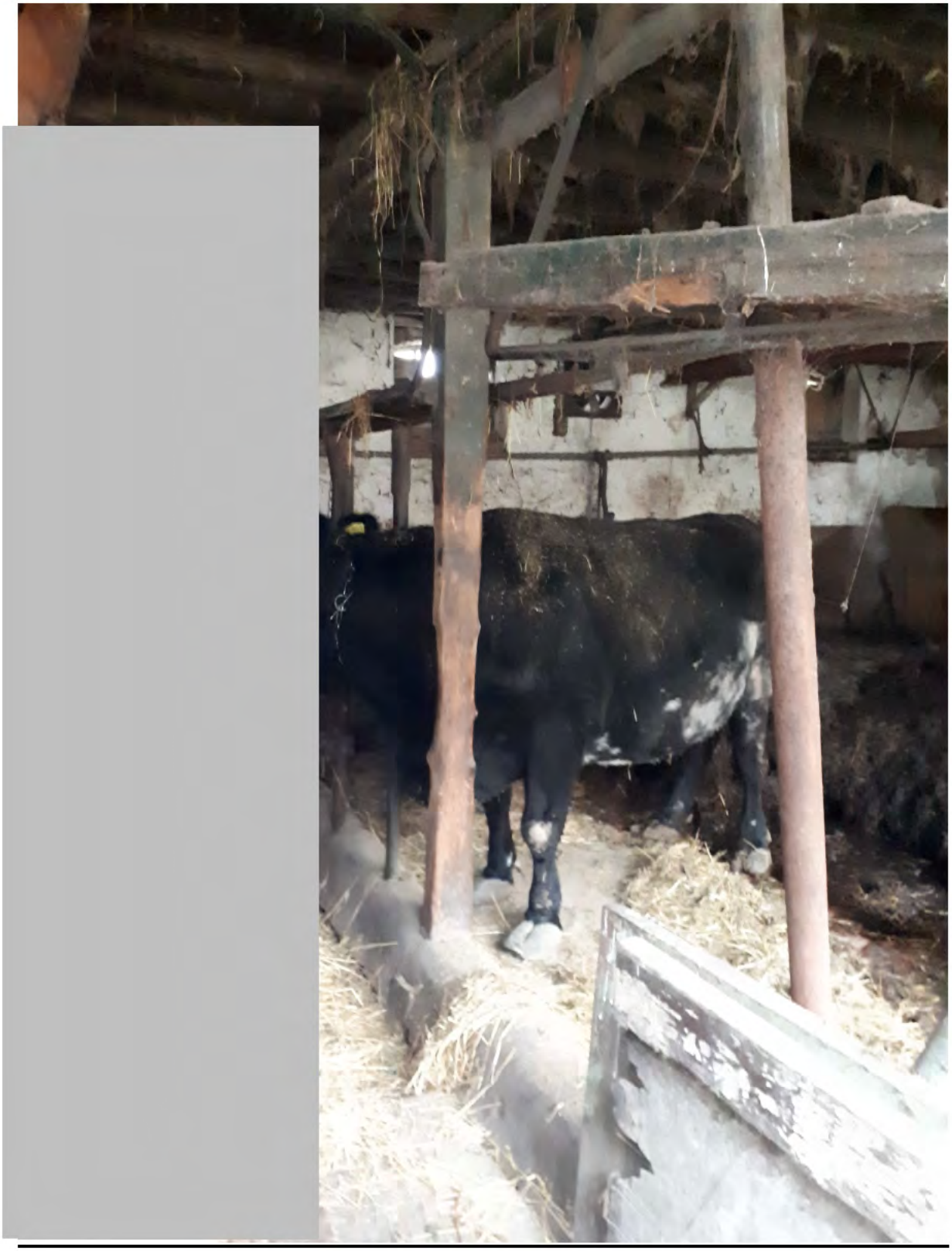

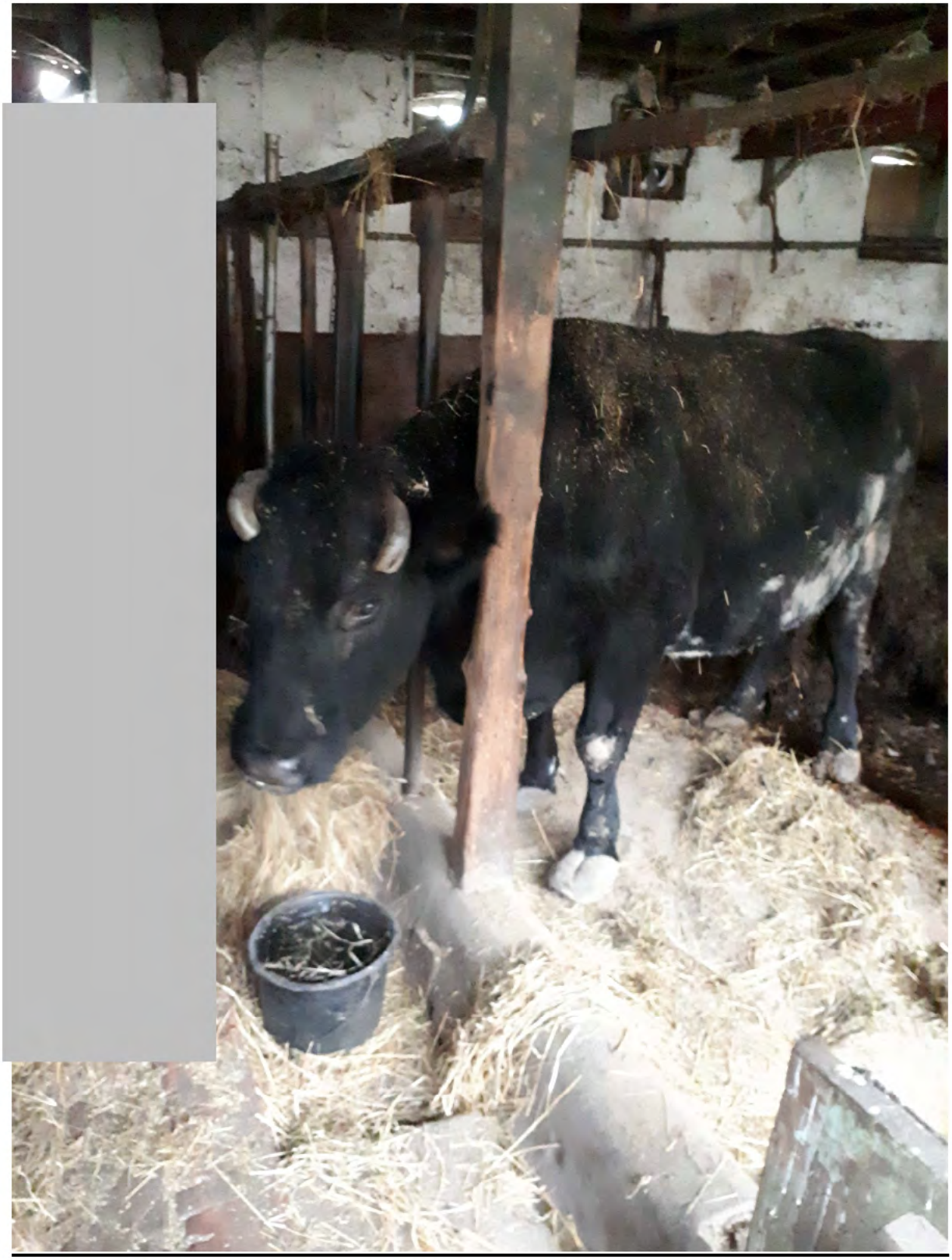

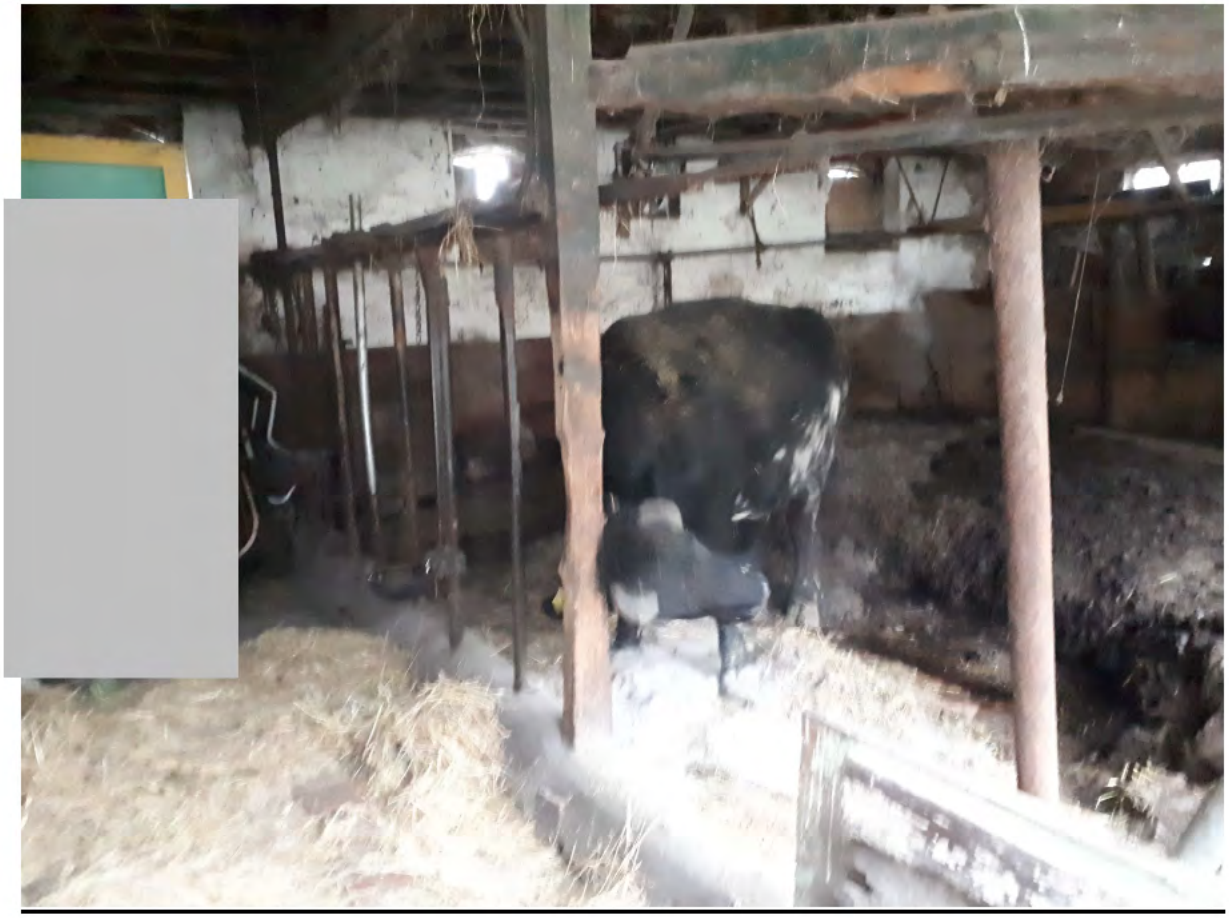

Algemene Inspectiedienst
Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

Teamleider : [redacted]
Ambtenaren : [redacted]

Rapport bestemd voor : Dienst regelingen

Opsporingsnummer : 82964
Toezichtrapport nummer : 65583

Overtreder 1.

Naam
Voornamen
Geboortedatum
Geboorteplaats
Geslacht
Nationaliteit
Beroep
Woonadres
Postcode en woonplaats
Gemeente van inwoning
Land
Personalia conform

Artikel overtreding : Artikel 37 Gezondheids- en welzijnswet voor dieren
Omschrijving overtreding :Het houden van 4 runderen waarbij de runderen niet de beschikking hebben over een droge ligplaats

Datum vaststellen overtreding : 24 augustus 2011
Tijdstip vaststellen overtreding : 14:00:00 uur
Plaats vaststellen overtreding :

Datum opmerking overtreder : 24 augustus 2011
Datum dagtekening rapport : 23 november 2011

Aantal bijlagen bij rapport : 3
Soorten bijlagen :
: ☐ Bewijs van ontvangst rechthebbende/overtreder
: ☒ Foto's
: ☐ Diergeneeskundige verklaring
: ☐ Taxatierapport
: ☒ Bevindingenbrief, nummer 2011 047
: ☒ Stallijst

Toezichtrapport GWWD

Op woensdag 24 augustus 2011, omstreeks 14.30 uur, stelden wij, [redacted], beiden ambtenaren van de Algemene Inspectiedienst, werkzaam binnen de inspectie beiden op grond van artikel

doc 1

114 lid 1 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren en artikel 1 lid 1 onder a van de Regeling aanwijzing ambtenaren Gezondheids- en welzijnswet voor dieren aangewezen als toezichthouders, een onderzoek in op bovenstaand bedrijf.

Bevindingen

De navolgende bevindingen zijn gedaan:

- Op het bedrijf bevinden zich 4 koeien van 11 en 12 jaar oud.
- De koeien worden aangebonden gehouden in een grupstal.
- De koeien worden gevoerd met uitsluitend hooi.
- Water wordt met behulp van emmers aan de dieren ter beschikking gesteld.
- De mest die achter de koeien ligt is sedert enige tijd niet meer verwijderd.
- De runderen konden niet beschikken over een droge, schone ligplek.
- De mest had een vaste en droge consistentie.
- De voorklauwen van de dieren waren goed.
- Van 1 dier [rund met werknummer zijn de klauwen van de achterpoten iets te lang.

Te nemen maatregelen

Met zijn de volgende afspraken gemaakt:

- De reeds aanwezige mest in de stal zal meteen verwijderd worden.
- Het uitmesten van de stal moet regelmatiger, dwz. dagelijks gebeuren.
- De klauwen van het rund worden bekapt voor maandag 10 oktober.

Eerste opmerkingen overtreder

"Ik weet dat er weer meer mest in de stal ligt, tegen de muur, de runderen kunnen wel droog liggen.
Ik ben aan het tobben met mijn gezondheid, ik ben van ladder gevallen en heb ribben gekneusd.
Ik heb maar 2 dagen nodig om de mest uit de stal te verwijderen.
De grup kan ik niet leegmaken, dan schuiven de runderen onderuit.
De klauwbekapper is in maart 2011 nog geweest, daar heeft u zelf het bewijs van gezien.
Ik verkoop de runderen aan , hij heeft hier hooi gekocht, hij komt nog een keer hooi kopen en dan koopt hij ook de runderen.
Op 17 oktober 2011 heb ik geen runderen meer, ik wil een rustige winter."

Eerste opmerkingen ambtenaren

De hierboven beschreven te nemen maatregelen zijn zeer eenvoudig uit te voeren
.

Hercontrole d.d. 29 augustus 2011

Op maandag 29 augustus 2011, omstreeks 11.00 uur, hielden wij, [redacted], beiden ambtenaren van de Algemene Inspectiedienst, werkzaam binnen de inspectie beiden op grond van artikel 114 lid 1 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren en artikel 1 lid 1 onder a van de Regeling aanwijzing ambtenaren Gezondheids- en welzijnswet voor dieren aangewezen als toezichthouders, een hercontrole op bovenstaand bedrijf.

Bevindingen

De navolgende bevindingen zijn gedaan:

- De mest die achter de koeien lag is bijna geheel verwijderd.
- Tegen zijmuur ligt nog restant mest.
- Onder de runderen ligt droog strooisel.
- De runderen hebben nu de beschikking over een droge, schone ligplek.

Afspraak Hercontrole:

Door mij, hercontrole aangezegd d.d. 10 oktober 2011, omstreeks 11.00 uur waarbij door schriftelijk aangetoond zal worden dat een klauwbekapper het rund beoordeeld heeft en, indien nodig, behandeld heeft.

doc 1

Tweede opmerkingen
Ambtenaren

[redacted] nogmaals te kennen gegeven dagelijks de mest uit stal te verwijderen, zodat runderen te allen tijde de beschikking hebben over droge, schone ligplek.

Hercontrole
d.d. 13 oktober 2011

Op donderdag 13 oktober 2011, omstreeks 13.00 uur, hielden wij, [redacted], beiden ambtenaren van de Algemene Inspectiedienst, werkzaam binnen de inspectie [redacted] beiden op grond van artikel 114 lid 1 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren en artikel 1 lid 1 onder a van de Regeling aanwijzing ambtenaren Gezondheids- en welzijnswet voor dieren aangewezen als toezichthouders, een hercontrole op bovenstaand bedrijf.

Bevindingen

De navolgende bevindingen zijn gedaan:

- Achter de koeien ligt weinig mest.
- Tegen zijmuur ligt nog restant mest.
- Onder de runderen ligt droog strooisel.
- De runderen hebben nu de beschikking over een droge, schone ligplek.
- Rund [redacted] nog niet bekapt, klauwen van één poot [te] lang.
- [redacted] kan geen verklaring overleggen van klauwbekapper.

Te nemen maatregelen

Met [redacted] zijn de volgende afspraken gemaakt:

- Klauwbekapper zal geraadpleegd worden door houder en houder zal een schriftelijke verklaring overleggen van bevindingen betreffende rund [redacted]
- Houder zal telefonisch contact opnemen wanneer verklaring aanwezig is op bedrijf.

[redacted] nam d.d. 17 oktober 2011 telefonisch contact op met mij, [redacted] met de mededeling dat hijzelf met hulp van derden het rund [redacted] bekapt had.

Hercontrole
d.d. 22 november 2011

Op dinsdag 22 november 2011, omstreeks 12.00 uur, hield ik, [redacted] ambtenaar van de Algemene Inspectiedienst, werkzaam binnen de inspectie [redacted] op grond van artikel 114 lid 1 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren en artikel 1 lid 1 onder a van de Regeling aanwijzing ambtenaren Gezondheids- en welzijnswet voor dieren aangewezen als toezichthouder, een hercontrole op bovenstaand bedrijf.

Bevindingen

De navolgende bevindingen zijn gedaan:

- Achter de koeien ligt weinig mest.
- Tegen zijmuur ligt nog restant mest.
- Onder de runderen ligt droog strooisel.
- De runderen hebben de beschikking over een droge, schone ligplek.
- Rund [redacted] bekapt, klauwen akkoord bevonden.

Dit toezichtrapport is opgemaakt, gesloten en getekend te [redacted] op 23 november 2011.

De ambtenaren van de Algemene Inspectiedienst,

[redacted]

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
Ministerie van Economische Zaken

LN Afd Toezichtuitv Landbouw

Teamleider
Ambtenaar [redacted]

Rapport bestemd voor : Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Opsporingsnummer : 101621
Toezichtrapport nummer : 77717

Overtreder 1.

Relatienummer
Naam
Voornamen
Geboortedatum
Geboorteplaats
Geslacht
Nationaliteit
Beroep
Woonadres
Postcode en woonplaats
Gemeente van inwoning
Land
Personalia conform

Artikel overtreding : Artikel 36 lid 1 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren.

Omschrijving overtreding : Het zonder redelijk doel benadelen van het welzijn van 4 runderen.

Artikel overtreding : Artikel 37 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren.

Omschrijving overtreding : Het onthouden van de nodige verzorging aan 4 runderen.

Artikel overtreding : Artikel 2 lid 2 gelet op artikel 4 lid 3 van het Besluit welzijn productiedieren.

Omschrijving overtreding : Een dier dat ziek of gewond lijkt wordt onmiddellijk op passende wijze verzorgd. Indien deze verzorging geen verbetering in de toestand van dit dier brengt, wordt zo spoedig mogelijk een dierenarts ingeschakeld.

Artikel overtreding : Artikel 1.3 Wet dieren.

Omschrijving overtreding : Meerdere dieren, 4 runderen waren niet gevrijwaard van:

- fysiek en fysiologisch ongerief,
- pijn, verwonding en ziektes,
- beperking van hun natuurlijk gedrag.

Datum vaststellen overtreding : 18 februari 2014
Tijdstip vaststellen overtreding : 13:00 uur
Plaats vaststellen overtreding :

Datum opmerking overtreder : 18-02-2014

doc 1

Datum dagtekening rapport : 20-02-2014

Aantal bijlagen bij rapport : 3
Soorten bijlagen
: ☐ Bewijs van ontvangst rechthebbende/overtreder
: ☒ Foto's
: ☒ Diergeneeskundige verklaring
: ☐ Taxatierapport
: ☒ Toezichtrapport, nummer 65583
: ☐ Anders, namelijk

Toezichtrapport GWWD

Op dinsdag 18 februari 2014, omstreeks 13.00 uur, stelde ik, [redacted] ambtenaar van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (hierna NVWA), werkzaam binnen de afdeling LN Afd Toezichtuitv Landbouw, op grond van artikel 114 lid 1 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren en artikel 1 lid 1 onder a van de Regeling aanwijzing ambtenaren Gezondheids- en welzijnswet voor dieren aangewezen als toezichthouder, een onderzoek in op bovenstaand bedrijf.

Ik, toezichthouder [redacted] werd op donderdag 18 februari 2014 vergezeld door [redacted] toezichthoudend dierenarts van de NVWA, correspondentieadres postbus 43006, 3540 AA Utrecht.

Historie

Reeds eerder op 24 augustus 2011 is op naam van [redacted] hierna overtreder [redacted] een toezichtrapport opgemaakt met nummer 65583. Tijdens controle op het bedrijf van overtreder [redacted] werden destijds omissies vastgesteld ten aanzien van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren met name ten aanzien van het houden van en het verzorgen van de aanwezige (4) runderen.

Tijdens de uitgevoerde controle van 18 februari 2014 heb ik, toezichthouder [redacted] vastgesteld dat er verschillende omissies ten aanzien het houden en verzorgen van de aanwezige runderen zijn vastgesteld, die overeenkomen met het opgemaakte toezichtrapport met nummer 65583 van 24 augustus 2011.

Bijlage 1:

Dit toezichtrapport 65583 is als bijlage 1 aan het toezichtrapport toegevoegd.

Bevindingen

Op bovengenoemde plaats en tijd ontmoetten wij, toezichthouders [redacted] en [redacted] een mannelijke persoon de mij bekende overtreder [redacted] Nadat wij overtreder [redacted] de reden van onze komst hadden medegedeeld hebben wij ons gelegitimeerd als toezichthouder van de NVWA. Hierna hebben wij een aanvang gemaakt met onze controle.

Wij, toezichthouders [redacted] en [redacted] hebben ons gehouden aan het hygiëne protocol in houdende dat: wij ontsmette laarzen en een wegwerp overall hebben aangedaan die afkomstig zijn van de NVWA.

Wij, toezichthouders [redacted] en [redacted] betraden in het gezelschap van overtreder [redacted] de stal gelegen achter het woonhuis.

Ik, toezichthouder [redacted] zag dat in deze stal 4 runderen waren gehuisvest. Ik zag dat de voorzijde van de stal open en ingestort was en dat de 4 runderen in het achterste gedeelte van deze stal verbleven.

Ik zag dat de 4 runderen in deze (grup)stal aangebonden werden gehouden. Ik zag dat de ruimte/stand die voor deze dieren diende om te gaan liggen en staan vuil, nat en bedekt was met een laag mest en urine. Ik zag dat de gehele stal, ook het middenpad tussen de runderen, bedekt was met een laag mest van

doc 1

minimaal een halve meter dikte. Ik zag dat deze mest op verschillende plaatsen beschimmeld was.
Hierdoor wist ik dat deze stal geruime tijd, mogelijk maanden, niet was uitgemest.
Ik zag dat deze 4 runderen geen droge- en schone ligplaats ter beschikking hadden. Ik zag dat met name de 2 runderen aan de linkerzijde van deze stal in een dikke laag mest stonden.
Ik zag verder dat de buik, flanken en achterhand van deze runderen bedekt was met een laag aangedroogde mest.
Ik zag dat van bij deze 4 runderen de haren van gedeelten van de achterhand en buik af waren. Hierdoor wist ik uit ervaring dat deze runderen met regelmaat niet droog en schoon konden gaan liggen. Eveneens is het mij bekend dat de haren op de huid van een rund van belang zijn voor de warmteregulering van dit dier. In dit geval kunnen deze runderen wegens het ontbreken van haren op onder andere achterhand en flanken hiervan fysiek ongerief ondervinden.

Naar aanleiding van het bovenstaande deelde overtreder [redacted] ons, toezichthouders mede dat zijn runderen op deze manier niet uit konden glijden, lekker in een kuil konden gaan liggen en zodoende beschut lagen tegen de wind.

Eveneens zag ik dat 1 van het rund met het oormerk met werknummer [redacted] een bolvormig gezwel had dat rechts onder de onderkaak aan een steel hing. Ik zag dat dit gezwel een grootte had van minstens 20 centimeter doorsnede. Ik zag verder dat zich vers bloed op dit gezwel bevond.
Ik zag eveneens dat dit gezwel door het bewegen van het (staande) rund, tijdens het vreten over de grond sleepte waardoor het gezwel beschadigd werd. Ik wist dat dit rund hiervan fysiologisch, fysiek ongerief en mogelijk pijn ondervond.

Tijdens het gesprek dat ik, toezichthouder [redacted] tijdens onze controle met overtreder [redacted] had werd duidelijk dat hij dit rund in het verleden had laten onderzoeken door een dierenarts.
Hierbij kon overtreder [redacted] niet aangeven wanneer dit had plaatsgevonden.
Verder deelde overtreder [redacted] mij mede dat het gezwel aan de kaak van deze koe groter was geworden na het laatste bezoek van zijn dierenarts.
Eveneens kon/wilde overtreder [redacted] mij niet mededelen wie zijn dierenarts was.
Gelet op de grootte van dit gezwel en het feit dat dit gezwel bloederig was, was toezichthoudend dierenarts [redacted] van mening dat deze koe met gezwel reeds opnieuw door een dierenarts onderzocht en desnoods behandeld had moeten worden.

Het niet tijdig raadplegen van een dierenarts voor een ziek/gewond dier is een overtreding van artikel 4 lid 3 van het Besluit welzijn productiedieren.

Ik zag eveneens dat de (achter)klauwen van het rund voorzien van de oormerken met het werknummer [redacted] erg lang waren.
Ik wist uit eigen ervaring en doordat de mij vergezellende dierenarts [redacted] mij daarop wees dat door te lange klauwen de stand van de hoef veranderd en dat daardoor gewrichtsproblemen kunnen ontstaan.
Gelet op de lengte van de klauwen van dit rund wist ik dat de klauwen van dit rund niet tijdig waren bekapt. Hiermee is de nodige verzorging aan dit dier onthouden en wordt het welzijn van dit dier benadeeld.

De klauwen van de overig aanwezige 3 runderen in deze stal heb ik, toezichthouder [redacted] niet kunnen beoordelen. Deze 3 runderen zakten dermate diep in de aanwezige mest weg dat de klauwen van deze dieren niet te zien waren.

Verder was aanwezig in deze stal het rund voorzien van het oormerk met het werknummer [redacted]
Ik zag dat de beide hoorns van dit richting de kop van dit rund waren gegroeid.
Door het betasten en voelen aan de kop en hoorns van dit rund stelde ik, toezichthouder [redacted] vast dat de rechterhoorn van dit rund nog ruimte had tussen de hoorn en de huid op de kop van dit rund.

doc 1

Verder stelde ik vast, middels voelen en betasten van de hoorn en kop van dit rund dat de linkerhoorn van dit rund tegen de huid van de kop van dit rund aandrukte en dat er geen ruimte meer aanwezig was tussen kop en huid. Doordat er een continue druk ontstaat door het aandrukken van de hoorn op de huid van dit rund wist ik dat dit dier hier mogelijk fysiek ongerief, pijn van kan ondervinden. Tevens wist ik dat bij het doorgroeien van de hoorn, deze hoorn in de kop kan groeien waardoor ontstekingen kunnen ontstaan. Wat een gezondheidsrisico voor dit dier inhoudt.

Gelet op de bovenstaande bevindingen wist ik, toezichthouder [redacted] dat aan 4 runderen de nodige verzorging was onthouden en hierdoor het welzijn van deze dieren werd benadeeld. Tevens ondervinden deze dieren fysiek, fysiologisch ongerief en worden in hun natuurlijk gedrag beperkt doordat:

In ieder geval 1 rund duidelijk te lange klauwen had die niet tijdig zijn bekapt, er 1 rund aanwezig is met een gezwel aan de kaak waarvoor niet tijdig een dierenarts is ingeschakeld er 1 rund aanwezig is waarvan 1 hoorn te lang is en alle 4 de aanwezige runderen niet beschikten over een droge en schone ligplaats.

Dit zijn overtredingen van:

Artikel 36 lid 1 en artikel 37 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren.
Artikel 4 lid 3 van het Besluit welzijn productiedieren en artikel 1.3 van de Wet dieren.

Na afloop van deze controle heb ik, toezichthouder [redacted] een gesprek gehad met overtreder [redacted] Tijdens dit gesprek heb ik, toezichthouder [redacted] overtreder [redacted] medegedeeld dat ten aanzien van de Bestuurlijke handhaving een toezichtrapport zal worden opgemaakt dat aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland zal worden toegezonden.
Veder heb ik overtreder [redacted] medegedeeld dat indien hij niet voldoet aan de genoemde maatregelen dit kosten met zich mee kan brengen die op hem kunnen worden verhaald.

Bijlage 2: Van de bovengenoemde situaties zijn door ons, toezichthouder [redacted] en toezichthoudend dierenarts [redacted] een aantal overzichtfoto`s gemaakt. Deze foto`s zijn als bijlage 2 aan het toezichtrapport toegevoegd.

Bijlage 3: Tijdens deze controle heeft toezichthoudend dierenarts [redacted] de aanwezige runderen veterinair beoordeeld. Naar aanleiding van haar bevindingen heeft zij een veterinaire verklaring opgesteld die als bijlage 3 aan het toezichtrapport is toegevoegd.

Te nemen Maatregelen

1 U dient er direct voor te zorgen dat alle op uw bedrijf aanwezige dieren (runderen) ten alle tijden de beschikking hebben over een droge- en schone ligplaats. Gelet op de aangetroffen hoeveelheden mest in deze stal dient het de aanbeveling alle mest uit de stal te verwijderen.

2 De te lange klauwen van uw runderen, in ieder geval het rund met het werknummer [redacted] dien(t)en te worden bekapt door een professional.

3 U dient direct een dierenarts in te schakelen om het rund met het werknummer [redacted] te laten onderzoeken en desnoods te behandelen.

De hoorns van het rund met het werknummer [redacted] dienen door een dierenarts te worden ingekort.

Van bovengenoemde onderzoeken/behandelingen door uw dierenarts dient u een visitebrief te kunnen overleggen.

Maatregelen 1 en 3 dient u direct uit te voeren.
Maatregel 2 dient u uitgevoerd te hebben voor dinsdag 05 maart 2014.

doc 1

Verder dient u deze maatregelen te allen tijde in stand te houden.

Eerste opmerkingen overtreder

"Ik wil eigenlijk niets verklaren maar schrijf maar op: [redacted] Het zompige buitenterrein is erg nat. Ik kan nu niet goed uitmesten.[redacted]

Eerste opmerkingen ambtenaar

Genoemde maatregelen kunnen op korte termijn worden uitgevoerd.

Zoals reeds in de aanvang van dit toezichtrapport vermeld vertoonde deze controle vergelijkbare omissies zoals geconstateerd tijdens de controle van 24 augustus 2011 (toezichtrapport 65583).

Tijdens deze controle heb ik, toezichthouder [redacted] gelet op de terugkerende omissies op het bedrijf van overtreder [redacted] in dubio gestaan om telefonisch contact op te nemen met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, om in overleg, in verband met het mogelijk meevoeren- en opslaan van de aanwezige runderen contact op te nemen.
Ik heb er voor gekozen dit niet te doen in verband met het feit dat de hierboven beschreven omissies ten aanzien van het houden van de aanwezige runderen relatief eenvoudig en snel op te lossen zijn.

Gelet op mijn bevindingen heb ik twijfels of overtreder [redacted] het belang van onder andere een goede huisvesting en medische zorg van zijn runderen inziet.
Ik heb zeer mijn twijfels of overtreder [redacted] genoemde maatregelen in stand houdt.

Dit toezichtrapport is opgemaakt, gesloten en getekend te [redacted] op 20 februari 2014.

De ambtenaar van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit,

[redacted]

Bijlage 1 : Toezichtrapport

Bijlage 2 : Overzichtfoto`s

Bijlage 3: Veterinaire verklaring

LN Afd Toezichtuitv Landbouw
Team dierenwelzijn [redacted]-Nederland.

Teamleider
Ambtenaren [redacted]

Rapport bestemd voor : Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Opsporingsnummer : 105503
Nummer toezichtrapport hercontrole : 84424
Behorende bij toezichtrapport nummer : 80548

Overtreder 1.

Relatienummer
Naam
Voornamen
Woonadres
Postcode en woonplaats
Gemeente

[redacted]

Artikel overtreding : Artikel 1.3 Wet dieren.

Omschrijving overtreding : Meerdere dieren (3 runderen) waren niet gevrijwaard van:

- fysiek en fysiologisch ongerief,
- pijn, verwonding en ziektes.

Artikel overtreding : Artikel 2.1 van de Wet dieren

Omschrijving overtreding : Benadelen van het welzijn van 3 runderen

Artikel overtreding : Artikel 2.2 lid 8 van de Wet dieren.

Omschrijving overtreding : Het onthouden van de nodige verzorging aan 3 runderen.

Artikel overtreding : Artikel 1.7 a van het Besluit houders van dieren.

Omschrijving overtreding : Een dier wordt verzorgd door een persoon die beschikt over voor die verzorging nodige kennis en vaardigheden.

Artikel overtreding : Artikel 1.7 lid f van het Besluit houders van dieren.

Omschrijving overtreding : Een dier heeft toegang tot een toereikende hoeveelheid schoon water van passende kwaliteit of kan op een andere wijze in zijn behoefte aan water voldoen.

Datum hercontrole : 26 februari 2015
Tijdstip hercontrole : 10:00:00 uur

Datum opmerking overtreder : 26-02-2015
Datum dagtekening rapport : 02-03-2015

Aantal bijlagen bij rapport : 3
Soorten bijlagen : ☐ Bewijs van ontvangst rechthebbende/overtreder

: ☒ Foto's
: ☒ Diergeneeskundige verklaring
: ☐ Taxatierapport
: ☐ Bevindingenbrief, nummer
: ☒ Anders, namelijk, toezichtrapporten.

Toezichtrapport Hercontrole Wet dieren

Op donderdag 26 februari 2015, omstreeks 10.00 uur, stelden wij, [redacted] en toezichthoudend dierenarts [redacted] ambtenaren van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA), werkzaam binnen de afdeling LN Afd Toezichtuitv Landbouw team dierenwelzijn [redacted]-Nederland, op grond van artikel 2 van het Besluit aanwijzing toezichthouders Wet dieren aangewezen als toezichthouders, een onderzoek in op bovenstaand bedrijf. Tijdens deze controle werden wij toezichthouders vergezeld door onder andere [redacted] werkzaam bij de [redacted]

Dit betrof een hercontrole op het dierenwelzijn, naar aanleiding van een door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland opgestelde Last onder bestuursdwang, genummerd 2014006353.

Wij hebben ons gehouden aan het hygiëne protocol in houdende dat: wij ontsmette laarzen en een wegwerp overall hebben aangedaan die afkomstig zijn van de NVWA.

Bevindingen

Op donderdag 26 februari 2015, omstreeks 10.00 uur bevonden wij, toezichthouders [redacted] en [redacted] ons aan [redacted] op het bedrijf van overtreder [redacted]

Op bovengenoemde tijd en plaats ontmoetten wij, toezichthouders [redacted] en [redacted] een [redacted] persoon de ons, bekende overtreder [redacted] Nadat wij ons aan overtreder [redacted] hadden gelegitimeerd als toezichthouders van de NVWA en de reden van onze komst aan hem hadden medegedeeld hebben wij een aanvang met onze controle gemaakt.

Wij, toezichthouders [redacted] en [redacted] zagen dat in deze stal 3 runderen waren gehuisvest. Wij zagen dat de voorzijde van de stal open en het dak ingestort was en dat de 3 runderen in het achterste gedeelte van deze stal verbleven.

Wij zagen dat de 3 runderen in deze (grup)stal aangebonden werden gehouden (2 runderen naast elkaar aan de linkerzijde van de stal, 1 rund aan de rechterzijde van de stal).

Wij zagen dat de mest rondom deze 3 runderen was verwijderd, hierdoor beschikten deze runderen over een voldoende schone- en droge ligplaats.

Gelet op onze bevindingen wisten wij dat aan de maatregel genoemd in het Besluit met nummer 2014006353 was voldaan.

Wij zagen wel dat een groot gedeelte van deze stal, ook het middenpad tussen de runderen, nog immer bedekt was met een laag mest. Wij zagen dat deze mest op verschillende plaatsen beschimmeld was.
Hierdoor wisten wij dat de mest in deze stal geruime tijd, mogelijk maanden, in deze stal was opgeslagen.
Wij, toezichthouders duidden overtreder [redacted] onder andere op het feit dat mest ongedierte en vliegen aan kan trekken.

Verder stelden wij vast wij dat de bij de runderen aanwezige waterbakken niet werkten (Mogelijk al langere tijd, de klepels in de bakken zaten vast).
Wij zagen dat deze runderen geen drinkwater ter beschikking hadden en niet op andere wijze in hun behoefte aan water konden voldoen.

Gelet op artikel 1.7 lid f van het Besluit houders van dieren heeft een dier toegang tot een toereikende hoeveelheid water van passende kwaliteit of kan op een andere wijze aan zijn behoefte aan water voldoen.

Eveneens zagen wij dat de klauwen van deze 3 runderen te lang waren en bekapt dienden te worden. Wij zagen dat met name aan de achterzijde de klauwen van deze runderen lang waren en omhoog begonnen te groeien.
Toezichthoudend dierenarts [redacted] wees ons, toezichthouders [redacted] en [redacted] eveneens op het feit dat deze runderen fysiek ongerief en mogelijk pijn konden ondervinden van deze lange klauwen bij het lopen en staan doordat de stand van de hoef door de aanwezigheid van lange klauwen veranderd. Hierdoor kunnen tevens gewrichtproblemen ontstaan.

Eveneens is het ons toezichthouders bekend dat overtreder [redacted] deze 3 runderen het gehele jaar door in de grupstal van zijn bedrijf, aangebonden huisvest.
Gelet op de wijze van huisvesten en de minimale bewegingsvrijheid die deze dieren hebben, slijten de klauwen van deze runderen, doordat zij niet kunnen lopen, niet op natuurlijke wijze af.
Een tijdig bekappen van de klauwen van deze runderen is daarom essentieel voor het behoud van een juiste stand van de klauw en het voorkomen van fysiek ongerief en pijn bij deze runderen.

Gelet op de bovenstaande bevindingen is aan 3 runderen de nodige verzorging onthouden en wordt het welzijn van deze 3 runderen zonder redelijk doel benadeeld.

Dit zijn onder andere overtredingen van Artikel 1.3, 2.1 lid 1 en artikel 2.2 lid 8 van de Wet dieren.

Na afloop van deze controle hebben wij, toezichthouders [redacted] en [redacted] een gesprek gehad met overtreder [redacted]
Tijdens dit gesprek heb ik, toezichthouder [redacted] overtreder [redacted] medegedeeld dat ten aanzien van de Bestuurlijke handhaving een toezichtrapport zal worden opgemaakt dat aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland zal worden toegezonden.
Veder heb ik overtreder [redacted] medegedeeld dat indien hij niet voldoet aan de genoemde maatregelen dit kosten met zich mee kan brengen die op hem kunnen worden verhaald.

Bijlage 1: Van de bovengenoemde situaties zijn door ons, toezichthouder [redacted] en toezichthoudend dierenarts [redacted] een aantal overzichtfoto`s gemaakt. Deze foto`s zijn als bijlage 1 aan het toezichtrapport toegevoegd.

Bijlage 2: Tijdens deze controle heeft toezichthoudend dierenarts [redacted] de aanwezige runderen veterinair beoordeeld. Naar aanleiding van haar bevindingen heeft zij een veterinaire verklaring opgesteld die als bijlage 2 aan het toezichtrapport is toegevoegd.

Te nemen Maatregelen

1 U dient er direct voor te zorgen dat uw runderen (permanent) de beschikking hebben over voldoende vers drinkwater.

2 U dient de klauwen van uw runderen te (laten) bekappen.

Verder dient u deze maatregelen ten alle tijden in stand te houden.

Advies:
Gelet op de aangetroffen hoeveelheden (oude) mest in deze stal dient het de aanbeveling alle mest uit de stal te verwijderen.

Opmerking overtreder

"Ik geef mijn runderen een aantal keren per dag een emmer water. Zij krijgen voldoende water. De klauwen van de runderen zijn aan het bekappen toe. Ik heb wel een klauwbekapper maar daar moet ik een afspraak in laten plannen. Deze persoon komt als hij een bedrijf in de buurt doet. Hij komt niet voor 3 runderen, dat kan wel maar dan gaat het mij teveel kosten.
Ik wil de klauwen binnen 2 maanden laten bekappen".

Eerste opmerkingen ambtenaar

Genoemde maatregelen kunnen op korte termijn worden uitgevoerd.
Door het plaatsen van waterbakken kan de watervoorziening voor deze runderen worden gerealiseerd.

Verder merkten wij, toezichthouders op dat op het bedrijf van overtreder steeds dezelfde omissies worden geconstateerd.
Er is al eerder geconstateerd dat de klauwen van deze runderen bekapt dienen te worden (zie toezichtrapporten 65583 en 77717, bijlage 1).

Gelet op onze bevindingen hebben wij, toezichthouders [redacted] en [redacted] twijfels of overtreder [redacted] het belang van onder andere een goede verzorging van zijn runderen inziet.
Hierdoor hebben wij toezichthouders twijfels over de kennis, vaardigheden en vakbekwaamheid van overtreder [redacted]

Gelet op artikel 1.7 lid a van het Besluit houders van dieren draagt de houder van een dier er zorg voor dat een dier:

wordt verzorgd door een persoon die beschikt over de voor die verzorging nodige kennis en vaardigheden.

Wij hebben zeer onze twijfels of overtreder [redacted] genoemde maatregelen in stand houdt.

Dit toezichtrapport is opgemaakt, gesloten en getekend te [redacted] op 02 maart 2015.

De ambtenaar van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit,

[redacted]

[redacted]

Bijlage 1: toezichtrapporten 65583 en 77717

R:\Mijn Documenten\2014\[redacted] R:\Mijn Documenten\201[redacted]

Bijlage 2: veterinaire verklaring.

Bijlage 3: Overzichtfoto`s.

R:\Mijn Documenten\

VETERINAIRE VERKLARING

Naam : [redacted]

Postadres : Postbus 43006

Vestigingsplaats : 3540 AA Utrecht

toezichthoudend dierenarts bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselveiligheid, toezichthouder zoals omschreven in artikel 5:11 van de Algemene wet bestuursrecht, aangewezen om toezicht te houden op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren, alsmede toezichthouder zoals omschreven in artikel 2a van het Besluit aanwijzing toezichthouders Wet dieren, aangewezen om toezicht te houden op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Wet dieren, rapporteert het volgende:

Op 06 februari 2019 om omstreeks 11.00 uur zijn door mij onderzocht:

Soort dieren: Rund
Aantal dieren (geschat): 1
Geslacht/leeftijd/kleur: Vrouwelijk, 19 jaar, zwartbont
Identificatiecodes:

Gegevens omtrent de houder van dieren:

Naam :
Relatienummer :
Locatie :

Vraag 1	Beschrijf de omstandigheden waarin de dieren zich bevonden.
Antwoord:	Ik zag in de stal naast het huis één rund staan met werknummer Ik zag dat dit het enige rund in de stal was. Ik zag dat ze aangebonden stond. Ik zag dat er een emmer water bij het dier stond, maar dat deze net buiten haar bereik stond en dat zij daardoor niet kon drinken. Ik zag een drinkbakje naast het rund hangen en constateerde dat dit niet werkte, er kwam geen water uit. Er lag hooi bij het rund. Tijdens de inspectie mij een bak met suikerbieten zien, ik hoorde hem zeggen dat hij het rund dagelijks 40-50 kg hiervan voert. Om de koe heen zag ik een dikke laag oude en verse mest liggen. Het rund had wel de beschikking over een schone en droge ligplaats.

Vraag 2	In welke lichamelijke toestand heeft u de dieren aangetroffen?
Antwoord:	Het rund was in goede conditie en had pensvulling. Ik zag dat de klauwen te lang waren en dat deze bekapt moesten worden.

Vraag 3	Wanneer is de aangetroffen toestand naar uw mening ontstaan?
Antwoord:	De situatie zoals op 06 februari 2019 is reeds eerder aangetroffen. Zie voor historie het Rapport van Bevindingen met nummer 114535.

Vraag 4	Waardoor is de aangetroffen toestand naar uw mening ontstaan?

Antwoord:	De aangetroffen situatie is ontstaan doordat [redacted] er geen zorg voor draagt dat er te allen tijde drinkwater bij het rund staat. Ook heeft hij de klauwen van het dier niet tijdig laten bekappen. De Raad voor Dierenaangelegenheden (RDA) bespreekt op verzoek van de minister en staatssecretaris van Economische Zaken (EZ) en ook op eigen initiatief complexe vraagstukken op het gebied van dierenwelzijn, diergezondheid en dierethiek. De Raad bestaat uit bijna veertig deskundigen: ongeveer twintig wetenschappelijke experts en ongeveer twintig praktijkdeskundigen. De Raad is van mening dat de mens dieren mag houden. Dit recht is echter niet ongelimiteerd en niet onvoorwaardelijk. De Raad is evenals ik van mening dat de dierhouder als eerste verantwoordelijk is voor het welzijn van zijn dieren. Hij heeft de beschikkingsmacht over het dier en bepaalt de kwaliteit van het leven van het dier. Hij moet voor een **optimale gezondheid en een optimaal welzijn** zorgen en moet aanspreekbaar zijn op de wijze waarop hij zijn dieren houdt. Hij moet zijn kennis en kunde betreffend dierverzorging e.d. actueel houden en continu gebruiken bij de verzorging van de dieren die onder zijn verantwoordelijkheid vallen. Voor het verzorgen van dieren moet een dierhouder een proactieve houding hebben. Indien nodig moet een dierenarts geconsulteerd worden, huisvesting moet schoon en veilig gehouden worden, er moet geschikt voer en drinkwater aangeboden worden.

Vraag 5a	**Is de gezondheid en/of het welzijn van de dieren naar uw mening benadeeld?**
Antwoord:	Ja, zowel de gezondheid en het welzijn zijn benadeeld. Ja, het welzijn van diverse dieren op het bedrijf is benadeeld. In gevolge artikel 1.3 Wet dieren wordt erkend dat dieren een ‘eigen’ waarde hebben. Welzijn omvat dus meer dan alleen de fysieke gezondheid (lichamelijke afwijkingen) van een dier. Alleen als aan de vijf vrijheden van Brambell is voldaan krijgen de dieren de zorg die zij redelijkerwijs behoeven. Ingevolge artikel 1.3 Wet Dieren moeten dieren gevrijwaard zijn: 1. dorst, honger en onjuiste voeding 2. fysiek en fysiologisch ongerief; 3. pijn, verwonding en ziektes; 4. angst en chronische stress; 5. beperking van hun natuurlijk gedrag; voor zover zulks redelijkerwijs kan worden verlangd. **Dorst, honger en onjuiste voeding** *vers water en geschikt voer zijn essentieel voor een optimale gezondheid* Het rund had niet te allen tijde toegang tot drinkwater en had hierdoor niet de keuze wanneer en hoeveel zij wilde drinken. Dieren moeten vrije toegang (keuzemogelijkheid) tot een voldoende hoeveelheid schoon/vers water hebben. Een dier kan dorst hebben terwijl het (nog) geen zichtbare symptomen van uitdroging heeft. Dorst is een onderdeel van het regulatoire mechanisme dat de homeostase van het lichaamsvocht regelt en een reactie op de situatie die ontstaat als de hoeveelheid vocht in het lichaam onder de norm geraakt. Dorst is essentieel voor het overleven van een dier. Het is een onplezierige sensatie en een dier zal zich hier te allen tijde direct aan willen onttrekken. Dorst wordt opgewekt door

subtiele veranderingen in de elektrolytenniveaus van het lichaam en door veranderingen in het volume van bloed. Het is een uitermate belangrijk signaal dat aangeeft dat het lichaam water nodig heeft.
Kan een dier niet aan de behoefte voldoen die dit signaal oproept, namelijk drinken, dan zal het minder goed gaan functioneren en raakt het lichaam van het dorstende dier door het tekort aan vocht gering tot zeer ernstig aangetast in haar functioneren. Acute, maar ook chronisch tekort van de watervoorziening van het dier, leidt tot ziek worden, vermindering van de werking van onder meer de afweersystemen (zoals het immuunapparaat), daling van de voeropname en productie/groei en kan uiteindelijk via ernstige uitdroging (vochtverlies via ondermeer urine en ademhaling gaat door) tot de dood.

Om dorst, en dus vochttekort in het lichaam, op te heffen, moet een dier drinken. Drinken is een essentiële gedragsmatige en fysiologische behoefte van een dier. Een dier kan alleen vrij zijn van dorst en een adequate hoeveelheid water opnemen als het te allen tijde toegang heeft tot water en de keuze heeft te drinken naar behoefte. De verzorger van een dier moet voorzien in de primaire gedragsmatige en fysiologische behoeften van dit dier om zijn gezondheid en welzijn te waarborgen. Wanneer niet te allen tijde toegang is tot schoon drinkwater in de ruimte waar een dier wordt gehouden, voldoet de dierhouder niet aan hetgeen hiervoor is gesteld.

Pijn, verwondingen en ziektes

door deze te voorkomen en wanneer ze toch optreden ze snel en adequaat te diagnosticeren en te behandelen,

In dit geval worden verwondingen en ziektes niet voorkomen (te lange klauwen). De te lange klauwen kunnen zorgen voor een pijnlijke standsverandering in de poten. Het rund van [redacted] staat altijd aangebonden op stal en loopt niet. Tijdens vorige inspecties heb ik hetzelfde dier op stal zien staan en nog nooit heb ik de runderen van [redacted] buiten aangetroffen, noch in de winter, noch in de zomer. Ik heb [redacted] eerder horen zeggen dat zijn runderen niet buiten komen, omdat ze anders ontsnappen en in de tuin van de buren gaan lopen. Doordat dit rund altijd op dezelfde plek staat en niet loopt, zullen de klauwen niet slijten en zullen ze mogelijk vaker dan van runderen die wel op een harde en ruwe ondergrond lopen, bekapt moeten worden.

Daarnaast is er sprake van een slechte hygiëne door ophoping van mest in de buurt van van het rund waardoor de infectiedruk op het bedrijf hoger wordt.

Angst en chronische stress

door een huisvesting en management te hanteren die angst en stress voorkomen, door een goede socialisatie om angst voor mensen in de toekomst te voorkomen.

In deze situatie werden angst en stress niet voorkomen doordat het rund niet de keuze heeft over wanneer en hoeveel ze drinkt.

Verder zal het dier stress hebben doordat ze alleen in een schuur gehouden wordt zonder andere runderen in de buurt. Een rund is een zeer sociaal dier dat in kuddes leeft. Ze hebben een sociale structuur binnen de kudde en maken contact met elkaar door onder andere likken en loeien. Het rund van [redacted] mist deze sociale contacten en is hierdoor in haar welzijn aangetast. Gezien de inspectiegeschiedenis van [redacted] lijkt het me trouwens niet verstandig om er een dier bij te zetten.

Gevrijwaard van beperking van hun natuurlijk gedrag

door het aanbieden van een huisvestingssysteem waarin het dier zijn soortspecifieke behoeften (eten en drinken, bewegingsvrijheid, foerageergedrag, hygiëne /poetsgedrag), exploratiegedrag, contact met soortgenoten en dat de

	dieren overzicht hebben over de omgeving en dingen kunnen aan zien komen) kan vervullen, Bij een goed management zou aan voornoemde vrijheden voldaan moeten zijn zodat dieren niet in hun natuurlijk gedrag worden beperkt. Op dit bedrijf is dat niet het geval.

Vraag 5b	Is er hierdoor sprake van vermijdbaar lijden?
Antwoord:	Ja, er is onder andere sprake van vermijdbaar lijden als: • dieren niet te allen tijde de beschikking hebben over drinkwater • dieren geen juiste zorg krijgen • runderen geen contact hebben met andere runderen

Vraag 6	**Heeft de houder naar uw mening - gelet op de toestand waarin de dieren werden aangetroffen – de dieren de nodige verzorging onthouden?**
Antwoord:	Ja, omdat volgens vaste jurisprudentie de 'zorg' voor een dier toeziet op de volgende 4 aspecten: 1. water 2. voeding 3. huisvesting 4. medische zorg In dit geval werd er aan de aspecten water en zorg (bekappen).

Vraag 7	**Is er contact geweest met eigen praktiserend dierenarts en/of externen? Toelichting**
Antwoord:	Nee, dit was niet nodig.

Vraag 8	**Is er diergeneeskundige behandeling noodzakelijk en, zo ja, binnen welke termijn?**
Antwoord:	Nee.

Vraag 9	**Welke andere (niet diergeneeskundige) maatregelen dienen genomen te worden om het benadeelde welzijn van de dieren op te heffen?** **(Kan dierhouder dit zelf of is andere hulp noodzakelijk)**
Antwoord:	• Zorg ervoor dat het rund te allen tijde toegang heeft tot geschikt drinkwater • Zorg ervoor dat de klauwen van het rund bekapt worden •

Vraag 10	**Acht u het noodzakelijk dat er dieren worden meegevoerd en opgeslagen in belang van de gezondheid/ het welzijn van de dieren? Zo ja, toelichten.**
Antwoord:	Nee, op dit moment niet.

Plaats en datum:
Utrecht, 13 februari 2018

[redacted]

doc 1

Divisie:	Inspectie
Afdeling:	NVWA HH IH Afd Dier
Team:	NVWA HH IH Tm [redacted] Varkens Landbouw
Teamleider:	[redacted]
Inspecteur(s):	

Dit rapport van bevindingen is bestemd voor de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, Team Bestuurlijke Maatregelen.

Onderzoeksnummer NVWA:	148986
Rapportnummer:	114232 (2e herinspectie)
Behoort bij rapport nummer	111731

1) **Overtredend bedrijf/onderneming:**

[redacted]

2) **Overtredend bedrijf/onderneming:**

[redacted]

3) **Overtreder:**

[redacted]

[redacted]

4) Overtreder:

[redacted]

Artikel overtreding

Wet dieren

1. artikel 2.1, lid 1 Wet dieren
2. artikel 2.2, lid 8 Wet dieren

Besluit houders van dieren

3. artikel 1.7 onder d jo artikel 2.16 onder a
4. artikel 1.8 lid 2
5. artikel 1.28 lid 2
6. artikel 1.7 onder g jo 2.5 lid 4
7. artikel 2.5 lid 5 + 6
8. artikel 2.5 lid 8 + 9

Omschrijving overtreding

1. De gezondheid of het welzijn van varkens benadelen.
2. Het onthouden van de nodige verzorging aan varkens.
3. Varkens worden niet gehouden in een toereikende behuizing onder voldoende schone/hygiënische en comfortabele omstandigheden.
4. De behuizing en inrichting voor de beschutting van varkens wordt onvoldoende onderhouden.
5. Het niet handelen overeenkomstig het bedrijfsgezondheidsplan en -behandelplan voor varkens.
6. Het klimaat in de omgeving van varkens is schadelijk voor de dieren.
7. Geen adequaat alarmsysteem door het ontbreken van een goed werkend hoofdsysteem van ventilatie voor de varkens.
8. Het niet tenminste één maal per dag controleren van klimaatapparatuur die noodzakelijk is voor de gezondheid en het welzijn van dieren en het onmiddellijk herstellen van geconstateerde defecten.

Datum vaststellen overtreding : 21-01-2019

Tijdstip vaststellen overtreding	: vanaf omstreeks 10:00 uur
Plaats vaststellen overtreding	: [redacted]
Datum opmerking overtreder	: -
Datum dagtekening rapport	: 26-04-2019
Aantal bijlagen bij rapport	: 18

[redacted]

Onze referentie: 148986/114232/[redacted]

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

Ondergetekende, inspecteurs met toezichthoudernummer [redacted] en [redacted] toezichthouders van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, als bedoeld in artikel 5:11 van de Algemene wet bestuursrecht, aangewezen voor het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wettelijke voorschriften waarvan het toezicht op de naleving is opgedragen aan de NVWA, berichten u het volgende:

Aanleiding:
Dit rapport van bevindingen is opgesteld naar aanleiding van een inspectie (4690185) in het kader van Welzijn varkens - hercontrole.
De bestuurlijke herinspectie had betrekking op de naleving van maatregelen in Last onder bestuursdwang (01-10-2018) met zaaknummer 201804859, alsmede maatregelen in Last onder dwangsom (25-10-2018) met zaaknummer 201805314.

Voorbereiding bedrijfsinspectie varkenshouderij

Vooraf ontvangen gegevens van [redacted].

- D.d. 28-10-2018 per e-mail: foto's met betrekking tot de reiniging van de centrale gang van één van de drie varkensstallen, respectievelijk de hokinrichting van twee varkensstallen/afdelingen, respectievelijk twee drinkwaternippels en voerbak van twee van de varkensstallen/afdelingen/hokken. (bijlage 1: fotoblad)
  Wij, inspecteurs, zagen op basis van de foto's dat reinigingswerkzaamheden waren uitgevoerd in een centrale gang, in afdelingen met varkens en van de drinkwater- en voervoorzieningen in hokken.
- D.d. 07-11-2018 via [redacted]: analyseresultaten drinkwater d.d. 22-01-2018 door [redacted] Laboratorium (bijlage 2) en een klimaatbeoordeling in de varkensstallen door [redacted] d.d. 26/10/2018 (bijlage 3)
  Wij, inspecteurs, zagen op basis van voornoemde analyserapport van drinkwater na een bemonstering d.d. 15-01-2018 van drinkwater uit een nippel in de vleesvarkensstal dat de uitslagen binnen de gestelde grenswaarden vielen.
  Wij, inspecteurs, lazen dat in het klimaatrapport ventilatieadviezen werden gegeven. Uit het rapport bleek ons niet of de betreffende adviezen zijn opgevolgd. Tevens lazen wij (althans begrepen wij) in de samenvatting van het rapport dat, gebaseerd op de technische resultaten en de gezondheid van de varkens, door [redacted] geen problemen waren geconstateerd met betrekking tot het klimaat in de varkensstallen.
  Uit het klimaatrapport van [redacted] is ons niet gebleken dat onderzoek is uitgevoerd naar de werking van de aanwezige klimaatapparatuur zoals bijvoorbeeld meetwaaiers, automatische diafragmaschuiven, alarmvoorziening. Evenmin of onderzoek is uitgevoerd naar de feitelijke klimaatwaarden zoals luchtcirculatie, temperatuur en gasconcentraties in de omgeving van de dieren in de verschillende varkensstallen/afdelingen.

I&R varkens: aan- en afvoer varkens
Op basis van een door mij, [redacted] op 18-01-2019 in het I&R-systeem aangevraagd 'Overzicht aan- en afvoerstromen vanaf de bedrijfsvestiging [redacted] blijkt dat:

- Vanaf 18-09-2018 tot 18-01-2019 (zijnde een mestperiode van vier maanden) 3067 stuks biggen zijn aangevoerd, afkomstig van vijf herkomstbedrijven.
- Vanaf 18-09-2018 tot 18-01-2019 81 stuks dode vleesvarkens zijn afgemeld.

Voornoemd overzicht is als **bijlage 4** bij dit rapport gevoegd.

Rendac; gemelde en opgehaalde kadavers en destructietonnen [redacted]
Op basis van een door mij, [redacted] op 18-01-2019 bij Rendac opgevraagd 'Ophaaloverzicht van kadavers en vaten-materiaal' (**bijlage 5**) blijkt dat:

- vanaf 18-09-2018 tot 18-01-2019 (zijnde een mestperiode van vier maanden) 97 stuks kadavers van slachtvarkens waren opgehaald door Rendac Son B.V. Dit is exclusief het onbekend aantal varkenskadavers in zeventien opgehaalde kadavervaten.
- het aantal opgehaalde kadavers van biggen/vleesvarkens (97 stuks) verschilt van het in dezelfde periode gemelde aantal dode varkens (81 stuks) in het I&R-systeem.

Het berekende sterftepercentage (aanvoergevens I&R en afvoergegevens Rendac excl vaten) in de periode 18-09-2018 tot 18-01-2019 bedraagt circa 3,2% (97 stuks opgehaalde kadavers gedeeld door 3067 stuks aanvoer varkens x 100%).
Als **bijlage 6** is bij dit rapport van bevindingen een print gevoegd uit het handboek KWIN-V 2016-2017 (blz 211) en met betrekking tot de technische resultaten op vleesvarkensbedrijven. (KWIN = Kwantitatieve Informatie Veehouderij wordt uitgegeven door Wageningen UR Livestock Research.) In voornoemd handboek wordt voor kalenderjaar 2015 2,3% uitval genoemd.

Overeenkomst dierhouder en dierenarts
Ik, [redacted] heb ingelogd op de site 'Infovarken' van [redacted]. Eén van de taken van [redacted] is het beoordelen en certificeren van producten, productieketens, diensten en kwaliteitsprogramma's.
[redacted]
Met betrekking tot UBN [redacted] op naam van [redacted]" zag ik op voornoemde site dat op 30-11-2018 de overeenkomst (als bedoeld in Bijlage 9 onder 3 van Regeling diergeneesmiddelen) met dierenarts [redacted] van dierenartsenpraktijk [redacted] was beëindigd. Tevens zag ik dat sinds 01-12-2018 kennelijk sprake was van een overeenkomst met dierenarts [redacted] werkzaam bij dierenartsenpraktijk [redacted].
Een printscreen van voornoemde gegevens is als **bijlage 7** bij dit rapport gevoegd.

Bedrijfsinspectie varkens d.d. 21-01-2019

Op maandag 21 januari 2019 vanaf omstreeks 10.00 uur hebben wij, toezichthouder [redacted] en toezichthoudend dierenarts [redacted] een herinspectie uitgevoerd op een veehouderij [redacted]
Met toestemming van Team Bestuurlijke Maatregelen (TBM) van NVWA waren wij vergezeld van [redacted], onafhankelijk deskundige op het gebied van klimaatbeheersing in onder andere varkensstallen.
[redacted]

Voor aanvang van de bedrijfsinspectie hebben wij het doel van onze inspectie aan [redacted] bekend gemaakt.
Tevens hebben wij kenbaar gemaakt dat het een retribueerbare herinspectie betrof, waarbij de kosten voor herinspectie van de opgelegde bestuurlijke maatregelen in rekening werden gebracht bij [redacted] en/of [redacted] Voorafgaande aan het betreden van het bedrijfsterrein van de veehouderij hebben wij preventieve hygiënemaatregelen genomen.

Bevindingen bedrijfsinspectie varkens d.d. 21-01-2019

Aangezien ik, [redacted] zag dat de afdelingen in de stallen niet waren voorzien van een nummer, heb ik per stal de afdelingen genummerd van 1 t/m 11 en gezien vanaf de toegangsdeur van de betreffende stallen.
Ik, [redacted] heb tijdens de inspectie in en om de stallen foto's gemaakt, waarvan een deel is opgenomen in een fotoblad welke als bijlage 8 bij dit rapport is gevoegd.

Hygiëne

Tijdens de inspectie in de stallen/afdeling/hokken waarin varkens werden gehuisvest zagen wij dat: [redacted]

- De hygiëne in de drie varkensstallen was verbeterd. De centrale gangen waren vrij van mestresten of overige vervuiling/opslag. De afdelingen van de stallen oogden schoner dan voorheen, maar wij zagen dat muren en hokafscheidingen in diverse afdelingen nog bruin/donker verkleurd waren door vermoedelijk (oude) resten van voer/mest. Ondanks dat in diverse hokken jonge, pas opgelegde biggen waren gehuisvest, zagen wij dat de muren/hokafscheiding er vervuild uitzagen.
  Op diverse tussenafscheidingen van hokken zagen we boven de voerbak restanten van voer en/of mest zitten. In diverse hokken waren witte vlekken zichtbaar. Op onze vraag aan [redacted] wat die witte sporen waren, antwoordde hij dat het kalk betrof waarmee de hokken waren bestrooid ter ontsmetting.
  Op basis van onze bevindingen twijfelen wij of door het bedrijf een adequate reiniging en ontsmetting van de hokken wordt uitgevoerd na iedere afvoer van mestvarkens.

➢ Gelet op artikel 1.7 onder d jo artikel 2.16 onder a van het Besluit moeten varkens worden gehouden in een toereikende behuizing onder voldoende schone/hygiënische en comfortabele omstandigheden.

Klimaat

Tijdens de inspectie in de stallen waarin varkens werden gehuisvest zagen wij onder andere dat:

- Blokkeringen van meetwaaiers waren verwijderd;
- Meetwaaiers waren verwijderd;
- Automatisch diafragma's waren verwijderd;
- Diafragmaschuiven in ventilatiekanalen waren aangebracht;
- Kieren rondom ventilatiekanalen waren afgedicht;
- Reparaties waren uitgevoerd aan de plafondisolatie.

Wij, [redacted] en [redacted] hebben met behulp van een gasmeter [redacted]) in het merendeel van de stallen/afdelingen de waarden van C02 en NH3 gemeten. Tevens heb ik, [redacted] de door mij geschatte gewichtscategorie van de varkens in de betreffende stallen/afdelingen bepaald. De meetwaarden en de gewichtscategorieën van de varkens heb ik per stal in een tabel weergegeven. Het document met voornoemde tabellen is als bijlage 9 bij dit rapport gevoegd.
Uit de meetwaarden blijkt onder andere dat:

- in zeventien van de zesentwintig afdelingen waarin een gasmeting is uitgevoerd, het NH3-gehalte boven de norm ligt van de grenswaarde (20 ppm) die door WUR is bepaald.
- in vijfentwintig van de zesentwintig afdelingen waarin een gasmeting is uitgevoerd, het CO2-gehalte boven de norm ligt van de grenswaarde (3000 ppm) die door WUR is bepaald.

- in géén van de afdelingen waar een gasmeting is uitgevoerd, beide gasconcentraties NH3 en CO2 onder de door WUR bepaalde grenswaarden lag.

Het kalibratiecertificaat van de bij de meting gebruikte gasmeter is als bijlage 10 bij dit rapport gevoegd.

Door klimaatdeskundige [redacted] is met betrekking tot zijn bevindingen een rapport opgesteld en ondertekend. Voornoemd rapport is als bijlage 11 bij dit rapport van bevindingen gevoegd.

Wij lazen in en/of begrepen uit voornoemd rapport onder andere dat:

- In de afdelingen de meetapparatuur, meetwaaiers om de hoeveelheid afgezogen lucht per afdeling te meten, ontbrak of de aanwezige meetapparatuur niet meer werkte.
- De automatische diafragma's, die de hoeveelheid geventileerde lucht per afdeling reguleren, niet meer functioneren of verwijderd zijn.
- De aansturing van de hoofdventilator, vanuit de klimaatcomputer, op handmatige bediening is ingesteld en dat het toerental van de hoofdventilator van het centrale afzuigkanaal met de hand wordt ingesteld.
- Als het warmer wordt in een afdeling, de hoofdventilator niet harder gaat draaien als gevolg van de handmatige instelling ervan.
- Dat handmatig bijsturen in de praktijk altijd te laat wordt gedaan en dat dat op dit bedrijf ook overduidelijk was.
- De hoofdventilator niet meer reageert op veranderende omstandigheden, met aanpassen van de hoeveelheid geventileerde lucht, omdat de temperatuurvoelers in de afdelingen geen signalen meer doorgeven aan deze hoofdventilator. Deze staat immers handmatig ingesteld op een bepaald percentage van het draaivermogen.
- In geen van de 26 afdelingen waar CO2 en NH3 is gemeten, beide gasconcentraties onder de norm lagen die genoemd zijn in het WUR-rapport 'Signaalindicatoren bij handhaving "Open Normen" voor dierenwelzijn' (2017)
- Hoge NH3 waarden nadelig zijn voor de gezondheid en het welzijn van de dieren.
- Hoge CO2 gehaltes gepaard gaat met hoge relatieve luchtvochtigheid, wat ongunstig is voor de gezondheid van de varkens.
- Sprake was van veel variatie in gemeten temperatuur in afdelingen met varkens van gelijkwaardig gewicht en dat temperaturen in een aantal gevallen ook afweken van richtlijnen voor klimaatinstellingen door het Klimaatplatform varkenshouderij. Voornoemde richtlijnen zijn als bijlage 12 bij dit rapport gevoegd.
- In verschillende afdelingen de ingestelde klimaatcurven afweken van de richtlijnen van het Klimaatplatform varkenshouderij. Tevens dat onbekend was hoeveel er geventileerd werd omdat meetwaaiers waren verwijderd en de hoofdventilatie op handbediening stond. Feitelijk functioneerde de klimaatcomputers niet meer volgens de ingestelde curves, maar op handbediening.
- Eén van de klimaatcomputers slecht te bedienen was omdat de druktoetsen niet werkten.
- In de meeste afdelingen luchtlekken in de ventilatieplafonds waren geconstateerd met behulp van een warmtecamera, hetgeen zelfs tocht bij de dieren kon veroorzaken. Als mogelijke oorzaak werden ratten/muizen of niet goed aangebrachte glaswol benoemd.
- Op afdelingsventilatie geen alarmering mogelijk was, daar de temperatuurmeting van de afdelingslucht/uitgaande lucht niet meer is ingeschakeld.

- De varkens er op het moment van inspectie goed uitzagen.
- Wanneer dieren met een slechtere gezondheidsstatus in deze stallen opgelegd worden, het risico van uitbraak van een bepaalde ziekte (luchtwegaandoening) veel groter is gezien de gebrekkige ventilatie.
- Als de ventilatie helemaal automatisch zou werken, dit het welzijn voor de dieren sterk kon verbeteren.
- de gezondheid en het welzijn van de varkens in de stallen/afdelingen was benadeeld door de hoge gaswaarden.

[redacted]

- Gelet op artikel 1.7, onder g van het Besluit dient degene die dieren houdt er zorg voor te dragen dat dieren voldoende verse lucht of zuurstof krijgen.
- Gelet op artikel 1.8 lid 2 van het Besluit dient de behuizing en inrichting waarin een dier verblijft op zodanige wijze ontworpen, gebouwd en onderhouden te zijn dat bij de dieren geen letsel of pijn wordt veroorzaakt.
- Gelet op artikel 2.5 lid 4 van het Besluit dient de luchtcirculatie, het stofgehalte van de lucht, de temperatuur, de relatieve vochtigheid en de gasconcentraties in de omgeving van het dier niet schadelijk te zijn voor het dier.
- Gelet op artikel 2.5 lid 5 +6 van het Besluit dient het kunstmatig ventilatiesysteem, noodzakelijk voor de gezondheid en het welzijn van dieren, te zijn voorzien van een passend noodsysteem. Indien het ventilatiesysteem uitvalt dient een alarmsysteem in werking te treden.
- Gelet op artikel 2.5 lid 8 + 9 van het Besluit dient het kunstmatige ventilatiesysteem, alsmede het alarm- en noodsysteem, die noodzakelijk zijn voor de gezondheid en het welzijn van de dieren tenminste één maal per dag te worden gecontroleerd. Indien defecten worden geconstateerd dienen deze onmiddellijk te worden hersteld of, indien herstel niet mogelijk is, worden de nodige maatregelen getroffen om de gezondheid en het welzijn van de dieren veilig te stellen.

Passende verzorging en huisvesting zieke/gewonde dieren

Tijdens de inspectie hebben wij geen afwijkingen vastgesteld met betrekking tot de verzorging/huisvesting van zieke/gewonde varkens.

Handelen overeenkomstig het bedrijfsgezondheidsplan (BGP)

Tijdens de inspectie in de stallen van het bedrijf zagen wij dat de afdelingen van de stallen waarin varkens werden gehouden niet op zichtbare wijze waren voorzien van een nummering. In het bedrijfsgezondheidsplan 2018 (bijlage 14 rapport van bevindingen 111731) staat dit als actiepunt benoemd.

Na afloop van de inspectie heb ik, [redacted] inzage gevraagd van het door de praktiserend dierenarts opgestelde bedrijfsgezondheidsplan en het bedrijfsbehandelplan, als bedoeld in artikel 1.28 van Besluit houders van dieren. Op 29-01-2019 kreeg ik, [redacted] per e-mail van [redacted] een Bedrijfsbehandelplan (BBP) en een Bedrijfsgezondheidsplan (BGP) toegestuurd. Voornoemde documenten zijn als bijlage 13 bij dit rapport gevoegd. Ik zag dat beide documenten waren opgemaakt door dierenarts [redacted]

Ik, [redacted] heb wederom ingelogd op de site 'Infovarken' van [redacted]. Met betrekking tot UBN [redacted] zag ik dat op 23-01-2018 de overeenkomst met dierenarts [redacted] was beëindigd en dat vanaf 25-01-2019 sprake was van een overeenkomst met dierenarts [redacted]. Een printscreen van voornoemde gegevens is als bijlage 14 bij dit rapport gevoegd.

Ik, [redacted] heb d.d. 20-02-2019 per e-mail aan dierenartsenpraktijk [redacted] inzage gevraagd en ontvangen van logboekgegevens met betrekking tot cliënt [redacted]
Ik zag dat één van de documenten een visitebrief d.d. 20-12-2018 betrof en dat die betrekking had op de vleesvarkens op het bedrijf. Als **bijlage 15** is voornoemde visitebrief bij dit rapport gevoegd.
Wij lazen in betreffende visitebrief van dierenarts [redacted] onder andere:

- Jongste biggen zitten te koud → klimaat nakijken!
- Aktiepunten: Klimaat optimaliseren.

Ik zag dat een ander document een visitebrief d.d. 17-01-2019 betrof en dat die betrekking had op de vleesvarkens op het bedrijf. Als **bijlage 16** is voornoemde visitebrief bij dit rapport gevoegd.
Wij lazen in betreffende visitebrief van dierenarts [redacted] onder andere:

- Temperatuur in hokken is beter, toch klimaat nog lang niet optimaal. (klimaatspecialist kan hierover advies geven).

Wij lazen in het BGP d.d. 29-01-2019 (bijlage 14) onder andere:

- evaluatie BGP vorig jaar: De dierdagdosering in 2018 was 4,2. Dit is binnen het streefgebied.
- analyse gezondheidsproblemen/probleemdefinitie: App-problematiek.
- doelstelling: verminderen App problemen door verbetering klimaat en contactstructuren.

Gelet op de vermeldingen in zowel het BGP 2018 (zie bijlage 14 rapport van bevindingen 111731) als in het BGP 2019 bleek ons:

- dat de problematiek met betrekking tot de dierziekte App kennelijk niet was opgelost.
- dat het aandachtspunt (BGP 2018) om afdelingen van varkensstallen te nummeren niet was opgevolgd.
- dat het advies (BGP 2018) om in het kader van biosecurity te proberen om varkens aan te voeren van één fokker vermoedelijk niet was opgevolgd, aangezien de aangevoerde varkens afkomstig waren van vijf herkomstadressen. In BGP 2019 staat de doelstelling 'contactstructuren' benoemd om APP-problemen te verminderen.
- dat het aandachtpunt (BGP 2018) om het klimaat te verbeteren ook in het BGP 2019 benoemd staat om APP-problemen te verminderen. Vermoedelijk is dit advies niet opgevolgd.
- dat het aandachtpunt (BGP 2018) om te zorgen voor een goede reiniging + ontsmetting niet adequaat was opgevolgd.

➢ Gelet op artikel 1.28 van het Besluit dient een houder van dieren te handelen overeenkomstig het bedrijfsgezondheidsplan dat in overleg met hem is opgesteld, tenzij een diergeneeskundige noodzaak vereist dat hiervan wordt afgeweken.

<u>Voer(hygiëne) varkens</u>
Tijdens de inspectie zagen wij onder andere dat:

- in diverse groepshokken met varkens er nog voer in de troggen zat terwijl de dieren niet meer als groep tegelijk aan het eten waren. Ook waren er hokken met varkens waarbij in de voertroggen geen brijvoer meer aanwezig was. Ons is bekend dat op het bedrijf géén sprake is van een ad-libitum voersysteem.
- in een enkel hok waar brijvoer in de voertrog aanwezig was, zagen wij uitwerpselen van één of meerdere varkens in het voer liggen of dat een varken met een poot in de voerbak stond. Wij twijfelden of de voersnelheid/-

hoeveelheid van de varkens optimaal was afgesteld om de kans op bezoedeling van het voer tot een minimum te beperken.
- in de voerkeuken kennelijk geen open voeropslagen of voerkanalen aanwezig waren. Wij hebben in de voerkeuken geen risico's op verontreiniging van het voer tijdens bereiding voor de varkens vastgesteld.

Na afloop van de inspectie heb ik, [redacted] inzage gevraagd van relevante (recente) schriftelijke adviezen/bezoekverslagen van adviseur/nutritionist ten aanzien van voeraspecten voor varkens zoals: [redacted]
- Bedrijfsspecifieke voercurve
- Voerproducten + samenstelling
- Voerfrequentie
- Voerhygiëne/voersnelheid

D.d. 22-01-2019 ontving ik, [redacted] per e-mail van [redacted] voerbon d.d. 02-10-2018 toegestuurd. Ik zag (althans begreep) onder andere dat:
- het een bon van de voerfirma [redacted] was en dat op de voerbon de naam van [redacted] vermeld stond, alsmede de doelgroep vleesvarkens (Vleva) in de gewichtscategorie 25-120 kg.
- dat op de voerbon de samenstelling van voer was weergegeven .
- in de begeleide e-mail verwezen werd naar [redacted] (zijnde de persoon die de rantsoenen en de voercurves maakt) in het geval er nog aanvullende vragen zouden zijn.

Voornoemde voerbon is als **bijlage 17** bij dit rapport gevoegd.

D.d. 04-02-2019 ontving ik, [redacted] per e-mail van [redacted] documenten met betrekking tot voercurves alsmede verslagen van bedrijfsbezoeken van voorlichter [redacted] toegestuurd. Ik zag (althans begreep) onder andere dat:
- voervoorlichter [redacted] d.d. 04-09-2018 een routinebezoek had gebracht aan [redacted] en samen met [redacted] een steekproefsgewijze controle in 2 stallen en 8 afdelingen was uitgevoerd. Er waren geen problemen gesignaleerd.
- voervoorlichter [redacted] d.d. 21-11-2018 een routinebezoek had gebracht aan [redacted] en dat samen met [redacted] een tiental afdelingen met varkens van verschillende leeftijden waren bekeken. Er waren geen problemen gesignaleerd.

Voernoemde documenten zijn als **bijlage 18** bij dit rapport gevoegd.

<u>Drinkwater(hygiëne) varkens</u>
Tijdens de inspectie en op basis van de door [redacted] toegestuurde analyseresultaten van drinkwateronderzoek hebben wij geen afwijkingen vastgesteld met betrekking tot de hygiëne en de kwaliteit van het drinkwater voor de varkens.

<u>Benadelen gezondheid/welzijn van dieren</u>
Wij, [redacted] en [redacted] hebben gelet op de in dit rapport beschreven bevindingen vastgesteld dat de gezondheid en het welzijn van de varkens op het bedrijf worden benadeeld.

- Gelet op artikel 2.1 lid 1 Wet dieren mag de gezondheid of het welzijn van de dieren niet worden benadeeld.

Onthouden van de nodige zorg voor dieren

Wij, [redacted] en [redacted] hebben gelet op de in dit rapport beschreven bevindingen vastgesteld dat de varkens op het bedrijf de nodige zorg wordt onthouden.

- Gelet op artikel 2.2 lid 8 Wet dieren is het houders van dieren verboden aan deze dieren de nodige verzorging te onthouden.

Te nemen maatregelen:

Zorgdragen dat: [redacted]

1. de gezondheid of welzijn van de varkens niet wordt benadeeld;
2. varkens de nodige verzorging krijgen;
3. varkens worden gehouden in een toereikende behuizing onder voldoende schone/hygiënische en comfortabele omstandigheden;
4. de behuizing en inrichting voor de beschutting van varkens wordt onderhouden;
5. gehandeld wordt overeenkomstig het bedrijfsgezondheidsplan en -behandelplan voor varkens;
6. het klimaat in de omgeving voor varkens niet schadelijk is voor de dieren;
7. een alarmsysteem in werking treedt indien het kunstmatig ventilatiesysteem (om het klimaat in de omgeving van varkens te veilig te stellen) uitvalt.
8. tenminste één maal per dag controleren van klimaatapparatuur die noodzakelijk is voor de gezondheid en het welzijn van dieren en het onmiddellijk herstellen van geconstateerde defecten.

Wij hebben dit rapport naar waarheid opgemaakt.

[redacted]

Toezichthoudernummer: [redacted]
26-04-2019

[redacted]

Toezichthoudernummer: [redacted]
26-04-2019

Bijlagen:

1. Fotoblad met foto's d.d. 28-10-2018 per e-mail van [redacted]
2. Analyseresultaten drinkwater d.d. 22-01-2018 door [redacted]
3. Klimaatrapport Klima+ d.d. 26/10/2018
4. Overzicht I&R-systeem d.d. 18-01-2019 mbt aan-/afvoer varkens
5. Rendac-overzicht afvoer destructiemateriaal d.d. 18-01-2019
6. Handboek KWIN-V 2015-2016 (blz 211) kengetallen vleesvarkens
7. Printscreen 'Infovarken' van [redacted] overeenkomst houder-dierenarts
8. Fotoblad met foto's d.d. 21-01-2019 [redacted]
9. Overzicht meetresultaten NH3 en CO2 en geschatte gewichten varkens
10. Kalibratiecertificaat gasmeter ([redacted]
11. Klimaatrapport klimaatdeskundige [redacted]
12. Richtlijnen voor klimaatinstellingen Klimaatplatform varkenshouderij
13. Bedrijfsbehandelplan (BBP) en een Bedrijfsgezondheidsplan (BGP) 29-01-2019
14. Printscreen 'Infovarken' van [redacted].d. 29-01-2019
15. Visitebrief d.d. 20-12-2018 dierenarts [redacted] d.a.p. [redacted]
16. Visitebrief d.d. 17-01-2019 dierenarts [redacted] d.a.p. [redacted]
17. Voerbon d.d. 02-10-2018, per e-mail d.d. 22-01-2019 van [redacted] [redacted]
18. Bezoekverslagen voervoorlichter [redacted] d.d. 04-02-2019 van [redacted] [redacted]

Bijlage 1 RvB 114232.pdf	Bijlage 2 RvB 114232.pdf	Bijlage 3 RvB 114232.pdf	Bijlage 4 RvB 114232.pdf	Bijlage 5 RvB 114232.pdf	Bijlage 6 RvB 114232.pdf
Bijlage 7 RvB 114232.pdf	Bijlage 8 RvB 114232.pdf	Bijlage 9 RvB 114232.pdf	Bijlage 10 RvB 114232.pdf	Bijlage 11 RvB 114232.pdf	Bijlage 12 RvB 114232.pdf
Bijlage 13 RvB 114232.pdf	Bijlage 14 RvB 114232.pdf	Bijlage 15 RvB 114232.pdf	Bijlage 16 RvB 114232.pdf	Bijlage 17 RvB 114232.pdf	Bijlage 18 RvB 114232.pdf

Bijlage 1 Rapport van bevindingen 114232

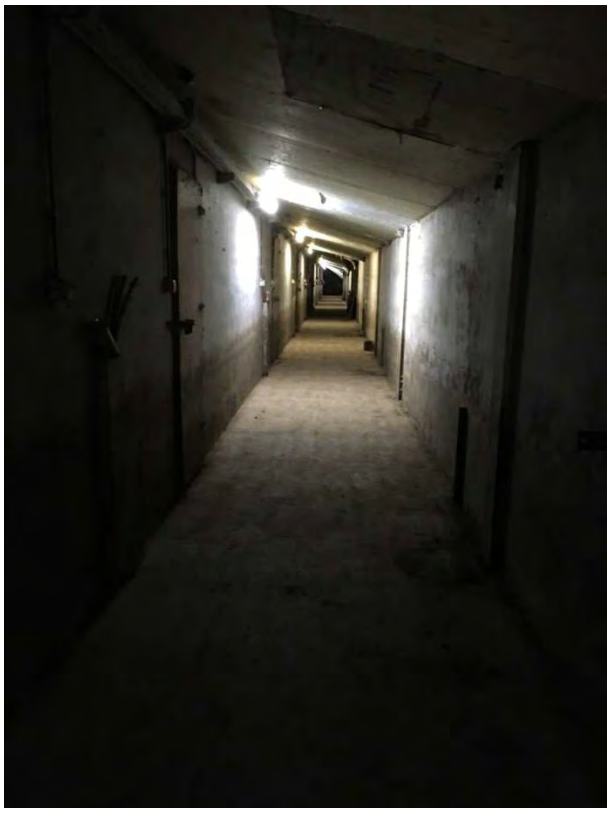

Foto 1: Centrale gang varkensstal

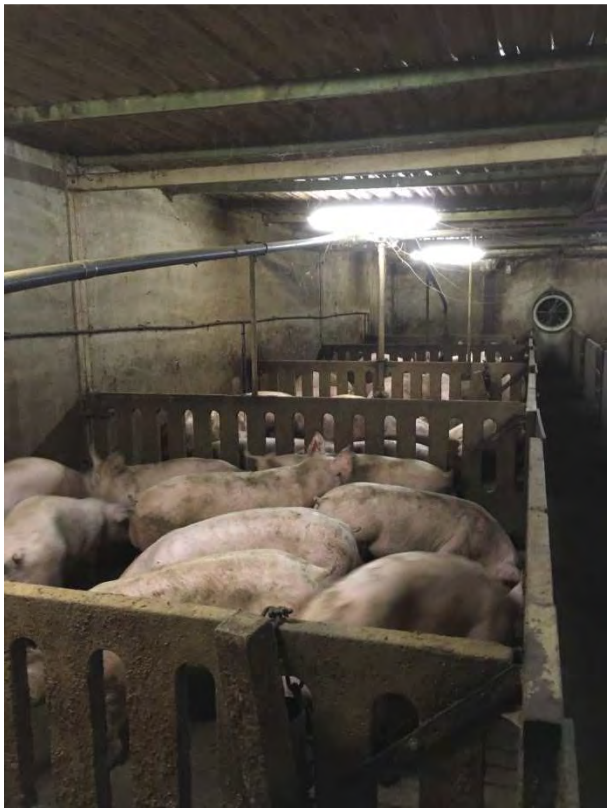

Foto 2: Afdeling van een varkensstal

Foto 3: Afdeling van een varkensstal

Foto 4: Drinknippel in een groepshok voor varkens

Foto 5: Drinknippel in een groepshok voor varkens

[redacted]

Monstergegevens

Nr	Code	Omschrijving		Datum bemonstering
1.	Y8.01342	Drinkwater varkens	nippel in vleesvarkensstal	15-01-2018

Resultaten

Analyse	Code	Eenheid	1.	Streefwaarde	Grenswaarde
Q Aëroob kiemgetal, 22°C	MW011	kve / ml	< 10	≤ 10.000	≤ 100.000
Q *E. coli*	MW055	kve / ml	< 5	≤ 10	≤ 100
Gisten	MW072	kve / ml	< 10	≤ 1.000	≤ 10.000
Schimmels	MW072	kve / ml	< 10	≤ 1.000	≤ 10.000

kve = kolonie vormende eenheden

* voor de uitslag geeft een indicatieve waarde aan

Opmerking:

- De uitslagen vallen binnen de gestelde grenswaarden.

[redacted]

[redacted]

Meetonzekerheid microbiologisch onderzoek

Analyse	Analysecode	Eenheid	Resultaat	Meetonzekerheid
Aëroob kiemgetal, 22°C	MW011	kve / ml	analyseuitslag	± 0,27 log-eenheden
Coliformen	MW034	kve / ml	analyseuitslag	± 0,21 log-eenheden
E. coli	MW055	kve / ml	analyseuitslag	± 0,21 log-eenheden
Gisten en schimmels	MW072	kve / ml	analyseuitslag	± 0,28 log-eenheden

Voorbeeld: uitslag kiemgetal = 60.000 kve/ml ~ 4,77 log-eenheden

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Betreft ventilatie adviezen vleesvarkensstal:

Plafondventilatie met glaswol. Spinnen koppen in de stal geeft meestal aan dat het klimaat goed is. Geen extreme tocht. Tocht is iets waar vleesvarkens zeker niet tegen kunnen.

[redacted]

Temperatuur voelers hangen teveel bij de trog in de hokken. Gevolg is dat 3 x per dag krijgen de vleesvarkens voer en hierdoor reageert de temperatuur voeler. Beste plaats temperatuur voeler:

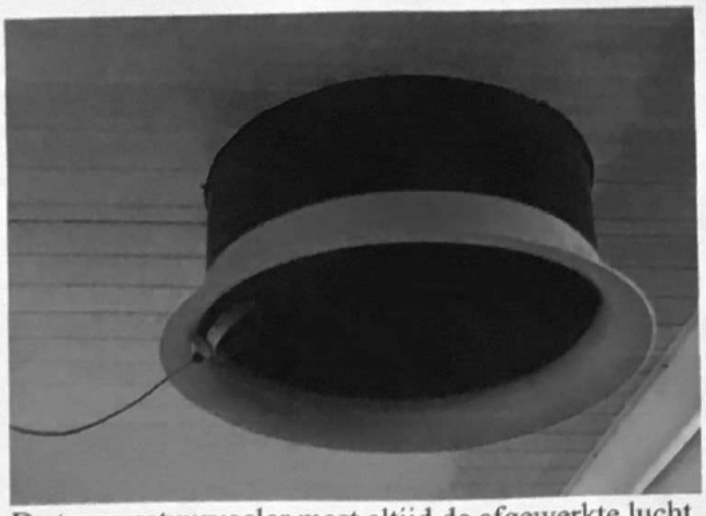

De temperatuurvoeler meet altijd de afgewerkte lucht. Deze temperatuur is altijd 2 tot 3 graden hoger dan de begin temperatuur ventilatie.

Of zover mogelijk van de trog en op 1,50 hoogte en 60 cm in het voerpad.

[redacted]

[redacted]

Warmte productie van varkens:

Voelbare warmteproductie:

- **Big 23 kg:** **45 Watt**
- **Vleesvarken 110 kg:** **120 Watt**
- **Kraamzeug:** **375 Watt**
- **Dragende zeug:** **200 Watt**

Voelers moeten wel elke 5 jaar een keer geijkt worden. Meestal is het kroonsteentje geoxideerd waardoor er verkeerde metingen ontstaan. Dit was vooral in afdeling 18 19 en 16 het geval.

Ook stonden er nog teveel correctie van begin temperatuur ventilatie in de computer. Deze overal op 0 gezet.

[redacted]

[redacted]

Zorg wel dat rond de ventilator alles 100% dicht is.

Plafond ventilatie halve afdelingen functioneert altijd het besten.

[redacted]

Bij controle rond de stal blijkt ook 1 afvoerput van mest open te liggen. Moet 100% dicht zijn.

Samengevat:

Ik heb denk bijna alle afdelingen vleesvarkens gezien. De oudste vleesvarkens waren 108 dagen oud. Dus de groei en gezondheid van de vleesvarkens is goed. Geen kreupele of achterblijvers gezien.

Je hebt computer boeren die de hele dag achter de computer zitten en kunnen laten zien dat de hele dag de temperatuur bij de vleesvarkens 23 graden is. Maar de groei blijft hangen bij 800 gram. En je hebt varkensboeren die naar de varkens kijken en meerder keren per dag wat bij stellen en op gevoel ventileren en hier groeien de vleesvarkens 900 gram en spelen door het hok.

Temperatuur instelling: zie ventilatie schema

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Overzicht aan- en afvoerstromen vanaf bedrijfsvestiging [redacted]

Gebruikers selectie

Aanvraagdatum	18-01-2019
Selectiedatum	18-01-2019
Begindatum periode	01-09-2018
Einddatum periode	18-01-2019
Registratienr inrichting	
UBN	[redacted]
Type melding	Aan- en afvoer
Diersoort	Varken

[redacted]

Productiedoel/Bedrijfsstatus/Inrichting

Van	Tot	Diersoort	Productiedoel/ Bedrijfsstatus	Regnr inrichting	Subdiersoort	Categorie	Activiteit	Type inrichting
01-04-2000		Varken	D-bedrijf					

Perioden van verantwoordelijkheid

Van	Tot	Relatienummer houder / Naam houder	Bezoekadres / Telefoonnummer
01-01-1997		[redacted]	

3.3

Overzicht aan- en afvoerstromen vanaf bedrijfsvestiging [redacted]

Contactbedrijven

UBN	Type Status	Bedrijfsadres	Relatienummer houder Naam houder	Telefoonnummer Bezoekadres
[redacted]	veehouderij Definitief	[redacted]		
	veehouderij Definitief			
	veehouderij Definitief			
	veehouderij Definitief			
	veehouderij Definitief			
	veehouderij Definitief			
	verzamelplaats Definitief			
	destructor Definitief			
	slachtplaats Definitief			

3.3

Overzicht aan- en afvoerstromen vanaf bedrijfsvestiging [redacted]

Aanvoerstromen in de periode naar veehouderij [redacted]

Van UBN/ inrichting	Productiedoel/ Bedrijfsstatus	Van stal	Aantal van	Naar UBN/ inrichting	Productiedoel/ Bedrijfsstatus	Naar stal	Aantal naar	Datum aanvoer	Type melding	ID code/ Aantal	Diersoort/ Diercategorie/ Ras	Werknr	Geboorte-datum	Ge-slacht
[redacted]	B-bedrijf			[redacted]	D-bedrijf			11-01-2019	aanvoer	210	Biggen			
	B-bedrijf			[redacted]	D-bedrijf			04-01-2019	aanvoer	100	Biggen			
	B-bedrijf			[redacted]	D-bedrijf			27-12-2018	aanvoer	250	Biggen			
	B-bedrijf			[redacted]	D-bedrijf			18-12-2018	aanvoer	350	Biggen			
	B-bedrijf			[redacted]	D-bedrijf			13-12-2018	aanvoer	300	Biggen			
	B-bedrijf			[redacted]	D-bedrijf			23-11-2018	aanvoer	259	Biggen			
	B-bedrijf			[redacted]	D-bedrijf			16-11-2018	aanvoer	210	Biggen			
	B-bedrijf			[redacted]	D-bedrijf			12-11-2018	aanvoer	210	Biggen			
	F-bedrijf			[redacted]	D-bedrijf			06-11-2018	aanvoer	260	Biggen			
	B-bedrijf			[redacted]	D-bedrijf			02-11-2018	aanvoer	216	Biggen			
	B-bedrijf			[redacted]	D-bedrijf			15-10-2018	aanvoer	210	Biggen			
	B-bedrijf			[redacted]	D-bedrijf			05-10-2018	aanvoer	252	Biggen			
	B-bedrijf			[redacted]	D-bedrijf			18-09-2018	aanvoer	240	Biggen			
	B-bedrijf			[redacted]	D-bedrijf			11-09-2018	aanvoer	200	Biggen			

Afvoerstromen in de periode van veehouderij [redacted]

Van UBN/ Inrichting	Productiedoel/ Bedrijfsstatus	Van stal	Aantal van	Naar UBN/ inrichting	Productiedoel/ Bedrijfsstatus	Naar stal	Aantal naar	Datum afvoer	Type melding	ID code/Aantal	Diersoort/ Diercategorie/ Ras	Werknr	Geboorte-datum	Ge-slacht
[redacted]	D-bedrijf			[redacted]	destructor			13-01-2019	dood	2	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf				slachtplaats			11-01-2019	afvoer	200	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf				destructor			10-01-2019	dood	1	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf				verzamelplaats			09-01-2019	afvoer	2	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf				destructor			03-01-2019	dood	2	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf				destructor			01-01-2019	dood	3	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf				destructor			30-12-2018	dood	4	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf				destructor			26-12-2018	dood	1	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf				slachtplaats			22-12-2018	afvoer	200	Vleesvarkens			

3.3

Overzicht aan- en afvoerstromen vanaf bedrijfsvestiging [redacted]

Van UBN/ Inrichting	Productiedoel/ Bedrijfsstatus	Van stal	Aantal van	Naar UBN/ inrichting	Productiedoel/ Bedrijfsstatus	Naar stal	Aantal naar	Datum afvoer	Type melding	ID code/Aantal	Diersoort/ Diercategorie/ Ras	Werknr	Geboorte-datum	Ge-slacht
[redacted]	D-bedrijf			[redacted]	destructor			20-12-2018	dood	1	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf			[redacted]	destructor			18-12-2018	dood	2	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf			[redacted]	destructor			14-12-2018	dood	2	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf			[redacted]	slachtplaats			14-12-2018	afvoer	200	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf			[redacted]	destructor			12-12-2018	dood	2	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf			[redacted]	destructor			10-12-2018	dood	1	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf			[redacted]	slachtplaats			07-12-2018	afvoer	202	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf			[redacted]	destructor			03-12-2018	dood	1	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf			[redacted]	slachtplaats			30-11-2018	afvoer	200	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf			[redacted]	destructor			29-11-2018	dood	2	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf			[redacted]	destructor			25-11-2018	dood	4	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf			[redacted]	slachtplaats			23-11-2018	afvoer	219	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf			[redacted]	slachtplaats			23-11-2018	afvoer	206	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf			[redacted]	destructor			22-11-2018	dood	1	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf			[redacted]	destructor			18-11-2018	dood	5	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf			[redacted]	slachtplaats			16-11-2018	afvoer	210	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf			[redacted]	destructor			14-11-2018	dood	2	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf			[redacted]	destructor			11-11-2018	dood	3	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf			[redacted]	slachtplaats			09-11-2018	afvoer	205	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf			[redacted]	destructor			05-11-2018	dood	2	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf			[redacted]	destructor			01-11-2018	dood	2	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf			[redacted]	destructor			28-10-2018	dood	2	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf			[redacted]	slachtplaats			26-10-2018	afvoer	200	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf			[redacted]	destructor			25-10-2018	dood	2	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf			[redacted]	slachtplaats			24-10-2018	afvoer	216	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf			[redacted]	destructor			23-10-2018	dood	2	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf			[redacted]	destructor			22-10-2018	dood	3	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf			[redacted]	destructor			18-10-2018	dood	1	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf			[redacted]	destructor			16-10-2018	dood	2	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf			[redacted]	destructor			14-10-2018	dood	4	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf			[redacted]	slachtplaats			12-10-2018	afvoer	208	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf			[redacted]	destructor			10-10-2018	dood	7	Vleesvarkens			

3.3

Overzicht aan- en afvoerstromen vanaf bedrijfsvestiging [redacted]

Van UBN/ Inrichting	Productiedoel/ Bedrijfsstatus	Van stal	Aantal van	Naar UBN/ inrichting	Productiedoel/ Bedrijfsstatus	Naar stal	Aantal naar	Datum afvoer	Type melding	ID code/Aantal	Diersoort/ Diercategorie/ Ras	Werknr	Geboorte-datum	Ge-slacht
[redacted]	D-bedrijf			[redacted]	destructor			05-10-2018	dood	3	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf				slachtplaats			04-10-2018	afvoer	200	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf				destructor			02-10-2018	dood	3	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf				destructor			27-09-2018	dood	2	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf				destructor			23-09-2018	dood	3	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf				destructor			19-09-2018	dood	4	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf				destructor			16-09-2018	dood	4	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf				slachtplaats			14-09-2018	afvoer	200	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf				destructor			11-09-2018	dood	3	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf				destructor			06-09-2018	dood	3	Vleesvarkens			
[redacted]	D-bedrijf				destructor			04-09-2018	dood	4	Vleesvarkens			

Meldingen nog te doen

UBN 2e partij	Productiedoel/ Bedrijfsstatus	Type melding nog te doen	Datum gebeurtenis	ID-code/ Aantal	Diersoort/ Diercategorie

3.3

OPHAALOVERZICHT Kadavers en Vaten-Materiaal

Klant nummer: [redacted]
Naam:
Adres:
Postcode Woonplaats:

Laad-plaats	Ophaal-datum	Diercode / Soort	Gemelde-kadavers	Opgehaalde-kadavers	Opgehaalde vaten / bakken	Gemeld-oornummer	Geb. datum
01	05-09-18	Slachtvarken	4	5		[redacted]	
01	07-09-18	Slachtvarken	3	5			
01	12-09-18	Slachtvarken	3	5			
01	17-09-18	Slachtvarken	4	5			
01	20-09-18	Slachtvarken	4	3			
01	20-09-18	Slachtvarken	0		1 BL		
01	24-09-18	Slachtvarken	3	3			
01	24-09-18	Slachtvarken	0		1 BL		
01	28-09-18	Rund > 1 Jaar	1	1			13-03-15
01	28-09-18	Slachtvarken	2	3			
01	28-09-18	Slachtvarken	0		1 BL		
01	03-10-18	Rund > 1 Jaar	1	1			27-03-16
01	03-10-18	Slachtvarken	3	5			
01	08-10-18	Kalf < 1 Jaar	1	1			08-04-18
01	08-10-18	Slachtvarken	3	6			
01	09-10-18	Rund > 1 Jaar	1	1			21-06-16
01	09-10-18	Slachtvarken	0	1			
01	11-10-18	Slachtvarken	7	13			
01	15-10-18	Slachtvarken	4	4			
01	17-10-18	Kalf < 1 Jaar	1	1			25-09-18
01	17-10-18	Slachtvarken	2		1 BL		
01	19-10-18	Slachtvarken	1		1 BL		
01	23-10-18	Slachtvarken	3	4			
01	24-10-18	Slachtvarken	2	5			
01	26-10-18	Slachtvarken	2	3			
01	29-10-18	Slachtvarken	2		1 BL		
01	02-11-18	Slachtvarken	2	3			
01	06-11-18	Slachtvarken	2	4			
01	12-11-18	Biggen	0		1 BL		
01	12-11-18	Slachtvarken	3	3			
01	15-11-18	Slachtvarken	2	2			
01	19-11-18	Slachtvarken	5	5			
01	23-11-18	Slachtvarken	1	1			
01	26-11-18	Slachtvarken	4	4			
01	30-11-18	Slachtvarken	2	1			
01	30-11-18	Slachtvarken	0		1 BL		
01	04-12-18	Slachtvarken	1		1 BL		
01	11-12-18	Biggen	0		1 BL		
01	11-12-18	Slachtvarken	1	3			
01	13-12-18	Kalf < 1 Jaar	1	1			03-12-18
01	13-12-18	Kalf < 1 Jaar	1	1			08-12-18
01	13-12-18	Kalf < 1 Jaar	1	1			03-12-18
01	13-12-18	Slachtvarken	2	2			

[redacted]

OPHAALOVERZICHT Kadavers en Vaten-Materiaal

Klant nummer: [redacted]
Naam:
Adres:
Postcode Woonplaats:

Laad-plaats	Ophaal-datum	Diercode / Soort	Gemelde-kadavers	Opgehaalde-kadavers	Opgehaalde vaten / bakken	Gemeld-oornummer	Geb. datum
01	17-12-18	Slachtvarken	2		1 BL		
01	19-12-18	Slachtvarken	2	1			
01	19-12-18	Slachtvarken	0		1 BL	[redacted]	
01	21-12-18	Slachtvarken	1		1 BL		
01	27-12-18	Kalf < 1 Jaar	1	1			12-12-18
01	27-12-18	Kalf < 1 Jaar	1	1			16-12-18
01	27-12-18	Slachtvarken	1		1 BL		
01	31-12-18	Kalf < 1 Jaar	1	1			25-12-18
01	31-12-18	Slachtvarken	4	6			
01	02-01-19	Rund > 1 Jaar	1	1			25-03-16
01	02-01-19	Slachtvarken	3	3			
01	04-01-19	Biggen	0		1 BL		
01	04-01-19	Rund > 1 Jaar	1	1			09-10-13
01	04-01-19	Slachtvarken	2	2			
01	08-01-19	Kalf < 1 Jaar	1	1			02-12-18
01	08-01-19	Slachtvarken	0	1			
01	08-01-19	Slachtvarken	0		1 BL		
01	11-01-19	Biggen	0		1 BL		
01	11-01-19	Slachtvarken	1	2			
01	14-01-19	Slachtvarken	2	2			
01	14-01-19	Slachtvarken	0	2			
Totaal			109	131	17		
		Biggen			4 BL		
		Kalf < 1 Jaar	9	9			
		Rund > 1 Jaar	5	5			
		Slachtvarken	10		13 BL		
		Slachtvarken	85	117			

Dit overzicht heeft betrekking op de periode 01-09-18 t/m 18-01-19

BL = VAT
KC = KantelContainer
KB = KoelkelderBak

[redacted]

Bijlage 7 Rapport van bevindingen 114232

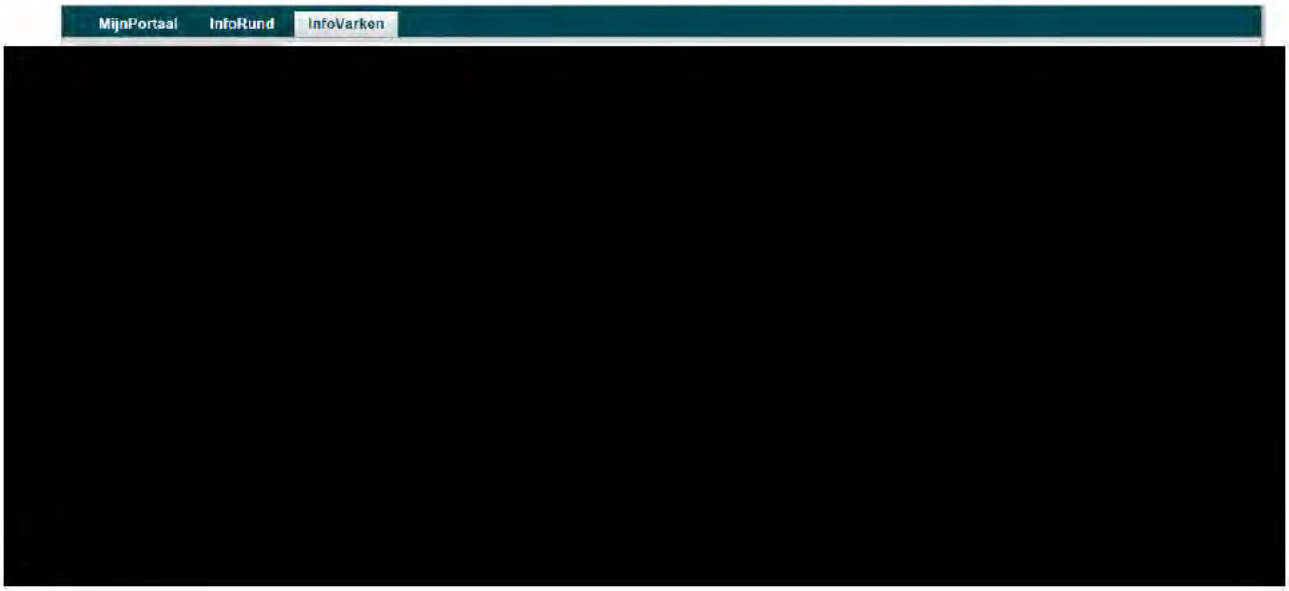

Bijlage 8 Rapport van bevindingen 114232

Foto 1: Sporen van kalk tegen de muur in een groepshok met varkens

Foto 2: Jonge varkens in een groepshok. Sporen van kalk tegen de hokafscheidingen.

Foto 3: Hokafscheiding tussen twee groepshokken met varkens.
Resten van voer en/of mest en sporen van kalk zichtbaar.

Foto 4: Sporen van kalk tegen de hokafscheiding van een groepshok met varkens.
Voer(resten) in de voertrog.

Foto 5: Voer(resten) in de voertrog.

Foto 6: Lege voertrog in een groepshok met varkens

Foto 7: Jong varken in een groepshok. Bruine verkleuring op de muur.

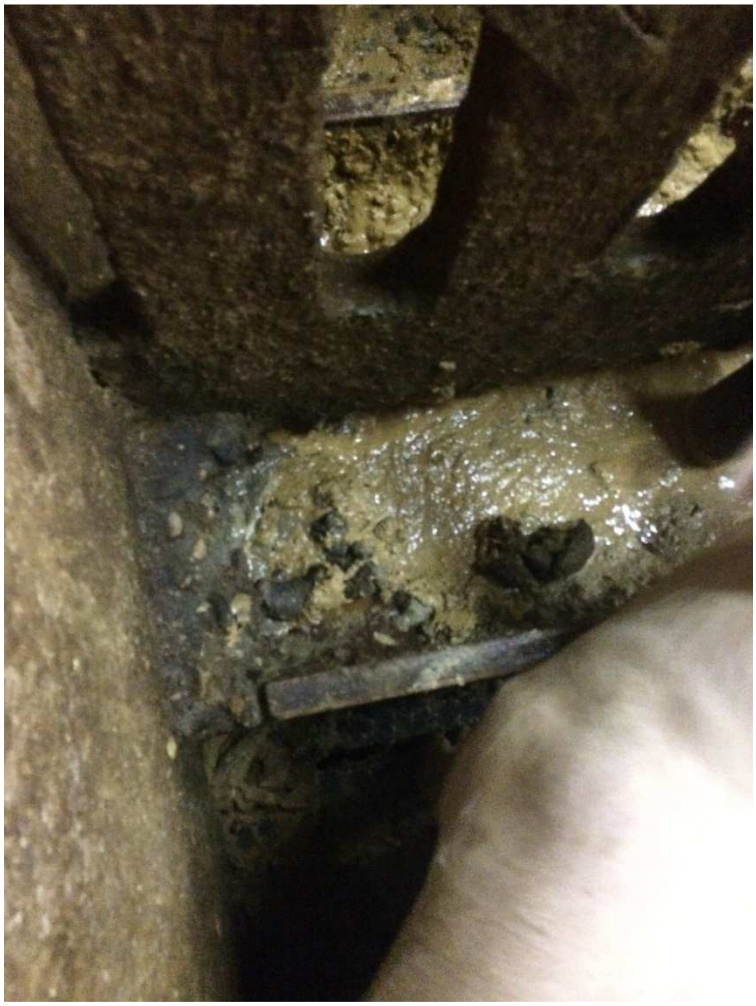

Foto 8: Bezoedeling van voer met uitwerpselen van varken(s).

Foto 9: Vervuiling van de dichte vloer in een groepshok met voer/mest.

Foto 10: Resultaat van een klimaatmeting in één van de varkenshokken op het display van de gasmeter.

Foto 11: Ventilatiekanaal in de zijmuur van een afdeling met varkens.
In het midden van de diafragmaschuiven is een kleine opening zichtbaar.

Foto 12: Ventilatiekanaal in de zijmuur van een afdeling met varkens.
In het midden van de diafragmaschuiven is een grote(re) opening zichtbaar.

Foto 13: Condens op de (buiten)muur van een afdeling van een stal

Foto 14: Staat van onderhoud ventilatieplafond in een afdeling van de varkensstal.

Meetresultaten NVWA klimaat d.d. 21-01-2019[redacted]

Buitentemperatuur -5°C
WUR Norm : Grenswaarde NH_3 maximaal 20 ppm, CO_2 maximaal 3000 ppm
Meetcorrectie NH3 en CO2: Kalibratiecertificaat 175123. Kalibratiedatum 09-01-2019.

Stal 1

Afdeling	Klasse geschat levend gewicht in kg	Gemeten ppm NH3	Gecorrigeerd ppm NH3 (-2,04%)	Gemeten ppm CO2	Gecorrigeerd ppm CO2 (-1,01%)
1	leeg	-	-	-	-
2	50-85	15	15	3600	3564
3	50-85	39	38	5400	5345
4	15-30	63	62	5800	5741
5	15-30	61	60	5300	5246
6	30-50	99	97	6300	6236
7	30-50	49	48	6800	6731
8	30-50	46	45	6000	5939
9	50-85	46	45	3700	3663
10	50-85	31	30	4500	4455
11	30-50	43	42	8700	8612

Stal 2

Afdeling	Klasse geschat levend gewicht in kg	Gemeten ppm NH3	Gecorrigeerd ppm NH3 (-2,04%)	Gemeten ppm CO2	Gecorrigeerd ppm CO2 (-1,01%)
1	15-30	18	18	3800	3762
2	50-85	39	38	2900	2871
3	15-30	34	33	5300	5246
4	50-85	41	40	5300	5246
5	50-85	24	24	4500	4455
6	50-85	13	13	6800	6731
7	30-50	25	24	4600	4554
8	50-85	17	17	5800	5741
9	leeg	-	-	-	-
10	15-30	15	15	3700	3663
11	15-30	14	14	5000	4950

Stal 3

Afdeling	Klasse geschat levend gewicht in kg	Gemeten ppm NH3	Gecorrigeerd ppm NH3 (-2,04%)	Gemeten ppm CO2	Gecorrigeerd ppm CO2 (-1,01%)
1	leeg	-	-	-	-
2	15-30	42	41	8700	8612
3	85-110	23	23	2800	2772
4	15-30	12	12	4500	4455
5	15-30	12	12	4100	4059
6	15-30	8	8	4300	5257
7	leeg	-	-	-	-
8	30-50	Niet gemeten	-	Niet gemeten	-
9	15-30	Niet gemeten	-	Niet gemeten	-
10	30-50	Niet gemeten	-	Niet gemeten	-
11	30-50	25	24	3700	3663

Resultaat metingen:
NH_3 (gecorrigeerd) gemiddeld 32,2 ppm, CO_2 (gecorrigeerd) gemiddeld 5060 ppm
17 van de 26 afdelingen te hoog NH_3
25 van de 26 afdelingen te hoog CO_2
Géén afdeling met beide gasconcentraties onder de norm

[redacted]

[redacted]

Eigenaar

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit

[redacted]

[redacted]

Specificaties van het gekalibreerde toestel:

NH3: Range 0 - 100 ppm, ±10% of rdg.
CO2: Range 0 - 5 Vol.%, ±20% of rdg.

	ppm NH3		ppm CO2			
Aangeboden	0	50	0	5000		
Aanduiding	0	49	0	4950		
afw. ABS	0,0	-1,0	0,0	-50,0		
afw. %RDG	0,00	-2,04	0,00	-1,01		
Aangeboden						
Aanduiding						
afw. ABS						
afw. %RDG						

Over de kalibratie

Door middel van NIST herleidbare gascylinder en een regulator werd kalibratiegas drukloos aangeboden voor een periode van 3 minuten.

Analyse certificaat nummers van de gebruikte gascylinders:

[redacted] [redacted] [redacted]

Binnen specificaties ☑ ***HerKalibratiedatum*** **9-7-2019**

Opmerking

Service op locatie. Fw upgrade vs 1,50. Instellingen nagekeken. Pompflow goed. Toestel gekalibreerd en getest. Sensoren goed.

[redacted]

[redacted]

[redacted]

NVWA t.a.v. J.A. [redacted]
Catharijnensingel 59
3511 GG Utrecht

Betreft klimaatmetingen in varkensstallen
op verzoek van de NVWA
op 21 januari 2019
op bedrijf :
[redacted]

[redacted] 21-01-2019

Verslag:

Vleesvarkensstallen

- Alle afdelingen (33) in alle 3 de stallen bezocht.
  In alle afdelingen werd op minimumstand geventileerd.
  De buitentemperatuur bedroeg ongeveer – 5°C.

Centrale afzuiging

- In alle stallen worden de afdelingen geventileerd via een centraal afzuigkanaal.
  Met een centraal afzuigkanaal, zoals in deze stallen in gebruik is, is het noodzakelijk om meetapparatuur per afdeling te hebben om de hoeveelheid afgezogen lucht te meten.
  Echter in deze stallen ontbreekt meetapparatuur of de aanwezige meetapparatuur werkt niet meer.
  Er is zodoende geen zicht op hoeveel er geventileerd wordt.
  De aansturing van de hoofdventilatoren, vanuit de klimaatcomputer, is op handmatige bediening ingesteld. Het toerental van de hoofdventilatoren van de centrale afzuigkanalen wordt met de hand ingesteld.
  Groot nadeel hiervan: als het in een afdeling warmer wordt, wordt niet automatisch de ventilatie verhoogd. De ventilatoren reageren niet meer op veranderende

omstandigheden, door aanpassing van de hoeveelheid geventileerde lucht, omdat de regelmechanismen (meetwaaier en diafragma) in de stal buiten werking zijn gesteld.

Vroeger toen er nog geen meetwaaiers bestonden zat er een handbediende diafragma onder de ventilator. Echter, als het dan warmer werd ging wel de ventilator harder draaien. In deze situatie gebeurde dat niet-als gevolg van de handmatig ingestelde de hoofdventilatoren.

(handbediende diafragma i.p.v.automatische meet-/smoor unit)

Gevolgen van huidige manier van ventileren:

Luchtkwaliteit

*In alle afdelingen is het CO2-gehalte en het NH3 gehalte gemeten door de NVWA. (zie bijlage 1)

WUR-rapport: Norm: NH_3 maximaal 20 ppm (parts per million)
CO_2 maximaal 3000 ppm

(WUR-rapport: Signaalindicatoren bij handhaving van "Open Normen" voor dierenwelzijn pilot klimaat in varkensstallen. Vermeer, Herman; Hopster, Hans. (2017))

De gemeten waarden zouden hier niet bovenuit moeten komen.

De gemeten waarden liepen in deze stal als volgt uiteen:
CO2: 2800 ppm tot 8700 ppm.
De meeste afdelingen boven 3800 ppm.
NH3: 8 ppm tot 99 ppm.
NH3 gemiddeld 32 ppm
CO2 gemiddeld 5073 ppm
17 van de 26 afdelingen te hoog NH_3 gas.
25 van de 26 afdelingen te hoog CO_2 gas.
In geen afdeling waren beide gasconcentraties onder de norm!

De afdeling met de uitschieter van 8700 ppm CO_2 betrof afdeling 11. *Zie schema bijlage* van de eerst bezochte stal. Het NH_3 gehalte was ook erg hoog, het betrof 42 ppm. Oorzaak: diafragmaschuiven volledig dicht, in combinatie met te weinig ventilatie door de handmatig ingestelde hoofdventilatoren.

CO2 is op zich niet schadelijk, maar zegt wel veel over de luchtkwaliteit in de stal. Een te hoog CO2-gehalte gaat vaak gepaard met een hoge luchtvochtigheid. Dit is nadelig voor de gezondheid van de varkens.
Door te weinig ventilatie is dan ook het NH3-gehalte hoger dan gewenst, zeker als er ook nog eens veel vloerbevuiling is.
De dichte vloeren waren hier echter momenteel aardig droog en de dieren waren dan over het algemeen schoon.
Dergelijk hoge NH_3 waarden zijn echter nadelig voor de gezondheid en dus ook voor het welzijn van de dieren.

Temperatuur:
In afdelingen met dieren van een gelijkwaardig gewicht varieerde de omgevingstemperatuur behoorlijk.
Bij jonge dieren werd 19°C gemeten, maar in een andere afdeling met dezelfde leeftijd bedroeg de temperatuur 23,5°C. (richtlijn: 23° C)
In een afdeling met zware dieren is het 20,5°C (richtlijn: 21° C) met de diafragmaschuiven open.
(Richtlijnen klimaatinstellingen: Klimaatplatform varkenshouderij).
In een andere afdeling met zware dieren is het 24,5°C (richtlijn 21° C) met de schuiven veel verder dicht. Deze verschillen worden veroorzaakt door de manier van ventileren. Diafragmaschuiven iets meer of minder openen maakt een groot verschil in afdelingstemperatuur en luchtverversing.

De verschillen zullen alleen maar groter worden als het buiten warmer wordt en de ventilatie niet op tijd bijgestuurd wordt.

Handmatig bijsturen wordt in de praktijk altijd te laat gedaan. Dit bleek hier ook overduidelijk.
Er wordt iets bijgesteld, omdat het te warm/koud is.
Als dit geconstateerd wordt is het al te laat. De correcties die dan plaatsvinden geven grote fluctuaties en zijn slecht voor de gezondheid van de dieren.

Klimaatcurve

De klimaatcurve heb ik op 2 computers bekeken, de 3e computer was slecht te bedienen, omdat de druktoetsen niet werkten.

- In een aantal afdelingen stond de klimaatcurve nog precies hetzelfde als in 2014 door mij ingesteld op basis van de richtlijnen van het Klimaatplatform. In andere afdelingen verschilden de instellingen.
- Over de ventilatiecurve kan geen zinnig woord meer gezegd worden daar niet bekend is hoeveel er geventileerd wordt, meetwaaiers zijn verwijderd, werken niet meer en de hoofdventilatie staat op handbediening.

Ventilatieplafonds

- In alle afdelingen zit een geperforeerd plafond met glaswol erboven op.

- In de meeste afdelingen zitten ook wel luchtlekken: donker gekleurde delen op de foto's met de warmtecamera. waar in verhouding veel lucht door komt. In alle afdelingen zijn foto's te maken met slechte plekken in het plafond, vooral achter in de afdelingen en langs de zijwanden. Donkere plekken worden ook al gezien als de glaswoldeken op bepaalde plaatsen wat dunner is en dus makkelijker lucht doorlaat, echter plaatsen waar nauwelijks glaswol ligt zijn nadelig. Hier komt in verhouding veel lucht door en kan zelfs tocht bij de dieren veroorzaken. Een ventilatieplafond dat goed in orde is laat ook altijd wel wat donkerder plekken zien. Een ventilatieplafond met glaswol is nooit helemaal egaal van kleur. Mogelijke oorzaken van slechte plekken kan zijn van muizen of ratten of glaswol dat niet goed aangebracht is.

Foto 1. Plaats in ventilatieplafond waar glaswol ontbreekt Dit geeft tocht in het onderliggende hok

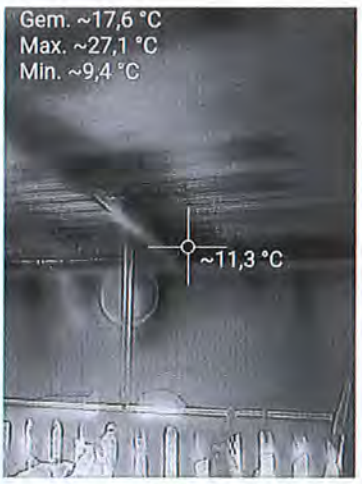

Foto 2. Luchtlekken achterin de afdeling langs de wand. Bij de blauwe verticale. strepen spuit koude lucht naar beneden in het hok

Een goed ventilatieplafond heeft met de warmtebeeldcamera een veel gelijkmatiger kleur.

Foto 3. Zie beschrijving foto 2

Foto 4. Luchtlek op scheiding plafond en isolatieplaat

Alarmsysteem

Met het huidige systeem kan er een alarmering plaatsvinden op stroomuitval van de hoofdventilatoren en op een te hoge/te lage afdelingstemperatuur.
Op afdelingsventilatie is geen alarmering meer mogelijk, daar de meting op de uitgaande lucht niet meer werkt.

Aanbevelingen/Te nemen maatregelen :

*__Ruimer ventileren__, zodat CO_2 en NH_3-gehaltes dalen tot onder de norm van 3000 ppm voor CO_2 en 20 ppm voor NH_3.
*In elke afdeling een **goed werkende meet-/smoorunit plaatsen**, zodat de ventilatie weer automatisch kan werken. Deze units elke oplegronde goed reinigen, zodat ze goed blijven werken.
*Vooral achter (foto's) in de afdelingen komt veel leklucht binnen. Op sommige plaatsen kun je door het plafond naar buiten kijken. Deze **luchtlekken** dichtmaken.
*De **klimaatcurve** overal hetzelfde **instellen**:

Dag	1	7	50	100
Temperatuur (°C)	25	24	22	21
Min. vent. (%)	8	10	15	15
Max. vent. (%)	50	50	75	100

***Klimaatcomputer** die slecht te bedienen was, **laten repareren (** Stalnummer 1).
*Bij **opleg van dieren en koud** weer is het beter om een **heteluchtkanon** als bijverwarming te plaatsen (en niet door de ventilatie zo laag mogelijk te zetten) om de warmte in de afdeling te houden. Een minimale ruimtetemperatuur van 25°C is bij opleg van dieren zeker gewenst. Een heteluchtkanon is in de winter dan bijna altijd nodig om deze temperatuur te realiseren.

Na enkele dagen is, als de dieren goed voer opnemen, kan de bijverwarming uit. De dieren gaan dan zelf voldoende warmte produceren.

Conclusie:

Ondanks de gebrekkige en te lage ventilatie, in een stal waar alles automatisch zou moeten werken en er handbediend wordt geventileerd, zien de varkens er op dit moment toch goed uit.
Er is hier en daar een hoestje, er is nauwelijks kannibalisme.
Enkele dieren zijn met kapotte oren aangeleverd.
Wanneer dieren met een slechtere gezondheidsstatus in deze stallen opgelegd worden is het risico van uitbraak van een bepaalde ziekte (luchtwegaandoeningen) veel groter gezien de gebrekkige ventilatie.
In een stal met centrale afzuiging is het niet mogelijk om elke afdeling goed handmatig te ventileren.
Als de ventilatie helemaal automatisch zou werken, zou dit het welzijn voor de dieren sterk kunnen verbeteren.

[redacted]

Richtlijnen klimaatinstellingen

Klimaatplatform Varkenshouderij
Secretariaat: VIC Sterksel
Tel. 040-2262376
Versie: augustus 2014

In de tabel staan richtlijnen voor de instellingen van de begintemperatuur ventilatie en de minimum- en maximumventilatie per dier voor varkensstallen. De instellingen zijn bedoeld voor stallen die voorzien zijn van meetventilator en automatische diafragma. De ventilatienormen zijn richtlijnen en zijn tevens bedrijfsafhankelijk. Het gedrag, de gezondheidsstatus en de voeropname van de varkens zijn mede bepalend voor de instellingen.
Het Klimaatplatform varkenshouderij raadt aan voor de neutrale zone-verwarming 1 graden en voor de vaste P-band ventilatie 5 graden te hanteren. Indien mogelijk een automatische correctie van de p-band op basis van buitentemperatuur instellen.

	Min.vent. per dier (m^3/uur)	Max.vent. per dier (m^3/uur)**	Begin.temp.vent. (°C)
Guste zeugen	14 – 20	120 - 150	22
Dragende zeugen	18 – 25	120 - 150	20
Kraamzeugen voor werpen	18 – 25	200 - 250	20
Kraamzeugen tijdens werpen*	18 – 25	200 - 250	23
Kraamzeugen 1 week na laatste worp*	35-50	200 - 250	20 ***
Kraamzeugen eind kraamperiode	35-50	200 - 250	20 ***
Gespeende biggen opleg (7,5 kg)*	2 – 3	10 - 12	26 ****
Gespeende biggen dag 21	4 – 6	15 - 18	24
Gespeende biggen dag 42	6 - 9	20 - 25	22
Vleesvarkens dag 1 (23 kg)*	6 – 8	20 - 30	25
Vleesvarkens dag 5*	6 – 8	20 - 30	23
Vleesvarkens dag 50	11 – 15	40 - 55	22
Vleesvarkens dag 100	14 - 20	60 - 80	21

* Vloerverwarming op 30°C oppervlakte temperatuur, uitschakelen op basis van liggedrag biggen.

** Gereduceerde maximale ventilatiecapaciteiten zijn mogelijk indien de inkomende lucht wordt gekoeld, dit is bijvoorbeeld relevant voor de dimensionering van luchtwassers. Meer hierover staat in de notitie "Berekening van minimale koelbehoefte om ventilatiecapaciteit te kunnen reduceren" van A. Aarnink, d.d. 11 november 2004.

*** Bij toepassing van een dichte vloer met vloerverwarming. Bij volledig rooster of een dichte vloer zonder vloerverwarming begin temperatuur 2 tot 4 °C hoger instellen.

**** Indien het biggennest overkapt is, kan de begintemperatuur ventilatie, afhankelijk van de uitvoering van het overkapte biggennest, 2 °C lager ingesteld worden.

Ruimtetemperatuur in biggennest op bighoogte: dag 1: 33-35 °C; dag 7: 29-31 °C, dag 25: 23-26 °C.

Bij toepassing van een dichte ligvloer (met of zonder vloerverwarming) is het advies de ligvloer te isoleren.

Voor de berekening van het dimensioneringsplan i.v.m. de te installeren capaciteit en de grootte van de luchtwasser is het bepalend hoe de oplegstrategie van een bedrijf is.

Aan deze publicatie kunnen geen rechten ontleend worden

[redacted]

Bedrijfsbehandelplan van de varkenshouderij van:

Naam: [redacted]
Adres:
Plaats:
Jaar:
UBN:

Entschema vleesvarkens	
Vaccinatie	**Type Vaccin**
Geen vaccinaties van toepassing	

Ontworming vleesvarkens:	
Ontwormingsmiddel:	**Animec (wt: 28d) - Alfamec 1%**
Ontwormingsschema:	**Bij opleg en 5 en 10 wkn na opleg.**

Bedrijfsformularium

Vleesvarkens

Aandoening	*Middel **	*Zie Handleiding medicijngebruik*
Hersenvliesontsteking/ gewrichtsontsteking	Penject 30 (Penicilline)	1 ml per 10 kg; 3-5 dagen
Luchtwegen	Oxyject 10% Florkem (Fenicolen)	1 ml per 5-10 kg; gedurende 3-5 dagen 1 ml per 20 kg; herhalen na 48 uur
Diarree/PIA	Oxyject 10%	1 ml per 5-10 kg; gedurende 3-5 dagen

* In het geval dat bepaalde producten niet beschikbaar zijn, kan het nodig zijn om een ander product uit dezelfde werkzame groep te gebruiken (zie actuele versie van de handleiding medicijngebruik).

Naam dierenarts: [redacted]
Datum: 29-jan-2019

[redacted]

doc 3

[redacted]

Bedrijfsgezondheidsplan van de varkenshouderij van:

Naam: [redacted]
Adres:
Plaats:
Jaar:
UBN:

Aanwezige diergroepen:
- ☐ Zeugen
- ☐ Kraamstal biggen
- ☐ Gespeende biggen
- ☐ Opfok
- ☒ Vleesvarkens

Bezoekfrequentie: 4-wekelijks

Ingezette diergeneesmiddelen vorig jaar: zie database IKB

Evaluatie BGP vorig jaar

Als er maatregelen genomen zijn: tot welk effect hebben de genomen maatregelen geleid?
De DDD in 2018 was 4,2. Dit is binnen het streefgebied (=groen). Het betreft alle 1e keuze middelen.

Analyse gezondheidsproblemen/probleemdefinitie:
App-problematiek.

Doelstellingen:
Verminderen App problemen door verbetering klimaat en contactstructuren.

Realisatie doelstelling(en) door:

Onderdeel	**Actie**	**Datum evaluatie**
Voeding		
Huisvesting		
Aanvoer varkens	Aankoop andere big	zomer 2019
Hygiëne		
Aanpassen bedrijfsbehandelplan		
Aanvullende diagnostiek		

Actie- en verbeterpunten voor het aankomend jaar:
DDD binnen het streefgebied met minimale inzet van koppelmedicatie.

[redacted]

[redacted]

Euthanasiebeleid:
Dieren die na behandeling niet beter worden of waarbij geen uitzicht is op een slachtwaardig varken worden door de dierenarts geëuthanaseerd.

Slachterij informatie:
Slachtresultaten zullen minimaal 1x per kwartaal besproken worden. In de bezoekverslagen zal dit worden vastgelegd.

De resultaten van de periodieke bedrijfsbegeleiding (waaronder data, bevindingen en actiepunten) worden vastgelegd in het Praktijkmanagementsysteem.

Datum: 29-jan-2019
Plaats: [redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Bijlage 14 RvB 114232

[redacted]

Visitebrief

Naam:
Adres:

Te efoonnummer(
Fax:

[redacted]

Bedr jfs ocat e:
UBN Nummer:
Logboek:
Soort:
Aanta d eren:
Datum:
Aankomstt jd:
Vertrekt jd:
D erenarts:
Reden van bezoek :
Vo gende afspraak:

[redacted]

Anamnese

1/ ANAMNESE
Eva uat e b jzonderheden:
Geen b jzonderheden
Maande jks bezoek

Eva uat e vor ge behande ngen : goed effect

2/ KLINISCHE INSPECTIE :
A e op het bedr jf aanwez ge d ercategor eën : geen versch jnse en van aang ftep cht ge d erz ekten.
On ne mon tor ng u tgevoerd

Varkens groe en goed
H er en daar hoest –> nd v duee behande en
Achterb jvers op t jd opru men!
Jongste b ggen z tten te koud –> k maat nak jken!

3/ VOORGESCHREVEN MEDICATIE :
nvt

4/ OVERIGE BEHANDELINGEN :
nvt

5/ AKTIEPUNTEN :
K maat opt ma seren
S echte d eren opru men

B j tussent jdse verander ngen neemt de veehouder contact op met de d erenarts. Eventue e onderzoeksresu taten worden door de d erenarts teruggekoppe d .

Zonder tegenber cht wordt d t vers ag voor akkoord verk aard door de veehouder.
Deze v s tebr ef maakt dee u t van het voortschr jdend bedr jfsbehande p an

[redacted]

Naam art [redacted]

[redacted]

[redacted]

Factuurregels

Afleverdatum	Omschrijving	Aantal
20-12-2018	V s te + k n sche nspect e	1

[redacted]

[redacted]

Visitebrief

Naam: [redacted]
Adres:

Te efoonnummer(s)
Fax:

Bedr jfs ocat e: [redacted]
UBN Nummer:
Logboek:
Soort:
Aanta d eren:
Datum:
Aankomstt jd:
Vertrekt jd:
D erenarts:
Reden van bezoek :
Vo gende afspraak:

Anamnese

1/ ANAMNESE
Eva uat e b jzonderheden:
Hoest b j zware varkens

Eva uat e vor ge behande ngen : goed effect

2/ KLINISCHE INSPECTIE :
A e op het bedr jf aanwez ge d ercategor eën : geen versch jnse en van aang ftep cht ge d erz ekten.
On ne mon tor ng u tgevoerd

Temperatuur n hokken s beter, toch k maat nog ang n et opt maa (k maatspec a st kan h erover adv es geven)
Hoestende varkens sne er nd v duee behande en
S jters sne er opru men
Hoest b j zware varkens moe jk onder contro e te kr jgen, groepsbehande ng noodzake jk (B j u tva --> d erenarts be en om verder onderzoek te doen naar oorzaak hoest!)

3/ VOORGESCHREVEN MEDICATIE :

AB: Oxytetracyc ne Hc 800 g
afde ng varkens rond 100kg
90 varkens
Ind cat e: hoest/ ongjacht
Vo g b js u ter

4/ OVERIGE BEHANDELINGEN :
nvt

5/ AKTIEPUNTEN :
B j u tva : sect e doen om oorzaak hoest te onderzoeken

B j tussent jdse verander ngen neemt de veehouder contact op met de d erenarts. Eventue e onderzoeksresu taten worden door de d erenarts teruggekoppe d .

Zonder tegenber cht wordt d t vers ag voor akkoord verk aard door de veehouder.
Deze v s tebr ef maakt dee u t van het voortschr jdend bedr jfsbehande p an

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Factuurregels

Afleverdatum	Omschrijving	Aantal
17-01-2019	Bedr jfsbege e d ng	0,25
	V s te + k n sche nspect e	1

[redacted]

Bijlage 17 Rapport van bevindingen 114232

Nassration

[redacted]

Zusamm	[redacted]	%TM	Kg OS	% OS	% 88	Preis	Pr.Anteil	Preis 88	Pr.Ant.88
14		87,00	35,00	35,00	34,71	21,60	7,56	21,85	7,58
11161		88,00	34,00	34,00	34,11	12,50	4,25	12,50	4,26
34		87,00	7,77	7,77	7,71	22,00	1,71	22,25	1,71
11216		88,00	7,00	7,00	7,02	18,48	1,29	18,48	1,30
5334		88,00	7,00	7,00	7,02	12,32	0,86	12,32	0,87
946		86,00	3,23	3,23	3,17	22,00	0,71	22,51	0,71
211		88,00	3,00	3,00	3,01	14,08	0,42	14,08	0,42
18829		95,00	3,00	3,00	3,25	90,50	2,72	83,83	2,72
		87,72	100,00	100,00	100,00		19,52		19,59

Inhalts- und Zusatzstoffe je kg	Einheit	in OS	in 88
1 Trockenmasse	%	87,72	88,00
2 Rohprotein	%	20,85	20,92
4 Rohfaser	%	3,52	3,53
3 Rohfett	%	5,23	5,24
6 Stärke	%	24,90	24,98
7 Zucker	%	5,50	5,51
5 Rohasche	%	5,13	5,15
45 ME (SF) Schweine alt	MJ	13,40	13,44
55 ME (SF) Schweine (08)	MJ	12,78	12,82
23 Lysin	%	1,09	1,09
25 Methionin	%	0,40	0,40
29 Threonin	%	0,74	0,74
31 Tryptophan	%	0,24	0,24
27 Met/Cys	%	0,72	0,72
10 Calcium	%	0,65	0,65
14 Natrium	%	0,25	0,25
11 Phosphor	%	0,50	0,50
15 Magnesium	%	0,15	0,15
13 verd. Phosphor (S) nativ	%	0,30	0,30
121 Vitamin A	I.E.	5572,20	5590,13
122 Vitamin D3	I.E.	1155,00	1158,72
123 Vitamin E	mg	85,80	86,08
133 Kupfer als Kupfersulfat	mg	10,71	10,74

gLys/MJ : 0,85 - Lys : Meth : M/C : Thr : Try : = 1,00 : 0,37 : 0,66 : 0,68 : 0,22

[redacted]

Zusammensetzung	%TM	Kg OS	% OS	% 88	Preis	Pr.Anteil	Preis 88	Pr.Ant.88
14 Gerste 18	87,00	46,00	46,00	45,61	21,60	9,94	21,85	9,96
11161 ProtiWanze 88 %TS	88,00	34,00	34,00	34,10	12,50	4,25	12,50	4,26
11216 Gelko Liquid 88	88,00	7,00	7,00	7,02	18,48	1,29	18,48	1,30
5334 Corami BE 88 TS	88,00	7,00	7,00	7,02	12,32	0,86	12,32	0,86
211 Mais-Energie	88,00	3,00	3,00	3,01	14,08	0,42	14,08	0,42
18829 VILOFOSS 18829	95,00	3,00	3,00	3,25	90,50	2,72	83,83	2,72
946 Sonnenbl.-Schrot 28	86,00	0,00	0,00	0,00	22,00	0,00	22,51	0,00
34 Weizen 18	87,00	0,00	0,00	0,00	22,00	0,00	22,25	0,00
Summen:	87,75	100,00	100,00	100,00		19,48		19,53

Inhalts- und Zusatzstoffe je kg	Einheit	in OS	in 88
1 Trockenmasse	%	87,75	88,00
2 Rohprotein	%	20,27	20,33
4 Rohfaser	%	3,03	3,04
3 Rohfett	%	5,33	5,35
6 Stärke	%	25,76	25,83
7 Zucker	%	5,31	5,32
5 Rohasche	%	5,03	5,05
45 ME (SF) Schweine alt	MJ	13,50	13,54
55 ME (SF) Schweine (08)	MJ	12,97	13,00
23 Lysin	%	1,08	1,08
25 Methionin	%	0,39	0,39
29 Threonin	%	0,72	0,72
31 Tryptophan	%	0,23	0,23
27 Met/Cys	%	0,70	0,70
10 Calcium	%	0,63	0,64
14 Natrium	%	0,25	0,25
11 Phosphor	%	0,49	0,49
15 Magnesium	%	0,14	0,14
13 verd. Phosphor (S) nativ	%	0,30	0,30
121 Vitamin A	I.E.	5572,20	5588,08
122 Vitamin D3	I.E.	1155,00	1158,29
123 Vitamin E	mg	85,80	86,04
133 Kupfer als Kupfersulfat	mg	10,71	10,74

gLys/MJ : 0,83 - Lys : Meth : M/C : Thr : Try : = 1,00 : 0,36 : 0,65 : 0,67 : 0,22

Futterkurve für 930g tägliche Zunahme

Mast-woche	Lebendmasse Anfang der Woche kg	tägliche Zunahme g	Energie-aufnahme je Tier / Tag MJ ME	Futtermenge Vormast 25-40kg 13,4	Mast 40-70kg 13,2	Endmast ab 70kg 13,0	Futtermenge ii
1	25,0	820	18,80	1,40			9,82
2	30,7	860	21,20	1,58			11,07
3	36,8	900	24,10	1,80			12,59
4	43,1	940	26,00	1,94			13,58
5	49,6	980	28,40		2,15		0,00
6	56,5	1.000	30,50		2,31		0,00
7	63,5	1.010	32,00		2,42		0,00
8	70,6	1.023	34,00		2,58		0,00
9	77,7	1.020	36,00			2,77	0,00
10	84,9	1.000	37,00			2,85	0,00
11	91,9	970	38,00			2,92	0,00
12	98,7	940	38,00			2,92	0,00
13	105,2	900	38,00			2,92	0,00
14	111,5	850	38,00			2,92	0,00
15	117,5	800	38,00			2,92	0,00
16	123,1						
							47,07
							18,46

nach Quer Übersicht

97,24 ***SG bei 79% Ausschl.***
98,09 ***kg Zuwachs***
105 ***Tage***
934 ***g Tgz***

2,43 kg durchschn. Futteraufn.
2,60 Futterverwertung

Futterkurve für 830 g tägliche Zunahme

Mast-	Lebendmasse	tägliche	Energie-	[redacted]	Futtermenge	Futtermenge ii

woche	Anfang der Woche kg	Zunahme g	aufnahme je Tier / Tag MJ ME	Vormast 25-40kg 13,4	Mast 40-70kg 13,2	Endmast ab 70kg 13,0	
1	25,0	710	17,50	1,31			9,14
2	30,0	760	19,60	1,46			10,24
3	35,3	800	21,50	1,60			11,23
4	40,9	830	23,20	1,73			12,12
5	46,7	860	25,20	1,88			13,16
6	52,7	885	27,20		2,06		0,00
7	58,9	900	28,60		2,17		0,00
8	65,2	920	29,30		2,22		0,00
9	71,7	920	32,00		2,42		0,00
10	78,1	920	33,00			2,54	0,00
11	84,5	900	34,00			2,62	0,00
12	90,8	885	34,50			2,65	0,00
13	97,0	850	35,00			2,69	0,00
14	103,0	820	36,00			2,77	0,00
15	108,7	770	36,00			2,77	0,00
16	114,1	730	36,00			2,77	0,00
17	119,2	670	36,00			2,80	0,00
18	123,9						
							55,90

nach Quer Übersicht

97,89	***SG bei 79% Ausschl.***	
98,91	***kg Zuwachs***	***2,26 kg durchschn. Futteraufn.***
119	***Tage***	***2,72 Futterverwertung***
831	***g Tgz***	

Verslag bedrijfsbezoek bij Varkenshouderij [redacted]

Datum: 21 nov. 2018

Voorlichter: [redacted]oorlichter varkenshouderij

Met [redacted]een tiental afdelingen met varkens van verschillende leeftijd bekeken.
Aanleiding: Routinebezoek
Bevindingen: Dieren tonen goede gezondheid. Voeropname volgens schema. Troggen zijn schoon, geen restvoer. Dieren zijn rustig en verzadigd. Mestconsistentie is goed.
Groei ligt op nivo 850 gram overeenkomstig de curve. Geen achterblijvers.
Geen ongemak m.b.t. klau/beengebreken of anderzins schade.
Geen huidschades of staartbijten.
Klimaat is aangenaam qua temperatuur en luchtconsistentie.
Op dit moment zie ik geen aanleidingen om het management te veranderen t.a.v. voer, klimaat of dierwelzijn.

[redacted]

Verslag bedrijfsbezoek bij [redacted]

Datum: 04 sept. 2018

Voorlichter: [redacted] voorlichter varkenshouderij

Met [redacted] in totaal steekproefsgewijs 8 afdelingen in 2 stallen bezocht met vleesvarkens van diverse leeftijdscategorieën.
Aanleiding: Routinebezoek
Bevindingen: Alle dieren van elke leeftijdsgroep maken een zeer gezonde indruk, ze spelen nl. door de hokken en maken dat typische „blafgeluid" wanneer varkens in goede doen zijn terwijl ze rond rennen.
De conditie van de dieren is goed, het haarkleed is kort en glanzend, dit duidt op een gezonde groei. De dieren zijn goed gevuld, de troggen zijn nagenoeg schoon en leeg, er is permanent drinkwater aanwezig. De vloeren zijn droog. Geen enkel dier vertoont staart- of oornecrosen of anderszins schade door agressiviteit. Er zijn geen dieren met klauw-en/of beengebreken waargenomen. Ook zijn er geen slijters in de groepen aanwezig. De bezetting in de hokken is overeenkomstig de norm. De mestconsistentie is normaal.
Het klimaat in de stallen in uitstekend, de temperatuur is aangenaam, de luchtbeweging is rustig (geen tocht), dit kan men vaststellen door de aanwezigheid van spinnenwebben.
Dieren met luchtwegaandoeningen zijn niet waargenomen; geen hoest of kuchen.

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Divisie:	Inspectie
Afdeling:	NVWA HH IH Afd Dier
Team:	NVWA HH IH Tm [redacted] Dierenwelzijn Landbouw
Teamleider:	[redacted]
Inspecteur:	

Dit rapport van bevindingen is bestemd voor de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, Team Bestuurlijke Maatregelen.

Onderzoeksnummer NVWA:	150317
Rapportnummer:	115188

Bijlagen : 5 (vijf)

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

Ondergetekende, inspecteur met toezichthoudernummers [redacted] werkzaam binnen het Landelijk team toezicht uitvoering Landbouw, kantoor gevestigd aan de Catharijnesingel 59 te 3511GG Utrecht en als zodanig werkzaam als toezichthouders van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, als bedoeld in artikel 5:11 van de Algemene wet bestuursrecht, aangewezen voor het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wettelijke voorschriften waarvan het toezicht op de naleving is opgedragen aan de NVWA, bericht u het volgende:

Locatie:

[redacted]

Aanleiding:

Na het uitvoeren van inspectie d.d. 19 februari 2019 beschreven in het rapport van bevindingen voorzien van onderzoeksnummer NVWA 150248 met rapportnummer 115144 merkte ik, toezichthouder [redacted] tijdens het opmaken van één van de administratieve verplichtingen, toezichthouder [redacted] dat ik op 19

februari 2019 het werkformulier herinspectie niet volledig had ingevuld en een kopie (doordruk) van voornoemd foutief ingevuld werkformulier herinspectie overhandigd had op 19 februari 2019 aan

Inspectie
Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.

Datum
12-12-2019

Onze referentie
150317/115188/[redacted]

Ik, toezichthouder [redacted] wilde een juist ingevuld werkformulier herinspectie betrekking hebbend op 19 februari 2019 aan overhandigen op dinsdag 26 februari 2019.

Bevindingen toezichthouder [redacted]

Naar aanleiding van het vorenstaande bevond ik, toezichthouder [redacted] mij op dinsdag 26 februari 2019, omstreeks 12.35 uur op het erf van de landbouwonderneming

Ik, toezichthouder [redacted] heb voordat ik voornoemd erf en stallen ging betreden, schone laarzen aangedaan en deze vervolgens ontsmet, zoals beschreven in het NVWA hygiëneprotocol.

In de stal met de melkrunderen van voornoemde landbouwonderneming zag ik, toezichthouder [redacted] de mij bekende en de mij in mijn functie kennende voornoemde en toonde ik aan hem mijn legitimatiebewijzen en deelde ik hem het doel van mijn komst mede.

Uit eerdere gehouden inspecties op voornoemd adres is het mij, toezichthouder [redacted] bekend dat voornoemd de meest verantwoordelijke persoon binnen voornoemde is.

Ik, toezichthouder [redacted] heb vervolgens aan het juist ingevulde kopie (doordruk) werkformulier betrekking hebbend op 19 februari 2019 overhandigt.

Op mijn toezichthouder [redacted] vraag aan voornoemd of de aanwezige kalveren op voornoemde rundveehouderij toegang hadden tot een toereikende hoeveelheid water van passende kwaliteit of op een andere wijze aan hun behoefte aan water konden voldoen, deelde mij mede dat ze eerder die dag water hebben gehad.

Hierop ben ik, toezichthouder [redacted] de stal naast het melkvee binnen gegaan.

Ik, toezichthouder [redacted] zag in een box zich één kalf aanwezig die voorzien was van een oormerk en ik zag op het oormerk het werknummer staan.

Van dit kalf heb ik, toezichthouder [redacted] één foto genomen welke als bijlage 1 bij dit Rapport van Bevindingen worden gevoegd.

In voornoemde box zag ik, toezichthouder [redacted] twee emmers staan.

In één van deze twee emmers zag ik dat er een beetje maïsvoer aanwezig was.

Inspectie
Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.

Datum
12-12-2019

Onze referentie
150317/115188/

Van deze emmer, met een beetje maïsvoer, heb ik, toezichthouder [redacted] 1 foto gemaakt, welke als **bijlage 2** bij dit Rapport van Bevindingen heb gevoegd.

Vervolgens zag ik, toezichthouder [redacted] dat de tweede aanwezige emmer leeg was.

Van deze lege emmer, heb ik, toezichthouder [redacted] 1 foto gemaakt, welke als **bijlage 3** bij dit Rapport van Bevindingen heb gevoegd.

Ik, toezichthouder [redacted] zag dat voornoemd kalf geen toereikende hoeveelheid water van passende kwaliteit had of op een andere wijze aan haar behoefte aan water kon voldoen.

[redacted] hierna te noemen overtreder [redacted]

Voornoemde bevindingen zijn overtredingen als bedoeld in:

1. Artikel 2.1 lid 1 en Artikel 2.2 lid 8 van de Wet dieren, strafbaar gesteld in genoemd in artikel 8.11, lid 1 van de Wet dieren, met als omschrijving: *Het zonder redelijk doel benadelen van de gezondheid en het welzijn en het als houder onthouden van de nodige verzorging van 1 rund die geen beschikking tot water had.*

2. Artikel 1.7 aanhef en onder f van het Besluit houders van dieren met als omschrijving: *Het houden van 1 rund die geen toegang tot water heeft en niet op een andere wijze kon voldoen aan haar behoefte aan water.*

Deze bevindingen worden overtreder [redacted] en de [redacted] in zijn persoon vertegenwoordigd, aangerekend.

Overtreder 01: [redacted]

[redacted]

Overtreder 02: [redacted]

[redacted]

Inspectie
Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.

Datum
12-12-2019

Onze referentie
150317/115188/[redacted]

Ik, toezichthouder [redacted] bracht overtreder [redacted] en de [redacted] op dinsdag 26 februari 2019, omstreeks 12.40 uur, in zijn persoon vertegenwoordigd, van mijn bevindingen op de hoogte en zegde terzake een Rapport van Bevindingen aan.

Identiteitsgegevens van de gehoorde persoon en onderneming:

Verhoor:

Dag en datum van het verhoor: dinsdag 26 februari 2019, omstreeks 12.40 uur.

Overtreder [redacted]

De identiteit van overtreder [redacted] is geverifieerd bij de Basisregistratie Personen en wordt als **bijlage 4** bij dit Rapport van Bevindingen gevoegd.

Overtredende onderneming:

Mij, toezichthouder [redacted] werd via de site van de Kamer van koophandel bekend dat [redacted] staat ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel, onder nummer [redacted] en wordt als **bijlage 5** bij dit Rapport van bevindingen gevoegd.

Ik, toezichthouder [redacted] bracht overtreder [redacted] en de [redacted] in zijn persoon vertegenwoordigd van mijn bevindingen op de hoogte en deelde hem en de [redacted] in zijn persoon

vertegenwoordigd mee dat de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit naar aanleiding hiervan een bestuurlijke boete kan opleggen.

Inspectie
Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.

Datum
12-12-2019

Onze referentie
150317/115188/[redacted]

Tevens heb ik, toezichthouder [redacted] overtreder [redacted] en de [redacted] [redacted] in zijn persoon vertegenwoordigd medegedeeld dat hij mede namens de [redacted] ingevolge het bepaalde in artikel 5:10a van de Algemene wet bestuursrecht, niet tot antwoorden verplicht was op de door mij, toezichthouder [redacted] gestelde vragen en dat hij het recht heeft om voorafgaand aan zijn verhoor een advocaat te raadplegen en dat hij recht heeft op de aanwezigheid van een advocaat tijdens zijn verhoor.

Hierop heeft overtreder [redacted] niet gereageerd.

Ik, toezichthouder [redacted] heb overtreder [redacted] medegedeeld dat hij op elk moment het recht heeft om de gedane afstand te herroepen.

Hierop verklaarde overtreder [redacted] mij, zoveel mogelijk weergegeven in zijn eigen worden, het volgende:

<u>Verklaring overtreder</u> [redacted]

<u>Wie is binnen de</u> [redacted] **.** [redacted] **<u>de meest verantwoordelijke persoon.</u>**

"Ik ben binnen de [redacted] *de meest verantwoordelijke.*

Mijn collega [redacted] **en ik hebben u er eerder op attent gemaakt dat alle runderen op uw bedrijf toegang tot water moeten hebben of op een andere wijze aan hun behoefte aan water kunnen voldoen. Waarom heeft dit kalf nu geen water?**

"Ik heb vanmorgen het kalf water gegeven.

<u>Opmerkingen toezichthouder:</u>

Met betrekking tot voornoemd kalf heb ik, toezichthouder [redacted] als buitengewoon opsporingsambtenaar overtreder [redacted] als verdachte [redacted] en de [redacted] in zijn persoon vertegenwoordigd proces-verbaal aangezegd en hiervan een proces-verbaal opgemaakt en zal, na overleg met senior parketsecretaris [redacted] ingestuurd worden naar het Functioneel Parket in [redacted]

Op 11 september 2018 is door of namens [redacted] teamleidster team Bestuurlijke Maatregelen van de N.V.W.A., een Besluit last onder dwangsom (LOD), voorzien van zaaknummer 201804268, verzonden naar [redacted]

In voornoemde LOD staat onder punt 1 beschreven:
Draag er zorg voor dat uw dieren toegang hebben tot een toereikende hoeveelheid water van passende kwaliteit of op een andere wijze aan hun behoefte aan water kunnen voldoen.

Op 20 november 2018 is door mij, toezichthouder [redacted] in het bijzijn van toezichthouder [redacted] een soort gelijke bevinding als hiervoor beschreven vastgesteld.

Inspectie
Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.

Datum
12-12-2019

Onze referentie
150317/115188/[redacted]

Naar aanleiding van die bevinding is door of namens [redacted], teamleidster team Bestuurlijke Maatregelen van de N.V.W.A., op 30 november 2018 een invorderingsbeschikking voorzien van het nummer U-18/21615/201804268 naar voornoemde [redacted] verzonden.

De bijgevoegde foto's zijn digitaal genomen, zijn niet bewerkt maar kunnen in grootte aangepast zijn.

Ik, toezichthouder [redacted] ([redacted] heb op ambtseed dit Rapport van Bevindingen naar waarheid opgemaakt, gedagtekend en ondertekend te [redacted] op 27 maart 2019.

[redacted]

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 43006 3540 AA Utrecht

[redacted]

Directie Handhaven

Divisie Inspectie

Postbus 43006
3540 AA Utrecht
www.nvwa.nl

T 0900-0388
info@nvwa.nl

Datum 19 maart 2019,

Onze referentie
150249/115248/[redacted]

WAARSCHUWING

Uit inspectie van inspecteurs van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) is gebleken dat niet werd voldaan aan onderstaande wettelijke voorschriften.

Locatie:
[redacted]

Overtreder:
[redacted]

Bevinding(en):
Op 19 februari 2019 is gebleken dat de stands waarop de 19 melkrunderen aanwezig zijn, vervuild zijn met uitwerpselen van voornoemde 19 melk-runderen met als gevolg dat bij de 19 melkrunderen op diverse plaatsen op hun lijf aangekoekte uitwerpselen aanwezig zijn.

Hiervoor is aan u [redacted] in u, [redacted] persoon vertegenwoordigd, een waarschuwing aangezegd in verband met:

-Artikel 1.7 aanhef en onder d van het Besluit houders van dieren: *Degene die een dier houdt, draagt er zorg voor dat een dier een toereikende behuizing heeft onder voldoende hygiënische omstandigheden,*

-Artikel 2.1 van de Wet dieren: *Het is verboden om zonder redelijk doel of met overschrijding van hetgeen ter bereiking van zodanig doel toelaatbaar is, bij een dier pijn of letsel te veroorzaken dan wel de gezondheid of het welzijn van het dier te benadelen en*

-Artikel 2.2 van de wet dieren: *Het is houders van dieren verboden aan deze dieren de nodige verzorging te onthouden.*

Uit het bovenstaande blijkt dat u niet voldoet aan een wettelijk voorschrift. Mocht u bij een volgende (her)inspectie hieraan nog niet voldoen, dan kan dit op grond van de wetgeving en het NVWA interventiebeleid leiden tot een bestuurlijke sanctie en/of een strafrechtelijk traject.

Wat in deze brief beschreven is, kan betrekking hebben op één of meerdere randvoorwaarden in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Indien van toepassing wordt dit gemeld aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, wat van invloed kan zijn op de uitbetaling van uw inkomenssteun.

Namens de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit,

[redacted]

Hoofd afdeling NVWA HH IH Afd Dier

Directie Handhaven

Divisie Inspectie

Datum
19 maart 2019

Onze referentie
150249/115248/[redacted]

[redacted]

Divisie:	Inspectie
Afdeling:	NVWA HH IH Afd Dier
Team:	NVWA HH IH Tm 01 [redacted] Grazers Landbouw
Teamleiders:	[redacted]
Inspecteurs:	

Dit rapport van bevindingen is bestemd voor de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, Team Bestuurlijke Maatregelen.

Onderzoeksnummer NVWA:	150009
Rapportnummer:	114926

1) Overtredend bedrijf/onderneming:

[redacted]

2) Overtreder:

[redacted]

Artikel overtreding: Artikel 2.1, lid 1 en artikel 2.2, lid 8 van de Wet dieren .

Omschrijving overtreding: Het bij runderen veroorzaken van pijn of letsel dan wel

de gezondheid of het welzijn benadelen en het

onthouden van de nodige verzorging aan runderen

doordat de runderen geen schone, droge, comfortabele

en hygiënische ligplaats dan wel verblijf hebben.

Artikel overtreding: Artikel 1.7 aanhef en onder a, b en d van het Besluit

houders van dieren .

Omschrijving overtreding: Het als houder van dieren (runderen) niet beschikken

over de nodige vaardigheden tot de verzorging van de

gehouden runderen.

Het als houder van dieren (runderen), gezien het aantal

gehouden runderen, niet in staat zijn tot de verzorging

van het aantal gehouden runderen.

Het als houder van runderen er niet voor zorgdragen dat de runderen een toereikende behuizing (verblijf) hebben onder voldoende hygiënische omstandigheden.

Runderen beschikten niet over een droog, schoon,

comfortabele en hygiënisch verblijf.

Artikel overtreding: Artikel 1.7 aanhef en onder e van het Besluit

houders van dieren .

Omschrijving overtreding: Het als houder van dieren (runderen) er niet voor

zorgdragen dat de runderen een toereikende

hoeveelheid gezond en voor de soort en leeftijd geschikt

voer krijgen toegediend op een wijze die past bij het

ontwikkelingsstadium van het dier.
De zogende runderen krijgen onvoldoende voer, voornamelijk hooi c.q. kuilgras waardoor vermagering optreedt. De kalveren die zogen vragen veel energie van het moederdier.

Artikel overtreding: Artikel 1.8, lid 2 van het Besluit houders van dieren .

Omschrijving overtreding: Het als houder van dieren (runderen) huisvesten van

runderen in een behuizing, stal, waaraan onvoldoende

onderhoud is gepleegd. De achtergevel en het dak zijn

deels kapot, waardoor bij neerslag de onder het kapotte

dak gehuisveste runderen nat worden. Door de kapotte

huisvesting ontstaat tocht, wat gezondheidsproblemen

bij de runderen kan veroorzaken.

Artikel overtreding: Artikel 2.4, lid 1 en lid 7 van het Besluit houders van dieren.

Omschrijving overtreding: Het als houder van dieren (runderen) niet vakbekwaam tot de verzorging van de gehouden dieren (runderen) zijn.
Doordat de runderen structureel te weinig voeding krijgen toegediend, treedt vermagering op en wordt onnodig lijden aan de dieren toegebracht.

Datum vaststellen overtreding: 28 februari 2019
Tijdstip vaststellen overtreding: 09.55 uur en later
Plaats vaststellen overtreding:

Datum opmerking overtreder: 28 februari 2019
Datum dagtekening rapport: 3 maart 2019

Aantal pagina rapport : totaal 23, te weten 3 koppagina nr. 1 – 3 en 20 pagina tekst ect. 1 - 23

Soorten bijlagen
: ☐ Bewijs van ontvangst rechthebbende/overtreder
: ☐ Taxatierapport
: ☐ Bevindingenbrief, nummer
: X veterinaire verklaring [redacted], pag. 9 t/m 13.
: X Foto's, zie pagina nr. 14 t/m 22
: X inschrijving KvK, pagina 23

Onze referentie: 150009/114926/[redacted]

Opmerking inspecteur [redacted] en [redacted]

Strafrechtelijke afdoening: Van toepassing in opdracht van OvJ [redacted]

Bestuurlijke maatregel: van toepassing.

Bestuurlijke boete: Niet van toepassing i.v.m. samenloop en strafrechtelijke afdoening

Onze referentie: 150009/114926/[redacted]

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

Ondergetekenden, [redacted] en [redacted] inspecteurs met respectievelijk toezichthoudernummer [redacted] en [redacted] toezichthouders van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, als bedoeld in artikel 5:11 van de Algemene wet bestuursrecht, aangewezen voor het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wettelijke voorschriften waarvan het toezicht op de naleving is opgedragen aan de NVWA, berichten u het volgende:

Aanleiding:

Controle: ja, 28 februari 2019, tijdstip 09.55 uur en later.
Nummer besluit: 201801653 (Last onder bestuursdwang ter voorkoming van herhaling.
Controlehistorie: ja, bekend bij bestuursorgaan, Team bestuurlijke maatregelen NVWA.
Hercontrole: ja, zie besluit 201801653.

Het veebedrijf van [redacted] betreft een zogenaamd aandachts- c.q. risicobedrijf betreffende de naleving van regels betreffende het dierenwelzijn. Al jaren wordt dit bedrijf in het kader van het dierenwelzijn gecontroleerd en heeft bestuurs- en strafrechtelijke handhaving plaatsgevonden.

Dit rapport van bevindingen is opgesteld naar aanleiding van een inspectie (4717234) in het kader van Welzijn algemeen - hercontrole en Welzijn aandachts- c.q. risicobedrijven.

Locatie:

[redacted]

Bedrijfsoverzicht bedrijf [redacted]
In eerdere rapportage is een plattegrond opgenomen. Deze plattegrond is vanuit deze eerdere rapportage opgenomen in dit rapport van bevindingen. Er hebben zich geen wijzigingen voorgedaan.

Onze referentie: 150009/114926/[redacted]

Voorbereiding:
Het veebedrijf van veehoudster [redacted] is bij het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit geregistreerd onder Uniek Bedrijfs Nummer [redacted] met relatienummer [redacted]
Ter voorbereiding op de controle, dieraantallen en registratie, had ik, inspecteur [redacted] op woensdag 27 februari 2019 het identificatie en registratie systeem rund, beheerd door de Rijksdienst voor ondernemend Nederland (RVO) van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, betreffende het veebedrijf van veehoudster [redacted] UBN [redacted] geraadpleegd. Hiertoe heb ik, inspecteur [redacted] een stallijst van voornoemd veebedrijf met UBN [redacted] opgevraagd en uitgedraaid. Deze stallijst had ik, inspecteur [redacted] ten behoeve van de controle meegenomen.
Op deze stallijst lazen wij, inspecteurs [redacted] en [redacted] dat op het veebedrijf van veehoudster [redacted] UBN [redacted] de volgende aantallen dieren geregistreerd stonden, te weten:

- 99 stuks runderen;

Onze referentie: 150009/114926/[redacted]

Deze registraties zijn vanaf de stallijst hieronder opgenomen in het ingevoegde kader.

Stallijst ME/UBN [redacted] Peildatum 27-02-2019

[redacted]

	Runderen	Schapen	Geiten
Aantal dieren op stallijst	99	0	0

Hercontrole:
Zoals hiervoor aangegeven betreft het een hercontrole op de maatregelen opgenomen in het besluit met nummer [redacted] Bij de controle d.d. 8 januari 2019 is gebleken dat door overtreder [redacted] niet was voldaan aan de maatregelen genoemd in voornoemd besluit. Hierop is bestuursdwang toegepast bestaande uit inzet van uitzendbureau [redacted], ondersteuning van de dagelijkse werkzaamheden, zijnde verzorging van de aanwezige runderen.
Hierop is op donderdag 28 februari 2019 wederom een hercontrole ingesteld op de maatregelen genoemd in voornoemd Besluit 201801653.

Last onder bestuursdwang ter voorkoming van herhaling nummer 201801653:
Naar aanleiding van diverse voorgaande controles van de NVWA en rapportages aan het bestuursorgaan, team bestuurlijke maatregelen van de NVWA, is een Last onder bestuursdwang ter voorkoming van herhaling, d.d. 23 maart 2018, met zaaknummer 201801653, aan veehoudster [redacted] opgelegd. De opgelegde Last onder bestuursdwang ter voorkoming van herhaling heeft een geldigheidsduur van 1 jaar, derhalve tot 23 maart 2019. In deze last zijn een zestal maatregelen opgenomen, te weten:

1. Zorg ervoor dat alle gehouden dieren te allen tijde over een schone, droge comfortabele en hygiënische ligplaats kunnen beschikken.
2. Zorg ervoor dat alle gehouden dieren te allen tijde over een schone, droge comfortabele en hygiënische huisvesting kunnen beschikken.
3. Zorg ervoor dat uw dieren over een toereikende hoeveelheid gezond en voor de soort en de leeftijd geschikt voer beschikken op een wijze die past bij het ontwikkelingsstadium van het dier.
4. Zorg dat u de klauwen van uw dieren tijdig en op de juiste wijze verzorgt en zorg, indien dat nodig is, dat deze worden bekapt door een professional.
5. Zorg ervoor dat de behuizing waarin een dier verblijft waaronder begrepen de vloer zodanig is gebouwd en onderhouden dat bij de dieren geen letsel of pijn wordt veroorzaakt en zorg ervoor dat de vloeren geen scherpe randen of uitsteeksels bevatten waaraan een dier zich kan verwonden.
6. Zorg ervoor dat uw dieren worden verzorgd door een voldoende aantal personen met de nodige kennis, vaardigheden en vakbekwaamheid en dat uw dieren slechts onder de hoede worden gesteld van een persoon die kennelijk tot de verzorging in staat is.

Na controle d.d. 28 februari 2019, stelden wij, inspecteurs [redacted] en [redacted] vast dat **niet was voldaan aan de maatregelen 1, 2, 3, 5 en 6.**
De bevindingen zijn hieronder in dit rapport van bevindingen opgenomen.

Opmerking inspecteurs [redacted] en [redacted]
Wij, inspecteurs [redacted] en [redacted] waren vergezeld van dierenarts [redacted] werkzaam als toezichthoudend dierenarts bij de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit.

Eveneens waren bij de controle aanwezig [redacted]. Dit met betrekking tot mogelijk milieuovertredingen. Later is in verband met geconstateerde milieuovertreding door de politie [redacted] de hulp van de handhavende instantie van het [redacted], ingeroepen.

Alvorens wij, inspecteurs [redacted] en [redacted] alsmede dierenarts [redacted] het bedrijfsterrein en de bedrijfsgebouwen hebben betreden, hebben wij ons voorzien van een wegwerpoverall en schone en ontsmette laarzen.

Bevindingen:
Naar aanleiding van het hiervoor gerelateerde, bevonden wij, inspecteurs [redacted] en [redacted] ons op donderdag 28 februari 2019, omstreeks 09.55 uur, op het veebedrijf van veehoudster [redacted] gelegen aan de [redacted]

Na aankomst op het bedrijf, zochten wij, inspecteurs [redacted] en [redacted] contact met veehoudster [redacted] Wij, inspecteurs [redacted] en [redacted] troffen na aankomst veehoudster [redacted] op het erf van haar boerderij aan. Wij zagen dat zij bezig was met het verzorgen, voeren van de aanwezige c.q. gehuisveste runderen.

Wij, inspecteurs [redacted] en [redacted] vergezeld van dierenarts [redacted] spraken hierop de ons bekende en de ons in onze functie kennende veehoudster [redacted] aan. Wij, inspecteurs [redacted] en [redacted] hebben ons aan veehoudster [redacted] bekend gemaakt en gelegitimeerd als toezichthouder van de NVWA.

Wij, inspecteurs [redacted] en [redacted] hebben hierop veehoudster [redacted] van het doel van onze komst in kennis gesteld, zijnde een hercontrole op de maatregelen genoemd in het besluit 201801653. Tevens is haar het doel van de komst van de politie en gemeentelijke handhaver medegedeeld.

Wij, inspecteurs [redacted] en [redacted] alsmede dierenarts [redacted] hebben alle aanwezige en gehouden runderen gecontroleerd. Alsmede zijn alle (dier-)verblijven gecontroleerd. Hieronder volgt een opsomming van de verblijven waar runderen waren gehuisvest.

Boerderij:
Dwarsstal:
In deze stal, grupstal, waren in totaal 11 runderen, individueel aangebonden, gehuisvest.
Deze runderen beschikten over een acceptabele droge en schone ligplaats. De hygiënische omstandigheden waren acceptabel. De voedingsconditie van deze runderen was redelijk.

Boerderijstal:
Artikel 1.7, aanhef en onder d, e en artikel 2.4, lid 7 van het Besluit houders van dieren en artikel 2.1, lid 1 en artikel 2.2, lid 8 van de Wet dieren:
In deze stal z.g. bûthús, grupstal, waren in totaal 16, weerszijden 8 stuks runderen, individueel aangebonden, gehuisvest.
Deze runderen beschikten allemaal niet over een droge, schone en hygiënische ligplaats. Een aantal runderen hadden een met oude c.q. verse mestresten vervuilde vacht van de achterhand, poten en onderbuik, o.a. runderen met de werknummer [redacted] en [redacted] De voedingsconditie van 4 van deze runderen was niet verbeterd c.q. eerder verslechterd. De runderen waren mager, en hadden een voedingsconditiescore van 1 tot 1,5 op een schaal van 5. Werknummers van deze runderen zijn [redacted] en [redacted]
Zoals bij voorgaande controles is vastgesteld worden de runderen enkel met ruwvoer gevoerd. Deze voeding voor de runderen en de hoeveelheid is niet toereikend voor de soort en de leeftijd van de runderen die past bij het ontwikkelingsstadium van deze runderen. Wij, inspecteurs [redacted] en [redacted] zagen bij de magere runderen de doornuitsteeksels van de ruggenwervels,

de ribben en de heup en zitbeenderen. Doordat de runderen eenzijdig en geen toereikende hoeveelheid voer krijgen toegediend, treedt vermagering bij de runderen op. Ten tijde van de controle hoorden wij, inspecteurs [redacted] en [redacted] dierenarts [redacted] zeggen, dat een aantal runderen te mager, achtergebleven in het ontwikkelingsstadium en met mest vervuild, waren.

Stal 3:
Deze stal betreft een grupstal met in het midden van de stal een voergang. Een toegangsdeur geeft toegang tot de voergang van de stal. Links en rechts van de voergang staan de runderen individueel aangebonden. In deze stal stonden 25 stuks runderen aangebonden.

Artikel 1.7, aanhef en onder d, e en artikel 2.4, lid 7 van het Besluit houders van dieren en artikel 2.1, lid 1 en artikel 2.2, lid 8 van de Wet dieren:
Bij het betreden van deze stal, zagen wij, inspecteurs [redacted] en [redacted] dat met name de achtergevel van de stal slecht onderhouden en kapot was. Onder andere met name links achterin van de stal was de dakbedekking kapot, doch afgedekt met blauwkleurig zeildoek. Bij de vorige controle was dit gedeelte van het dak open. Veehoudster [redacted] deelde bij de vorige controle mede dat het zeildoek van het dak was gewaaid.

Artikel 1.7, aanhef en onder e van het Besluit houders van dieren en artikel 2.1, lid 1 en artikel 2.2, lid 8 van de Wet dieren:
Bij het betreden van de stal, zagen wij, inspecteurs [redacted] en [redacted] dat de runderen nog niet gevoerd waren. Veehoudster [redacted] was met het voeren van de runderen bezig.

Veehoudster [redacted] gaf ten tijde van de controle aan deze runderen zogend waren en de kalveren in de naast gelegen stal waren gehuisvest. De kalveren werden gespeend doch nog "om de dag" bij het moederdier gelaten werden om melk te kunnen drinken. Door het minimale voeren van deze zogende runderen vergt dit veel van het moederdier waardoor de voedingsconditie te wensen overlaat. Zogende runderen zullen een toereikende hoeveelheid voer tot hun beschikking moeten hebben.

Wij, inspecteurs [redacted] en [redacted] zagen dat niet alle runderen beschikten over een schoon, droog en hygiënische ligplaats. Wij zagen bij deze runderen met mest en urine vervuilde standen en vervuilde vachten van de runderen. Bij deze runderen zagen wij dat de vachten van de achterhand, poten en onderbuiken waren vervuild met oude en opgedroogde c.q. verse mest. Het betreft hier de runderen met de werknummers [redacted]

Wij, inspecteurs [redacted] en [redacted] zagen dat de voedingsconditie van deze gehuisveste runderen matig tot slecht was. Wij zagen magere tot vermagerde runderen.
Wij, inspecteurs [redacted] en [redacted] hoorden dierenarts [redacted] zeggen dat de voedingsconditie matig tot slecht was. De veertien werknummers van de meest magere runderen heeft zij opgenomen in de door haar opgemaakte veterinaire verklaring.

Stal 4:
Bij het betreden van deze stal 4, zagen wij, inspecteurs [redacted] en [redacted] achter de toegangsdeur in het midden van de stal, een voergang met rechts een grupstal met roosters en links twee groepshokken met kalveren.

Rechterzijde 9 stuks runderen:
Artikel 1.7, aanhef en onder d en e en artikel 2.4, lid 7 van het Besluit houders van dieren en artikel 2.1, lid 1 en artikel 2.2, lid 8 van de Wet dieren:
Aan de rechterzijde zagen wij, inspecteurs [redacted] en [redacted] 9 runderen op de grupstal aangebonden staan. Het betreft de runderen met oormerken met respectievelijk het werknummer [redacted]

Wij, inspecteurs [redacted] en [redacted] zagen dat deze 9 stuks runderen niet de beschikking hadden over een droge, schone en hygiënische ligplaats. De stands (ligplaatsen), de roostervloeren en het looppad achter de runderen waren vervuild, nat en met oude en verse mest en urine vervuild. Bij de runderen zagen wij dat de vachten van de achterhand, poten en

onderbuik waren vervuild met natte en opgedroogde mest. Dit geeft aan dat de runderen al langere tijd in de mest hebben gestaan, waardoor de vervuiling optreedt.
Ook zagen wij dat de runderen mager waren en een aantal runderen erg mager waren. Wij zagen bij deze runderen de doornuitsteeksel van de ruggenwervels, de ribben en de heup en zitbeenderen. Bij het betasten van de runderen voelde je duidelijk de doornuitsteeksel van de ruggenwervels en de ribben. Deze runderen hadden geen spier- c.q. vetbedekking. Tenminste 3 runderen waren erg mager en deze waren voorzien van respectievelijk werknummer [redacted]
Bij de controle van dierenarts [redacted] hoorden wij haar zeggen dat de runderen mager en een aantal sterk vermagerd en vervuild waren.

Linkerzijde twee groepshokken met kalveren:
Artikel 1.7, aanhef en onder d en e van het Besluit houders van dieren en artikel 2.1, lid 1 en artikel 2.2, lid 8 van de Wet dieren:
Aan de linkerzijde van de voergang zagen wij, inspecteurs [redacted] en [redacted] twee groepshokken met daarin in totaal 38 stuks kalveren. In het 1e groepshok bevonden zich de 19 vrouwelijke kalveren en in het 2e groepshok de 19 mannelijk kalveren.

1e hok 19 stuks vrouwelijke kalveren:
De werknummers van de 19 stuks vrouwelijk kalveren in het 1e hok zijn: [redacted]

Wij, inspecteurs [redacted] en [redacted] zagen in het eerste hok links vrouwelijk kalveren gehuisvest. In dit groepshok zagen wij rubbermatten op de bodem liggen, met daarop minimale bodembedekking bestaande uit stro c.q. oude voerresten. Wij zagen dat deze bodembedekking was vervuild met oude en verse mest en urine. Bij deze kalveren zagen wij een vervuilde vacht vanwege het vervuilde hok. Met name de vachten van de achterhand, onderpoten, de voorknieën, onderbuiken tot aan het borstbeen van deze kalveren waren vervuild met mest en urine. De 19 stuks kalveren beschikten niet over een droog, schoon en hygiënisch verblijf.
De rubbermatten in dit hok waren glad tot zeer glad door de vervuiling met mest en urine. Wij zagen enkele keren dat de kalveren bij het lopen over de rubbermatten uitgleden. In dit hok zagen en telden wij ook 6 stuks betonblokken. Deze betonblokken c.q. stenen lagen op de rubbermatten. De kalveren konden zich verwonden c.q. bezeren aan deze betonblokken c.q. stenen.
Wij, inspecteurs [redacted] en [redacted] zagen dat het groepshok voor de 19 stuks kalveren te klein was.

2e hok 19 stuks mannelijke kalveren:
De werknummers van de 19 stuks mannelijke kalveren in het 2e hok zijn: [redacted]

Wij, inspecteurs [redacted] en [redacted] zagen in het tweede hok links mannelijke kalveren gehuisvest. In dit groepshok zagen wij rubbermatten op de bodem liggen, met daarop minimale bodembedekking bestaande uit stro c.q. oude voerresten. Wij zagen dat deze bodembedekking was vervuild met oude en verse mest en urine. Bij deze kalveren zagen wij een vervuilde vacht vanwege het vervuilde hok. Met name de vachten van de achterhand, onderpoten, de voorknieën, onderbuiken tot aan het borstbeen van deze kalveren waren vervuild met mest en urine. De 19 stuks kalveren beschikten niet over een droog, schoon en hygiënisch verblijf.
De rubbermatten in dit hok waren glad tot zeer glad door de vervuiling met mest en urine. Wij zagen enkele keren dat de kalveren bij het lopen over de rubbermatten uitgleden. Door de vervuiling van de vachten van deze kalveren zagen wij bij een aantal kalveren huidbeschadigingen.
Wij, inspecteurs [redacted] en [redacted] zagen dat het groepshok voor de 19 stuks kalveren te klein was.

Artikel 1.7, aanhef en onder a en b en artikel 2.4, lid 1 van het Besluit houders van dieren:
Wij, inspecteurs [redacted] en [redacted] zagen dat alle bedrijfsgebouwen zich in een slechte onderhouden staat bevinden, zoals eerder gerapporteerd. Meerdere jaren is geen enkel onderhoud vakkundig en doeltreffende aan de bedrijfsgebouwen gepleegd. De bedrijfsgebouwen waaronder de stallen waarin de runderen zijn gehuisvest zijn gedateerd c.q. vervallen. De stallen met daarin de gehuisveste runderen zijn zeer bewerkelijk. Alles moet handmatig, zoals uitmesten en voeren, worden uitgevoerd.
Financieel zijn er geen mogelijkheden tot vervangen van de bedrijfsgebouwen.
Door veehoudster [redacted] worden in 4 stallen 99 stuks runderen gehouden. Het door veehoudster [redacted] gehouden aantal is teveel. Zij kan dit aantal niet als veehoudster verzorgen, hiertoe is zij alleen niet in staat. Door de wijze van houden van de runderen en de reeds jaren geconstateerde overtredingen met betrekking tot de verzorging van de runderen is veehoudster niet in staat tot de verzorging van de runderen en niet voldoende vakbekwaam.

Naar aanleiding van onze bevindingen en omdat niet was voldaan aan de maatregelen zoals deze in het besluit 201801653 zijn opgenomen, hebben wij, inspecteurs [redacted] en [redacted] omstreeks 11.00 uur die dag, telefonisch contact opgenomen met het Team Bestuurlijke Maatregelen van de NVWA. Wij hebben onze bevindingen medegedeeld, waarna wij omstreeks 11.30 uur door Team Bestuurlijke Maatregelen werden terug gebeld met de mededeling dat bestuursdwang moest worden ingezet, in de vorm van het meevoeren en opslaan van de:

- 19 stuks vrouwelijke kalveren;
- 19 stuks mannelijke kalveren;
- 21 stuks magere tot ernstig magere runderen.

Wij, inspecteurs [redacted] en [redacted] begaven ons hierop naar veehoudster [redacted] die op het erf aanwezig was, en ik, inspecteur [redacted] heb haar medegedeeld dat bestuursdwang zou worden ingezet en de hiervoor genoemde runderen zouden worden meegevoerd en opgeslagen. Hierop was zij ontdaan en wilde haar advocaat spreken. Zij kon haar advocaat niet bereiken, waarop ik, inspecteur [redacted] omstreeks 12.00 uur, telefonisch contact met haar advocaat zocht, waarop ik mijn telefoon aan veehoudster [redacted] heb gegeven, zodat zij overleg kon voeren met haar advocaat.

Die dag, omstreeks 12.30 uur, kwam veehoudster [redacted] met de vraag of zij de runderen nog via haar veehandelaar mocht verkopen, in elk geval de mannelijke kalveren. Zij deelde mede dat zij dan mogelijk nog opbrengsten had en dat het meevoeren en opslaan haar veel geld zou gaan kosten.
Ik, inspecteur [redacted] heb haar medegedeeld dat dit voorgelegd diende te worden aan het Team Bestuurlijke Maatregelen. Hierop heb ik, inspecteur [redacted] telefonisch contact opgenomen met Team Bestuurlijke Maatregelen en de vraag inzake verkoop van de runderen voorgelegd. Door Team Bestuurlijke Maatregelen is hierop positief gereageerd en is veehoudster [redacted] dit medegedeeld.

Door veehoudster [redacted] is contact opgenomen met haar veehandelaar en die dag omstreeks 13.35 uur arriveerde veehandelaar [redacted] en omstreeks 13.45 uur haar veehandelaar [redacted] Deze veehandelaren hebben met veehoudster [redacted] overleg gevoerd en gaven aan alle 19 stuks vrouwelijke en de 19 stuks mannelijke kalveren, alsmede de uitgeselecteerde 21 stuks magere c.q. vermagerde runderen van het bedrijf zouden afvoeren en voor haar verkopen.

Door ons is hierop het toepassen van bestuursdwang in overleg met Team Bestuurlijke Maatregelen stopgezet, c.q. afgeblazen.

Vervolgens hebben de veehandelaar [redacted] voor de af te voeren runderen geregeld en zijn de:

- 19 stuks vrouwelijke kalveren;
- 19 stuks mannelijke kalveren;
- 21 stuks magere tot ernstig magere runderen,

via veetransporteur [redacted] afgevoerd.

Ten tijde van de controle arriveerde op het bedrijf een door veehoudster [redacted] ingeroepen dierenarts [redacted]. Dierenarts [redacted] heeft de runderen en de huisvesting beoordeeld.
Ook arriveerde later dierenarts [redacted] zijnde de dierenarts die door veehoudster [redacted] voor de medische zorg op haar bedrijf wordt ingeroepen.

Wij, inspecteurs [redacted] en [redacted] hebben ten tijde van de afvoer van de runderen het veebedrijf van veehoudster [redacted] niet verlaten. Die dag omstreeks 17.00 uur waren de:

- 19 stuks vrouwelijke kalveren;
- 19 stuks mannelijke kalveren;
- 21 stuks magere tot ernstig magere runderen,

van het bedrijf afgevoerd, waarop wij het bedrijf eveneens hebben verlaten.
Als laatste is het bedrijf verlaten door de [redacted].

Pag. 9 t/m 13 Door dierenarts [redacted] is een veterinaire verklaring van haar bevindingen opgemaakt en heeft zij ons, inspecteurs [redacted] en [redacted] per email doen toekomen. Deze door haar opgemaakte veterinaire verklaring is onder pagina 9 t/m 13 bij dit rapport van bevindingen gevoegd.

Pag. 14 t/m 22 Van hiervoor beschreven aangetroffen situaties zijn met digitale camera foto's gemaakt. De foto's zijn niet bewerkt enkel in bestandsgrootte verkleind en onder pagina 14 t/m 22 bij dit rapport van bevindingen gevoegd.

Pag. 23 Onder pagina 23 is in dit rapport van bevindingen opgenomen de inschrijving in de Kamer van Koophandel.

Hiervan hebben wij, ieder wat betreft zijn of haar gedeelte, dit rapport van bevindingen naar waarheid opgemaakt, gedagtekend en ondertekend (digitaal) op 3 maart 2019.

De inspecteurs.

[redacted]

Toezichthouder [redacted]

[redacted]

Toezichthouder [redacted]

Onze referentie: 150009/114926/[redacted]

VETERINAIRE VERKLARING

Naam : [redacted] senior inspecteur NVWA

Postadres : Lübeckplein 34

Vestigingsplaats : 8017JS Zwolle

toezichthoudend dierenarts bij de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA) van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, toezichthouder zoals omschreven in artikel 5:11 van de Algemene wet bestuursrecht, alsmede toezichthouder op grond van artikel 8.1 van de Wet dieren, zoals omschreven in artikel 2a van het Besluit aanwijzing toezichthouders Wet dieren, aangewezen om toezicht te houden op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Wet dieren, rapporteert het volgende:

Op 28 februari 2019, vanaf omstreeks 09:55 uur, werden door mij beoordeeld:

Soort dieren : Runderen

Aantal dieren (geschat) : 99

Ras/geslacht/leeftijd/kleur : volwassen runderen, jongvee, mannelijk en vrouwelijk

Identificatiecodes : divers

Gegevens omtrent de houder van dieren:

Naam/adres/plaats

Uniek bedrijfsnummer

Locatie

Vraag 1	Beschrijf de omstandigheden waarin de dieren zich bevonden.
Antwoord:	De controle betrof een hercontrole op Last onder bestuursdwang ter voorkoming van herhaling nummer 201801653. Voor een uitgebreide beschrijving van de omstandigheden verwijs ik naar het bijhorende rapport van bevindingen. <u>Stal 1:</u> Boerderij: In deze grupstal waren in totaal 16 runderen gehuisvest. De hygiënische omstandigheden waren acceptabel. Ik zag 4 runderen met werknummers [redacted] die in een magere voedingstoestand verkeerden.

Dwarsstal:
In deze grupstal waren 11 runderen gehuisvest. De ligplaatsen van de runderen waren droog en schoon, de hygiënische omstandigheden waren acceptabel. De voedingsconditie van de runderen was redelijk.

Stal 2, oud tanklokaal:
Hierin werden geen dieren gehouden.

Stal 3:
In deze grupstal werden in totaal 25 runderen gehouden. Ik zag enkele ligplaatsen van runderen met werknummers [redacted] die nat en vervuild waren met verse mest en urine.
Ik zag dat de vachten van deze runderen aan de onderbuiken, deels aan de borstbenen, de achterkant en de onderpoten van deze runderen in deze stal, vervuild waren met oude opgedroogde mest.
De voedingsconditie van de runderen was matig tot slecht. Ik zag 14 runderen met werknummers [redacted] uitschieten qua conditie. Deze runderen waren zeer mager, de heupbeenderen, ribben en overige beenderen waren duidelijk zichtbaar. Ten opzichte van de vorige controle op 8 januari 2019 was de conditie van deze runderen niet verbeterd, maar bij sommige zelfs achteruitgegaan.

Stal 4:
Aan de rechter kant van de stal werden 9 runderen aangebonden (grupstal) gehouden. De ligplaatsen waren vervuild en nat met oude en verse mest en urine. De vachten van de runderen waren aan de achterkant en de onderbuik vervuild met oude opgedroogde en verse mest.
De voedingsconditie van deze runderen was slecht tot matig.
Ik zag 3 runderen met werknummers [redacted] uitschieten qua conditie. Deze runderen waren zeer mager, de heupbeenderen, ribben en overige beenderen waren duidelijk zichtbaar. Ten opzichte van de vorige controle op 8 januari 2019 was de conditie van deze runderen niet verbeterd.

Aan de linker kant van de stal waren 2 strohokken waarin het jongvee werd gehouden.
Hok1
Hierin werden 19 vrouwelijke kalveren/jongvee gehouden. Ik zag dat de vachten aan de achterkanten, onderbuiken en onderpoten van deze dieren sterk bevuild waren met oude opgedroogde en verse mest. Ik zag dat in dit hok rubber matten op de bodem lagen. Ik zag dat er nog niet was ingestrooid, zodat er uitwerpselen van de dieren op de bodem lagen. De bodem was glad, ik zag de dieren uitglijden. De hygiënische omstandigheden waren ontoereikend. In het hok zag ik 6 blokken stenen op de bodem liggen. De kalveren konden zich aan deze stenen gaan verwonden.
Hok2
Hierin werden 19 mannelijke kalveren/jongvee gehouden.
Ik zag dat de vachten aan de achterkanten, onderbuiken en onderpoten van deze dieren sterk bevuild waren met oude opgedroogde en verse mest. Ik zag dat de bodembedekking vervuild en nat was met oude en verse mest en urine.

	Tijdens de controle heeft de veehoudster deze 2 hokken opgestrooid. Ik zag dat deze 2 hokken na ongeveer 1 uur na het opstrooien weer nat en vies waren, omdat de kalveren het stro weer hadden vertrapt.

Vraag 2	In welke lichamelijke toestand heeft u de dieren aangetroffen?
Antwoord:	21 runderen waren in een zeer slechte voedingsconditie. De ribben, heupbeenderen en overige beenderen waren duidelijk zichtbaar. Ten opzichte van de vorige controle op 8 januari was de conditie niet verbeterd. 19 stuks jongvee (vrouwelijk) werden onder onhygiënische (nat en vervuild bodembedekking) en onveilige (stenen en glad) omstandigheden gehouden. 19 stuks jongvee (mannelijk) werden onder onhygiënische omstandigheden gehouden (nat en vervuild bodembedekking). Ik zag veel runderen met sterk vervuilde vachten aan de buik, borstbeen, achterkant, onderpoten en knieën. Minimaal 51 runderen konden niet over een droge en schone ligplaats beschikken.

Vraag 3	Wanneer is de aangetroffen toestand naar uw mening ontstaan?
Antwoord:	Gezien de historie is dit geen incident, maar een structureel probleem. Soortgelijke overtredingen zijn bij vorige controles ook aangetroffen. Met mest vervuilde vachten zijn in loop van de tijd ontstaan doordat dieren over een langere periode niet droog en schoon konden liggen, minimaal enkele dagen. Een slechte tot matige voedingsconditie ontstaat over een langere tijd als dieren een onvoldoende hoeveelheid voer aangeboden krijgen.
Vraag 4	Waardoor is de aangetroffen toestand naar uw mening ontstaan?
Antwoord:	De veehoudster kan het werk niet aan. Het aantal dieren is te groot gezien de bewerkelijke bedrijfsvoering. De dagelijkse werkzaamheden, zoals uitmesten, opstrooien en voeren, moeten handmatig met een kruiwagen plaatsvinden. Door tijdsgebrek loopt de veehoudster achter met de werkzaamheden. De situatie is ten opzichte van eerdere controles niet verbeterd. Op dit bedrijf drinken de kalveren bij de koeien, wat van de moeder koe veel energie vraagt. Als de koeien niet voldoende energierijk voer, b.v. krachtvoer, krijgen gaat de conditie achteruit.

Vraag 5a	Is de gezondheid en/of het welzijn van de dieren naar uw mening benadeeld?
Antwoord:	Ja, de gezondheid is benadeeld omdat er te magere runderen en een onhygiënische leefomgeving aangetroffen werden. Een slechte tot matige voedingsconditie heeft een negatieve invloed op het immuunsysteem, waardoor de dieren vatbaarder worden voor ziektes. Een onhygiënische leefomgeving verhoogt de infectiedruk. De samenloop van beide factoren verhoogd het risico voor de dieren om infecties en ziektes op te lopen. Ja, het welzijn is benadeeld omdat ingevolge artikel 1.3 van de Wet dieren wordt erkend dat dieren een 'eigen' waarde hebben. Het zijn wezens met gevoel. Welzijn omvat dus meer dan alleen de fysieke gezondheid (lichamelijke afwijkingen) van een dier. Alleen als aan de vijf vrijheden is voldaan krijgen de dieren de zorg die zij redelijkerwijs behoeven. Dieren moeten gevrijwaard zijn: 1. van dorst, honger en onjuiste voeding

	door de beschikbaarheid van vers water en geschikt voer kan een optimale basis gelegd worden voor de gezondheid en energiehuishouding. Minimaal 21 runderen waren te mager. Deze dieren werden niet optimaal gevoerd (voldoende hoeveelheid geschikt voer). 2. fysiek en fysiologisch (thermaal) ongerief *door een geschikte (tochtvrij, goede temperatuur, en voldoende omvang) en veilige huisvesting te bieden, inclusief een comfortabele rust/schuilplaat.* Minimaal 51 dieren hadden geen droge en schone ligplaats en geen hygiënische huisvesting. 38 kalveren hadden geen veilige huisvesting. Er lagen in het hok met de vrouwelijke runderen (jongvee) stenen op de grond en de bodembedekking van beide hokken was glad. 3. pijn, verwondingen en ziektes, *door deze te voorkomen en wanneer ze toch optreden ze snel en adequaat te diagnosticeren en te behandelen.* Door de onhygiënische en onveilige leefomgeving en de slechte/matige voedingsconditie werden ziektes en infecties niet voorkomen. 4. angst en chronische stress *door een huisvesting en management te hanteren die angst en stress voorkomen, door een goede socialisatie om angst voor mensen in de toekomst te voorkomen.* 5. en zijn daardoor zijn gevrijwaard van beperkingen in hun natuurlijk/normaal gedrag. *door het aanbieden van een huisvestingssysteem waarin het dier zijn soortspecifieke behoeften (eten en drinken, bewegingsvrijheid, foerageergedrag, hygiëne /poetsgedrag, exploratiegedrag, contact met soortgenoten en dat de dieren overzicht hebben over de omgeving en dingen kunnen aan zien komen) kan vervullen.* Doordat niet aan alle voorgenoemde punten is voldaan zijn de dieren niet gevrijwaard en beperkt in hun natuurlijk gedrag en kunnen ze hun soortspecifieke behoeften zoals eten, hygiëne en rusten/liggen niet vervullen.
Vraag 5 b	Is er hierdoor sprake van vermijdbaar lijden?
Antwoord:	Ja, door te zorgen voor een schone en ligplaats en een hygiënische en veilige leefomgeving en het aanbieden van een voldoende hoeveelheid geschikt voer wordt onnodig lijden vermeden.

Vraag 6	Is - gelet op de toestand waarin de dieren werden aangetroffen - naar uw mening sprake van het onthouden van de nodige verzorging van de dieren?
Antwoord:	Volgens vaste jurisprudentie bestaat de zorg voor een dier uit de volgende vier aspecten: water, voer, huisvesting en medische zorg. Ten aanzien van de huisvesting(onhygiënische en onveilige huisvesting) en voer (magere dieren onvoldoende hoeveelheid voer aangeboden) is de veehoudster in gebreke gebleven en is de nodige zorg onthouden.

Onze referentie: 150009/114926/[redacted]

Vraag 7	Is er contact geweest met eigen praktiserend dierenarts en/of externen? Toelichting
Antwoord:	De veehoudster heeft een praktiserende dierenarts ingeroepen voor een second opinion.

Vraag 8	Is er diergeneeskundige behandeling noodzakelijk en, zo ja, binnen welke termijn?
Antwoord:	Nee, op dit moment niet.

Vraag 9	Welke andere (niet diergeneeskundige) maatregelen dienen genomen te worden om het benadeelde welzijn van de dieren op te heffen? (Kan dierhouder dit zelf of is andere hulp noodzakelijk)
Antwoord:	n.v.t.

Vraag 10	Acht u het noodzakelijk dat er dieren worden meegevoerd en opgeslagen in belang van de gezondheid/ het welzijn van de dieren? Zo ja, toelichten.
Antwoord:	Ja, omdat herhaaldelijk niet aan de opgelegde maatregelen is voldaan en blijkt, dat de veehoudster zelf niet in staat is, om de dieren optimaal te verzorgen is door TBM (team bestuurlijke maatregelen) besloten de 21 magere runderen en de 38 kalveren mee te voeren en op te slaan. Echter heeft de veehoudster besloten, om deze dieren af te voeren via veehandelaren. Op dezelfde dag zijn deze 59 dieren door veehandelaren afgevoerd.

Aldus naar waarheid opgemaakt

Plaats en datum:
[redacted] 3-03-2019

Handtekening:

[redacted]

Foto's van de verschillende bedrijfssituaties:

Foto 1, [redacted] vervuilde vachten van de runderen en vervuilde stands.

Foto 2: [redacted] idem vervuilde stands en vervuilde vachten van de runderen.

Foto 3: detailfoto van het vervuilde en magere rund.

Foto 4: idem, vervuilde vacht van het rund en zichtbare vermagering.

Foto 5: rund met werknummer [redacted] vervuilde vacht

Onze referentie: 150009/114926/[redacted]

Foto 6: rund met werknummer [redacted] vervuilde vacht en vermagering.

Foto 7: stal 3, zichtbare vervuiling rund en stand.

Foto 8: vermagerd rund, werknummer [redacted]

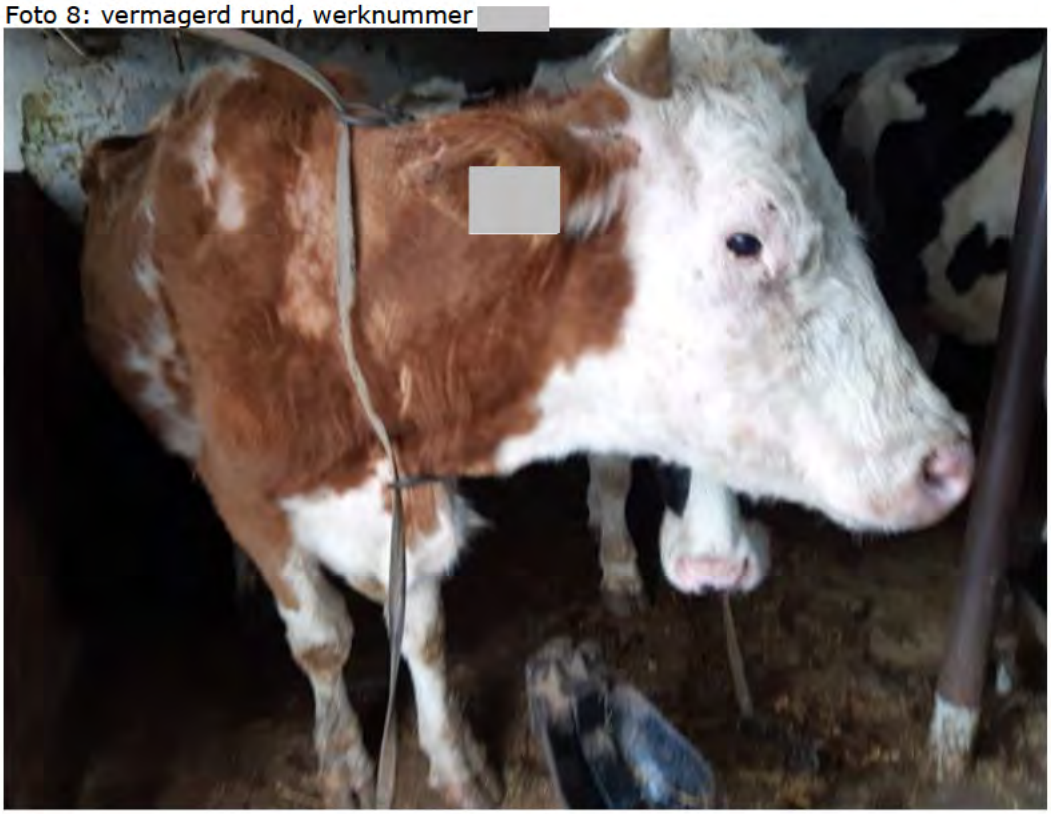

Foto 9: stal 4: vervuilde vacht van het rund en vermagering van het rund.

Doornuitsteeksels van de ruggenwervels en heup- en zitbeenderen zichtbaar.
Ten tijde van controle stands door veehoudster [redacted] ingestrooid.

Foto 10: groepshok met 19 stuks vrouwelijke kalveren. Vervuilde vachten van de kalveren. Stenen en gladde rubbermatten, geen bodembedekking.

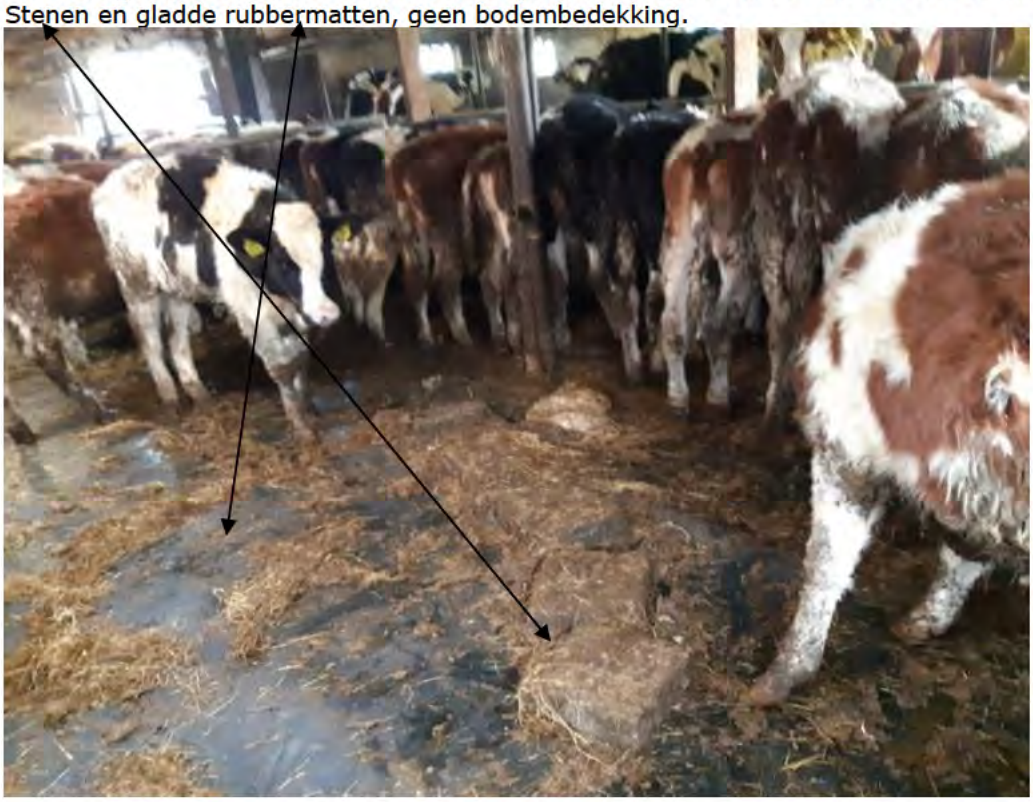

Foto 11: groepshok met 19 stuks mannelijk kalveren. Vervuilde vachten. Gladde rubbermatten.

Foto 12: idem.

Foto 13: idem, zichtbare vervuiling en huidbeschadigingen bij de kalveren vanwege vervuild hok.

Foto 14: idem, vervuilde vachten en gladde rubbermatten.

Foto 15: idem, zichtbare vervuiling

Uittreksel Kamer van Koophandel:

Onze referentie: 150009/114926/[redacted]

Divisie:	Inspectie
Afdeling:	NVWA HH IH Afd Dier
Team:	NVWA HH IH Tm [redacted] Dierenwelzijn Landbouw
Teamleider:	[redacted]
Inspecteur(s):	

Dit rapport van bevindingen is bestemd voor de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, Team Bestuurlijke Maatregelen.

Onderzoeksnummer NVWA:	149274
Rapportnummer:	114399

1) Overtredend bedrijf/onderneming:

[redacted]

2) Overtreder

[redacted]

Artikel overtreding	: Artikel 2.1, lid 1 en artikel 2.2, lid 8 van de Wet dieren.
Omschrijving overtreding	: Het bij runderen veroorzaken van pijn of letsel dan wel de gezondheid of het welzijn van runderen benadelen door, o.a. het niet beschikken over een schone en droge ligplaats bij runderen en het niet tijdig raadplegen van een dierenarts en klauwverzorger.
Artikel overtreding	: Artikel 1.7, onder d van het Besluit houders van dieren.
Omschrijving overtreding	:Het huisvesten van runderen onder onvoldoende hygiënische omstandigheden. Te weten meerdere runderen zonder schone en droge ligplaats.
Artikel overtreding	: Artikel 1.8 lid 2 van het Besluit houders van dieren

Omschrijving overtreding : Behuizing, waaronder begrepen de vloer, waarin runderen verblijven zijn niet op zodanige wijze onderhouden dat bij de runderen geen letsel of pijn wordt veroorzaakt en bevatten geen scherpe randen of uitsteeksels waaraan de runderen zich kunnen verwonden.

Artikel overtreding : Artikel 1.7, lid f van het Besluit houders van dieren.
Omschrijving overtreding : Het houden van runderen welke niet de beschikking hebben over (voldoende) drinkwater.

Artikel overtreding : Artikel 1.7 onder c van het Besluit houders van dieren.
Omschrijving overtreding : Een rund dat ziek of gewond lijkt niet direct op passende wijze verzorgen.

Artikel overtreding : Artikel 2.4 lid 4 van het Besluit houders van dieren.
Omschrijving overtreding : Een ziek of gewond rund niet zo nodig afzonderen in een passend onderkomen dat voorzien is van droog strooisel.

Artikel overtreding : Artikel 2.4 lid 5 van het Besluit houders van dieren.
Omschrijving overtreding : Het niet zo spoedig mogelijk raadplegen van een dierenarts wanneer de zorg geen verbetering in de toestand van het dier brengt.

Artikel overtreding : Artikel 1.7 onder e van het Besluit houders van dieren.
Omschrijving overtreding : De voederplaatsen voor de runderen zijn onvoldoende gereinigd en bevuild met oude voerresten.

Artikel overtreding : artikel 3.22 van de Regeling dierlijke bijproducten.
Omschrijving overtreding : Kadavers in staat van ontbinding liggen op het erf en in een hok met kalveren.

Datum vaststellen overtreding : woensdag 30 januari 2019
Tijdstip vaststellen overtreding : vanaf 09.30 uur
Plaats vaststellen overtreding : [redacted]

Datum opmerking overtreder : 30 januari 2019
Datum dagtekening rapport : 11 februari 2019

Aantal bijlagen bij rapport : -5-
Soorten bijlagen : ☒ Foto's
: ☒ Diergeneeskundige verklaring
: ☐ Anders, ...

Onze referentie: 149274/114399/[redacted]

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

Op woensdag 30 januari 2019, omstreeks 09.30 uur, stelde ik, [redacted] werkzaam als ambtenaar bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, hierna te noemen NVWA, van het ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit, werkzaam binnen afdeling Dier, team dierenwelzijn [redacted] gevestigd Lubeckplein 34 te 8017 JS Zwolle, op grond van artikel van artikel 8.1 van de Wet dieren, bij artikel 2a van het Besluit aanwijzing toezichthouders Wet dieren aangewezen als toezichthouder, een hercontrole in op bovenstaand bedrijf.

Aanleiding:
Hercontrole: J
Nummer besluit: 201900112
Dit rapport van bevindingen is opgesteld naar aanleiding van een inspectie (4704648) in het kader van Welzijn algemeen - hercontrole.

Op woensdag 30 januari 2019 omstreeks 09.30 uur bevond ik, toezichthouder [redacted] mij op het bedrijf van [redacted]

Ik werd daarbij vergezeld door toezichthoudend dierenarts [redacted] is tevens werkzaam bij de NVWA binnen de afdeling Dier, team Dierenwelzijn [redacted]

Bijlage 1: De bevindingen van [redacted] zijn vastgelegd in een veterinaire verklaring welke als bijlage 1 bij dit rapport van bevindingen is gevoegd.

Bevinding(en):

Hercontrole woensdag 30 januari 2019:

Deze hercontrole op de maatregel 1, 3 t/m 7 is door mij, toezichthouder [redacted] uitgevoerd naar aanleiding van een door de NVWA afd. Bestuurlijke maatregelen JZ aan [redacted] opgelegde last onder Bestuursdwang (kenmerk 201900112) m.b.t. de op zijn bedrijf gehouden runderen.

De in de **Last onder Bestuursdwang** opgelegde maatregelen 1 t/m 7 wordt hierna weergegeven.

1. ***Zorg ervoor dat alle runderen over een schone, droge en comfortabele ligplaats en een hygiënische huisvesting kunnen beschikken. Dit zijn twee afzonderlijke maatregelen die u in stand moet houden.***

   Onder huisvesting versta ik de stallen en de hokken waarin u uw runderen en kalveren onderbrengt. Deze stallen en hokken moet u schoon, droog, comfortabel en hygiënisch houden. Ook al maken de ligplaatsen van uw runderen onderdeel uit van de huisvesting, toch beschouw ik het schoon, droog, comfortabel en hygiënisch houden van deze ligplaatsen als een afzonderlijke maatregel die u in stand moet houden. Immers, schone, droge, comfortabele en hygiënische huisvesting, betekent niet dat de ligplaatsen dat ook zijn. Andersom geldt hetzelfde, schone, droge,

comfortabele en hygiënische ligplaatsen, betekent niet dat de huisvesting dat ook is.

Toelichting:
De inspecteurs hebben op 14 januari 2019 geconstateerd dat de ligboxenstal sterk bevuild was met mest. De mest kwam boven de roostervloer en de runderen waren zeer bevuild met mest. De kalveren in de strohokken en iglo's hadden geen schone en droge ligplaats.

U moet deze maatregel per direct, nemen.

Bevindingen 30-01-2019:
In de ligboxenstal hadden de koeien niet de beschikking over een hygienische huisvesting. Ik zag dat er mest/schuim tussen en boven de roostervloer stond. Ik zag dat de runderen bevuild waren met mest en urine. Ik zag dat de ligplaatsen bevuild waren met verse mest en urine. Ik zag aan de linkerkant waar de boxafscheidingen stuk waren dat daar zeer veel mest en urine in de ligboxen aanwezig was.
Ik zag dat het jongvee in de jongveestal niet de beschiking hadden over een schone, droge en hygienische ligplaats en huisvesting. Ik zag dat de waterleiding van een waterbak stuk was waardoor er veel water in het hok met de runderen spoot. Ik zag dat alle 8 runderen in het eerste hok volledig nat waren van het water. Ik zag dat de mest tussen en boven de roostervloer stond.
Ik zag dat het jongvee in de stierenstal niet de beschiking hadden over een schone, droge en hygienische ligplaats en huisvesting. Ik zag dat de 4 stuks jongvee in het eerste en tweede hok rechts bevuild waren met mest. Ik zag dat de mest tussen en boven de roostervloer stond.
Maatregel niet akkoord.

Bijlage 2: Bovengenoemde bevindingen zijn vastgelegd op foto en zijn als bijlage 2 bij dit rapport van bevindingen gevoegd.

2. *Zorg ervoor dat behuizingen, waaronder begrepen de vloer, waarin een dier verblijft en inrichtingen voor de beschutting voor een dier op zodanige wijze zijn ontworpen, gebouwd en onderhouden dat bij de dieren geen letsel of pijn wordt veroorzaakt en dat het geen scherpe randen of uitsteeksels bevatten waaraan het dier zich kan verwonden.*

Toelichting:
Op 14 januari 2019 hebben inspecteurs geconstateerd dat in de ligboxenstal waar runderen werden gehouden veel boxafscheidingen afgebroken waren waardoor er losliggende en uitstekende delen ontstonden waaraan de runderen zich konden verwonden.

Daardoor overtreedt u artikel 1.8, tweede lid, van het Besluit houders van dieren. Op grond van dit artikel moet u er zorg voor dragen dat behuizingen, waaronder begrepen de vloer, waarin een dier verblijft en inrichtingen voor de beschutting voor een dier op zodanige wijze zijn ontworpen, gebouwd en onderhouden dat bij de dieren geen letsel of pijn wordt veroorzaakt en dat het geen scherpe randen of uitsteeksels bevatten waaraan het dier zich kan verwonden . Doet u dat niet, dan voldoet u niet aan deze verplichting.

U moet deze maatregel uiterlijk voor 15 februari 2019, nemen.

Bevindingen 30-01-2019:
In de ligboxenstal was de situatie m.b.t. de losliggende en uitstekende delen van de boxafscheidingen niet veranderd. Ik zag dat er nog veel losliggende boxafscheidingen op de ligplaatsen aanwezig waren.
In de jongveestal in het eerste hok lagen nog losliggende delen. Ik zag dat er losliggende stenen/beton in het aanwezig waren.
Maatregel niet akkoord.

Bijlage 3: Bovengenoemde bevindingen zijn vastgelegd op foto en zijn als bijlage 3 bij dit rapport van bevindingen gevoegd.

3. *Zorg ervoor dat een dier, indien het niet in een gebouw wordt gehouden, bescherming wordt geboden tegen slechte* ***weersomstandigheden, gezondheidsrisico's en zo nodig*** *roofdieren.*

   Toelichting:
   Op 14 januari 2019 constateerden de inspecteurs dat er in de weide waar runderen werden gehouden veel losliggende en uitstekende delen zoals draad, palen, gaas een voerruiven lagen. Dit zijn gezondheidsrisico's voor runderen.

   Daardoor overtreedt u artikel 1.6, derde lid, van het Besluit houders van dieren. Op grond van dit artikel moet u er zorg voor dragen dat een dier, indien het niet in een gebouw wordt gehouden, bescherming wordt geboden tegen slechte weersomstandigheden, gezondheidsrisico's en zo nodig roofdieren. Doet u dat niet, dan voldoet u niet aan deze verplichting.

   U moet deze maatregel uiterlijk voor 24 januari 2019 nemen.

Bevindingen 30-01-2019:
Tijdens controle werden er geen runderen meer buiten in de weide worden gehouden. Ik zag dat de runderen die op 14 januari 2019 buiten werden gehouden nu in de jongveestal in het eerste hok werden gehuisvest.
Maatregel akkoord.

4. *Zorg ervoor dat een dier toegang heeft tot een toereikende hoeveelheid water van passende kwaliteit of op een andere wijze aan zijn behoefte aan water kan voldoen.*

   Toelichting:
   Op 14 januari 2019 hebben de inspecteurs geconstateerd dat niet alle runderen in de ligboxenstal konden beschikken over water, doordat tussenhekken dichtvielen. In de jongveestal was de watertoevoer afgesloten, waardoor het jongvee eveneens niet kon beschikken over water.

   Daardoor overtreedt u artikel 1.7, onder f, van het Besluit houders van dieren. Op grond van dit artikel moet u er zorg voor dragen dat een dier toegang heeft tot een toereikende hoeveelheid water van passende kwaliteit of op een andere wijze aan zijn behoefte aan water kan voldoen. Doet u dat niet, dan voldoet u niet aan deze verplichting.

U moet deze maatregel per direct nemen.

Bevindingen 30-01-2019:
Ik zag dat er in de ligboxenstal links voorin 2 hokken waren met tussenhekken die open konden. Ik zag dat er in deze hokken runderen aanwezig waren die zich normaal door de hele stal konden begeven. Ik zag dat de tussenhekken dicht vielen waardoor deze runderen de hokken niet meer konden verlaten. Ik zag dat deze runderen niet de beschikking hadden over water. Ik zag dat de aanwezige waterbakken volledig gevuld en bevuild waren met oude mest en voerresten.
In de jongveestal zag ik dat 1 waterbak bevuild was met natte/verse mest en ik zag dat de andere bak bevuild was met opgedroogde mest. Ik zag dat de watertoevoer defect was en dat er veel water het hok inspoot.
[redacted] heeft direct de watertoevoer afgesloten.
Maatregel niet akkoord.

Bijlage 4: Bovengenoemde bevindingen zijn vastgelegd op foto en zijn als bijlage 4 bij dit rapport van bevindingen gevoegd.

5. *Zorg ervoor dat een dier een voor dat dier toereikende hoeveelheid gezond en voor de soort en de leeftijd geschikt voer krijgt toegediend op een wijze die past bij het ontwikkelingsstadium van het dier.*

   Toelichting:
   De inspecteurs hebben tijdens hun controle op 14 januari 2019 geconstateerd dat in de jongveestal de voerplaatsen ernstig waren bevuild met oude voerresten en mest. In de weide stonden runderen gehuisvest die niet konden beschikken over gezond voer, doordat het voer op de modder werd gegooid. Meerdere runderen waren te mager voor de soort en leeftijd.

   Daardoor overtreedt u artikel 1.7, onder e, van het Besluit houders van dieren. Op grond van dit artikel moet u er zorg voor dragen dat een dier een voor dat dier toereikende hoeveelheid gezond en voor de soort en de leeftijd geschikt voer krijgt toegediend op een wijze die past bij het ontwikkelingsstadium van het dier. Doet u dat niet, dan voldoet u niet aan deze verplichting.

   U moet deze maatregel per direct nemen.

Bevindingen 30-01-2019:
Ik zag dat er in de ligboxenstal en in de jongveestal oude voerresten voor het voerhek aanwezig waren. Ik zag dat er in de jongveestal vers voer bovenop het oude en natte voer lag. Ik zag dat het voer door de lekke waterleiding zeer nat was geworden.
Maatregel niet akkoord.

6. *Zorg ervoor dat uw dieren de nodige verzorging krijgen door tijdig de klauwen te verzorgen en indien nodig deze te laten bekappen door een professional en/of te behandelen tegen eventuele ziekten en/of aandoeningen.*

   Toelichting:

Tijdens de controle op 14 januari 2019 hebben de inspecteurs geconstateerd dat meerdere runderen kreupel of ernstig kreupel waren. De klauwen van deze runderen waren niet tijdig verzorgd.

Daardoor overtreedt u artikel 1.7, onder c, van het Besluit houders van dieren. Op grond van dit artikel moet u er zorg voor dragen dat een dier dat ziek of gewond lijkt onmiddellijk op passende wijze wordt verzorgd. Doet u dat niet, dan voldoet u niet aan deze verplichting.

U moet deze maatregel uiterlijk voor 24 januari 2019 nemen.

Bevindingen 30-01-2019:
Ik zag dat de koeien in de ligboxenstal nog niet of niet goed bekapt waren. Ik zag dat er nog veel koeien in meer of mindere mate kreupel waren. Ik zag dat enkele koeien zeer kreupel waren en een of meerdere poten niet of nauwelijks belastten. Ik zag enkele koeien met te lange klauwen en verdikte/ontstoken onderpoten/klauwen. Ik zag dat deze situatie vrijwel identiek was aan de situatie op 14 januari 2019.
Maatregel niet akkoord.

7. *Zorg ervoor dat u als houder van dierlijke bijproducten, kadavers, zo spoedig mogelijk na het ontstaan van deze dierlijke bijproducten aangifte doet bij de Rendac, uiterlijk op de eerste werkdag, volgend op de dag waarop die bijproducten zijn ontstaan.*

   Toelichting:
   Op 14 januari 2019 hebben de inspecteurs geconstateerd dat er een dood kalf in het strohok lag. Daarnaast lagen er op het erf verschillende kadavers onder plastic. Aan de staat van ontbindingen konden de inspecteurs opmaken dat deze runderen en het dode kalf langer dan 24 uur waren overleden.

   Daardoor overtreedt u artikel 3.22 van de Regeling dierlijke bijproducten. Op grond van dit artikel moet u dat u als houder van dierlijke bijproducten, kadavers, zo spoedig mogelijk na het ontstaan van deze dierlijke bijproducten aangifte doet bij de Rendac, uiterlijk op de eerste werkdag, volgend op de dag waarop die bijproducten zijn ontstaan.

   U moet deze maatregel uiterlijk voor 24 januari 2019 nemen.

Bevindingen 30-01-2019:
Ik zag dat er op de deel in een iglo een dood kalf lag. Ik zag dat de ogen bij dit kalf al niet meer aanwezig waren. Ik zag dat dit kalf al langere tijd geleden was gestorven was, maar zeker langer dan 48 uur dood was.
Maatregel niet akkoord.

Overige bevindingen op 30 januari 2019:
Bij aanvang van de controle werd ons door [redacted] direct medegedeeld dat er in het afkalfhok naast de melkstal een levende koe onder een plastic lag. Deze koe moest volgens [redacted] nog dood gaan.

Ik zag in het afkalfhok een groot plastic liggen. Ik zag na het opbeuren en verwijderen van dit plastic dat er een rund onder lag. Ik zag dat het rund nog met de kop bewoog en nog licht adem haalde. Ik zag dat dit hetzelfde rund was dat ook op 14 januari 2019 in dit hok aanwezig was en waarbij toen een dierenarts is geraadpleegd. Ik zag dat het rund zeer mager was. Ik zag dat er geen water en voer voor dit rund beschikbaar was. Ik zag dat er rondom het rund geen enkele vorm van voer aanwezig was. Ik zag dat bij het vastpakken van de huid deze rechtop bleef staan. Dit betekend dat het rund sterk uitgedroogd was.

Bijlage 5: Bovengenoemde bevindingen zijn vastgelegd op foto en zijn als bijlage 5 bij dit rapport van bevindingen gevoegd. [redacted]

Op mijn vraag aan [redacted] waarom er geen voer en water voor dit rund beschikbaar was antwoordde hij: *"Het rund vreet en drink toch niet meer"*.
Op mijn vraag waarom hij er dan geen dierenarts voor geconsulteerd had antwoordde [redacted] *"Dat kost geld"*.

Tijdens controle heeft collega [redacted] gezien de ernst van de situatie direct contact gezocht met de dierenartspraktijk van [redacted] te weten [redacted]
Omstreeks 10.00 uur kwam dierenarts [redacted] op het bedrijf van [redacted] Hij zag ook de ernst van de situatie in en heeft zonder verder onderzoek het rund direct geëuthanaseerd.

Vervolgens heb ik, toezichthouder [redacted] onze bevindingen besproken met [redacted] van de NVWA afdeling Maatregelen JZ . Door de NVWA afdeling TBM is besloten om bestuursdwang toe te passen.
Er is besloten om Agrarische dienstverlening [redacted] in te schakelen voor het bekappen van alle koeien in de ligboxenstal en het verrichten van de werkzaamheden op het bedrijf niet akkoord waren. Er is besloten dat [redacted] de waterbakken ging repareren en waar nodig ging vervangen. Er is besloten dat bevuilde voerplaatsen werden schoongemaakt. Er is besloten dat ondanks dat [redacted] voor maatregel 2 een termijn had tot uiterlijk 15 februari 2019 om toch alle losliggende materialen van boxafscheidingen uit de hokken te laten verwijderen door [redacted] Gezien het gevaar voor het welzijn en de gezondheid van de runderen in deze hokken was het niet verantwoord om deze losliggende materialen er nog langer te laten liggen. En omdat [redacted] toch aanwezig was op het bedrijf zijn deze materialen ook direct uit de hokken verwijderd. De kapotte boxafscheidingen zijn gezien de termijn van uiterlijk 15 februari 2019 niet gerepareerd. Omdat [redacted] aangaf dat hij zelf mest uit de kelders in de ligboxenstal ging halen hebben wij hier niet direct actie op ondernomen en afgewacht tot na de middag of dat ook zou gebeuren. Als zou blijken dat er dan nog niet was gebeurd zouden wij een loonbedrijf inschakelen voor het ophalen van mest.

Zienswijze Overtreder:

"Ik heb zelf enkele runderen bekapt maar nog lang niet allemaal. In het afkalfhok ligt een koe onder een zeil. Deze moet nog dood gaan. Ik ga zelf mest uit de kelders halen."

Op woensdag 30 januari 2019 omstreeks 13.00 uur waren wij wederom op het bedrijf aanwezig. Omstreeks 13.00 uur waren er ook 2 medewerkers van [redacted] aanwezig. Ik, toezichthouder [redacted] heb samen met de medewerkers van [redacted] een rondgang gemaakt over het bedrijf en heb hen uitgelegd welke werkzaamheden uitgevoerd moesten worden.

Om omstreeks 13.30 uur hebben wij het bedrijf verlaten.

De medewerkers van [redacted] hebben de losliggende en uitstekende delen uit de ligboxenstal verwijderd. Zij hebben de waterbakken en leidingen gerepareerd en hebben de dode koe uit de afkalfstal en het dode kalf uit de iglo gehaald. Zij hebben de voerplaatsen in de jongveestal schoongemaakt. [redacted] gaf aan dat hij loonbedrijf [redacted] had geraadpleegd en dat die 's middag nog mest uit de kelders van de ligboxenstal ging halen.

Op donderdag 31 januari 2019 omstreeks 08.30 uur waren 3 medewerkers van [redacted] op het bedrijf van [redacted] aanwezig voor het bekappen van alle runderen in de ligboxenstal. [redacted]

Opmerkingen Toezichthouders: *"Bij aanvang van de controle waren bovengenoemde maatregelen van het besluit 201900112 niet akkoord. Ik heb enkele keren contact gehad met een medewerker van [redacted] en door hem is mij medegedeeld welke werkzaamheden door hun waren uitgevoerd. Door de inzet van [redacted] en het ophalen van mest door [redacted] zijn alle maatregelen genoemd in het besluit 201900112 voldoende hersteld".*

Dit Rapport van Bevindingen is naar waarheid opgemaakt, gesloten en getekend te [redacted] op 11 februari 2019.

De ambtenaar van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit,

[redacted]

Bijlage 2:
Mest boven de roostervloer in de ligboxenstal

Bevuilde ligplaatsen in de ligboxenstal

[redacted]

Bevuild 1e hok en bevuild jongvee in de jongveestal met mest, urine en water

Bijlage 3:
Losliggende boxafscheidingen in de ligboxenstal

Uitstekende buis.

Bijlage 4:
Bevuilde waterbak in jongveestal

Bevuilde en niet werkende waterbakken in ligboxenstal aan de linkerkant

Bijlage 5:

Zeer slechte uitgedroogde koe in afkalfstal

[redacted]

Divisie:	Inspectie
Afdeling:	NVWA HH IH Afd Dier
Team:	NVWA HH IH Tm [redacted] Dierenwelzijn Landbouw
Teamleider:	[redacted]
Inspecteur(s):	

Dit rapport van bevindingen is bestemd voor de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, Team Bestuurlijke Maatregelen.

Onderzoeksnummer NVWA:	149442
Rapportnummer:	114498

1. Overtredend bedrijf/onderneming:

[redacted]

2. Overtreder:

[redacted]

3. Overtreder:

[redacted]

Datum vaststellen overtreding : 4 februari 2019

Tijdstip vaststellen overtreding : 13.20 uur

Plaats vaststellen overtreding : [redacted]

Datum opmerking overtreder : 4 februari 2019

Datum dagtekening rapport : 18 februari 2018

Aantal bijlagen bij rapport : 4

Soorten bijlagen : ☐ Bewijs van ontvangst rechthebbende/overtreder

: ☒ Foto's

: ☒ Veterinaire verklaring

: ☐ Taxatierapport

: ☐ Bevindingenbrief, nummer

: ☒ Anders, namelijk plattegrond bedrijf

: ☒ Anders, namelijk visitebrief

Onze referentie: 149442/114498/[redacted]

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

Ondergetekende, [redacted] inspecteur met toezichthoudernummer [redacted] toezichthouder van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, als bedoeld in artikel 5:11 van de Algemene wet bestuursrecht, aangewezen voor het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wettelijke voorschriften waarvan het toezicht op de naleving is opgedragen aan de NVWA, bericht u het volgende:

Aanleiding:

Dit rapport van bevindingen is opgesteld naar aanleiding van een inspectie (4712515) in het kader van Welzijn algemeen - hercontrole.

Tijdens een inspectie op 19 december 2018 had ik, toezichthouder [redacted] een ernstig kreupel rund aangetroffen . Op ons verzoek hadden de houders dit rund door een dierenarts laten beoordelen. In de door ons opgevraagde visitebrief van dierenarts lazen wij dat deze adviseerde om dit rund te laten euthanaseren of eventueel af te voeren. In het I&R-systeem zag ik echter dat het rund op 25-01-2019 nog steeds op het bedrijf aanwezig was. Daarom is besloten om het bedrijf opnieuw voor een inspectie te bezoeken.

Verder staat het bedrijf geregistreerd als een zogeheten ‘risicobedrijf’ van de NVWA, en wordt het om die reden regelmatig gecontroleerd.

Tenslotte lag er nog een last onder dwangsom die was opgelegd door het team bestuurlijke maatregelen van de NVWA (TBM).

Tijdens deze inspectie werd ik vergezeld door toezichthoudend dierenarts [redacted] toezichthoudernummer [redacted] eveneens werkzaam bij de NVWA.

Locatie:

Bevindingen:

Bijlage 1: Als bijlage 1 heb ik, toezichthouder [redacted] een plattegrond van de locatie bijgevoegd.

Bijlage 2: Tijdens de controle heeft toezichthouder [redacted] foto's gemaakt. Een aantal van deze foto's is als bijlage 2 bij dit rapport gevoegd.

[redacted]

Op maandag 4 februari 2019 omstreeks 13.20 uur bevond ik, toezichthouder [redacted] mij op bovenstaande locatie. Ik trof hier de mij bekende [redacted] Ik heb mij aan hem bekendgemaakt als toezichthouder van de NVWA, en hem het doel van onze komst medegedeeld. Vervolgens zijn wij gestart met onze inspectie.
Later tijdens deze inspectie heeft [redacted] zich bij ons gevoegd.

Voordat wij het bedrijf betraden, hebben wij ontsmette laarzen en een wegwerpoverall aangedaan die afkomstig zijn van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit.

Hokjes naast ligboxenstal

Ik, toezichthouder [redacted] zag meerdere kalveren, een aantal varkens en twee volwassen runderen gehouden in de hokken naast de ligboxenstal (stal 1).

Hok 1

Ik zag 4 kalveren gehouden in het eerste hok (gezien vanaf de oprit aan de Veldjensweg). Ik zag geen afwijkingen betreffende het welzijn van deze kalveren.

Hok 2

Ik zag 8 kalveren gehouden in het tweede hok. Ik zag geen afwijkingen betreffende het welzijn van deze kalveren.

Hok 3

Ik zag 7 (nuchtere) kalveren gehouden in het derde hok (ongemerkt). Ik zag geen afwijkingen betreffende het welzijn van deze kalveren.

Hok 4

Ik zag 2 varkens gehouden in het vierde hok. Ik zag geen afwijkingen betreffende het welzijn van deze varkens.

Hok 5

Ik zag één rund (werknummer [redacted] gehouden in het vijfde hok. Ik zag dat dit rund in een matige conditie was, en dat dit rund moest drinken bij een laaghangende drinknippel. Ik zag dat dit rund door de voorpoten moest zakken om te kunnen drinken en zodoende niet in een natuurlijke houding kon drinken. Op ons verzoek heeft [redacted] een emmer met water bij dit rund geplaatst.

Hok 6

Ik zag één rund (werknummer [redacted] gehouden in het zesde hok. Ik zag dat dit rund in een matige conditie was, en dat dit rund moest drinken bij een laaghangende drinknippel. Ik zag dat dit rund door de voorpoten moest zakken om te kunnen drinken en zodoende niet in een natuurlijke houding kon drinken. Op ons verzoek heeft [redacted] een emmer met water bij dit rund geplaatst. Ik wist dat dit rund tijdens de inspectie op 19-12-2018 ook al in dit hok gehouden werd, en ik zag dat de conditie van dit rund sindsdien verbeterd was.

Hok 7

Ik zag 4 varkens gehouden in het vierde hok. Ik zag geen afwijkingen betreffende het welzijn van deze varkens.

Loods (stal 2)

Ik, toezichthouder [redacted] zag voornamelijk jongvee gehouden in zes hokken met enkel betonnen roostervloer in de loods.

Ik zag 14 pinken in hok 2.7, 8 pinken in hok 2.6, 3 runderen in hok 2.5, 11 pinken in hok 2.4, 4 runderen in hok 2.3 en 9 pinken in hok 2.2.

Ik zag dat de hokken 2.5-2.6, 2.3-2.4 en 2.1-2.2 opgesplitst waren op basis van grootte van de daar aanwezige runderen, waardoor de voerbuis voor elke groep op een passende hoogte kon hangen.

Ik zag dat een aantal van de pinken in hok 2.7 en hok 2.6 in een matige conditie was, en dat de voergoot tussen deze twee hokken tijdens de inspectie leeg was.

Weilanden naast stallen

Ik, toezichthouder [redacted] zag meerdere runderen gehouden in een aantal percelen naast de stallen.

Weiland 1

Ik, toezichthouder [redacted] zag één stier (werknummer [redacted] gehouden met zes andere runderen (pinken) in het eerste weiland aan de linkerkant van het koepad (weiland 1). Ik zag dat de stier kreupel was aan de linker achterpoot. Ik wist dat deze stier tijdens de vorige inspecties (op 27 september en 19 december 2018) ook kreupel was aan de linker achterpoot, en daarom op 28 september en 19 december 2018 behandeld was door de bedrijfsdierenarts, [redacted] Ik zag dat deze stier nu ernstiger kreupel liep dan tijdens de vorige inspecties, waardoor ik wist dat de situatie van deze stier niet verbeterd was. Ik zag dat een dier dat ziek of gewond leek niet onmiddellijk op passende wijze werd verzorgd, en dat er niet zo spoedig mogelijk een dierenarts is geraadpleegd voor een dier waarbij de zorg geen verbetering in de toestand van het dier heeft gebracht.

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.7, onder c en artikel 2.4, vijfde lid van het Besluit houders van dieren, juncto artikel 1.3 en artikel 2.2, tiende lid, van de Wet dieren.

Verder zag ik dat dit rund werd gehouden in een deels modderig weiland, waardoor het rund zich op drie poten door de modder moest voortbewegen. Ik zag dat een ziek of gewond dier niet werd afgezonderd in een passend onderkomen dat zo nodig was voorzien van droog strooisel.

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.4, vierde lid, van het Besluit houders van dieren, juncto artikel 1.3 en artikel 2.2, tiende lid, van de Wet dieren.

Tenslotte zag ik dat de afrastering tussen weiland 1 en een aangrenzende kuilplaat over een afstand van meerdere meters beschadigd was. Ik zag onder

andere een (deel van een) boom die op het prikkeldraad was gevallen, waardoor twee strengen prikkeldraad op de grond lagen. Ik zag dat de afrastering ook op andere plaatsen beschadigd was, waardoor er (deels) losse strengen prikkeldraad op de grond of op geringe hoogte in het perceel hingen of lagen. Ik zag dat de zeven in dit perceel gehouden runderen hierdoor toegang hadden tot scherpe en uitstekende delen (strengen prikkeldraad).

Ik zag verder dat de runderen vanwege de beschadigde afrastering toegang hadden tot de achterliggende kuilplaat, met daarop een graskuil, autobanden en opgeslagen materialen zoals een metalen trap. Ik zag tijdens een inspectie een aantal runderen die door de afrastering naar de kuilplaat gelopen waren, en hierdoor toegang hadden tot schadelijke materialen. Ik zag op meerdere plaatsen achter de afrastering sporen van runderen zoals pootafdrukken en uitwerpselen, waardoor ik wist dat de runderen al gedurende langere tijd toegang hadden tot deze materialen. Ik zag dat meerdere runderen, die niet in een gebouw werden gehouden, geen bescherming werd geboden tegen gezondheidsrisico's.

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.6, derde lid van het Besluit houders van dieren, juncto artikel 1.3 en artikel 2.2, tiende lid, van de Wet dieren.

Weiland 2

Ik, toezichthouder [redacted] zag 4 volwassen runderen gehouden in het eerste weiland aan de rechterkant van het [redacted] (weiland 2). Ik wist dat deze runderen hier ook tijdens de inspectie op 19 december 2018 liepen (toen nog met twee kalveren erbij), en dat toen drie van de vier runderen mager waren. Ik zag dat het rund met werknummer [redacted] nog mager was, maar dat de andere runderen in een betere conditie waren.

Ik zag dat deze dieren bijgevoerd werden met mais in bakken onder een afdak, maar dat deze runderen om deze bakken te bereiken door een laag modder moesten lopen, waarbij ze tot hun hakken in de modder wegzakten. Ik zag dat de wijze van toediening van het voer deze dieren onnodig lijden toebracht.

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.4, zevende lid van het Besluit houders van dieren, juncto artikel 1.3 en artikel 2.2, tiende lid, van de Wet dieren.

Ligboxenstal (stal 1)

Ik, toezichthouder [redacted] zag meerdere runderen gehouden in groepshokken met ligboxen, vier runderen gehouden in een strohok en twee runderen gehouden op de voergang van de ligboxenstal.

Runderen voergang

Ik, toezichthouder [redacted] één volwassen rund (werknummer [redacted] en één pink gehouden op de voergang van de ligboxenstal. Ik zag dat het rund met werknummer [redacted] ernstig kreupel liep, en de rechter achterpoot zoveel mogelijk ontlastte. Ik zag dat dit rund een blauw verband had aan de linker achterpoot. Ik zag verder dat dit rund zeer mager was. Ik wist dat dit rund tijdens de inspectie op 19 december 2018 kreupel liep met de linker achterpoot, en dat dit volgens [redacted] die het rund onderzocht had, werd veroorzaakt door een gebroken teen. Ik wist dat het advies van [redacted] was om dit dier te euthanaseren. Ik zag dat het advies van de dierenarts niet was opgevolgd, en dat de situatie van dit rund verder was achteruitgegaan doordat het rund nu blijkbaar ook pijn had aan de rechterachterpoot.

Hieruit bleek mij dat het welzijn van dit rund door de houders was benadeeld, en dat bij dit dier pijn werd veroorzaakt.

Verder constateerde ik dat voor dit rund niet zo spoedig mogelijk een dierenarts was geraadpleegd, nadat de verleende zorg geen verbetering in de toestand van het dier had gebracht.

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.4, vijfde lid, van het Besluit houders van dieren, juncto artikel 1.3 en artikel 2.2, tiende lid, van de Wet dieren.

Ik zag verder dat dit rund geen niet werd afgezonderd in een passend onderkomen dat zo nodig was voorzien van droog strooisel.

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.4, vierde lid, van het Besluit houders van dieren, juncto artikel 1.3 en artikel 2.2, tiende lid, van de Wet dieren.

Tenslotte zag ik dat deze twee runderen los in de voergoten van de overige runderen liepen, en deze vervuilden met mest en urine. Hierdoor wist ik dat de voederhygiëne van deze en de overige runderen in deze stal onvoldoende was.

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.4, zevende lid van het Besluit houders van dieren, juncto artikel 1.3 en artikel 2.2, tiende lid, van de Wet dieren.

Melkvee rechterzijde ligboxenstal

Ik, toezichthouder [redacted] zag (voormalige) melkkoeien en één stier gehouden aan de rechterzijde van de ligboxenstal (gezien vanaf de ingang aan de noordoostkant van de stal). Ik zag dat de conditie van de runderen in dit koppel erg wisselend was, van ruim voldoende tot zeer mager. Ik zag dat de voergoot bij binnenkomst in de stal (rond 14.00 uur) leeg was, en dat het enige voer in de stal wat grof voer (voerresten) op het midden van de voergang (buiten bereik van de runderen) was.

Ik, toezichthouder [redacted] zag dat de runderen direct gulzig begonnen te eten, nadat ik wat van de voerresten van de voergang naar de voergoot had geschoven. Ik hoorde en zag dat vrijwel alle runderen in de stal begonnen te loeien nadat ze merkten dat er voer beschikbaar was. Ik zag dat met name de runderen in een goede conditie de kans grepen om te vreten, doordat zij als eerste de beschikbare plaatsen aan het voerhek innamen. Ik zag dat meerdere dieren niet een voor dat dier toereikende hoeveelheid gezond en voor de soort en de leeftijd geschikt voer kregen toegediend op een wijze die paste bij het ontwikkelingsstadium van het dier.

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.7, onder e, van het Besluit houders van dieren, juncto artikel 1.3 en artikel 2.2, tiende lid, van de Wet dieren.

Verder zag ik dat in een deel van het hok aan de rechterzijde de mest tussen de roosters stond. Ik hoorde de houders zeggen dat het hen niet lukte om de mest uit de kelder onder dit deel van de stal weg te pompen of te mixen, maar dat ze elke dag de mest van de roosters afschoven. Ik zag dat hierdoor een deel van de runderen in dit hok niet een toereikende behuizing had onder voldoende hygiënische omstandigheden.

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.7, onder d, van het Besluit houders van dieren, juncto artikel 1.3 en artikel 2.2, tiende lid, van de Wet dieren.

Strohok voergang

Ik, toezichthouder [redacted] zag 4 runderen gehouden in een strohok op de voergang van de ligboxenstal. Ik zag dat dit hok recent uitgemest was, doordat er slechts een dunne laag strooisel in het hok aanwezig was. Ik zag echter dat de runderen aan de poten, buik en achterhand vervuild waren met korsten opgedroogde mest. Hierdoor wist ik dat deze runderen gedurende langere tijd geen beschikking hadden gehad over een voldoende schone en droge ligplaats. Ik zag verder dat twee van de runderen in dit strohok in een matige conditie waren, en het rund met werknummer [redacted] kreupel was aan de rechtervoorpoot.

Ik zag dat deze runderen tijdens de inspectie geen beschikking hadden over geschikt voer, maar dat er alleen een laag mest met oude voerresten voor het voerhek lag. Ik hoorde één van de houders zeggen dat men deze voerresten expres had laten liggen, om te voorkomen dat er mest en urine uit het strohok naar de voergoot van de overige runderen zou lopen.

Ik zag dat deze 4 runderen niet een voor dat dier toereikende hoeveelheid gezond en voor de soort en de leeftijd geschikt voer kregen toegediend op een wijze die paste bij het ontwikkelingsstadium van het dier.

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.7, onder e, van het Besluit houders van dieren, juncto artikel 1.3 en artikel 2.2, tiende lid, van de Wet dieren.

Jongvee linkerzijde ligboxenstal

Tenslotte zag ik, toezichthouder [redacted] (voornamelijk) jongvee gehouden in vijf hokken met ligboxen aan de linkerzijde van de ligboxenstal. Ik zag in twee verschillende hokken een kreupel rund (werknummers [redacted] en [redacted] Ik zag dat deze runderen ook geen beschikking hadden over geschikt voer, maar dat de conditie van deze runderen over het algemeen nog voldoende goed was. Ik zag wel dat ook deze runderen direct gulzig begonnen te vreten nadat ik wat voer(resten) in de voergoot had geschoven.

Ik zag twee hokken waarin bij aanvang van de inspectie meer runderen werden gehouden dan dat er ligboxen beschikbaar waren, maar dat de houders op ons verzoek deze hokken tijdens de inspectie hebben aangepast (vergroot).

Logboek

De houders ons dat ze meerdere runderen ontwormd hadden door ze een middel op de rug te spuiten. Volgens [redacted] wist [redacted] wel op welke datum dit was gebeurd, maar hadden ze de nummers niet opgeschreven. Desgevraagd kon men ons geen register medische zorg tonen waarin deze behandelingen met de daarbij vereiste gegevens vermeld waren.

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.10, eerste lid, van het Besluit houders van dieren, juncto artikel 1.3 en artikel 2.2, tiende lid, van de Wet dieren.

Hiermee was tevens niet voldaan aan maatregel 2 uit de Last onder dwangsom met referentie G2017005540. [redacted]

Loods schapen (stal 3)

Ik, toezichthouder [redacted] zag verschillende schapen en geiten gehouden in 4 hokken in de loods. Daarnaast zag ik een paar schapen met jonge lammeren afgezonderd in aparte hokjes. Ik zag geen afwijkingen betreffende het welzijn van deze schapen en geiten.

Geitenhok

Ik, toezichthouder [redacted] zag 6 geiten gehouden in een hokje onder een afdak achter op het erf. Ik zag geen afwijkingen betreffende het welzijn van deze geiten.

Op ons verzoek heeft [redacted] tijdens de inspectie contact opgenomen met zijn dierenarts, [redacted] Hij vertelde ons dat [redacted] nog die middag langs zou komen, om de kreupele runderen te beoordelen. Wij hebben het bedrijf tijdelijk verlaten, in afwachting de komst van [redacted]

<u>Bevindingen 2:</u>

Op woensdag 19 december 2018 omstreeks 14.50 uur ontmoette ik, toezichthouder [redacted] nog steeds vergezeld door toezichthoudend dierenarts [redacted] voor het bedrijf van [redacted] praktiserend dierenarts van [redacted]

[redacted] vertelde ons in het kort en in mijn eigen woorden weergegeven het volgende:
"*Ik kom alleen op afroep op het bedrijf. Mijn collega komt voor de varkens en de kalveren. Ik heb haar gevraagd om tijdens bezoek ook even om de hoek van de staldeur te kijken. We zijn begonnen met het onthoornen van de runderen, en met het dik instrooien van de kalveren.*
Op 19 december heb ik het advies gegeven om het rund [redacted] *te euthanaseren, maar dat moest de houder eerst met* [redacted] *overleggen. In januari was ik vanwege een koe met melkziekte op het bedrijf, en toen was het rund nog aanwezig. Ik heb toen aangegeven dat ze een besluit over dit*

rund moesten nemen. Men wilde toen eerst overleggen of men de klauwbekapper nog naar dit rund wilde laten kijken. Ik heb toen afgesproken dat als dit niet zou werken, men mij zou bellen en het rund alsnog geëuthanaseerd zou worden."

Hierop hebben wij [redacted] vergezeld het bedrijf op, om een aantal runderen te laten beoordelen. Voordat wij het bedrijf betraden, hebben wij ontsmette laarzen en een wegwerpoverall aangedaan die afkomstig zijn van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit.

Ik, toezichthouder [redacted] zag dat [redacted] vier kreupele runderen beoordeeld heeft, en daarbij de volgende opmerkingen maakte:

Stier weiland (werknummer [redacted]

De poot is slechter als in december, de hele poot is nu dik. Ik adviseur om dit rund nog een keer te behandelen met amoxicilline (langwerkend) en door de klauwbekapper op een blokje te zetten. Als de poot na 10 dagen niet beter is, moet het rund geëuthanaseerd worden. Verder moet het dier in een hok gedaan worden. Ik kom volgende week langs om te beoordelen of de toestand van de stier verbeterd is.

Ik zag hierop dat de houders de stier naar een hok in stal 2 hebben verplaatst.

Rund voergang (werknummer [redacted]

Dit rund moet geëuthanaseerd worden, het heeft geen enkel perspectief. Het heeft pijn aan de linkerpoot, maar doordat de rechterpoot nu ontstoken is, steunt het nu toch op de linkerpoot. Het dier hangt naar voren om zoveel mogelijk gewicht op de voorpoten te krijgen waardoor de achterpoten ontlast worden.

Rund strohok (werknummer [redacted]

Dit rund heeft een ontstoken klauw. Dit rund moet ook met amoxicilline behandeld en bekapt worden. Volgende week kijken we of dit aanslaat.

Rund jongvee (werknummer [redacted]

De poot is niet ontstoken, waarschijnlijk is het rund besprongen door een grote stier.

Rund jongvee (werknummer

Dit rund moet behandeld worden met alamycine.

We hebben afgesproken dat de runderen waar nodig zou behandelen, en dat wij later de visitebrief bij hem op zouden vragen. Hierop hebben wij het bedrijf verlaten.

Visitebrieven

Op donderdag 14-02-2019 ontving per e-mail een tweetal visitebrieven van de bezoeken die op 04-02-2019 en 12-02-2019 aan het bedrijf gebracht had. Hierin lazen wij dat de bevindingen van 04-02-2019 overeen kwamen met wat wij die dag hadden horen zeggen.

Verder lazen wij dat de drie behandelde runderen op 12-02-2019 opnieuw beoordeeld had. We lazen dat de behandeling bij alle drie de runderen goed was aangeslagen, dat de runderen met werknummers en nog een keer behandeld moesten worden en dat geadviseerd werd om de stier voorlopig niet meer in het weiland te huisvesten.

Bijlage 3: De visitebrieven van zijn als bijlage 3 bij dit rapport gevoegd.

Bijlage 4: Van deze bevindingen heeft toezichthoudend dierenarts een veterinaire verklaring opgemaakt. Deze verklaring is als bijlage 4 bij dit rapport gevoegd.

Deze bevindingen worden aangerekend.

Overtreder:

De identiteit is geverifieerd bij de basisregistratie personen.

Te nemen maatregelen:

- Raadpleeg een dierenarts voor de zieke en/of gewonde (kreupele) runderen; (*gedaan – gezien de herhaling van deze overtreding opnemen in LOD*)
- Zonder zieke of gewonde dieren af in een geschikt onderkomen eventueel ingestrooid met passend strooisel;
- Verwijder de overtollige mest uit de kelder in de ligboxenstal, zodat deze niet meer boven de roosters staat;
- Registreer alle behandelingen met diergeneesmiddelen in een register medische zorg (*reeds opgenomen als maatregel in LOD*).
- Draag er zorg voor, dat alle runderen de beschikking hebben over voldoende geschikt voer;
- Laat door uw dierenarts (eventueel in samenwerking met een voeradviseur) een plan van aanpak opstellen om de conditie van de magere runderen te verbeteren, en voer dit vervolgens uit;
- Draag zorg voor een goede voederhygiëne;

- Zorg ervoor dat dieren zich niet kunnen verwonden en/of bezeren aan scherpe en uitstekende delen zoals losliggend prikkeldraad.

1ste opmerkingen overtreder:
De runderen in de hokjes naast de stal (en zuigen bij elkaar, en zitten daarom apart. De slachtrijpe runderen gaan weg op 20 februari (in verband met de wachttijd).

We hebben alle dieren ontwormd. Eerst ontwormden we de dieren elk jaar als ze naar buiten gingen, maar door de vorige dierenarts is dat twee jaar niet gebeurd.

De pinken zijn over de draad heen gesprongen, en hebben alles kapot gemaakt. We hebben het al eens gerepareerd, maar het is nu weer kapot.

De dierenarts is niet meer bij de stier geweest sinds december.

De klauwbekapper heeft de klauw van rund bijgewerkt, en een blokje eronder geplakt. We gaan een hok schoonmaken waar het in kan, maar het is nu in ieder geval uit de modder.

Het zwarte rund op de voergang is ontsnapt uit een ander hok.

We vinden de dieren niet mager, maar jullie willen ons kapot maken. Ik wil geen Galloways gaan houden, want daar kunnen we niets mee verdienen. De adviseur heeft dat wel in zijn plan gezet, maar dat gaan we niet doen. De runderen die niet met kalf zitten, gaan wel weg als ze slachtrijp zijn. De andere runderen houden we voor de kalveren.

We voeren de koeien nu goed gras uit geschikte balen, dus er is niets mis met het voer.

Zie verder de diverse opmerkingen onder de 'bevindingen' eerder in dit rapport.

1ste opmerkingen toezichthouder(s):
In juni 2018 heeft de bedrijfsadviseur naar aanleiding van een voornemen tot een bestuurlijke maatregel op verzoek van een plan van aanpak opgesteld. In dit plan werd onder andere beschreven dat er overgestapt zou worden van melkvee op (Angus) vleesvee. Hiermee zou in september 2018 een begin worden gemaakt, maar tot op heden is hier geen uitvoer aan gegeven.

Zoals hieronder beschreven, zijn de problemen met het verstrekken van geschikt voer van structurele aard, en worden er al sinds november 2017 magere runderen op het bedrijf aangetroffen. Ook de problemen met het niet

tijdig inschakelen van een dierenarts zijn van structurele aard, zie hiervoor de bijgevoegde veterinaire verklaring.

Inspectiehistorie:

Hieronder volgt een overzicht van de opgemaakte bevindingenbrieven en bestuurlijke toezichtrapporten met betrekking tot het betreffende bedrijf sinds

9 maart 2012: [redacted]

- 09-03-2012: Mondelinge waarschuwing.
- 23-03-2012: Bevindingenbrief nr. 67971: Klauwverzorging rundvee.
- 02-05-2012: Toezichtrapport nr. 68575: Klauwverzorging rundvee.
- 04-07-2012: Toezichtrapport nr. 69700: Klauwverzorging rundvee en 5 kalveren zonder water.
- 25-02-2013: Toezichtrapport nr. 72296: Klauwverzorging rundvee, rund met neusring, vieze roosters en ligboxen, beschimmeld voer op voergang, kapotte ligboxen, geen schone en droge ligplaats voor 7 varkens, 12 jongvee, 3 kalveren en het melkvee, geen afleidingsmateriaal voor 7 varkens, geen water voor schapen, 70 schapen niet afgemeld.
- 10-04-2014: Toezichtrapport nr. 79148: Kreupele stier, mest op voergang en beschimmeld voer, scherpe uitstekende delen, geen schone en droge ligplaats voor 10 jongvee en 2 kalveren.
- 17-06-2016: Rapport van bevindingen nr. 94058. Kreupele dieren, hygiëne huisvesting, ongeschikt/geen voer, scherpe en uitstekende delen.
- 23-08-2016: Rapport van bevindingen nr. 95483. Ongeschikt voer en water, scherpe en uitstekende delen.
- 23-05-2017: Rapport van bevindingen nr. 102146. Ongeschikt voer, scherpe en uitstekende delen, niet naleven plan dierenarts.
- 01-08-2017: Rapport van bevindingen nr. 103729. Zieke/gewonde dieren, scherpe en uitstekende delen, te lage voerbuizen, hygiëne huisvesting, niet naleven plan dierenarts, geen logboek, kreupele runderen, geen afleidingsmateriaal varkens en geen bescherming tegen slecht weer.
- 12-09-2017: Rapport van bevindingen nr. 104445. Te lage voerbuis en geen geschikt voer.
- 14-11-2017: Rapport van bevindingen nr. 106144. Scherpe en uitstekende delen, magere runderen.
- 26-01-2018: Rapport van bevindingen nr. 107602. Scherpe en uitstekende delen, niet tijdig dierenarts raadplegen, te lage voerbuis, geen hygiënische huisvesting.
- 19-12-2018: Rapport van bevindingen nr. 113799. Kreupele runderen, mest boven roosters ligboxenstal, geen logboek, geen geschikt voer, magere runderen.

Ik heb dit rapport naar waarheid opgemaakt.

[redacted]

[redacted]

Toezichthoudernummer: [redacted]

op 18-02-2019

[redacted]

<u>Bijlagen</u>

Bijlage 1: Overzicht bedrijf

Bijlage 2: Foto's 04-02-2019

Bijlage 3: Visitebrieven [redacted] 04-02-2019 en 12-02-2019

Bijlage 4: Veterinaire verklaring

Bijlage1.pdf Bijlage2.pdf Bijlage3.pdf Bijlage4.pdf

Bijlage 2.

De foto's zijn digitaal genomen. De foto's zijn niet bewerkt maar kunnen in grootte aangepast zijn.

Jongvee in hok 2.7 – aantal in matige conditie:

Jongvee met matige pensvulling in hok 2.6:

Laag modder voor voerbak in weiland 2 – poten vies t/m de hak:

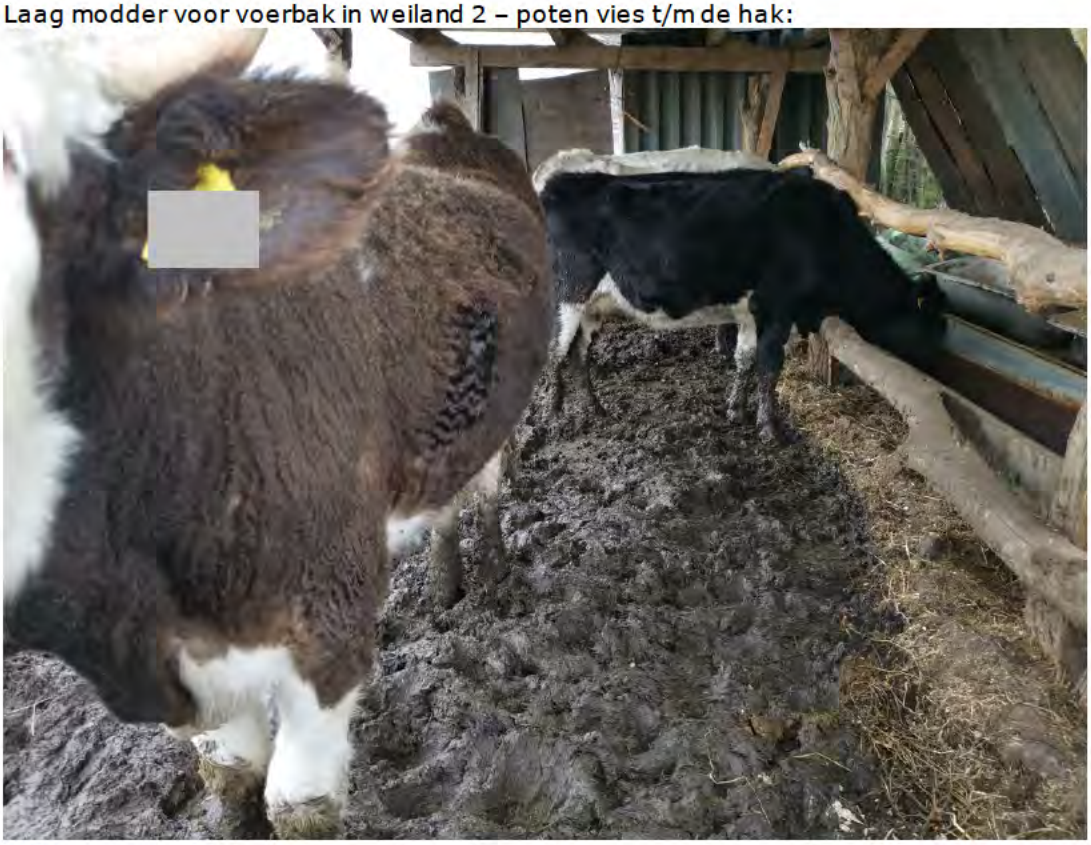

Runderen in weiland 1 – afrastering kapot, toegang tot kuilplaat:

Stier met werknummer [redacted] in weiland 1 – kreupel, geen geschikte huisvesting:

Deel van kapotte afrastering in weiland 1 – scherpe en uitstekende delen, schadelijke materialen:

Twee runderen op voergang ligboxenstal – slechte voederhygiëne:

Vier runderen in strohok op voergang – geen voer beschikbaar, alleen laag voerresten/mest:

Rund met werknummer [redacted] in strohok ligboxenstal – mestresten, kreupel, mager:

Rund met werknummer [redacted] – ernstig kreupel, mager, geen geschikte huisvesting:

Mest tussen roosters in deel ligboxenstal – slechte hygiëne:

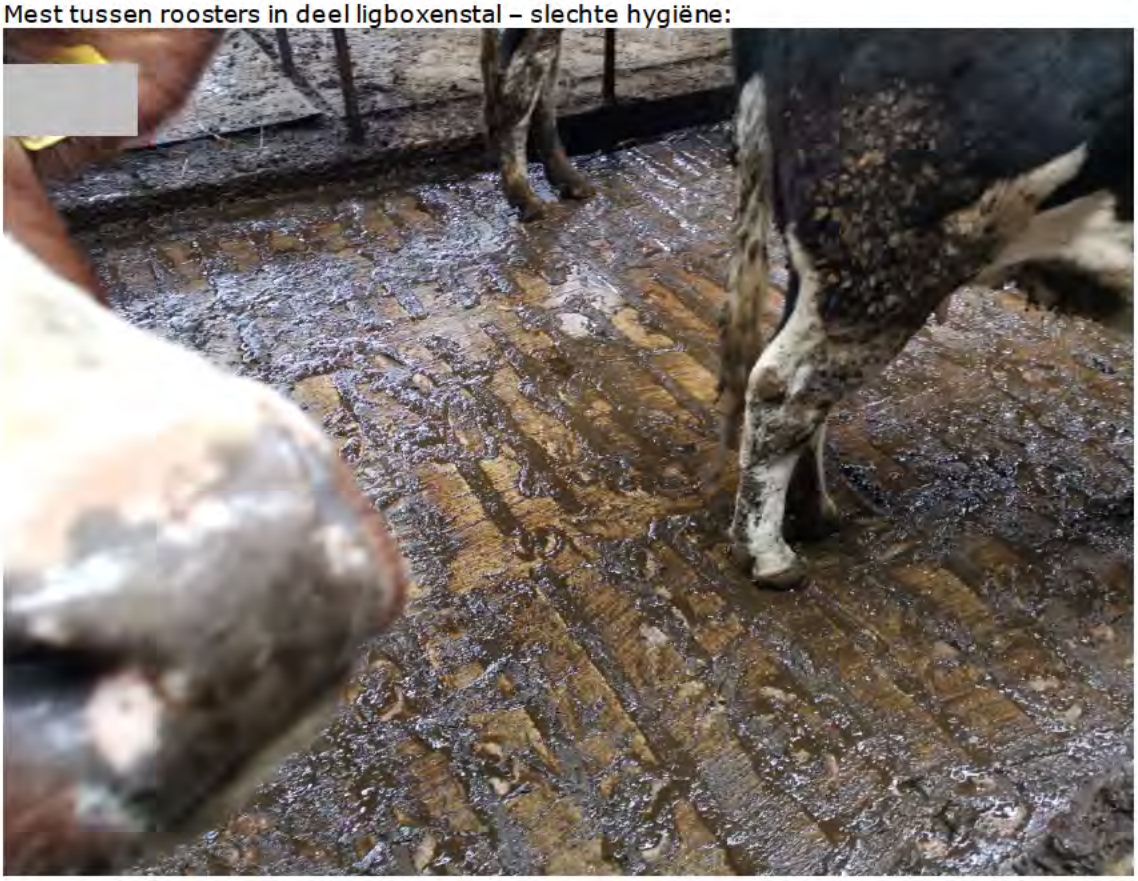

Gulzig vretende runderen in ligboxenstal – op achtergrond mager rund:

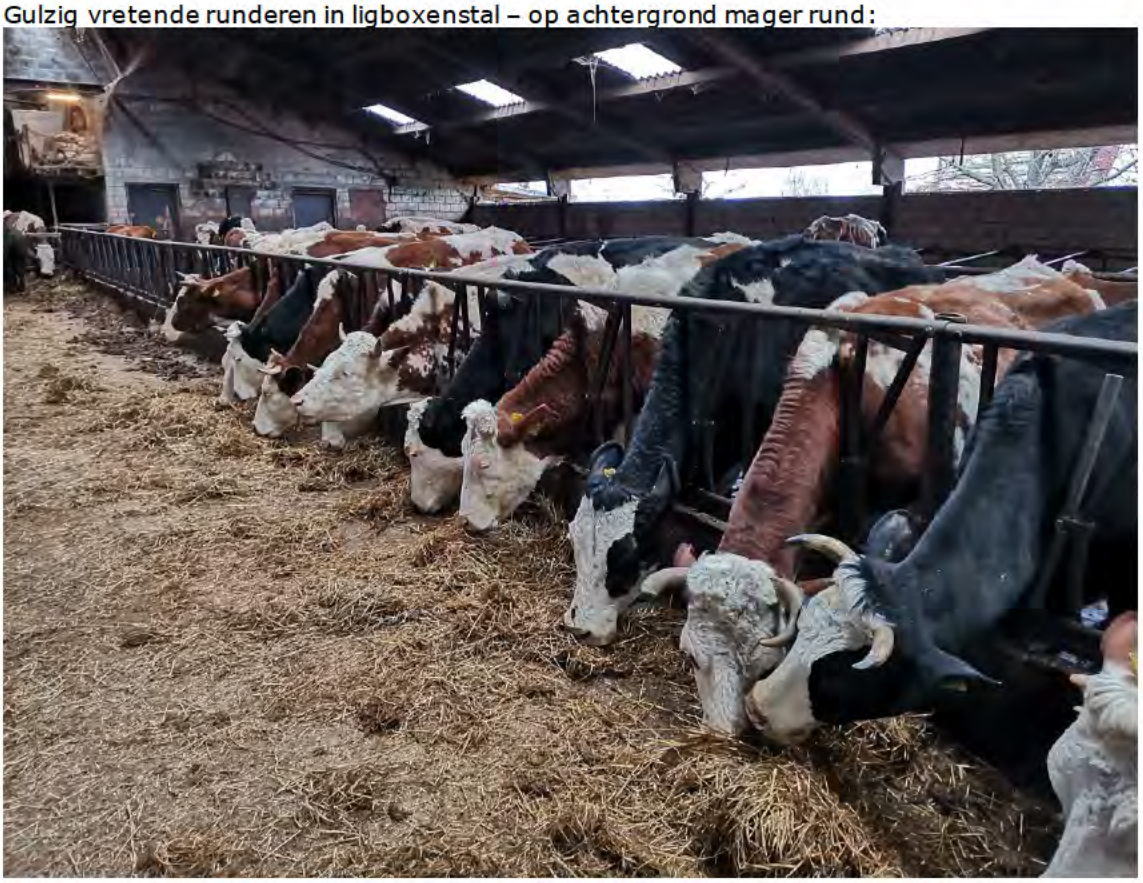

Mager rund in ligboxenstal – blijft achter in stal staan, terwijl overige runderen vreten:

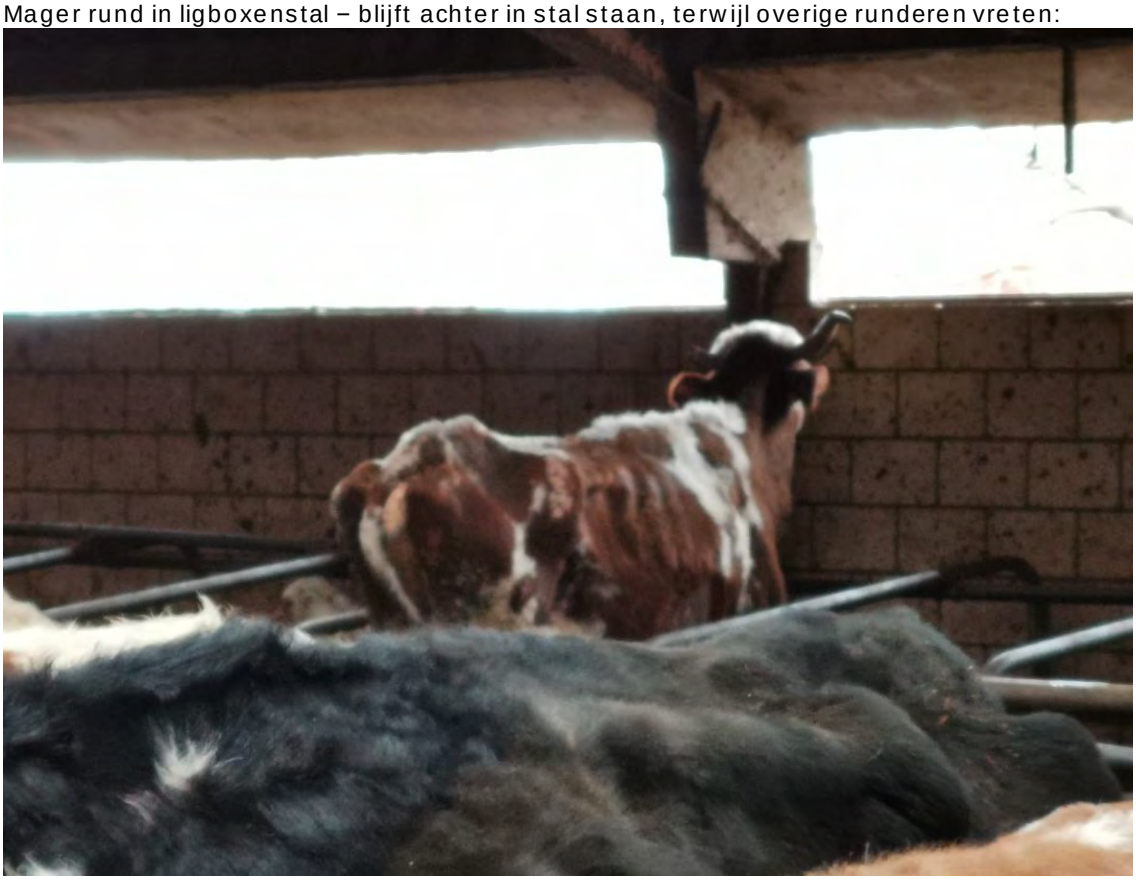

Visitebrief

Anamnese

Bedrijfsbezoek

Stie
Is behandeld door klauwbekapper,
Stier staat binnen sinds 4/2
Behandeling met vetrimoxin la en meloxidyl heeft zeer goed gewerkt
dier loopt en steunt op 4 poten
Achterbeen is niet meer zwollen, niet meer pijnlijk
Algemene conditie van dier is ook veel beter
Behandeling is afgelopen, stier voorlopig niet meer op de wei zetten tot het weiland opgedroogd is.

Koe
behandeling van voorpoot heeft goed gewerkt
Koe steunt en loopt op 4 poten
Voorpoot is nog wel lichtjes gezwollen en warm
Dier nog 2 maal behandelen met 50 ml vetrimoxin la, vandaag en donderdag 14/2

Koe
koe steunt en loopt op 4 poten
Behandeling met alamycine heeft goed gewerkt maar infectie is nog niet volledig verdwenen
Vandaag behandelen met 40 ml alamycine la

Factuurregels

Afleverdatum	Omschrijving	Aantal
12-02-2019	Vetrimoxin LA 100 ml	1
	Uurtarief herkauwer	0,25
	Visite herhaling	1

Logboekregels

Omschrijving	Aantal	Wachttijd	Dosering	Indicatie	# dieren	Batch nr.	Toeg.
	Datum	Reg nr.	Opmerkingen	Toediening.	Duur beh.	vvdatum	Off-label
Vetrimoxin LA 100 ml	1	Melk 3 (D), Eieren -, Vlees 18 (D)	1ml/10kg LG 2x met 48 uur interval	alg.bact.inf.		163AB	
	12-02-2019	REG NL 112466	2K AB	intramusculair		28-02-2020	Nee

* Wachttijden: U = Uren, D = Dagen, M = Melkmalen, vdatum = vervaldatum

[redacted]

Anamnese

Bedrijfsbezoek

Stier, [redacted]
ontsteking achterste klauw en achterbeen
klauw is dik en gezwollen,
dier steunt er nauwelijks op
Behandeling
70ml vetrimoxin la + 15ml meloxidyl
herhalen op woensdag, vrijdag en zondag
klauwbekapper zo snel mogelijk dier laten behandelen

Koe [redacted]
rechter voorpoot is dik gezwollen, pijnlijk
steunt er nog wel op, onderbeen is ook gezwollen
Behandeling
50ml vetrimoxin la + 15ml meloxidyl
herhalen op woensdag, vrijdag en zondag
klauw laten controleren door klauwbekapper

Koe [redacted]
stinkpoot
koe steunt op poot
geen zwelling
1 malig behandelen met 40 ml alamycine la

Koe, [redacted]
Geeuthanaseerd

mvg.
[redacted]

[redacted]

[redacted]

Factuurregels

Afleverdatum	Omschrijving	Aantal
04-02-2019	T61 50 ml	1
	Euthanasie injectie	1
	Meloxidyl 100 ml	1
	Vetrimoxin LA 100 ml	5
	Uurtarief herkauwer	0,75
	Visite	1

Logboekregels

Omschrijving	Aantal	Wachttijd	Dosering	Indicatie	# dieren	Batch nr.	Toeg.
	Datum	Reg nr.	Opmerkingen	Toediening.	Duur beh.	vvdatum	Off-label
T61 50 ml	1	Melk -, Eieren -, Vlees -				A241A01	
	04-02-2019	REG NL 5356				30-09-2020	Nee
Meloxidyl 100 ml	1	Melk 5 (D), Eieren -, Vlees 15 (D)	2,5ml/100kg LG eenmalig	zie bijsluiter/etiket		218AB	
	04-02-2019	REG NL 108189		subcutaan		01-10-2020	Nee
Vetrimoxin LA 100 ml	5	Melk 3 (D), Eieren -, Vlees 18 (D)	1ml/10kg LG 2x met 48 uur interval	alg.bact.inf.		167AD	
	04-02-2019	REG NL 112466	2K AB	intramusculair		01-06-2020	Nee

* Wachttijden: U = Uren, D = Dagen, M = Melkmalen, vdatum = vervaldatum

[redacted]

VETERINAIRE VERKLARING

Naam : [redacted]

Postadres : Postbus 43006

Vestigingsplaats : 3540 AA Utrecht

toezichthoudend dierenarts bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselveiligheid, toezichthouder zoals omschreven in artikel 5:11 van de Algemene wet bestuursrecht, aangewezen om toezicht te houden op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren, alsmede toezichthouder zoals omschreven in artikel 2a van het Besluit aanwijzing toezichthouders Wet dieren, aangewezen om toezicht te houden op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Wet dieren, rapporteert het volgende:

Op 04 februari 2019 om omstreeks 13:20 uur zijn door mij onderzocht:

Soort dieren: Runderen, schapen en varkens
Aantal dieren (geschat): 180 runderen (volgens stallijst), 6 varkens, ongeveer 54 schapen en 10 geiten.
Ras/geslacht/leeftijd/kleur: Divers
Identificatiecodes: Divers

Gegevens omtrent de houder van dieren:

Naam
Relatienummer
Locatie

Vraag 1	Beschrijf de omstandigheden waarin de dieren zich bevonden.
Antwoord:	**Hokken tegen de ligboxenstal aan tussen stal 1 en 2** In een deel van deze hokken werden kalveren gehouden. Ik zag in deze hokken geen afwijkingen met betrekking tot de huisvesting en verzorging van de kalveren. Wel zag ik in één hok 7 jonge kalveren zonder oormerken. Ik zag in twee hokken in elk één rund en staan. Ik zag dat de runderen in deze hokken van water werden voorzien middels een drinknippel die op ongeveer 20 cm boven het stro hing. Ik zag dat de runderen hier niet in een natuurlijke manier uit konden drinken. Zij moesten door de voorpoten zakken om te kunnen drinken. Tijdens de inspectie heeft de houder, op ons verzoek, bij beide runderen een emmer water gezet zodat de dieren in een natuurlijke houding konden drinken. **Loods (stal 2)** Ik zag geen afwijkingen met betrekking tot de huisvesting en verzorging van de dieren in deze stal. **Loods schapen (stal 3)** Ik zag geen afwijkingen met betrekking tot de huisvesting en verzorging van de dieren in deze stal.

	Weilanden naast en achter stallen Ik zag in het linker weiland (gezien vanaf het [redacted] 7 runderen staan. Ik zag dat het prikkeldraad naast de kuil kapot was. Ik zag dat het prikkeldraad deels los lag en dat de dieren toegang hadden tot de kuil waarop autobanden lagen. Ik zag tijdens de inspectie enkele runderen op de kuil staan. Hierdoor wist ik dat de runderen in dit weiland toegang hadden tot scherpe en uitstekende delen waaraan zij zich konden verwonden of pijn konden doen. In het weiland achter de loods tegenover de schapen zag ik 4 runderen lopen. Ik zag dat de dieren voer en water tot hun beschikking hadden. Ik zag dat de runderen om bij het voer te komen door een laag modder moesten lopen, ik zag dat ze tot halverwege hun poten hierin zakten. Ik zag dat het voer hierdoor niet makkelijk toegankelijk was voor de runderen. **Geitenhok** Ik zag 6 geiten gehouden in een hokje onder een afdak achter op het erf. Ik zag geen afwijkingen betreffende de huisvesting en verzorging van deze geiten. **Ligboxenstal (stal 1)** Ik zag aan de rechterzijde van de voergang koeien en een stier gehuisvest worden. Ik zag in de voergoot resten voer vermengd met grond liggen. Ik zag dat rechtsachter in dit deel van de stal de mest boven de roosters uit kwam. Aan de linkerzijde van de ligboxenstal zag ik voornamelijk jongvee gehuisvest. Ik zag in het 3e hok 5 pinken gehuisvest. Ik zag dat ze de beschikking hadden over 4 geschikte ligboxen. In het 4e hok zag ik 5 pinken die de beschikking hadden over 4 geschikte ligboxen. Er zijn in dit hok in totaal 7 ligboxen aanwezig, maar doordat er een waterbak in deze stal in de boxen hangt, kunnen 3 ligboxen niet gebruikt worden door de runderen in dit hok. Tijdens de inspectie hebben [redacted] de hekken aan deze kant van de stal zodanig verplaatst dat alle dieren de beschikking hadden over een ligbox. Ik zag dat de runderen aan zowel de linker- als de rechterzijde geen geschikt voer tot hun beschikking hadden. Ik zag dat er wat voerresten in het midden van de voergang lag, maar dat de runderen hier niet bij konden. Tijdens de inspectie hebben toezichthouder [redacted] en ik deze voerresten naar het voerhek geschoven. Ik zag dat de runderen gretig begonnen te eten en dat de andere runderen, die niet bij het voer konden, begonnen te dringen en te loeien. Aan het einde van de voergang zag ik vier runderen gehuisvest in een strohok. Ik zag voor het hok een laag mest vermengd met oud voer liggen. Op de voergang zag ik een pink, en een koe met werknummer [redacted] staan. Ik wist dat dit de koe was die ik tijdens mijn vorige inspectie op 19 december 2018 had gezien en dat de dierenarts, [redacted] de veehouders had geadviseerd dit dier te euthanaseren. Ik zag dat de koe en het kalf over de voergang liepen. Ik zag dat deze dieren op en over het voer van de runderen in de ligboxenstal en in het strohok konden mesten en urineren en zo het voer voor zichzelf en de andere in deze stal zouden bevuilen. Tijdens de inspectie zag ik koe [redacted] daadwerkelijk in de voergang urineren.

Vraag 2	**In welke lichamelijke toestand heeft u de dieren aangetroffen?**
Antwoord:	**Loods (stal 2)** Ik zag in deze hokken diverse runderen, onder andere werknummers [redacted] die een groeiachterstand hadden. Ook zag ik runderen die te mager waren en een body condition score (BCS) hadden van 1,5 op een schaal van 1, zeer mager, tot 5, overmatig vet. Dit waren onder andere de runderen met werknummers [redacted] **Weilanden naast en achter stallen**

	Ik zag één stier met werknummer [redacted] die werd gehouden met zes andere runderen in het eerste weiland aan de linkerkant van het koepad. Ik zag dat de stier kreupel was aan de linker achterpoot. Tijdens de vorige inspecties op 27 september 2018 en 19 december 2018 heb ik deze stier ook gezien. Deze liep toen ook kreupel. Op ons verzoek heeft [redacted] toen de bedrijfsdierenarts, [redacted] geconsulteerd. De stier is op 28 september 2018 en 19 december 2018 door hem behandeld. Ik hoorde de [redacted] zeggen dat ze niet opnieuw hun dierenarts hadden geconsulteerd voor deze stier. Ik zag dat de kreupelheid van de stier verergerd was sinds de laatste inspectie op 19 december. Ik zag dat de stier op de punten van de klauwen steunde en de poot niet wilde belasten. Verder zag ik dat de stier op de rechter achterhand en flank kale plekken had. De vacht was hier niet meer aanwezig. Dit wijst op langdurig liggen van de stier. De afgelopen twee maanden is het nat weer geweest. Langdurig liggen in de nattigheid heeft tot gevolg dat de haren uitvallen en het dier kale plekken krijgt. Een ernstig kreupel rund zal meer liggen omdat hij zijn aangetaste poot niet wil belasten door de pijn. **Ligboxenstal** Ik zag aan in het hok aan de rechterzijde van de voergang meerdere magere runderen. Ik zag dat er een stier in de koppel liep, daarom ben ik in verband met eigen veiligheid niet tussen de koeien gaan lopen om de koeien individueel te beoordelen. Ik heb enkele runderen vanaf de voergang beoordeeld. Ik zag dat een groot deel van de dieren geen pensvulling had. Dit betekent dat zij niet recent gegeten hebben. Verder zag ik meerdere runderen met een BCS van 1 tot 1,5, onder andere de runderen met werknummers [redacted] In de voergang stond rund [redacted] Ik zag dat er onder de binnenste klauw van de linker achterpoot een blokje was geplaatst. Ik zag dat de koe nu ook rechtsachter kreupel was. Ik zag dat de poot vanaf de klauw tot de hak verdikt was en dat de koe niet op deze poot steunde, een teken van pijn. De koe steunde wel op de poot met de gebroken/ontwrichte klauw, maar ik zag dat ze dit probeerde te vermijden door naar voren te hangen zodat haar voorpoten het meeste gewicht droegen. Dit is een teken van ernstige pijn in de achterpoten. Ik zag dat de koe een BCS had van 1, ze was extreem mager en had geen pensvulling. Aan de linkerkant van de stal zag ik twee kreupele runderen: [redacted] Het hok van de vier runderen in het strohok aan het einde van de voergang was recent schoongemaakt en ingestrooid. Ik zag dit aan de schone vloer onder de dunne laag stro in dit hok. Ik zag echter dat de runderen aan de poten, buik en achterhand vervuild waren met korsten opgedroogde mest. Dit is een teken dat de runderen gedurende langere tijd niet de beschikking hebben gehad over een schone en droge ligplaats. In het strohok zag ik één rund met werknummer [redacted] dat kreupel was aan de rechter voorpoot. Ik zag dat de ondervoet tot aan de carpus (pols) verdikt was. Ik zag dat het rund niet op de poot wilde steunen. Ik zag dat het rund een BCS van 1,5 (zeer mager) had. Ook een ander rund (werknummer onbekend) in dit hok was te mager en had een BCS van 1,5. De houders konden geen logboek tonen waarin behandeling van de kreupele dieren was geregistreerd. Ik hoorde hen zeggen dat de dieren niet behandeld waren door hen en dat zij geen dierenarts hadden ingeschakeld om de dieren te onderzoeken en indien nodig te behandelen.

Vraag 3	**Wanneer is de aangetroffen toestand naar uw mening ontstaan?**
Antwoord:	De situatie op het bedrijf is van continue aard door managementkeuzes met betrekking tot huisvesting en verzorging die door de houders gemaakt worden. Ik was in augustus 2016 voor het eerst op dit bedrijf en sindsdien tref ik keer op keer dezelfde overtredingen aan. Voornamelijk slechte kwaliteit voer, vervuilde huisvesting en kreupele en/of zieke dieren waarvoor geen afdoende behandeling is ingezet of waarvoor geen of niet tijdig een dierenarts geconsulteerd is.

	Voordat ik bekend raakte met dit bedrijf, zijn er reeds eerder inspecties uitgevoerd en overtredingen geconstateerd door collega's. In 2012 was dit onvoldoende klauwverzorging van het rundvee en gebrek aan water bij kalveren, in 2013 ging het wederom over de klauwverzorging, voer van slechte kwaliteit, onhygiënische huisvesting, gebrek aan schone en droge ligplaatsen en geen water bij de schapen, in 2014 betroffen de overtredingen een kreupele stier, vervuild voer en voer van slechte kwaliteit, scherpe en uitstekende delen en gebrek aan schone en droge ligplaatsen. Bovenstaande geeft aan dat de problematiek op dit bedrijf langdurig is en er geen verbetering optreedt. Het enige punt waar verbetering is opgetreden, is het drinkwater.

Vraag 4	**Waardoor is de aangetroffen toestand naar uw mening ontstaan?**
Antwoord:	De aangetroffen situatie op dit bedrijf is ontstaan door het management en de keuzes van de houders met betrekking tot huisvesting, voeding en zorg. Sinds 2012 worden er keer op keer dezelfde soort overtredingen waargenomen. Naar mijn mening zijn [redacted] niet leerbaar. Dit betekent dat zij door de jaren heen niet hebben getoond dat zij hebben geleerd hoe zij hun dieren moeten verzorgen, ondanks de door RVO en later de NVWA opgelegde maatregelen en de input van hun dierenarts en adviseur. Hun werkwijze verandert niet en ook neemt het aantal dieren niet substantieel af. Toen ik tijdens de inspectie op 19 december 2018 de [redacted] vroeg naar de uitwerking van het plan van aanpak dat samen met hen is opgesteld door hun adviseur hoorde ik hen zeggen dat de adviseur niet de baas is op hun bedrijf en dat zij zelf bepalen wat er op hun bedrijf gebeurt. Ook tijdens de inspectie van 04 februari 2019 hoorde ik hen dit weer zeggen. Ik krijg niet het idee dat ze gemotiveerd waren het plan uit te gaan voeren (aantal dieren verminderen en de overstap maken naar vleesvee waarbij de stal geschikt gemaakt moet worden voor vleesvee). De Raad voor Dierenaangelegenheden (RDA) bespreekt op verzoek van de minister en staatssecretaris van Economische Zaken (EZ) en ook op eigen initiatief complexe vraagstukken op het gebied van dierenwelzijn, diergezondheid en dierethiek. De Raad bestaat uit bijna veertig deskundigen: ongeveer twintig wetenschappelijke experts en ongeveer twintig praktijkdeskundigen. De Raad is van mening dat de mens dieren mag houden. Dit recht is echter niet ongelimiteerd en niet onvoorwaardelijk. De Raad is evenals ik van mening dat de dierhouder als eerste verantwoordelijk is voor het welzijn van zijn dieren. Hij heeft de beschikkingsmacht over het dier en bepaalt de kwaliteit van het leven van het dier. Hij moet voor een **optimale gezondheid en een optimaal welzijn** zorgen en moet aanspreekbaar zijn op de wijze waarop hij zijn dieren houdt. Hij moet zijn kennis en kunde betreffend dierverzorging e.d. actueel houden en continu gebruiken bij de verzorging van de dieren die onder zijn verantwoordelijkheid vallen. Voor het verzorgen van dieren moet een dierhouder een proactieve houding hebben. Indien nodig moet een dierenarts geconsulteerd worden, huisvesting moet schoon en veilig gehouden worden, er moet geschikt voer en drinkwater aangeboden worden.

Vraag 5a	**Is de gezondheid en/of het welzijn van de dieren naar uw mening benadeeld?**
Antwoord:	Ja, de gezondheid onder andere omdat diverse dieren niet te allen tijde de beschikking hebben over geschikt voer, vermagerd zijn, kreupel zijn, pijn hebben en er niet tijdig een geschikte behandeling is ingezet. Ja, het welzijn van diverse dieren op het bedrijf is benadeeld. In gevolge artikel 1.3 Wet dieren wordt erkend dat dieren een 'eigen' waarde hebben. Welzijn omvat dus meer dan alleen de fysieke gezondheid (lichamelijke afwijkingen) van een dier.

Alleen als aan de vijf vrijheden van Brambell is voldaan krijgen de dieren de zorg die zij redelijkerwijs behoeven. Ingevolge artikel 1.3 Wet Dieren moeten dieren gevrijwaard zijn:

1. dorst, honger en onjuiste voeding
2. fysiek en fysiologisch ongerief;
3. pijn, verwonding en ziektes;
4. angst en chronische stress;
5. beperking van hun natuurlijk gedrag;

voor zover zulks redelijkerwijs kan worden verlangd.

1. Dorst, honger en onjuiste voeding

vers water en geschikt voer zijn essentieel voor een optimale gezondheid

Meerdere dieren op het bedrijf kregen geen geschikt voer aangebonden. Het voer was voor de runderen in het weiland achter het bedrijf moeilijk toegankelijk door de laag modder waar ze doorheen moesten om bij het voer te komen.

Diverse dieren op het bedrijf waren te mager. Dit kan een medische reden hebben, maar gezien de kwaliteit en kwantiteit van het voer dat bij de dieren lag, vermoed ik dat de vermagering is opgetreden door verkeerd voeren van de dieren. Toen toezichthouder [redacted] en ik de voerresten uit het midden van de voergang naar het voerhek schoven, zag ik dat de koeien die bij het voerhek kwamen eten in goede conditie waren. Binnen een kudde koeien is sprake van hiërarchie. De koeien die dominant zijn, zullen dieren lager in rangorde wegjagen en als eerste eten. Als er niet genoeg gevoerd wordt, zullen de dominante dieren (bijna) alles opeten en blijven de restjes over voor de onderkant van de kudde. Deze laatste dieren zullen dan ook vermageren terwijl de dominante koeien goed in conditie blijven zolang zij voldoende kunnen blijven eten. Gezien bovenstaande ben ik van mening dat er op dit bedrijf niet genoeg gevoerd wordt.

Daarnaast liepen er 2 runderen op de voergang die het voer met mest en urine vervuilden. Dit vervuilde voer is niet meer geschikt om te eten en verhoogt de infectiedruk (door mogelijke ziektekiemen in de mest) in de koppel runderen.

Vier runderen moesten door de modder lopen om bij hun voer te komen, hierbij zakten zij tot halverwege de poten weg. Het voer was moeilijk toegankelijk.

2. Fysiek en fysiologisch ongerief

door een geschikte (tochtvrij, goede temperatuur, en voldoende oppervlakte) en veilige huisvesting te bieden, inclusief een comfortabele rust/schuilplaats),

Zieke dieren (de kreupele stier en de kreupele koe op de voergang) hadden niet de beschikking over geschikte huisvesting. Deze dieren zijn gebaat bij een hok waarin zij niet de competitie met andere dieren hoeven aan te gaan, waar zij voldoende voer tot hun beschikking hebben en waar zij schoon en droog en rustig kunnen liggen.

Zeven runderen werden gehouden in een onveilige omgeving met materialen zoals prikkeldraad waaraan zij zich konden verwonden en/of bezeren.

3. Pijn, verwondingen en ziektes

door deze te voorkomen en wanneer ze toch optreden ze snel en adequaat te diagnosticeren en te behandelen,

Zeven runderen (6 pinken en een stier) hadden toegang tot losliggend prikkeldraad en de daar achter liggende kuil met autobanden en andere materialen. Zij konden zich hieraan verwonden en/of bezeren.

	Voor meerdere kreupele dieren was niet tijdig een dierenarts ingeschakeld. Kreupel lopen is een teken van pijn, het dier ontlast zijn poot omdat het steunen hierop pijn doet. De stier en de koe met werknummer [redacted] waren eerder behandeld door [redacted] De behandeling had geen verbetering opgeleverd en de houders hadden hiervoor wederom hun dierenarts moeten consulteren. Ook voor de koe met werknummer [redacted] en de twee kreupele dieren tussen het jongvee in de ligboxenstal had een behandeling ingesteld moeten worden door de veehouders of hun dierenarts. Door dit niet te doen hebben, zijn de houders verantwoordelijk voor ernstig lijden van deze dieren. Diverse dieren op het bedrijf hadden niet de beschikking over een hygiënische huisvesting. Door ophoping van mest en/of urine in de huisvesting verhoogt de infectiedruk en neemt de kans op ziekten bij de gehouden dieren toe. Het langdurig met de klauwen in de mest en urine staan zorgt voor verweking hiervan waardoor bacteriën makkelijker binnen kunnen dringen. **4. Angst en chronische stress** *door een huisvesting en management te hanteren die angst en stress voorkomen, door een goede socialisatie om angst voor mensen in de toekomst te voorkomen.* In deze situatie werden angst en stress niet voorkomen doordat niet aan voornoemde vrijheden is voldaan. **5. Gevrijwaard van beperking van hun natuurlijk gedrag** *door het aanbieden van een huisvestingssysteem waarin het dier zijn soortspecifieke behoeften (eten en drinken, bewegingsvrijheid, foerageergedrag, hygiëne /poetsgedrag), exploratiegedrag, contact met soortgenoten en dat de dieren overzicht hebben over de omgeving en dingen kunnen aan zien komen) kan vervullen,* Bij een goed management zou aan voornoemde vrijheden voldaan moeten zijn zodat dieren niet in hun natuurlijk gedrag worden beperkt. Op dit bedrijf is dat niet het geval.

Vraag 5b	Is er hierdoor sprake van vermijdbaar lijden?
Antwoord:	Ja, er is onder andere sprake van vermijdbaar lijden als: • dieren niet te allen tijde de beschikking hebben over geschikt voer • dieren geen juiste medische zorg krijgen • dieren niet de beschikking hebben over hygiënische huisvesting In dit geval was er sprake van ernstig lijden bij de stier met werknummer [redacted] , de koe met werknummer [redacted] en de koe met werknummer [redacted] Deze dieren waren ernstig kreupel en leden duidelijk zeer veel pijn. Het niet behandelen van deze dieren of het niet inschakelen van een dierenarts is naar mijn professionele mening zware dierverwaarlozing.

Vraag 6	**Heeft de houder naar uw mening - gelet op de toestand waarin de dieren werden aangetroffen – de dieren de nodige verzorging onthouden?**
Antwoord:	Ja, omdat volgens vaste jurisprudentie de 'zorg' voor een dier toeziet op de volgende 4 aspecten: 1. water 2. voeding 3. huisvesting 4. medische zorg In dit geval werd er aan de aspecten voeding, huisvesting en medische zorg niet voldaan.

Vraag 7	Is er contact geweest met eigen praktiserend dierenarts en/of externen? Toelichting
Antwoord:	Ja, tijdens de inspectie hebben wij de houders verzocht hun dierenarts, [redacted] te bellen met het verzoek dezelfde dag langs te komen. Wij troffen [redacted] om 14.50 op het bedrijf van [redacted] Hij vertelde ons dat hij na behandeling van de stier en de kreupele koe in december niet meer voor deze dieren was geconsulteerd. Wel is hij in januari een keer bij een liggende koe geroepen. Hij heeft toen nogmaals geadviseerd om de koe met werknummer [redacted] te euthanaseren. Echter wilden [redacted] dit nog overleggen met hun klauwbekapper. [redacted] gaf aan dat de toestand van de kreupele stier met werknummer [redacted] slechter was dan in december, maar dat hij de stier nog een kans wilde geven met een langwerkende amoxicilline en behandeling door de klauwbekapper. Hij zou de week erna terugkomen om de stier te controleren. Ook adviseerde hij om deze stier in een schoon hok te huisvesten. Dit is tijdens de inspectie gebeurd. De koe met werknummer [redacted] is geëuthanaseerd door [redacted] Dit dier had geen perspectief meer en was alleen maar verslechterd sinds 19 december 2018. De koe met werknummer [redacted] zal behandeld worden met amoxicilline in verband met een ontstoken rechter voorpoot. Het rund met werknummer [redacted] is waarschijnlijk door een te grote stier besprongen. Deze hoeft niet behandeld te worden, er wordt even aangekeken hoe het gaat. Het rund met werknummer [redacted] heeft waarschijnlijk last van stinkpoot en wordt behandeld met alamycine. Op 14 februari 2019 om 08.15 uur heb ik telefonisch gesproken met [redacted] Hij vertelde mij dat hij op dinsdag 12 februari weer bij [redacted] is langs geweest. De stier was zienderogen opgeknapt nu hij in een droog hok stond en weer behandeld was, hij stond weer op vier poten. De koe met werknummer [redacted] was ook duidelijk opgeknapt, maar moest nog wel verder behandeld worden. Het rund met werknummer [redacted] was zodanig verbeterd dat behandeling niet meer nodig was. Zie hiervoor ook de visitebrieven bij het Rapport van Bevindingen.

Vraag 8	Is er diergeneeskundige behandeling noodzakelijk en, zo ja, binnen welke termijn?
Antwoord:	Ja, er was behandeling van de kreupele runderen nodig. Hiervoor is door de [redacted] op ons verzoek tijdens de inspectie hun dierenarts gebeld. Voor de magere runderen zal de dierenarts, samen met de houders, een **plan van aanpak** op moeten maken. Verder moet er tijdig een dierenarts geconsulteerd worden als een dier ziek of gewond is. Dit is niet de eerste keer dat we deze situatie aantreffen bij [redacted] Op onderstaande data trof ik eerder dieren op het bedrijf waar niet tijdig een dierenarts voor geconsulteerd was.

23 augustus 2016	magere runderen
14 oktober 2016	kreupele koe
30 januari 2017	kreupele koe
23 mei 2017	zieke kalveren
1 augustus 2017	meerdere kreupele runderen en een kreupel schaap, een rund met een pussende wond
19 december 2018	kreupele stier en kreupele koe

Vraag 9	**Welke andere (niet diergeneeskundige) maatregelen dienen genomen te worden om het benadeelde welzijn van de dieren op te heffen?** **(Kan dierhouder dit zelf of is andere hulp noodzakelijk)**
Antwoord:	• Zorg ervoor dat zieke en/of gewonde dieren op passende wijze worden verzorgd. Indien eigen behandeling geen verbetering oplevert, moet een dierenarts ingeschakeld worden. • Zorg ervoor dat zieke en/of gewonde dieren op passende wijze worden gehuisvest. • Zorg dat uw dieren steeds kunnen beschikken over hygiënische huisvesting (zorg ervoor dat er geen mest boven de roosters staat). • Zorg dat uw dieren steeds kunnen beschikken over een voldoende hoeveelheid gezond en voor de soort geschikt voer dat goed toegankelijk is. • Zorg ervoor dat uw dieren zich niet kunnen verwonden en/of bezeren

Vraag 10	**Acht u het noodzakelijk dat er dieren worden meegevoerd en opgeslagen in belang van de gezondheid/ het welzijn van de dieren? Zo ja, toelichten.**
Antwoord:	Nee, op dit moment niet.

Plaats en datum:
[redacted] 12 februari 2018

Handtekening:
[redacted]

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Divisie:	Inspectie
Afdeling:	NVWA HH IH Afd Dier
Team:	NVWA HH IH Tm [redacted] Dierenwelzijn Landbouw
Teamleider:	[redacted]
Inspecteur(s):	

Dit rapport van bevindingen is bestemd voor de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, Team Bestuurlijke Maatregelen.

Onderzoeksnummer NVWA:	150126
Rapportnummer:	115093

1) Overtredend bedrijf/onderneming:

[redacted]

2) Overtreder

[redacted]

Artikel overtreding	: Artikel 2.1, lid 1 en artikel 2.2, lid 8 van de Wet dieren.
Omschrijving overtreding	: Het bij schapen veroorzaken van pijn of letsel dan wel de gezondheid of het welzijn van schapen benadelen door, o.a. geen schone en droge ligplaatsen, niet tijdig raadplegen van een dierenarts en het verstrekken van onvoldoende kwalitatief goed voer en water.
Artikel overtreding	: Artikel 1.7 onder d van het Besluit houders van dieren.
Omschrijving overtreding	: Het huisvesten van runderen onder onvoldoende hygiënische omstandigheden.

Artikel overtreding	: Artikel 1.7, onder e van het Besluit houders van dieren.
Omschrijving overtreding	: Geen toereikende hoeveelheid gezond en voor de leeftijd geschikt voer verstrekt aan de dieren.
Artikel overtreding	: Artikel 1.7, lid f van het Besluit houders van dieren.
Omschrijving overtreding	: Het houden van schapen welke niet de beschikking hebben over (voldoende) drinkwater.
Artikel overtreding	: Artikel 2.4, onder a en artikel 1.7 onder a en b van het Besluit houders van dieren.
Omschrijving overtreding	: De dieren worden niet verzorgd door voldoende personen met de nodige kennis, vaardigheden en vakbekwaamheid.
Artikel overtreding	: Artikel 1.7 onder c van het Besluit houders van dieren.
Omschrijving overtreding	: Een schaap dat ziek of gewond lijkt niet direct op passende wijze verzorgen.
Artikel overtreding	: Artikel 2.4 lid 5 van het Besluit houders van dieren.
Omschrijving overtreding	: Het niet zo spoedig mogelijk raadplegen van een dierenarts wanneer de zorg geen verbetering in de toestand van het dier brengt.

Datum vaststellen overtreding	: Woensdag 06 maart 2019
Tijdstip vaststellen overtreding	: vanaf 10.45 uur
Plaats vaststellen overtreding	:
Datum opmerking overtreder	: Woensdag 06 maart 2019
Datum dagtekening rapport	: 11 maart 2019

Aantal bijlagen bij rapport	: -6-
Soorten bijlagen	: ☒ Foto's
	: ☒ Diergeneeskundige verklaring
	: ☐ Anders, ...

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Onze referentie: 150126/115093/[redacted]

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

Op woensdag 6 maart 2019, omstreeks 10.45 uur, stelden wij, [redacted] werkzaam als ambtenaren bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, hierna te noemen NVWA, van het ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit, werkzaam binnen de Directie Handhaven, Divisie Inspectie, Afdeling Dier, Team Dierenwelzijn [redacted] gevestigd Catharijnesingel 59 te 3511 GG Utrecht, op grond van artikel van artikel 8.1 van de Wet dieren, bij artikel 2a van het Besluit aanwijzing toezichthouders Wet dieren aangewezen als toezichthouders, een controle in op bovenstaand bedrijf.

Aanleiding:
Dit rapport van bevindingen is opgesteld naar aanleiding van een inspectie (4748134) in het kader van Welzijn meldingen.

Locatie:
[redacted]

Bevinding(en):
Op woensdag 06 maart 2019, omstreeks 10.45 uur, bevonden wij, toezichthouders [redacted] ons op bovengenoemde locatie. Wij bevonden ons daar voor een controle op het dierenwelzijn, mede naar aanleiding van een melding.
Daarnaast lagen er nog twee Bestuursrechterlijke Lasten onder bestuursdwang ter voorkoming van herhaling met zaaknummers 201801512 en 201803914 op het bedrijf die op respectievelijk 29 maart 2018 en 20 juni 2018 naar [redacted] zijn verzonden en gedurende een jaar na dagtekening van toepassing zijn.

Ik werd daarbij vergezeld door toezichthoudend dierenarts [redacted]. [redacted] is tevens werkzaam bij de NVWA binnen de afdeling Dier, team Dierenwelzijn [redacted]

Bijlage 1: De bevindingen van [redacted] zijn vastgelegd in een veterinaire verklaring welke als bijlage 1 bij dit rapport van bevindingen is gevoegd.

In de Last onder bestuursdwang ter voorkoming van herhaling met zaaknummer 201801512 staan de volgende maatregelen vermeld die [redacted] in stand dient te houden.

1. Zorg ervoor dat al uw runderen de beschikking hebben over een schone, droge, comfortabele en hygienische ligplaats en huisvesting.

2. Zorg dat uw schapen, kippen en runderen vers en schoon drinkwater hebben. Uw schapen, kippen en runderen moeten goed bij dit water kunnen komen.

3. Verwijder of repareer alle scherpe en uitstekende delen, zodat deze geen verwondingen, letsel of pijn bij de dieren kunnen veroorzaken.

In de Last onder bestuursdwang ter voorkoming van herhaling met zaaknummer 201803914 staan de volgende maatregelen vermeld die [redacted] in stand dient te houden.

1. Draag er zorg voor dat uw dieren de nodige verzorging krijgen door tijdig de klauwen te verzorgen en indien nodig deze te laten bekappen door een professional en/of te behandelen tegen eventuele ziekten en/of aandoeningen.

2. Draag er zorg voor dat een dier dat ziek of gewond lijkt onmiddellijk op passende wijze wordt verzorgd en zo nodig worden afgezonderd in een passend onderkomen dat zo nodig is voorzien van droog strooisel.

3. Draag er zorg voor dat u zo spoedig mogelijk een dierenarts raadpleegd als de toestand van een ziek dier niet verbetert en volg het daaruitvolgende behandeladvies op.

4. Draag er zorg voor dat uw dieren de nodige verzorging krijgen door ervoor te zorgen dat uw dieren in de buitenruimten geen toegang hebben tot scherpe of uitstekende delen waaraan zij zich kunnen verwonden.

5. Draag er zorg voor dat kalveren beschikken over een passend dag- of kunstlicht. Hiervan is sprake als in ieder geval indien de oppervlakte van lichtdoorlatend materiaal in wand of dak van een stal bestemd voor vleeskalveren ten minste 2% van de vloeroppervlakte van de stal bedraagt en van een stal bestemd voor andere kalveren dan vleeskalveren ten minste 5% bedraagt van die oppervlakte, waarbij het materiaal zodanig is aangebracht dat het licht in de stal gelijkmatig is gespreid.

6. Draag er zorg voor dat uw dieren een toereikende hoeveelheid gezond en voor de soort en de leeftijd geschikt voer krijgen toegediend op een wijze die past bij het ontwikkelingsstadium van het dier en met tenminste de tussenpozen die bij zijn fysiologische behoefte past.

7. Draag er zorg voor dat u van aangewezen dierlijke bijproducten, kadavers, zo spoedig mogelijk na het ontstaan daarvan aangifte doet bij de ondernemer, Rendac, maar uiterlijk op de eerste werkdag, volgend op de dag waarop die bijproducten zijn ontstaan en dat die bijproducten worden bewaard volgens de bewaarvoorschriften.

8. Draag er zorg voor dat de bewegingsvrijheid van een dier niet op zodanige wijze wordt beperkt dat het dier daardoor onnodig lijden of letsel wordt toegebracht en dat een dier voldoende ruimte wordt gelaten voor zijn fysiologische en ethologische behoeften.

9. Draag er zorg voor dat uw dieren worden verzorgd door voldoende personen met de nodige kennis en vaardigheden en die kennelijk in staat zijn tot de verzorging van uw dieren.

Alvorens wij, toezichthouders [redacted] het bedrijf betraden hebben wij schone laarzen en wegwerpoveralls aangetrokken.

Op de openbare weg voor de kuilvoerplaten troffen wij de ons kennende en de ons bekende [redacted] Nadat wij de reden van onze komst hadden mede gedeeld hebben wij het bedrijf betreden en hebben wij de controle aangevangen.

[redacted] stapte direct op de tractor en reed naar het bedrijf en liep met de handen vol stro naar de stal met schapen en begon het stro in het hok te strooien.

Bij aanvang van de controle werden er schapen gehouden in de varkensstal. In het eerste groepshok werden 14 schapen, waarvan 1 ram, en 1 lam gehouden en in de 2e afdeling werden 13 schapen met 19 lammeren gehouden. In de berging van de woning werden nog 2 lammeren in een banch gehouden.

Ten aanzien van de volgende vermoedelijke overtreden artikelen heb ik, toezichthouder [redacted] de volgende bevindingen vastgesteld:
Artikel 2.1, lid 1 en artikel 2.2, lid 8 van de Wet dieren.
Artikel 1.7 onder d van het Besluit houders van dieren. (schone en droge ligplaats.)
Wij, toezichthouders [redacted] zagen dat de schapen in het **eerste groepshok** niet de beschikking hadden over een schone, droge en hygienische ligplaats en huisvesting. Wij zagen dat de bodem volledig bedekt was met een dikke laag natte mest. Wij zagen dat de pootjes van schapen enkele centimeters wegzakten in de natte mest. Wij zagen dat de schapen op de buik, flanken en poten bevuild waren met natte en opgedroogde mest.

In de **berging van de woning** zagen wij 2 lammeren in een banch. Wij zagen dat deze lammeren op de buik, poten en flanken bevuild waren met natte mest en urine. Wij zagen dat het strooisel in de banch volledig nat en bevuild was door mest en urine. Wij zagen dat deze lammeren niet de beschikking hadden over een schone, droge en hygienische ligplaats en huisvesting.

Bijlage 2 Van de bovengenoemde situatie hebben wij foto's gemaakt welke als bijlage 2 bij dit rapport van bevindingen zijn gevoegd.

Ten aanzien van de volgende vermoedelijke overtreden artikel heb ik, toezichthouder [redacted] de volgende bevindingen vastgesteld:
Artikel 1.7, onder e van het Besluit houders van dieren.(voer)
Wij zagen dat **alle** schapen in **beide afdelingen van de varkensstal** dik in de wol zaten en daardoor in een redelijke tot normale conditie leken. Ik, toezichthouder [redacted] voelde bij het betasten van de ruggen van enkele schapen dat er scherpe ruggen bij deze schapen aanwezig waren. Ik voelde dat deze schapen in een slechte conditie waren. Wij zagen dat bij aanvang van de controle geen enkel schaap de beschikking had over voer.
Wij zagen dat er kuilvoer aanwezig was van een redelijke kwaliteit maar dat er ook maiskuil aanwezig was waarvan de hele kuil beschimmeld was.
Tijdens controle gaf [redacted] aan dat hij de schapen kuilvoer, mais en brok verstrekte.

Bijlage 3 Van de bovengenoemde situatie hebben wij foto's gemaakt welke als bijlage 3 bij dit rapport van bevindingen zijn gevoegd.

Ten aanzien van de volgende vermoedelijke overtreden artikelen heb ik, toezichthouder [redacted] de volgende bevindingen vastgesteld:
Artikel 2.1, lid 1 en artikel 2.2, lid 10 van de Wet dieren.
Artikel 1.7, lid f van het Besluit houders van dieren. (water)
Wij zagen dat er in de 1e afdeling van de varkensstal geen water beschikbaar was voor de schapen. Wij zagen dat de toegangsweg naar buiten, waar wel waterbakken stonden, afgezet was met een heken een pallet. Enige tijd later hebben wij een waterbak geplaatst in het hok. Wij zagen dat deze schapen direct begonnen te drinken en dorstig waren.
Wij zagen dat in de afedeling 2 van de varkensstal ook niet alle schapen de beschiking hadden over water. Wij zagen dat in een voormalig varkenshok 2 schapen met lammeren werden gehouden. Wij zagen dat de wateremmer op zijn kant lag en er geen water meer in de emmer aanwezig was.

Bijlage 4 Van de bovengenoemde situatie hebben wij foto's gemaakt welke als bijlage 4 bij dit rapport van bevindingen zijn gevoegd.

Ten aanzien van de volgende vermoedelijke overtreden artikelen heb ik, toezichthouder [redacted] de volgende bevindingen vastgesteld:
Artikel 1.7 onder c van het Besluit houders van dieren.
Artikel 2.4 lid 5 van het Besluit houders van dieren. (raadplegen dierenarts)
Bij aanvang van de controle lag er in de 1e afdeling een schaap tussen de andere schapen die niet meer kon staan. Met enig aandringen probeerde het schaap wel te gaan staan maar dat lukte niet. In de andere afdeling lag een lam tussen de schapen en lammeren die ook niet meer kon staan. Wij zagen dat dit lam verzwakt en koud was. Hierop hebben wij het lam opgepakt en onder een verwarmingslamp gelegd.

Op de vraag van [redacted] aan [redacted] of er een dierenarts bij het schaap en lam waren geweest antwoordde [redacted] "*Nee, er is geen dierenarts bij geweest en ik weet zelf wel wat ik moet doen met een liggend schaap*."
Verder gaf hij aan dat hij het schaap had behandeld met Glucose tegen melkziekte.

Hierop is er door ons een praktiserend dierenarts geraadpleegd. Deze heeft het schaap en lam onderzocht. Deze dierenarts stelde vast dat de ooi een temperatuur van 39.8 C had, hoorde het met de tanden knarsen, zei dat de ooi ernstig verzwakt was en een kale buik had. De praktiserend dierenarts gaf aan dat de ooi geen melkziekte had. De dierenarts heeft het schaap geëuthanaseerd. De praktiserend dierenarts heeft ook het lam later tijdens de controle onderzocht en geëuthanaseerd. Het lam was ernstig ondervoed, had geen zuigreflex meer, kwijlde en had ondertemperatuur.

Bijlage 5 Van de bovengenoemde situatie hebben wij foto's gemaakt welke als bijlage 5 bij dit rapport van bevindingen zijn gevoegd.

Vervolgens hebben wij omstreeks 11.30 uur telefonisch overlegd met [redacted], van TBM (Team Bestuurlijke Maatregelen van de NVWA). Na het bespreken van onze bevindingen is er besloten uitvoering te geven aan de Last onder bestuursdwang door het meevoeren en opslaan van alle 26 schapen en 21 lammeren op het bedrijf. Voor het meevoeren en opslaan van de dieren is gekozen omdat de situatie ter plaatste niet op te lossen was, het herhaaldelijke karakter en de ernstige situatie waarin wij de dieren hebben aangetroffen.

Gezien de bevindingen van de afgelopen jaren is verdachte [redacted] kennelijk niet volledig in staat tot de verzorging van de op het bedrijf aanwezige dieren.

Omstreeks 11.45 uur sprak ik, [redacted] in het bijzijn van 1 politieagent, [redacted] Ik heb [redacted] medegedeeld wat de uitkomst van het overleg was. Verdachte [redacted] verklaarde vervolgens:
"Hier wordt niet meegenomen, jullie blijven van mijn schapen af."

Op woensdag 6 maart 2019 omstreeks 14.00 uur was de transporteur op het bedrijf van [redacted] aanwezig.

Hierop hebben wij omstreeks 14.30 uur het bedrijf verlaten en zijn de schapen overgebracht naar een opvanglocatie van RVO waar de runderen en schapen de nodige verzorging ontvangen.

Bijlage 6: Voor het meevoeren en opslaan van de schapen hebben wij een proces-verbaal van meevoeren en opslaan opgemaakt welke als bijlage 6 bij dit rapport is gevoegd.

Dit Rapport van Bevindingen is opgemaakt, gesloten en getekend te [redacted] op 11 maart 2019.

[redacted]

[redacted] [redacted]

Bijlage 2:

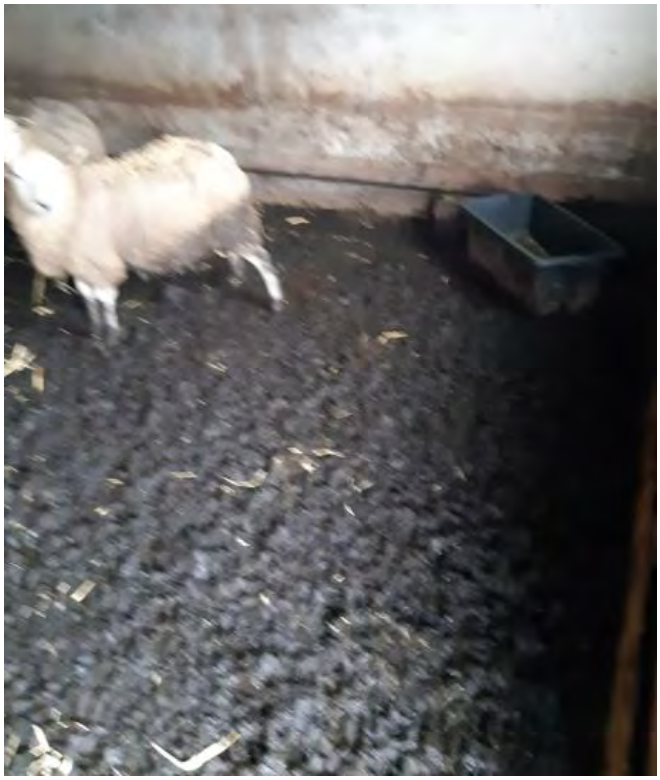

Bijlage 3: Geen voer aanwezig voor de schapen in 1e groepshok

Bak met oude beschimmelde voerresten.

Bak met oude voerresten.

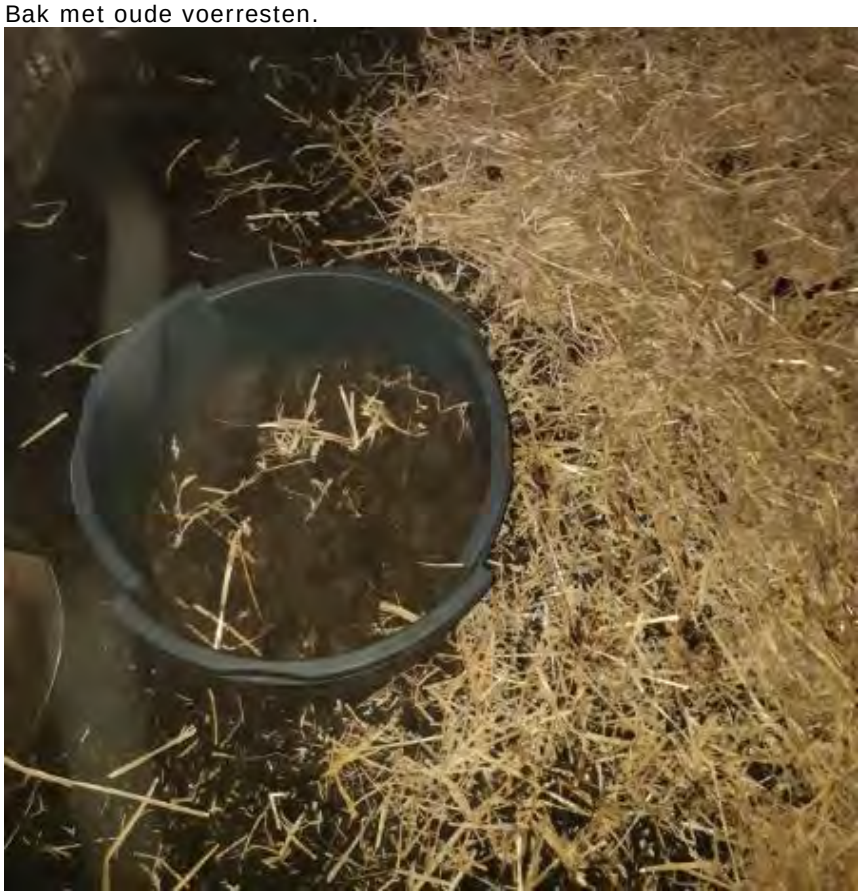

Geen voer in 2e hok bij schapen met lammeren.

Geen voeraanwezig.

Op moment dat er wel voer werd verstekt

Aanwezige beschimmelde maiskuil

Magere schapen waarbij de ruggenwervels duidelijk zichtbaar zijn ondankt de wol.

Magere schapen met niet of nauwelijks pensvulling

Magere schapen waarbij de ruggenwervels ook duidelijk zichtbaar zijn.

Bijlage 4: Groesphok zonder water.

Uitloop naar buiten waartoe de dieren geen toegang hadden.

Dorstige schapen nadat er water is verstrekt.

Schapen in 2e afdeling zonder water.

Bijlage 5:

Ziek schaap dat niet meer kan staan.

Verzwakt lam dat niet meer kan staan.

Ziek lam dat wordt vertrapt

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Divisie:	Inspectie
Afdeling:	NVWA HH IH Afd Dier
Team:	NVWA HH IH Tm [redacted] Dierenwelzijn
Teamleider:	[redacted]
Inspecteur(s):	

Dit rapport van bevindingen is bestemd voor de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, Team Bestuurlijke Maatregelen.

Onderzoeksnummer NVWA:	149272
Rapportnummer:	114362

1) <u>Overtredend bedrijf/onderneming:</u>

[redacted]

2) Overtreder

[redacted]

Datum controle	: 28 januari 2019
Tijdstip controle	: vanaf 09.45 uur
Plaats vaststellen overtreding	: [redacted]
Datum dagtekening rapport	: 01 februari 2019

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Onze referentie: 149272/114362/[redacted]

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

Op maandag 28 januari 2019, omstreeks 09.45 uur, stelden wij, [redacted] en [redacted] werkzaam als ambtenaren bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, hierna te noemen NVWA, van het ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit, werkzaam binnen de Directie Handhaven, Divisie Inspectie, Afdeling Dier, respectievelijk Team Dierenwelzijn [redacted] en Team Dierenwelzijn [redacted] gevestigd Lubeckplein 34 te 8017 JS Zwolle, op grond van artikel van artikel 8.1 van de Wet dieren, bij artikel 2a van het Besluit aanwijzing toezichthouders Wet dieren aangewezen als toezichthouders, een controle in op bovenstaand bedrijf.

Aanleiding:
Dit rapport van bevindingen is opgesteld naar aanleiding van een inspectie (4698435) in het kader van Welzijn algemeen - hercontrole.
De hercontrole heeft plaatsgevonden op de besluiten met zaaknummers LOD 201803800 en LOB 201805323

Op maandag 28 januari 2019 omstreeks 09.45 uur bevonden wij, toezichthouders [redacted] en [redacted] ons op het bedrijf van [redacted]

Wij werden daarbij vergezeld door toezichthoudend dierenarts [redacted] is tevens werkzaam binnen de Directie Handhaven, Divisie Inspectie, Afdeling Dier, Team Dierenwelzijn [redacted]

De in de Last onder Bestuursdwang 201805323 genoemde maatregelen staan hieronder vermeld:

1. Bezetting ligboxenstal

Door de inspecteurs is vastgesteld dat u aan uw runderen onvoldoende ruimte geeft die past bij hun fysiologische en ethologische behoeften. Onder de fysiologische en ethologische behoeften wordt onder meer verstaan het gedrag dat een rund kan gaan liggen, op een ligplaats die ook geschikt is om te gaan liggen, op het moment dat het dier daar behoefte aan heeft. Op uw bedrijf wordt deze tekortkoming veroorzaakt door de beperking in het aantal geschikte ligplaatsen ten opzichte van het aantal runderen dat u houdt. Hierdoor kunnen uw runderen niet aan deze behoefte voldoen. Dit zijn overtredingen van artikel 2.2 lid 8 Wet dieren en artikel 1.6 lid 2 van het Besluit houders van dieren.

Op grond van dit artikel moet u er namelijk voor zorgen dat de dieren die u houdt voldoende ruimte wordt gelaten voor hun fysiologische en ethologische behoeften Door de wijze van houden voldoet u niet aan deze verplichting.

U moet per direct ervoor zorgen dat elk rund op uw veehouderij de beschikking heeft over een schone en droge ligplaats. Zorg dat in alle afdelingen op uw bedrijf het aantal dieren in overeenstemming is met het aantal beschikbare en geschikte ligplaatsen. De bezetting in uw ligboxenstal mag maximaal 100% zijn. Dit houdt in dat u op basis van

de bevindingen van 9 oktober 2018 in uw ligboxstal maximaal 37 runderen mag huisvesten.

Bevindingen maandag 28 januari 2019:
Wij, toezichthouders [redacted] en [redacted] stelden door telling vast dat er 37 runderen in de ligboxenstal werden gehuisvest. Wij zagen dat er 37 ligplaatsen voor de runderen beschikbaar waren. Wij zagen dat er tijdens controle geen kalveren tussen de koeien aanwezig waren. Wij zagen dat de kalveren in zelfgemaakte strohokjes werden gehuisvest.
Wij zagen dat de runderen in de ligboxenstal in een redelijke tot goede conditie waren. Wij zagen dat de runderen de beschikking hadden over voer en water van een goede kwaliteit. Wij zagen dat er enkele runderen waren met klauwproblemen. Wij zagen dat deze onder behandeling stonden of behandeld waren geweest. Wij zagen bij 1 rund verband om een klauw wat inhoudt dat deze behandeld wordt tegen Mortellaro. Tijdens controle werden ons foto's getoond van runderen in de klauwbekapbox die behandeld waren. Wij zagen dat de kalveren in de strohokjes in een normale tot goede conditie waren.

Deze maatregel was tijdens controle akkoord.

De in de Last onder Dwangsom 201803800 genoemde maatregelen staan hieronder vermeld:

1. Bijhouden van gegevens

U dient blijvend zorg te dragen dat de medische zorg (onder ander het toegediende medicijn, datum medicijnenverstrekking, identificatie van de dieren die medicatie hebben gekregen en de wachttermijnen) en het bij iedere controle geconstateerde aantal sterfgevallen wordt bijgehouden in een register medische zorg dat aan de inspecteurs van de NVWA en/of de dierenarts van de NVWA op eerste verzoek direct moet worden getoond.
Om dit register op een juiste manier te kunnen controleren dienen de betreffende dieren gemerkt en aangemeld te zijn conform de geldende regelgeving.

Toelichting:
Op 9 juli 2018 heeft een inspecteur van de NVWA aan u verzocht om inzage te geven in het logboek en dan speciaal in de diergeneesmiddelen registratie. Hierop heeft u de inspecteur direct duidelijk gemaakt dat hij de gevraagde registers niet te zien zou krijgen. Hierna bent u de woonunit in gegaan en heeft u de deur op slot gedaan. Tijdens de controle heeft u alsnog een kalender, met daarop de diergeneesmiddelen registratie vermeld, aan de inspecteurs getoond.
De inspecteurs stelden vast dat bij meerdere data op deze kalender koe-nummers waren vermeld met daarbij het diergeneesmiddel dat was toegediend. Zij zagen dat hierop niet de wachttermijn van de medicatie was vermeld. Tijdens de controle heeft u zelf het volgende verklaard: "*De behandelingen die mijn dierenarts uitvoert, worden door hem genoteerd. De behandelingen die ik zelf heb uitgevoerd, schrijf ik op de kalender, deze is echter niet helemaal volledig".*

U heeft nagelaten de medische register zorgvuldig bij te houden. Dit medisch register moet duidelijk leesbaar zijn. Zo moeten de toegediende medicijnen, de datum medicijnenverstrekking, de identificatie van de dieren die medicatie hebben gekregen , de wachttermijnen en het bij iedere controle geconstateerde aantal sterfgevallen worden vermeld. Dit is een overtreding van artikel 2.10 van de Besluit houders van dieren. De dierhouder is hier primair verantwoordelijk voor.

U moet voor 31 juli 2018 ervoor zorgen dat het register, inclusief de administratie diergeneesmiddelen, zoals bedoeld in artikel 2.10 artikel en artikel 1.25 Besluit houders van dieren, volledig en op een juiste wijze wordt bijgehouden. Dit register en de administratie diergeneesmiddelen dient u op eerste verzoek aan een inspecteur van de NVWA te tonen.

Bevindingen maandag 28 januari 2019:
Tijdens controle werd ons het logboek/Diergeneesmiddelenregistratie getoond.
Wij zagen dat er behandelingen vermeld stonden in de diergeneesmiddelen administratie. Wij zagen dat de laatste vermelde behandeling op 22 januari 2019 had plaatsgevonden.
Voor zover wij kunnen beoordelen is de diergeneesmiddelen administratie bijgehouden.

Deze maatregel was tijdens controle akkoord.

2. Bezetting ligboxenstal

Zorg dat in alle afdelingen op uw bedrijf het aantal dieren in overeenstemming is met het aantal beschikbare en geschikte ligplaatsen. De bezetting in uw ligboxenstal mag maximaal 100% zijn. Dit houdt in dat u op basis van de bevindingen van 8 juli 2018 in uw ligboxstal maximaal 35 runderen mag huisvesten.

Toelichting:
Sinds 27 januari 2016 zijn op uw bedrijf een groot aantal controles uitgevoerd in het kader van dierenwelzijn. Keer op keer is door inspecteurs vastgesteld dat u aan uw runderen onvoldoende ruimte geeft die passen bij hun fysiologische en ethologische behoeften. Onder de fysiologische en ethologische behoeften wordt onder meer verstaan het gedrag dat een rund kan gaan liggen, op een ligplaats die ook geschikt is om te gaan liggen, op het moment dat het dier daar behoefte aan heeft. Op uw bedrijf wordt deze tekortkoming veroorzaakt door de beperking in het aantal geschikte ligplaatsen ten opzichte van het aantal runderen dat u houdt. Hierdoor kunnen uw runderen niet aan deze behoefte voldoen. Dit zijn overtredingen van artikel 1.6 lid 2 van het Besluit houders van dieren.

Een gebrek aan ligplaatsen leidt tot welzijnsaantasting voor (een deel van) de runderen. Dit kunnen zowel waarneembare als niet direct waarneembare welzijnsaantastingen zijn. Overbezetting leidt verder tot verminderde gedragssynchronisatie, minder liggen, meer staan en meer agonistisch[1] gedrag.

Ook de gezondheid (een onderdeel van welzijn) van de runderen wordt aangetast als gevolg van de overbezetting. De infectiedruk door de overbezetting is hoger en door chronische stress hebben de runderen een verminderde afweer. Dit leidt tot een hogere kans op ziektes en klauwproblemen. Minder liggen door overbezetting resulteert namelijk in meer staan en meer staan leidt tot meer kreupelheden. Een probleem dat zeker op uw bedrijf al langere tijd speelt en waarop ik reeds meerdere malen heb moeten handhaven.

Uit zowel uw historie alsmede de laatste controle van 8 juli 2018 kan ik opmaken dat u, als verantwoordelijke veehouder, keer op keer heeft nagelaten de nodige zorg aan uw runderen te geven. U heeft keer op keer nagelaten zorg te dragen dat de ligplaatsen en de huisvesting van uw runderen schoon, droog en comfortabel zijn en blijven. Ook na die gevallen dat ik bestuursrechtelijk heb ingegrepen en de situatie op uw bedrijf heb

laten herstellen. Ook geeft u niet de nodige zorg aan uw runderen in de vorm van het niet tijdig behandelen en, indien nodig, het tijdig laten bekappen van de klauwen.

Tijdens de controle van 9 juli 2018 hebben de inspecteurs door telling vastgesteld dat in de ligboxenstal 37 ligboxen aanwezig waren en er 48 melkkoeien werden gehouden. Bij 2 van deze 37 ligboxen is vastgesteld dat deze ligboxen dermate smal waren dat deze niet als geschikte ligplek door de melkkoeien gebruikt konden worden. Hierdoor hadden tenminste 13 melkkoeien niet de beschikking over een ligbox. De inspecteurs hebben tevens vastgesteld dat meerdere runderen waren behandeld met CTC spray en dat enkele runderen kreupel waren. Ik stel vast dat de klauwproblemen op uw bedrijf nog steeds niet zijn opgelost.

De inspecteurs stelden tevens vast dat in de ligboxenstal een doodlopend stuk met nauwe doorgangen aanwezig was, waardoor met name de kreupele runderen en rang lagere runderen in hun bewegingsvrijheid worden beperkt. Hierdoor wordt aan de runderen onvoldoende ruimte gelaten voor hun fysiologische en ethologische behoeften. De inspecteurs zagen dat enkele runderen bevuild waren met mest op de buiken en flanken als gevolg van het liggen op de roostervloeren. Dit zijn overtredingen van artikel 2.2 lid 8 Wet dieren en artikel 1.6 lid 2 van het Besluit houders van dieren.

Op grond van deze bepaling moet u als veehouder ervoor zorg dragen dat uw dieren voldoende ruimte gelaten voor hun voor zijn fysiologische en ethologische behoeften.

In 2018 is het volledige bedrag van 10.000 euro verbeurd. Daarna is deze maatregel vervangen door maatregel 1 in het besluit LOB 201805323.

<u>Overige bevindingen 28 januari 2019:</u>
Voor het overige waren er op het bedrijf geen noemenswaardige afwijkingen.
Alle runderen waren in een redelijke tot goede conditie en hadden tijdens de controle de beschikking over voer en water. Alle runderen hadden de beschikking over een voldoende schone en droge ligplaats. Tijdens controle moesten nog enkele ligboxen bij het jongvee worden schoongemaakt waar ze nog niet aan toe waren gekomen en wat gezien het tijdstip van controle ook mogelijk is.

Wij hebben dit rapport naar waarheid opgemaakt, gedagtekend en ondertekend op 01 februari 2019.

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Divisie:	Inspectie
Afdeling:	NVWA HH IH Afd Dier
Team:	NVWA HH IH Tm [redacted] Dierenwelzijn Landbouw
Teamleider:	[redacted]
Inspecteur(s):	

Dit rapport van bevindingen is bestemd voor de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, Team Bestuurlijke Maatregelen.

Onderzoeksnummer NVWA:	149536
Rapportnummer:	114631

1) Overtredend bedrijf/onderneming:

[redacted]

2) Overtreder 1:

[redacted]

3) Overtreder 2:

[redacted]

Inspectie
Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.

Datum
10-12-2019

Onze referentie
149536/114631/[redacted]

Nederland

Omschrijvingen van de feiten:	Onthouden nodige zorg aan runderen
Gepleegd binnen de gemeente:	
Pleegdatum/periode:	11 februari 2019
Aantal bijlagen:	1

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Onze referentie: 149536/114631/[redacted]

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

Ondergetekenden, [redacted] en [redacted] inspecteurs met respectievelijk toezichthoudernummer [redacted] en [redacted] beiden werkzaam als toezichthouder bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, als bedoeld in artikel 5:11 van de Algemene wet bestuursrecht, aangewezen voor het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wettelijke voorschriften waarvan het toezicht op de naleving is opgedragen aan de NVWA, verklaren het volgende:

Aanleiding:

Dit rapport van bevindingen is opgesteld naar aanleiding van de bevindingen tijdens een inspectie (4669266) in het kader van Welzijn Aandachtsbedrijven.
Dit bedrijf was door de afdeling Regie & Expertise geselecteerd voor een inspectie en daarvoor aan mij, toezichthouder [redacted] toegewezen.

Locatie:

Ik, toezichthouder [redacted] heb op een luchtfoto de stallen waar op dit bedrijf dieren in werden gehouden, globaal ingetekend en van letteraanduiding voorzien. Deze letteraanduiding zal verder in dit rapport gebruikt worden om de diverse stallen te omschrijven.

Conform het Hygiëneprotocol van de NVWA hebben wij, toezichthouders, bij het van dit bedrijf ontsmette laarzen en een wegwerpoverall aangetrokken.

Inspectie
Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.

Datum
10-12-2019

Onze referentie
149536/114631/[redacted]

Bevindingen:
Voorafgaande aan de inspectie stelde ik, toezichthouder [redacted] door middel van raadpleging van het I&R-systeem op 10-02-2019 vast dat [redacted] met het relatienummer [redacted] en het UBN [redacted] was geregistreerd voor het houden van runderen. Ik heb ten behoeve van de inspectie een stallijst uitgedraaid waarop ik zag dat op dit UBN in totaal 150 runderen waren geregistreerd.

Maandag 11 februari 2019, omstreeks 11.00 uur, bevonden wij ons op het erf van het bedrijf aan [redacted], hierna in dit rapport aangeduid als het bedrijf.
Op het erf spraken wij met de ons bekende [redacted]
Wij hebben ons mondeling en door het tonen van ons legitimatiebewijs aan hen kenbaar gemaakt als toezichthouders en hebben hen medegedeeld dat wij het bedrijf bezochten voor een inspectie op het welzijn van de dieren. [redacted] gaven ons toestemming hiertoe het bedrijf te betreden en gaven aan met ons mee te lopen.

Wij zagen op het erf van dit bedrijf een stal waarin runderen werden gehouden. Wij zagen dat deze stal in het midden over de hele lengte een brede voergang had. Wij zagen dat links van de voergang runderen waren gehuisvest in een ligboxenstal (A). Wij zagen ook dat rechts van de voergang, in het voorste gedeelte van de stal ook runderen waren gehuisvest in een ligboxenstal (B). Wij zagen dat aan de rechterkant van de voergang achter de ligboxenstal ook jongvee/kalveren waren gehuisvest in enkele strohokken en ligboxstallen.(C.)

C.
Wij zagen dat in deze afdeling in 2 strohokken en in 2 hokken met roostervloer en ligboxen, kalveren en jongvee werd gehuisvest.
Wij zagen en telden dat in één van de strohokken 5 kalveren werden gehuisvest.
Wij hebben van deze kalveren de werknummers van de merken afgelezen. Aan de op de stallijst vermelde gegevens zagen wij dat deze kalveren leeftijden hadden van ruim één maand tot ruim 3 maanden.
Wij zagen dat voor het hok een zwarte kunststof kuip staan die leeg was. Wij zagen dat er in dit hok geen andere voorziening om te drinken was.

Wij zagen dat deze runderen geen toegang hadden tot een toereikende hoeveelheid water van passende kwaliteit of op een andere wijze aan hun behoefte aan water konden voldoen.

- Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.7, onder f, van het Besluit houders van dieren, juncto artikel 1.3 en artikel 2.2, tiende lid, van de Wet dieren.

Wij zagen en telden dat in het tweede strohok 10 runderen, jongvee, was gehuisvest. Wij zagen dat het voer voor de runderen in beide strohokken hokken werd verstrekt voor de hokken. Wij zagen dat de runderen bij dit voer konden door hun kop door het voerhek te steken. Wij zagen dat er overdwars een stalen pijp langs dit voerhek was gemaakt. Wij zagen dat om te kunnen vreten de runderen met de bovenkant van hun nek tegen deze laag geplaatste stang aan moesten duwen. Wij zagen dat de runderen hierdoor kaal geschuurde plekken in hun nek hadden.
Ook zagen wij in het voorste strohok enkele aan een hek gelaste stukken pijp die het hok in staken.

Wij zagen dat behuizingen waarin runderen verbleven op zodanige wijze waren ontworpen, gebouwd en onderhouden dat bij de dieren letsel of pijn werd veroorzaakt en dat het scherpe randen of uitsteeksels bevatte waaraan de runderen zich konden verwonden.

- Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.8, tweede lid, van het Besluit houders van dieren, juncto artikel 1.3 en artikel 2.2, tiende lid, van de Wet dieren.

Wij zagen dat de wijze van toediening van het voer deze runderen onnodig lijden of letsel toe bracht.

- Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.4, zevende lid, van het Besluit houders van dieren, juncto artikel 1.3 en artikel 2.2, tiende lid, van de Wet dieren.

Wij zagen en telden dat in de beide hokken met roostervloer en ligboxen 7 runderen (jongvee) waren gehuisvest. Wij zagen dat de ligboxen in deze beide hokken te klein waren voor de runderen die hier gehuisvest waren. Wij zagen dat deze runderen bij het liggen in deze boxen met hun achterlijf over de opstaande rand van het ligbed hingen waardoor ze niet over een comfortabele ligplaats konden beschikken. Het is ons ook bekend dat de runderen door deze te korte ligboxen meer moeite hebben met het gaan staan en liggen omdat ze hierbij de natuurlijke beweging niet kunnen maken.

Wij zagen dat deze runderen niet voldoende ruimte werd gelaten voor hun fysiologische en ethologische behoeften.

- Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.6, tweede lid, van het Besluit houders van dieren, juncto artikel 1.3 en artikel 2.2, tiende lid, van de Wet dieren.

Wij zagen dat runderen niet een toereikende behuizing hadden.

- Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.7, onder d, van het Besluit houders van dieren, juncto artikel 1.3 en artikel 2.2, tiende lid, van de Wet dieren.

<u>A + D.</u>
Wij zagen dat in deze beiden ruimten de melkkoeien werden gehuisvest.
[redacted] gaf aan dat dagelijks na de werkzaamheden zoals voeren deze ruimten met elkaar verbonden werden door afzettingen op de voergang. Hierdoor kunnen de runderen uit deze beide stallen over en weer lopen. De aanwezige afzettingen en sporen in de voergang bevestigde dit.
Wij zagen en telden dat in stal D, 23 runderen werden gehuisvest. Wij zagen dat er in deze stal één drinkbak was. Wij zagen dat deze drinkbak erg vervuild was. Ik, toezichthouder [redacted] zag en voelde dat er een meer dan 5 cm dikke laag organisch materiaal op de bodem lag. Het is mij, toezichthouder [redacted] bekend dat door afbraak van dit organische materiaal van voerresten en mest, o.a. stikstofverbindingen als nitriet, sulfide en H2S in het water komen. Hierdoor wordt het water minder gezond en ook minder smakelijk voor de runderen. (Welfare Quaid 2009 van het Welfare Quality Consortium Lelystad.)
Wij zagen en telden dat in stal A. ongeveer 58 runderen gehuisvest waren. Wij zagen dat in deze stal alleen tegen het uiteinde van de stal aan de voorkant een functionerende waterbak beschikbaar was voor de runderen. Wij zagen dat door

de plaatsing van deze waterbak tegen de wand aan het uiteinde va het looppad de bereikbaarheid van deze enige waterbak ook niet ideaal is. Het is ons bekend dat runderen kuddedieren zijn met een onderlinge rangorde in de groep. Vooral de lager in rang zijnde runderen kunnen door te weinig drinkpunten en moeilijke bereikbaarheid onvoldoende drinken. Wij zagen dat een tweede waterbak halverwege deze stal defect en al langdurig buiten gebruik was. Wij zagen dat er geen andere drinkbakken in deze stal aanwezig waren.
Het is ons bekend dat de GD (Gezondheidsdienst voor Dieren) op hun website 1 waterbak per 20 dieren adviseert en het eerder geciteerde Welfare Quality 2009 hierbij aangeeft dat er hiernaast ook 6 cm drinkbak per koe beschikbaar moet zijn.
Wij zagen dat ook deze drinkbak erg vervuild was. Ik, toezichthouder [redacted] zag en voelde dat er een meer dan 5 cm dikke laag organisch materiaal op de bodem lag.

Wij zagen dat deze runderen geen toegang hadden tot een toereikende hoeveelheid water van passende kwaliteit of op een andere wijze aan hun behoefte aan water konden voldoen.

- Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.7, onder f, van het Besluit houders van dieren, juncto artikel 1.3 en artikel 2.2, tiende lid, van de Wet dieren.

Wij zagen dat in stal A een gedeelte van de ligboxen niet toegankelijk waren gemaakt doordat hier een hek voor geplaatst was. [redacted] gaf aan dat dit was omdat aan de voorkant van deze ligboxen de afzetting naar de voergang beschadigd was en dat dit eerst gerepareerd moest worden net als een naast deze boxen gelegen doorsteek naar de voerplekken. Wij zagen en telden dat er in deze stallen A en B ongeveer 10% minder beschikbare ligboxen waren dan dat er runderen gehuisvest waren. Hierdoor kunnen niet alle runderen vrij over een geschikte, droge en comfortabele ligplaats beschikken.

Wij zagen dat runderen niet een toereikende behuizing hadden.

- Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.7, onder d, van het Besluit houders van dieren, juncto artikel 1.3 en artikel 2.2, tiende lid, van de Wet dieren.

Wij zagen dat er in stal A op meerdere plaatsen buizen en bevestigingen van de boxafscheidingen loszaten waardoor deze buizen de stal in staken en de runderen zich hier aan konden verwonden. Ook zagen wij bij de defecte waterbak een uitsteeksel waar de runderen zich aan konden verwonden.

Wij zagen dat behuizingen waarin runderen verbleven op zodanige wijze waren ontworpen, gebouwd en onderhouden dat bij de dieren letsel of pijn werd veroorzaakt en dat het scherpe randen of uitsteeksels bevatte waaraan de runderen zich konden verwonden.

- Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.8, tweede lid, van het Besluit houders van dieren, juncto artikel 1.3 en artikel 2.2, tiende lid, van de Wet dieren.

Bijlage 1 Door mij, toezichthouder [redacted] zijn tijdens de inspectie foto's gemaakt. Van deze foto's zijn er 6, onbewerkt als bijlage 1 bij dit rapport gevoegd.

Inspectie
Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.

Datum
10-12-2019

Onze referentie
149536/114631/[redacted]

Wet dieren.
Uit het vorenstaande bleek ons dat het welzijn van de runderen op dit bedrijf in het geding was, doordat niet werd voldaan aan de vijf vrijheden van Brambell zoals bedoeld in artikel 1.3 van de Wet Dieren.
Ingevolge dit artikel moeten dieren gevrijwaard zijn van:

1. dorst, honger en onjuiste voeding;
2. fysiek en fysiologisch ongerief;
3. pijn, verwonding en ziektes;
4. angst en chronische stress;
5. beperking van hun natuurlijk gedrag;
6. voor zover zulks redelijkerwijs kan worden verlangd.

Gezien de bevindingen zijn de runderen, rekening houdend met punt 6, op dit bedrijf niet gevrijwaard van de onder nr. 1, 2, 3, 4 en 5 genoemde voorwaarden. Aan ons zijn geen argumenten aangevoerd en is niet gebleken waarom het niet redelijk zou zijn dit op dit bedrijf wel te verlangen.

Tevens blijkt uit vorenstaande dat niet werd voldaan aan;
Artikel 2.1 lid 1 van de Wet Dieren; *Het is verboden om zonder redelijk doel of met overschrijding van hetgeen ter bereiking van zodanig doel toelaatbaar is, bij een dier pijn of letsel te veroorzaken dan wel de gezondheid of het welzijn van het dier te benadelen.*
en
Artikel 2.2 lid 8 van de Wet Dieren; *Het is houders van dieren verboden aan deze dieren de nodige verzorging te onthouden.*

Te nemen maatregelen:

1. Zorg er voor dat al uw runderen over een passende huisvesting en een schone, droge en comfortabele ligplaats kunnen beschikken.
2. Zorg er voor dat al uw runderen voldoende ruimte wordt gelaten voor hun fysiologische en ethologische behoeften.
3. Zorg er voor dat al uw runderen toegang hebben tot een toereikende hoeveelheid water van passende kwaliteit.
4. Zorg er voor dat de huisvesting van uw runderen vrij is van scherpe randen en uitsteeksels en dat bij uw runderen geen letsel of pijn kan worden veroorzaakt door de stalinrichting.

1ste opmerkingen overtreder:
Na jullie vorige controle hebben wij een aantal zaken in de bedrijfsvoering aangepakt, zoals u kunt zien zijn er nu nauwelijks kreupele runderen. Die runderen die kreupel lopen worden meteen behandeld. Wij hebben een nieuwe waterbak voor in de stal liggen, ik zal hem u tonen. Het is er nog niet van gekomen om deze te installeren. Voor wat betreft de overbezetting, moeten er enkele runderen worden afgevoerd deze week en als we het afgezette stalgedeelte repareren komen er ook ligboxen bij. Het jongvee in te kleine ligboxen moet doorgeschoven worden, dit zullen we deze week gaan doen. Die stang in het voerhek halen we er meteen uit. Deze hebben wij gemonteerd om te voorkomen dat de kalveren als ze nog klein zijn door dit voerhek ontsnappen.

Opmerkingen toezichthouders:
Zoals de houders zelf al aangeven zijn er in de bedrijfsvoering na ons vorige bezoek de nodige aanpassingen gedaan. Voor de omissies die we nu aantreffen geven ze merendeels aan dat het hun bekend is maar nog niet aan de benodigde werkzaamheden toegekomen te zijn. (Waterbak is aangeschaft maar nog niet geïnstalleerd, jongvee moet nog worden doorgeschoven, stal moet nog

gerepareerd) Naast een melkveehouderij is er op dit bedrijf ook pluimvee, akkerbouw en tuinderij. Hierbij is er kennelijk onvoldoende arbeidsinzet beschikbaar om alle werkzaamheden op tijd uit te voeren en/of is de prioritering voor het welzijn van de runderen niet juist

Inspectie
Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.

Datum
10-12-2019

Onze referentie
149536/114631/[redacted]

Historie:
D.d. 16-10-2017 werden tijdens een inspectie op dit bedrijf diverse omissies op welzijnsgebied vastgesteld . Hiervan is onder nr. 105209 een RVB opgemaakt en aan TBM ingezonden. Tijdens de herinspectie d.d. 30-10-2017 was voldaan aan de door TBM in een Last Onder Bestuursdwang opgelegde maatregelen.

Wij hebben dit rapport naar waarheid opgemaakt, gedagtekend en ondertekend op 18 februari 2019 te

[redacted] [redacted]

[redacted] [redacted]

Bijlagen: 1.

Bijlage 1. Fotobijlage.

Bijlage.1.114631.pdf

Stal C. Lege drinkbak bij hok met 5 kalveren.

Stal C. Buis zodanig in voerhek bevestigd dat er schuur en druk verwondingen in de nekken ontstaan bij het vreten.

Stal C. Te kleine ligboxen.

Stal D. Vervuilde drinkbak.

Stal A. Kapotte drinkbak en scherpe delen.

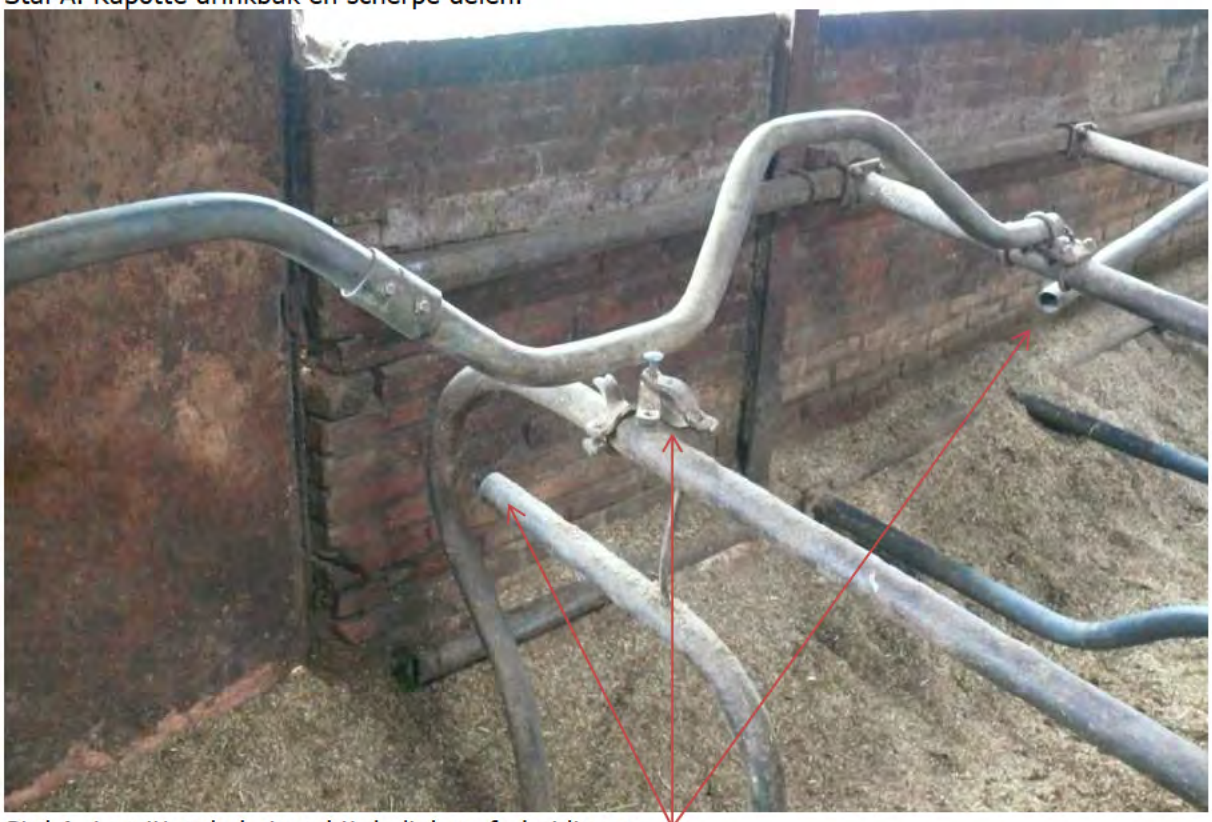

Stal A. Loszittende buizen bij de ligboxafscheidingen.

Divisie:	Inspectie
Afdeling:	NVWA HH IH Afd Dier
Team:	NVWA HH IH Tm [redacted] Dierenwelzijn Landbouw
Teamleider:	[redacted]
Inspecteur(s):	

Dit rapport van bevindingen is bestemd voor de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, Team Bestuurlijke Maatregelen.

Onderzoeksnummer NVWA:	151075
Rapportnummer:	115888

1) Overtredend bedrijf/onderneming:

[redacted]

2) Overtreder:

[redacted]

3) Overtreder:

[redacted]

Datum vaststellen overtreding	: 15 april 2019
Tijdstip vaststellen overtreding	: 11.00 uur
Plaats vaststellen overtreding	:
Datum opmerking overtreder	: 15 april 2019
Datum dagtekening rapport	: 17 april 2019

Aantal bijlagen bij rapport	: 3
Soorten bijlagen	: ☐ Bewijs van ontvangst rechthebbende/overtreder
	: ☒ Foto's
	: ☒ Veterinaire verklaring
	: ☐ Taxatierapport
	: ☐ Bevindingenbrief, nummer
	: ☒ Anders, namelijk plattegrond bedrijf

Onze referentie: 151075/115888/[redacted]

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

Ondergetekende, [redacted] inspecteur met toezichthoudernummer [redacted] toezichthouder van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, als bedoeld in artikel 5:11 van de Algemene wet bestuursrecht, aangewezen voor het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wettelijke voorschriften waarvan het toezicht op de naleving is opgedragen aan de NVWA, bericht u het volgende:

Aanleiding:
Dit rapport van bevindingen is opgesteld naar aanleiding van een inspectie (4800520) in het kader van Welzijn algemeen - hercontrole.
Naar aanleiding van inspecties op 19 december 2018 en 4 februari 2019 was er een last onder dwangsom met vier maatregelen opgelegd aan het bedrijf door het team bestuurlijke maatregelen van de NVWA (TBM).
Verder staat het bedrijf geregistreerd als een zogeheten 'risicobedrijf' van de NVWA, en wordt het om die reden regelmatig gecontroleerd.

Tijdens deze inspectie werd ik vergezeld door toezichthoudend dierenarts [redacted] toezichthoudernummer [redacted] eveneens werkzaam bij de NVWA.

Locatie:
[redacted]

Bevindingen:
Op maandag 15 april 2019 omstreeks 10.45 uur bevond ik, toezichthouder [redacted] mij op bovenstaande locatie.

Percelen
Ik, toezichthouder [redacted] zag zeven schapen in een perceel aan de [redacted]. Ik zag geen afwijkingen betreffende het welzijn van deze schapen.

Hierop hebben wij deze locatie verlaten, en hebben wij de inspectie voortgezet op de 'thuislocatie' van de [redacted]

Locatie:
[redacted]

Bevindingen:
Bijlage 1: Als bijlage 1 heb ik, toezichthouder [redacted] een plattegrond van de locatie bijgevoegd.

Bijlage 2: Tijdens de controle hebben wij, toezichthouders [redacted] en [redacted] foto's gemaakt. Een aantal van deze foto's is als bijlage 2 bij dit rapport gevoegd.

Op maandag 15 april 2019 omstreeks 11.00 uur bevond ik, toezichthouder [redacted] mij op bovenstaande locatie. Ik trof hier de mij bekende [redacted] Ik heb mij aan hem gelegitimeerd als toezichthouder van de NVWA, en

hem het doel van onze komst medegedeeld. Vervolgens zijn wij gestart met onze inspectie.
Later tijdens deze inspectie heeft [redacted] zich bij ons gevoegd. Ik heb mij ook aan hem gelegitimeerd als toezichthouder van de NVWA.

Voordat wij het bedrijf betraden, hebben wij ontsmette laarzen en een wegwerpoverall aangedaan die afkomstig zijn van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit.

[redacted]

Hokjes naast ligboxenstal
Ik, toezichthouder [redacted] zag meerdere kalveren, twee pinken, en een aantal varkens gehouden in de hokken naast de ligboxenstal (stal 1).

Hok 1
Ik zag 2 pinken (werknummers [redacted] en [redacted] gehouden in het eerste hok (gezien vanaf de oprit aan [redacted]). Ik zag dat het stro op de bodem van dit hok geheel vermengd was met natte mest. Ik zag dat de runderen met de poten wegzakten in het vervuilde strooisel, en dat op deze plekken vocht uit het strooisel omhoog kwam. Ik zag dat de runderen aan de poten en buik vervuild waren met resten natte en opgedroogde mest. Hierdoor wist ik dat deze runderen gedurende langere tijd niet over een schone en droge ligplaats hadden kunnen beschikken, en geen voldoende hygiënische huisvesting hadden.

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.7, onder d, van het Besluit houders van dieren.

Tevens bleek mij dat hierdoor niet was voldaan aan maatregel 2 uit de Last onder Dwangsom met referentie BBB/AVM/AVM/U-19/03110.

Hok 2
Ik zag 8 kalveren (werknummers [redacted] t/m [redacted] gehouden in het tweede hok. Ik zag dat de bovenste laag stro op de bodem van dit hok schoon leek, maar dat de laag hieronder nat was, en vervuild met mest. Ik zag dat de kalveren met de poten wegzakten in het strooisel, en dat op deze plekken vocht uit het strooisel omhoog kwam. Ik zag dat de kalveren aan de buik, poten en achterhand vervuild waren met resten natte en opgedroogde mest. Hierdoor wist ik dat deze runderen gedurende langere tijd niet over een schone en droge ligplaats hadden kunnen beschikken, en geen voldoende hygiënische huisvesting hadden.

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.36, eerste lid, en met het bepaalde in artikel 1.7, onder d van het Besluit houders van dieren.

Tevens bleek mij dat hierdoor niet was voldaan aan maatregel 2 uit de Last onder Dwangsom met referentie BBB/AVM/AVM/U-19/03110.

Ik zag later tijdens de inspectie dat beide hokken (hok 1 en hok 2) zijn bijgestrooid met schoon strooisel, zodat de runderen in deze hokken op dat moment weer de beschikking hadden over een schone en droge ligplaats.

Hok 3
Ik zag 9 (nuchtere) kalveren gehouden in het derde hok. Ik zag geen afwijkingen betreffende het welzijn van deze kalveren.

Hok 4
Ik zag 1 varken gehouden in het vierde hok. Ik zag dat dit varken de linkerachterpoot ontlastte. Ik hoorde toezichthoudend dierenarts [redacted] zeggen dat dit dier pijn had aan de achterpoot, en naar een strohok verplaatst moest worden. Ik zag dat [redacted] dit varken naar een verderop gelegen strohok (hok 6) verplaatste.

Hok 5
Ik zag 3 nuchtere kalveren gehouden in hok 5. Ik zag geen afwijkingen betreffende het welzijn van deze kalveren. [redacted]

Hok 6
Ik zag dat dit hok aanvankelijk leeg was, maar dat later het varken uit hok 4 naar dit hok verplaatst is.

Hok 7
Ik zag 4 varkens gehouden in het vierde hok. Ik zag dat één van de varkens de linkervoorpoot ontlastte, en dat twee andere varkens voorzichtig liepen. Ik hoorde toezichthoudend dierenarts [redacted] zeggen dat deze varkens pijnlijke poten hadden, en dat dit mogelijk werd veroorzaakt doordat de rubbermat in het hok glad was vanwege de mest en urine op deze mat. Op ons verzoek heeft [redacted] met een trekker de mest en urine van deze mat verwijderd, en de mat ingestrooid met een laagje zaagsel.
Verder zag ik dat het aanwezige afleidingsmateriaal (blokken hout) in dit hok vervuild was met mest, en niet meer geschikt was als afleidingsmateriaal voor deze varkens.

Loods (stal 2)
Ik, toezichthouder [redacted] zag voornamelijk jongvee gehouden in zeven hokken met enkel betonnen roostervloer in de loods.
Ik zag 14 pinken in hok 2.7, 3 pinken in hok 2.6, 2 runderen in hok 2.5, 11 pinken in hok 2.4, 3 pinken in hok 2.3, 10 pinken in hok 2.2 en 2 runderen in hok 2.1.

Ik zag dat een aantal van de pinken in hok 2.7 en hok 2.6 in een matige conditie was, en dat de voergoot tussen deze twee hokken tijdens de inspectie leeg was.

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.7, onder e, van het Besluit houders van dieren.

Tevens bleek mij dat hierdoor niet was voldaan aan maatregel 1 uit de Last onder Dwangsom met referentie BBB/AVM/AVM/U-19/03110.

Ik hoorde toezichthoudend dierenarts [redacted] zeggen dat de runderen in hok 2.7 en hok 2.6 vermoedelijk last hadden van een huidparasiet, en dat ze hierdoor jeuk hadden. Ze gaf aan dat [redacted] dit met hun dierenarts moeten bespreken.

Ik zag dat het rund met werknummer [redacted] gehouden in hok 2.1 de linkervoorpoot niet belastte. Ik hoorde toezichthoudend dierenarts [redacted] zeggen dat dit rund behandeld moest worden met een pijnstiller, en niet langer op de roosters gehouden kon worden.
Ik zag later tijdens de inspectie dat dit rund door de houders behandeld is met een pijnstiller, en samen met het andere rund in hok 2.1 verplaatst is naar een weiland.

Weilanden naast stallen
Ik, toezichthouder [redacted] zag meerdere runderen gehouden in een aantal percelen naast de stallen.

Weiland 1
Ik, toezichthouder [redacted] zag in totaal 8 runderen gehouden in een aantal naast elkaar gelegen percelen aan de linkerkant van het [redacted] (weiland 1). Ik zag dat de afrastering tussen deze percelen en de kuilplaat gerepareerd was.

[redacted]

Weiland 2
Ik, toezichthouder [redacted] zag twee runderen gehouden in het perceel aan de rechterkant van het [redacted] (weiland 2). Ik zag geen afwijkingen betreffende het welzijn van deze runderen.

Geitenhok
Ik, toezichthouder [redacted] zag 5 volwassen geiten (waaronder één bok) en 3 geitenlammeren gehouden in een hokje onder een afdak achter op het erf. Ik zag dat de geit met werknummer [redacted] mager was, en zeer lange klauwen had. Ik zag dat ook bij een aantal andere geiten de klauwen aan de lange kant waren.

Hieruit bleek mij dat aan meerdere geiten de nodige verzorging was onthouden, en dat er gehandeld was in strijd met artikel 2.2 lid 8 van de Wet dieren.

Loods schapen (stal 3)
Ik, toezichthouder [redacted] zag verschillende schapen en geiten gehouden in meerdere hokken in de loods. Daarnaast zag ik een paar schapen met jonge lammeren afgezonderd in aparte hokjes. Ik zag geen afwijkingen betreffende het welzijn van deze schapen en geiten.

Ligboxenstal (stal 1)
Ik, toezichthouder [redacted] zag meerdere runderen gehouden in groepshokken met ligboxen in de ligboxenstal.

Jongvee linkerzijde ligboxenstal
v (gezien vanaf de ingang aan de noordoostkant van de stal). Ik zag ca. 18 pinken gehouden in een hok met 13 geschikte ligboxen (ik zag dat twee ligboxen niet beschikbaar waren doordat in deze ligboxen een waterbak was geïnstalleerd), en ca. 9 pinken gehouden in een hok met 7 ligboxen. Ik zag dat deze runderen niet allemaal de beschikking hadden over een schone, droge en comfortabele ligplaats doordat er niet genoeg ligboxen aanwezig waren voor het aantal runderen in deze hokken.

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.7, onder d, van het Besluit houders van dieren.

Tevens bleek mij dat hierdoor niet was voldaan aan maatregel 2 uit de Last onder Dwangsom met referentie BBB/AVM/AVM/U-19/03110.

Verder zag ik dat deze runderen gedurende de inspectie geen beschikking hadden over geschikt voer. Ik zag slechts een hoop oude voerresten (voornamelijk maïs) aan het uiteinde van de voergang. Ik zag en rook dat dit voer niet meer geschikt was om als voedsel voor runderen te dienen. Verder zag ik slechts een aantal likstenen (mineralen). Ik zag meerdere magere runderen in de verschillende hokken, en meerdere runderen met een slechte pensvulling.

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.7, onder e, van het Besluit houders van dieren.

Tevens bleek mij dat hierdoor niet was voldaan aan maatregel 1 uit de Last onder Dwangsom met referentie BBB/AVM/AVM/U-19/03110.

Melkvee rechterzijde ligboxenstal
Ik, toezichthouder [redacted] zag ca. 45 (voormalige) melkkoeien en één stier gehouden aan de rechterzijde van de ligboxenstal (gezien vanaf de ingang aan de noordoostkant van de stal). Ik zag dat de conditie van de runderen in dit koppel erg wisselend was, van ruim voldoende tot zeer mager. Ik zag dat de voergoot gedurende de inspectie slechts oude voerresten, vermengd met grond en verrot kuilgras, bevatte. Ik zag dat dit voer niet meer geschikt was om als voedsel voor runderen te dienen. [redacted]

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.7, onder e, van het Besluit houders van dieren.

Tevens bleek mij dat hierdoor niet was voldaan aan maatregel 1 uit de Last onder Dwangsom met referentie BBB/AVM/AVM/U-19/03110.

Strohok voergang
Ik, toezichthouder [redacted] zag dat er tijdens deze inspectie geen runderen gehouden werden in het strohok op de voergang. Ik zag dat dit hok nog wel geheel vervuild was met mest.

Kuilen
Ik, toezichthouder [redacted] zag één openliggende graskuil op een kuilplaat achter de stallen. Ik zag dat het snijvlak van deze kuil zeer ongelijk was, en dat het leek alsof er een laag plastic tussen de bovenste en onderste helft van de kuil was ingekuild. Ik zag meerdere stukken los en kapot plastic op het snijvlak van de kuil. Ik zag dat de bovenste laag van de kuil nat en beschimmeld was. Ik zag dat het losse gras op het snijvlak ook vervuild was met nat en verschimmeld gras en grond.

Ik zag naast deze kuil een openliggende maïskuil in een sleufsilo achter de stallen. Ik zag dat deze kuil over een groot oppervlak geopend was, en dat verschillende delen van de openliggende kuil (donker) verkleurd en soms ook beschimmeld waren. Hierdoor wist ik dat de voersnelheid van deze kuil waarschijnlijk onvoldoende was om de maïs voldoende vers te houden. Ik zag verder dat de bovenste laag van deze kuil nat en beschimmeld was. Toen ik het zeil optilde, zag ik een aantal zwammen uit de bovenlaag van de maïs groeien.

Bijlage 3: Van haar bevindingen heeft toezichthoudend dierenarts [redacted] een veterinaire verklaring opgemaakt. Deze verklaring is als bijlage 3 bij dit rapport gevoegd.

Deze bevindingen worden [redacted] aangerekend.

[redacted]

De identiteit is geverifieerd bij de basisregistratie personen.

Te nemen maatregelen:

- Draag er zorg voor, dat alle runderen de beschikking hebben over voldoende geschikt voer;
- Laat door uw dierenarts (eventueel in samenwerking met een voeradviseur) een plan van aanpak opstellen om de conditie van de magere runderen te verbeteren, en voer dit vervolgens uit;
- Draag zorg voor een goede voederhygiëne en voerkwaliteit;
- Draag er zorg voor, dat alle runderen kunnen beschikken over voldoende schone en droge ligplaatsen en een voldoende hygiënische huisvesting;
- Draag zorg voor een schone, hygiënische en niet gladde ondergrond in de verblijven van de varkens en strooi dit dagelijks in met zaagsel.
- Zorg dat het afleidingsmateriaal schoon en als dusdanig geschikt blijft voor de varkens.
- Bekap de klauwen van de geiten, en voer de magere geit extra bij.

1ste opmerkingen overtreder:

Jullie willen ons kapot maken. Het gaat alleen maar om geld.
De stier is afgevoerd naar het slachthuis. Hij was vet, en woog bijna 500 kilo aan de haak.
We hadden afgelopen zaterdag runderen naar buiten willen doen, en vervolgens dieren doorschuiven (vanuit de hokjes). Maar vanwege het slechte weer hebben we dit nog niet gedaan.
De varkens mesten op de verkeerde plek, en het lukt niet om ze dit nog goed aan te leren.
We voeren de dieren één keer per dag, na de middag.
Twee weken geleden is er een veearts bij de dieren met los haar geweest. Op zijn advies voeren we nu mineralenblokken bij.
[redacted] is bezig om de afrastering na te lopen, maar hij is nog niet overal geweest.
De geiten zijn van [redacted] van ons. We zullen deze week de klauwen bijsnijden.

1ste opmerkingen toezichthouder(s):

In juni 2018 heeft de bedrijfsadviseur naar aanleiding van een voornemen tot een bestuurlijke maatregel op verzoek van de [redacted] een plan van aanpak opgesteld. In dit plan werd onder andere beschreven dat er overgestapt zou worden van melkvee op (Angus) vleesvee. Hiermee zou in september 2018 een begin worden gemaakt, maar tot op heden is hier geen uitvoer aan gegeven.

Volgens onze bevindingen is er te weinig geschikt voer aanwezig op het bedrijf. Met het aanbreken van het weideseizoen kunnen de meeste dieren naar buiten om daar vers gras te eten, maar voor de toekomst is dit een zorgelijke situatie.

Inspectiehistorie:

Hieronder volgt een overzicht van de opgemaakte bevindingenbrieven en bestuurlijke toezichtrapporten met betrekking tot het betreffende bedrijf sinds 9 maart 2012:

- 09-03-2012: Mondelinge waarschuwing.
- 23-03-2012: Bevindingenbrief nr. 67971: Klauwverzorging rundvee.
- 02-05-2012: Toezichtrapport nr. 68575: Klauwverzorging rundvee.
- 04-07-2012: Toezichtrapport nr. 69700: Klauwverzorging rundvee en 5 kalveren zonder water.
- 25-02-2013: Toezichtrapport nr. 72296: Klauwverzorging rundvee, rund met neusring, vieze roosters en ligboxen, beschimmeld voer op voergang, kapotte ligboxen, geen schone en droge ligplaats voor 7 varkens, 12 jongvee, 3

kalveren en het melkvee, geen afleidingsmateriaal voor 7 varkens, geen water voor schapen, 70 schapen niet afgemeld.

- 10-04-2014: Toezichtrapport nr. 79148: Kreupele stier, mest op voergang en beschimmeld voer, scherpe uitstekende delen, geen schone en droge ligplaats voor 10 jongvee en 2 kalveren.
- 17-06-2016: Rapport van bevindingen nr. 94058. Kreupele dieren, hygiëne huisvesting, ongeschikt/geen voer, scherpe en uitstekende delen.
- 23-08-2016: Rapport van bevindingen nr. 95483. Ongeschikt voer en water, scherpe en uitstekende delen. [redacted]
- 23-05-2017: Rapport van bevindingen nr. 102146. Ongeschikt voer, scherpe en uitstekende delen, niet naleven plan dierenarts.
- 01-08-2017: Rapport van bevindingen nr. 103729. Zieke/gewonde dieren, scherpe en uitstekende delen, te lage voerbuizen, hygiëne huisvesting, niet naleven plan dierenarts, geen logboek, kreupele runderen, geen afleidingsmateriaal varkens en geen bescherming tegen slecht weer.
- 12-09-2017: Rapport van bevindingen nr. 104445. Te lage voerbuis en geen geschikt voer.
- 14-11-2017: Rapport van bevindingen nr. 106144. Scherpe en uitstekende delen, magere runderen.
- 26-01-2018: Rapport van bevindingen nr. 107602. Scherpe en uitstekende delen, niet tijdig dierenarts raadplegen, te lage voerbuis, geen hygiënische huisvesting.
- 19-12-2018: Rapport van bevindingen nr. 113799. Kreupele runderen, mest boven roosters ligboxenstal, geen logboek, geen geschikt voer, magere runderen.
- 04-12-2019: Rapport van bevindingen nr. 114498. Kreupele runderen, geen geschikte huisvesting zieke dieren, mest boven roosters ligboxenstal, geen logboek, magere runderen, geen (geschikt) voer, kapotte afrastering.

Ik heb dit rapport naar waarheid opgemaakt.

[redacted]

[redacted]
Toezichthoudernummer: [redacted]
op 17-04-2019

<u>Bijlagen</u>
Bijlage 1: Overzicht bedrijf
Bijlage 2: Foto's 15-04-2019
Bijlage 3: Veterinaire verklaring

Bijlage1.pdf Bijlage2.pdf Bijlage3.pdf

Bijlage 2.

De foto's zijn digitaal genomen. De foto's zijn niet bewerkt maar kunnen in grootte aangepast zijn.

Twee pinken gehouden in hok 1 naast ligboxenstal – geen hygiënische huisvesting:

Detail van kalveren gehouden in hok 2 naast ligboxenstal – geen hygiënische huisvesting:

Varkens gehouden in hok 7 naast ligboxenstal – natte en gladde rubberen mat:

Runderen (jongvee) gehouden in loods (hok 2.7) – voergoot leeg, aantal magere dieren:

Kreupel rund (gehouden in hok 2.1 - tijdens inspectie behandeld en naar weiland verplaatst:

Magere geit (bruin, werknummer lange tenen:

Mager rund aan linkerzijde ligboxenstal (werknummer [redacted] – ingevallen flank, enkel liksteen in voergoot:

Overzicht van voergoot aan linkerzijde ligboxenstal – geen voer meer aanwezig:

Mager rund aan rechterzijde ligboxenstal (werknummer [redacted]

Overzicht van voergoot aan rechterzijde ligboxenstal – voerresten met stukken grond en beschimmeld gras:

Deel van graskuil – rommelig snijvlak, plastic en beschimmeld gras:

Aanblik van maïskuil – deels beschimmeld snijvlak:

Detail van bovenkant kuil – beschimmelde maïs:

VETERINAIRE VERKLARING

Naam : [redacted]

Postadres : Postbus 43006

Vestigingsplaats : 3540 AA Utrecht

toezichthoudend dierenarts bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselveiligheid, toezichthouder zoals omschreven in artikel 5:11 van de Algemene wet bestuursrecht, aangewezen om toezicht te houden op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren, alsmede toezichthouder zoals omschreven in artikel 2a van het Besluit aanwijzing toezichthouders Wet dieren, aangewezen om toezicht te houden op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Wet dieren, rapporteert het volgende:

Op 15 april 2019 om omstreeks 11:00 uur zijn door mij onderzocht:

Soort dieren : Runderen, schapen, geiten en varkens
Aantal dieren (geschat) : 176 runderen (volgens stallijst), 5 varkens, ongeveer 50 schapen met lammeren en 10 geiten en lammeren.
Ras/geslacht/leeftijd/kleur : Divers

Gegevens omtrent de houder van dieren:

Naam
Relatienummer
Locatie

Tijdens de controle werd ik vergezeld door inspecteur [redacted] toezichthouder en BOA bij de NVWA.

Vraag 1	Beschrijf de omstandigheden waarin de dieren zich bevonden.
Antwoord:	Voor de beschrijving van de stallen, hokken en weilanden maakte ik gebruik van de plattegrond zoals bij het Rapport van Bevindingen.

[redacted]

Langs [redacted] zag ik twee weitjes die de bedrijfslocatie om zoomden. In deze kaal gevreten weitjes liepen enkele schapen. Deze schapen werden bijgevoerd en hadden de beschikking over water.

Vervolgens betraden wij het erf en startten de controle bij de hokken tussen stal 1 (ligboxenstal) en stal 2.

In hok 1 en hok 2 zaten respectievelijk 2 pinken en 8 kalveren. In beide hokken zag ik dat het strooisel nat en donker gekleurd was. Ik hoorde soppende geluiden toen de dieren heen en weer liepen. Deze runderen hadden niet de beschikking over schone en droge ligplaatsen. Ik zag aan deze runderen dat ze al langere tijd niet schoon en droog konden liggen, doordat de onderbuiken, poten en klauwen besmeurd waren met een laag aangekoekte verse en oudere mest.
De 2 pinken uit hok 1 konden daarnaast niet meer met de kop door het voerhek. Daarom werden ze door de veehouder op de grond op het strooisel gevoerd, vertelde [redacted]. Dit is geen geschikte en hygiënische wijze van het aanbieden van voer gezien de vuile ondergrond en voldoet niet aan diervoederhygiëne. Vochtige en vuile omstandigheden vormen een ideaal microklimaat voor de groei van bacteriën en andere kiemen met een hoge infectiedruk tot gevolg. De voerhygiëne hier was slecht. Wanneer runderen moeten eten van een vuile en onhygiënische ondergrond besmetten ze zich via de neus en muil met de aanwezige kiemen uit deze vuile onderlaag. Dit vormt een continue belasting van het afweermechanisme van het dier en is nadelig voor de diergezondheid.

In het 3de hok stonden 9 jonge kalveren op schoon stro. Ik zag hier geen omissies.

In het 4de hok stond een ouder varken. Het hok was vuil en glad. Ik zag dat het varken kreupel was en moeilijk kon staan en lopen. Dit varken is verplaatst naar een leeg en schoon strohok (hok 6). Indien het varken niet snel verbeterd in deze ziekenboeg, moet de veehouder de dierenarts inschakelen.

In hok 5 zag ik 3 kalveren. Geen omissies.

	In het 7de hok zag ik 4 varkens. Dit hok was erg vuil en met name de rubberen mat was erg nat, vervuild met mest en erg glad. Ik zag tijdens de controle hoe deze varkens door het hok heen glibberden. Dit is zeer belastend voor de poten. Ik zag dat twee van deze varkens erg voorzichtig en stijfjes liepen en ik zag dat een derde varken daarbij eveneens licht met een poot trok. Ik wees [redacted] op de problematiek van de gladde vloer en de slechte hygiëne in het hok. Hij heeft hierop de vloer droog en schoon getrokken en ingestrooid met zaagsel. Ik heb [redacted] er op gewezen dat hij moet zorgen voor een veilige, schone en niet gladde vloer voor deze varkens. Daarnaast heb ik gewezen op de noodzaak van afleidingsmateriaal voor varkens. De aanwezige houtblokken zaten dermate onder de mest en urine, dat varkens dit niet meer als afleidingsmateriaal kunnen gebruiken. Stal 2 = loods Ik zag hier twee voergangen met langs beide zijden hokken bestaande uit volledig roostervloeren. Ik zag dat deze runderen de beschikking hadden over water, maar dat er praktisch geen voer meer beschikbaar was voor deze runderen. Weilanden Achter de stallen zag ik verschillende omheinde weilanden. Ik zag dat het deel waar runderen liepen omheind was met een nette, strakgetrokken prikkeldraad. Ik zag ook stukken waar de afrastering nog gerepareerd moest worden, maar hier liepen nu geen runderen meer. De veehouders zijn er nogmaals door ons op gewezen dat er geen scherpe en uitstekende delen zoals bijvoorbeeld losse stukken prikkeldraad toegankelijk mogen zijn voor de dieren in verband met het gevaar op letsel en verwondingen. Geitenhok Ik zag vijf volwassen geiten incluis een bok en met lammeren op stro in dit hok. Ik zag dat de bruine geit met werknummer [redacted] zeer lange klauwen had en erg mager was. Ik zag ook bij de andere geiten dat de klauwen begonnen te scheuren en lang waren. Deze dieren moesten nodig bekapt worden. De veehouder gaf aan dat de geiten [redacted] waren en dat de magere, bruine geit al haar energie aan haar lammeren doorgaf en daarom zo mager was. Deze geit moet extra bijgevoerd worden en krijgt momenteel te weinig voer binnen, doordat ze de competitie met de andere volwassen geiten verliest. Tijdens de controle hadden deze geiten geen voer tot hun beschikking. Stal 3 = loods met schapen Op stro zag ik hier in verschillende hokken totaal circa 50 schapen met lammeren. Ik zag hier ook 3 geitenbokken en nog twee geiten met lammeren tussen de ooien. Ik zag hier geen omissies. Stal 1 = ligboxenstal Vanuit de brede toegangspoort van de voergang zag ik aan de linkerzijde van de voergang voornamelijk jongvee en aan de rechterzijde het voormalig melkvee. De hokken aan de linkerzijde met jongvee zaten erg vol. Uit telling van inspecteur [redacted] bleek dat in een hok ca. 18 pinken gehouden werden in een hok met 13 geschikte ligboxen (twee ligboxen waren niet beschikbaar doordat hier een waterbak stond), en ca. 9 pinken werden gehouden in een hok met 7 ligboxen. Hierdoor konden in deze hokken niet alle runderen tegelijk

	beschikken over een schone en droge ligplaats. Daarbij is de loopgang in een ligboxenstal niet geschikt als ligplaats, te meer door het risico op vertrapping die in deze smalle loopgangen erg hoog is. Ik zag en hoorde aan de linkerzijde in een hok hoe een waterbak continu overstroomde en ook de naastliggende ligboxen hierdoor nat waren. Kennelijk was de vlotter of waterleiding kapot. De voergang aan de linkerzijde was grotendeels kaal gelikt, behalve helemaal op het uiteinde. Hier lagen echter dikke lagen sterk vervuild, rot en oud voer dat niet meer geschikt was als diervoeder. Aan de rechterzijde lagen nog wel voerresten op de voergang, maar ook deze resten waren sterk vervuild met grote brokken donker verkleurd en rot voer. Dit voer voelde klef aan en rook sterk naar rotting en was eveneens niet geschikt als diervoeder. Rot en vervuild voer vormt een continue belasting van het afweermechanisme van het dier en is nadelig voor de diergezondheid. Naar aanleiding van het zeer slechte voer dat we aantroffen op de voergang, zijn we gaan kijken bij de graskuil en maïskuil op het bedrijf. Beide bleken van zeer slechte kwaliteit. In de graskuil zaten grote stukken plastic. Daarnaast was hier reeds sprake van rotting en bederf doorheen het gehele "snijvlak". Daarbij was het "snijvlak" zeer los en rommelig, hetgeen de kwaliteit van de graskuil nog slechter maakte. Deze graskuil was niet meer geschikt als diervoeder. De maïskuil was zeer breed en was voor een deel beschimmeld en rot. Deze delen waren niet meer geschikt als diervoeder en moeten verwijderd worden. De overige delen van de maïs kunnen mogelijk nog wel vervoederd worden.

Vraag 2	In welke lichamelijke toestand heeft u de dieren aangetroffen?
Antwoord:	De 2 pinken en 8 kalveren waren erg smerig op buik en poten/ klauwen doordat ze langdurig niet de beschikking hadden over een schone en droge ligplaats. De runderen in stal 1 en stal 2 waren in een matige lichaamsconditie, waarbij op viel dat veel runderen een slechte pensvulling hadden. Ik telde in een steekproef aan de linkerzijde van de ligboxenstal bij 8 op de 10 runderen een pensvulling score van minder dan 2 (pensvulling score geeft een indicatie van de voeropname in de laatste uren en gaat van 1 tot 5, bij een ideale pensvulling ligt de pensvulling score rond de 3-3.5). Gecombineerd met de afwezigheid van voer tijdens de controle en de zeer slechte kwaliteit van het voer (sterk bevuild, deels rotte en beschimmelde voerresten en de staat van de gras/ maïskuil die wij aantroffen) is duidelijk dat de runderen niet voldoende geschikt en gezond voer ter beschikking hadden. Dit uit zich ook door de zeer doffe, matte en dorre vachten van de runderen. Dit is een teken van tekorten in het rantsoen. Daarnaast zag ik met name in stal 2 hoe het jongvee zich stond te schuren, liksporen op de vacht had en kale plekken waar de huid zichtbaar was. Dit duidt op sterke jeuk en huidparasieten kunnen daarin een belangrijke rol spelen. In stal 2 zag ik een zeer vuil, mager en kreupel rund, werknummer [redacted] De huisvesting op roosters was zeer ongeschikt voor dit kreupele dier. Op mijn verzoek heeft de veehouder het dier een pijnstiller gespoten en vervolgens op de wei gedaan. Kennelijk had de veehouder

	nog niet eerder meloxicam (de pijnstiller) gespoten en geen idee van de dosering, want hij trok de dubbele dosis op. Hierop heb ik ingegrepen en het rund heeft uiteindelijk de juiste dosering pijnstiller gekregen. Het Bedrijfsbehandelplan lag thuis in het dorp, aldus de veehouder. Ik heb de veehouder er op gewezen dat hij de behandeling moet noteren in het logboek (lag ook thuis was zijn commentaar) en bij onvoldoende verbetering binnen de komende twee dagen moet het rund door de dierenarts onderzocht worden. De geiten hadden te lange klauwen en moeten dringend bekapt worden. Ik zag met name de bruine geit met werknummer [redacted] moeite hebben met het lopen en daarbij op een merkwaardige manier de poten hoog optillen in verband met de veel te lange klauwen. Werknummer [redacted] was daarnaast zeer mager en moet extra bijgevoerd worden of apart gezet met haar lammeren, zodat ze niet hoeft te concurreren met de overige geiten. Er was een ernstig kreupel varken, een varken die licht met de poot trok en twee stijve varkens.

Vraag 3	Wanneer is de aangetroffen toestand naar uw mening ontstaan?
Antwoord:	De situatie op het bedrijf is van continue aard door managementkeuzes met betrekking tot huisvesting en verzorging die door de houders gemaakt worden. De historie van welzijnsomissies is lang (zie hiervoor het Rapport van Bevindingen).

Vraag 4	Waardoor is de aangetroffen toestand naar uw mening ontstaan?
Antwoord:	De aangetroffen situatie op dit bedrijf is ontstaan door het management en de keuzes van de houders met betrekking tot huisvesting, voeding en zorg. Op basis van de controle en de bekende historie van het bedrijf heb ik grote twijfels over de vakbekwaamheid van de veehouders. Het voeren van rot, beschimmeld ruwvoer en het bijna overdoseren van de pijnstiller zijn daar voorbeelden van. Een vakbekwaam veehouder zou dat niet doen.

Vraag 5a	Is de gezondheid en/of het welzijn van de dieren naar uw mening benadeeld?
Antwoord:	Ja, de gezondheid en het welzijn zijn benadeeld. In gevolge artikel 1.3 Wet dieren wordt erkend dat dieren een 'eigen' waarde hebben. Het zijn wezens met gevoel. Welzijn omvat dus meer dan alleen de fysieke gezondheid (lichamelijke afwijkingen) van een dier. Dieren dienen gevrijwaard te zijn van gezondheids-, welzijns- en integriteitsaantasting. Deze zijn verwoord in de 5 vrijheden van Brambell. Alleen als aan de vijf vrijheden is voldaan, krijgen de dieren de zorg die zij redelijkerwijs behoeven. Dieren moeten gevrijwaard zijn: 1. van dorst en onjuiste voeding *de beschikbaarheid van vers water en geschikt voer is essentieel voor een optimale gezondheid en energiehuishouding.* Zowel de kwantiteit als de kwaliteit van het voer van de runderen is onvoldoende. 2. fysiek en fysiologisch (thermaal) ongerief

	door een geschikte (tochtvrij, goede temperatuur, en voldoende omvang) en veilige huisvesting te bieden, inclusief een comfortabele rust/schuilplaats. De slechte hygiëne zorgt voor een gestegen infectiedruk in de stal, met een verhoogt risico op besmetting, ziekte en zelfs mogelijk sterfte tot gevolg. Door de slechte hygiëne hebben de runderen daarnaast niet de beschikking over een droge en schone ligplaats. Een met mest en urine aangekoekte vacht en continu in de nattigheid staan van de klauwen zorgt voor ongerief, en dit benadeelt de thermoregulatiefunctie van de huid en verweekt de huid en klauwen waardoor intredepoorten voor kiemen ontstaan, met verhoogt risico op bijvoorbeeld pootproblemen door infecties tot gevolg. 3. pijn, verwondingen en ziektes, *door deze te voorkomen en wanneer ze toch optreden ze snel en adequaat te diagnosticeren en te behandelen.* Slecht , rot en beschimmeld voer is een aanslag voor het lichaam en zet het afweermechanisme continu onder druk en werkt zo ziekte en infecties in de hand. Een met mest en modder aangekoekte vacht en continu in de nattigheid en vuiligheid staan van de klauwen zorgt voor ongerief door een verminderde thermoregulatiefunctie van de huid, hoger risico op het ontstaan van ademhalingsaandoeningen en verweken van de klauwen met verhoogd risico op klauwletsels en klauwinfecties. De kreupele varkens en runderen waren niet adequaat gehuisvest en niet behandeld. 4. angst en chronische stress *door een huisvesting en management te hanteren die angst en stress voorkomen, door een goede socialisatie om angst voor mensen in de toekomst te voorkomen.* Gehouden dieren zijn in alles afhankelijk van hun houder. Zij kunnen niet zelf hun omstandigheden aanpassen. Als gedurende langere tijd niet voldaan wordt aan de eerste drie vrijheden zorgt dat voor chronische stress bij de dieren. 5. en zijn daardoor gevrijwaard van beperkingen in hun natuurlijk/normaal gedrag. *door het aanbieden van een huisvestingssysteem waarin het dier zijn soort specifieke behoeften (eten en drinken, bewegingsvrijheid, foerageergedrag, hygiëne /poetsgedrag, exploratiegedrag, contact met soortgenoten en dat de dieren overzicht hebben over de omgeving en dingen kunnen aan zien komen) kan vervullen.* Doordat niet aan de voornoemde vrijheden is voldaan, zijn de dieren beperkt in hun normaal gedrag en is het welzijn benadeeld. Conclusie: De dieren kregen niet de zorg die zij redelijkerwijs behoeven. Deze zorg moet van een dierhouder in alle redelijkheid wel verwacht worden.

Vraag 5b	Is er hierdoor sprake van vermijdbaar lijden?
Antwoord:	Ja. Door proactief te handelen en te zorgen voor een goede, passende en veilige huisvesting met een goede hygiëne en goede

	diervoederhygiëne zou de algemene gezondheids- en welzijnstoestand van de dieren beter geweest zijn. Het adaptatievermogen van het dier staat centraal in de definitie van welzijn. Ongeschikte huisvesting en/of managementsystemen, die onvoldoende rekening houden met de behoeften en het adaptatievermogen van een dier kunnen het welzijn in gevaar brengen. Dieren lijden als: • <u>zij niet de beschikking hebben over een schone, droge (hygiënische) en comfortabele huisvesting en ligplaats:</u> Wanneer runderen de vrije keuze hebben, zullen zij niet in hun eigen urine en mest gaan liggen, maar een schone en droge beschutte plek zoeken. Wanneer gekeken wordt naar natuurlijk gedrag van runderen, dan wordt duidelijk dat deze dieren om te rusten beschutte en droge plaatsen zoeken en niet gaan liggen in dikke lagen modder of mest. Enkel wanneer een gehouden rund geen keuze heeft, zal het ten slotte gaan liggen in een vuile en natte omgeving, omdat het moet rusten en niet anders kan. Wanneer runderen geen comfortabele rustplaats hebben, blijven ze langer staan waardoor de klauwen minder goed drogen en het risico op infecties van de klauw groter wordt. Alle dieren moeten tegelijkertijd kunnen gaan liggen op een geschikte, schone ligplaats. Dat kan alleen als er minimaal evenveel goede ligplaatsen zijn als aanwezige runderen (concreet voldoende instrooien in strohokken en/of voor elk rund in een ligboxenstal een beschikbare ligbox). De vacht en huid van een dier weerspiegelt niet alleen de gezondheid van het dier, ze draagt er ook toe bij. De huid voorkomt onder andere uitdroging, het is een zintuigorgaan en speelt een belangrijke rol bij dierlijke contacten, houdt de lichaamstemperatuur op peil en vormt een bescherming tegen verwondingen en ziekte. Wanneer de huid bedekt is met mest kan zij deze functie niet (goed) vervullen. Mestklonten trekken aan het haar en de huid en veroorzaken ongerief bij het rund. Een staart met mestklonters kan door het indrogen van de mestklonters afgekneld worden, waardoor de doorbloeding van de staart in het gedrang komt en in ernstige gevallen de staart afsterft en af valt. Onder mestklonters kan de huid geïrriteerd raken en makkelijker gaan ontsteken. Een huidinfectie is pijnlijk. Net als mensen, honden, paarden en de meeste andere diersoorten vinden runderen het niet prettig om vol aangekoekte mest en urine te zitten. Ook voor de varkens geldt dat een te gladde vloer, vervuild afleidingsmateriaal en slechte hygiëne lijden met zich brengt. • <u>zij niet de beschikking hebben over voldoende kwalitatief goed voer dat hygiënisch wordt aangeboden:</u> Het voermanagement, is minstens zo belangrijk als de totale samenstelling van het rantsoen. De kwaliteit van het voer moet worden gecontroleerd op zuiverheid en verontreinigingen en moet aangeboden worden in een schone voergoot/ voerbak. Vochtige en vuile omstandigheden in de voergoot of op vervuilde bodems

	vormen een ideaal microklimaat voor de groei van bacteriën en andere kiemen met een hoge infectiedruk tot gevolg. Wanneer runderen moeten eten van een vuile en onhygiënische voergoot of vervuild en rot voer, dan besmetten ze zich via de neus en muil met de aanwezige kiemen uit deze vuile onderlaag. Als dieren verontreinigingen (zoals schimmels en rotting) met het voer opnemen kan dat tot ziekte leiden. Deze wijze van voeren veroorzaakt een continue belasting van het afweermechanisme van het dier en is nadelig voor de diergezondheid. Voor de gezondheid van de dieren, is het belangrijk dat zij in de juiste voedingsconditie blijven. Een slechte voedingsconditie (mager) kan een primaire (voeding) of een secundaire (gevolg van een ziekte/parasieten) oorzaak hebben. Daardoor kan de weerstand van deze dieren verlaagd worden, waardoor ze vatbaarder worden voor ziektes en infecties. Tijdig nadere diagnostiek door een dierenarts kan vermagering voorkomen. • Zij ziek of gewond zijn: De veehouder speelt een essentiële rol in het voorkomen van het ontstaan van ziekte en verwondingen, en in het tijdig reageren om ernstige aandoeningen te voorkomen. Tijdig herkennen en behandelen van bijvoorbeeld kreupele runderen, huidparasieten, geiten met te lange klauwen en kreupele varkens zullen ernstig lijden en sterfte kunnen voorkomen. Deze veehouders voorzien niet in de primaire gedragsmatige en fysiologische behoeften van deze runderen en hun gezondheid en welzijn is derhalve niet gewaarborgd. En ten slotte. De Raad voor Dierenaangelegenheden (RDA) bespreekt op verzoek van de minister en staatssecretaris van Economische Zaken (EZ) en ook op eigen initiatief complexe vraagstukken op het gebied van dierenwelzijn, diergezondheid en dierethiek. De Raad bestaat uit bijna veertig deskundigen: ongeveer twintig wetenschappelijke experts en ongeveer twintig praktijkdeskundigen. De Raad is evenals ik, rapporteur, van mening dat de dierhouder als eerste verantwoordelijk is voor het welzijn van zijn dieren. Hij heeft de beschikkingsmacht over het dier en bepaalt de kwaliteit van het leven van het dier. Hij moet voor een optimale gezondheid en een optimaal welzijn zorgen en moet aanspreekbaar zijn op de wijze waarop hij zijn dieren houdt.

Vraag 6	Heeft de houder naar uw mening - gelet op de toestand waarin de dieren werden aangetroffen – de dieren de nodige verzorging onthouden?
Antwoord:	Volgens vaste jurisprudentie bestaat de zorg voor een dier uit de volgende vier aspecten: water, voer, huisvesting en medische zorg. Ten aanzien van voer, huisvesting en medische zorg is de veehouder in gebreke.

Vraag 7	Is er contact geweest met eigen praktiserend dierenarts en/of externen? Toelichting
Antwoord:	Nee, deze keer niet.

Vraag 8	Is er diergeneeskundige behandeling noodzakelijk en, zo ja, binnen welke termijn?
Antwoord:	Wanneer de kreupele varkens en koe niet binnen enkele dagen verbeteren, dient de dierenarts ingeschakeld te worden.

Vraag 9	Welke andere (niet diergeneeskundige) maatregelen dienen genomen te worden om het benadeelde welzijn van de dieren op te heffen? (Kan dierhouder dit zelf of is andere hulp noodzakelijk)
Antwoord:	• Draag er zorg voor, dat alle runderen de beschikking hebben over voldoende geschikt voer; • Laat door uw dierenarts (eventueel in samenwerking met een voeradviseur) een plan van aanpak opstellen om de conditie van de magere runderen te verbeteren, en voer dit vervolgens uit; • Draag zorg voor een goede voederhygiëne en voerkwaliteit; • Draag er zorg voor, dat alle runderen kunnen beschikken over voldoende schone en droge ligplaatsen en een voldoende hygiënische huisvesting; • Draag zorg voor een schone, hygiënische en niet gladde ondergrond in de verblijven van de varkens en strooi dit dagelijks in met zaagsel. • Zorg dat het afleidingsmateriaal schoon en als dusdanig geschikt blijft voor de varkens. • Bekap de klauwen van de geiten, en voer de magere geit extra bij.

Vraag 10	Acht u het noodzakelijk dat er dieren worden meegevoerd en opgeslagen in belang van de gezondheid/ het welzijn van de dieren? Zo ja, toelichten.
Antwoord:	Nee, op dit moment niet.

Plaats en datum:
[redacted] 29-04-2019

[redacted]

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Divisie:	Inspectie
Afdeling:	NVWA HH IH Afd Dier
Team:	NVWA HH IH Tm [redacted] Dierenwelzijn Landbouw
Teamleider:	[redacted]
Inspecteur(s):	

Dit rapport van bevindingen is bestemd voor de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, Team Bestuurlijke Maatregelen.

Onderzoeksnummer NVWA:	153243
Rapportnummer:	117783

1) Overtredend bedrijf/onderneming:

[redacted]

2) Overtreder:

[redacted]

3) Overtreder:

[redacted]

Datum vaststellen overtreding : 23 en 30 juli 2019
Tijdstip vaststellen overtreding : 14.50 en 10.30 uur
Plaats vaststellen overtreding :

Datum opmerking overtreder : 30 juli 2019
Datum dagtekening rapport : 6 augustus 2019

Inspectie
Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.

Datum
17-12-2019

Onze referentie
153243/117783/[redacted]

Aantal bijlagen bij rapport : 3
Soorten bijlagen
: ☐ Bewijs van ontvangst rechthebbende/overtreder
: ☒ Foto's
: ☐ Veterinaire verklaring
: ☐ Taxatierapport
: ☐ Bevindingenbrief, nummer
: ☒ Anders, namelijk melding
: ☒ Anders, namelijk plattegrond bedrijf

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Onze referentie: 153243/117783/[redacted]

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

Ondergetekenden, [redacted] en [redacted] inspecteurs met toezichthoudernummers [redacted] en [redacted] toezichthouders van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, als bedoeld in artikel 5:11 van de Algemene wet bestuursrecht, aangewezen voor het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wettelijke voorschriften waarvan het toezicht op de naleving is opgedragen aan de NVWA, berichten u het volgende:

Aanleiding:
Dit rapport van bevindingen is opgesteld naar aanleiding van een inspectie (4929974) in het kader van Welzijn meldingen.
Op vrijdag 19 juli 2019 is er bij de meldkamer van de NVWA een melding binnen gekomen betreffende een roodbonte koe die kreupel zou zijn. Er zouden maden uit de poot net boven de klauw kruipen, en er zou een gat in de klauw zitten. De melding gaf aan dat het rund van de [redacted] zou zijn, en de omschreven locatie betrof ook een perceel dat in gebruik is bij het bedrijf.
Bijlage 1 De melding is als bijlage 1 bij dit rapport gevoegd.
Verder was er naar aanleiding van inspecties op 19 december 2018 en 4 februari 2019 een last onder dwangsom met vier maatregelen opgelegd aan het bedrijf door het team bestuurlijke maatregelen van de NVWA (TBM).
Tenslotte staat het bedrijf geregistreerd als een zogeheten 'risicobedrijf' van de NVWA, en wordt het om die reden regelmatig gecontroleerd.

Locatie:
[redacted]

Bevindingen:
Op dinsdag 23 juli 2019 omstreeks 14.50 uur bevonden wij, toezichthouders [redacted] en [redacted] ons op bovenstaande locatie.

Wij zagen vijf runderen en een drietal paarden gehouden in een perceel grasland gelegen rondom een visvijver tussen [redacted]. Wij zagen één rund (werknummer [redacted] dat kreupel was aan de rechtervoorpoot. Wij zagen dat de onderpoot van dit rund rood en verdikt was, maar we zagen geen sporen van maden op deze poot.
Omdat naar onze inschatting dit rund niet direct medische zorg nodig had, en het ons de tijd ontbrak om die dag nog een volledige inspectie uit te voeren, hebben wij besloten om de inspectie op een later moment voort te zetten.

Locatie:
[redacted]

Bevindingen:
Op dinsdag 30 juli 2019 omstreeks 10.30 uur bevonden wij, toezichthouders [redacted] en [redacted] ons opnieuw op bovenstaande locatie.

Wij zagen dezelfde vijf runderen en een drietal paarden gehouden in een perceel grasland gelegen rondom een visvijver tussen [redacted]. Wij zagen dat het rund met werknummer [redacted] nog steeds kreupel was aan

de rechtervoorpoot. Wij zagen dat de onderpoot van dit rund rood en verdikt was, en dat dit rund deze poot bij het lopen zoveel mogelijk ontlastte. Wij zagen dat het rund ook in stilstand met deze poot stond te 'trappelen', wat er op kan duiden dat het belasten van de poot pijnlijk is voor het rund. Tenslotte zagen wij dat de er een scheur/gat in de klauw van de rechtervoorpoot van dit rund leek te zitten. Wij zagen dat een dier dat ziek of gewond leek niet onmiddellijk op passende wijze werd verzorgd.

Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.7, onder c, van het Besluit houders van dieren.

Tevens bleek ons dat er niet voldaan was aan maatregel 3 uit de Last onder Dwangsom met referentie BBB/AVM/AVM/U-19/03110.

Wij zagen geen afwijkingen bij de overige dieren gehouden op dit perceel. Hierop hebben wij deze locatie verlaten, en hebben we de inspectie voortgezet op de 'thuislocatie' van het bedrijf.

Locatie:

Bevindingen:

Bijlage 2: Als bijlage 2 heb ik, toezichthouder [redacted] een plattegrond van de locatie bijgevoegd.

Bijlage 3: Tijdens de controle heb ik, toezichthouder [redacted] foto's gemaakt. Een aantal van deze foto's is als bijlage 3 bij dit rapport gevoegd.

Op dinsdag 23 juli 2019 omstreeks 10.45 uur bevonden wij, toezichthouders [redacted] en [redacted] ons op bovenstaande locatie. Wij troffen hier de ons bekende [redacted] Wij hebben ons aan hem gelegitimeerd als toezichthouders van de NVWA, en hem het doel van onze komst medegedeeld. Vervolgens zijn wij gestart met onze inspectie.

Voordat wij het bedrijf betraden, hebben wij ontsmette laarzen en een wegwerpoverall aangedaan die afkomstig zijn van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit.

Loods (stal 2)
Wij, toezichthouders [redacted] en [redacted] zagen voornamelijk jongvee gehouden in acht hokken met enkel betonnen roostervloer in de loods.
Wij zagen 14 pinken in hok 2.7, 7 pinken in hok 2.6, 8 pinken in hok 2.5, één rund in een afgezet gedeelte naast hok 2.5 (werknummer [redacted] 4 pinken in hok 2.4, 1 rund in hok 2.3, 9 pinken in hok 2.2 en 1 rund in hok 2.1. Wij zagen dat het rund met werknummer [redacted] tijdens de inspectie naar hok 2.7 is verplaatst.

Wij zagen meerdere runderen in hok 2.5, 2.6 en 2.7 die bij het vreten met de nek tegen de bovenbuis/balk van het 'voerhek' aan kwamen. We zagen meerdere runderen met kale en/of vereelte plekken in de nek. Wij zagen dat de wijze van toediening van het voer meerdere dieren onnodig lijden of letsel toe bracht.

Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.4, zevende lid, van het Besluit houders van dieren.

Inspectie
Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.

Datum
17-12-2019

Onze referentie
153243/117783/[redacted]

Hokjes naast ligboxenstal
Wij, toezichthouders [redacted] en [redacted] zagen meerdere kalveren en een aantal varkens gehouden in de hokken naast de ligboxenstal (stal 1).

Hok 1
Wij zagen 5 kalveren gehouden in het eerste hok (gezien vanaf de oprit aan de [redacted] Wij zagen geen afwijkingen betreffende het welzijn van deze kalveren.

Hok 2
Wij zagen 6 kalveren gehouden in het tweede hok. Wij zagen geen afwijkingen betreffende het welzijn van deze kalveren.

Hok 3
Wij zagen 6 kalveren (werknummers [redacted]) gehouden in het derde hok. Wij zagen dat de bovenste laag stro op de bodem van dit hok schoon (en recent ingestrooid) leek, maar dat de laag hieronder nat was, en vervuild met mest. Wij zagen dat de kalveren aan de buik, poten en achterhand vervuild waren met resten natte en opgedroogde mest. Hierdoor wisten wij dat deze runderen gedurende langere tijd niet over een schone en droge ligplaats hadden kunnen beschikken, en geen voldoende hygiënische huisvesting hadden.

Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.36, eerste lid, en met het bepaalde in artikel 1.7, onder d van het Besluit houders van dieren.

Tevens bleek ons dat hierdoor niet was voldaan aan maatregel 2 uit de Last onder Dwangsom met referentie BBB/AVM/AVM/U-19/03110.

Hok 4
Wij zagen 1 varken gehouden in het vierde hok. Wij zagen geen afwijkingen betreffende het welzijn van dit varken.

Hok 5
Wij zagen 2 nuchtere kalveren gehouden in hok 5. Wij zagen geen afwijkingen betreffende het welzijn van deze kalveren.

Hok 6
Wij zagen 3 kalveren gehouden in hok 6. Wij zagen geen afwijkingen betreffende het welzijn van deze kalveren.

Hok 7
Wij zagen 4 varkens gehouden in het vierde hok. Wij zagen dat de put onder de roosters bij deze varkens nagenoeg vol was, maar dat de varkens nog voldoende schone en droge ligplaatsen ter beschikking hadden.

Loods schapen (stal 3)
Wij, toezichthouders [redacted] en [redacted] zagen verschillende schapen en geiten gehouden in meerdere hokken in de loods. Wij zagen geen afwijkingen betreffende het welzijn van deze schapen en geiten.

Weilanden naast stallen
Wij, toezichthouders [redacted] en [redacted] zagen meerdere runderen en lammeren gehouden in een aantal percelen naast de stallen.

Inspectie
Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.

Datum
17-12-2019

Onze referentie
153243/117783/[redacted]

Weiland 1
Wij zagen twee afgerasterde hokjes met respectievelijk 6 lammeren (4 schapen en 2 geiten) en 7 lammeren (schapen) gehouden in twee percelen aan de linkerkant van het [redacted] (weiland 1). Wij zagen dat de wateremmers in het hokje met de 7 lammeren tijdens de inspectie leeg waren, maar nadat wij één van de wateremmers gevuld hadden, zagen wij dat deze lammeren nauwelijks interesse in het water toonden, omdat ze klaarblijkelijk nog recent gedronken hadden.

Weiland 2
Wij zagen twee runderen gehouden in het perceel aan de rechterkant van het [redacted] (weiland 2). Wij zagen één wit rund (omdat het rund niet te benaderen was, was het voor ons niet mogelijk een oormerk af te lezen) in een matige conditie, en met oude mestresten op de buik en achterhand. Wij zagen echter dat het rund vlot ter been en actief was, en de beschikking had over een geschikte huisvesting.

Weiland 3
Wij zagen 12 volwassen runderen en één kalf gehouden in een aantal percelen aan het einde van het [redacted] (weiland 3). Wij zagen geen afwijkingen betreffende het welzijn van deze runderen.

Geitenhok
Wij, toezichthouder [redacted] en [redacted] zag 4 geiten gehouden in een hokje onder een afdak achter op het erf. Wij zagen dat twee geiten (werknummer [redacted] en [redacted] zeer lange klauwen hadden. Wij zagen dat één van deze geiten (witte bok met werknummer [redacted] daarbij ook kreupel liep aan de linkerachterpoot.

Hieruit bleek ons dat aan meerdere geiten de nodige verzorging was onthouden, en dat er gehandeld was in strijd met artikel 2.2 lid 8 van de Wet dieren.

Ligboxenstal (stal 1)
Wij, toezichthouders [redacted] en [redacted] zagen meerdere runderen gehouden in groepshokken met ligboxen in de ligboxenstal.

Jongvee linkerzijde ligboxenstal
Wij zagen ca. 16 stuks (voornamelijk) jongvee gehouden in drie hokken met ligboxen aan de linkerzijde van de ligboxenstal (gezien vanaf de ingang aan de noordoostkant van de stal).
Wij zagen ca. 11 pinken gehouden in een hok met slechts 5 geschikte ligboxen (wij zagen dat één ligbox niet beschikbaar was doordat in deze ligbox een waterbak was geïnstalleerd, en dat er verder meerdere ligboxen vervuild waren met mest en urine). Wij zagen dat deze runderen niet allemaal de beschikking hadden over een schone, droge en comfortabele ligplaats doordat er niet genoeg ligboxen aanwezig waren voor het aantal runderen in dit hok.

Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.7, onder d, van het Besluit houders van dieren.

Tevens bleek ons dat hierdoor niet was voldaan aan maatregel 2 uit de Last onder Dwangsom met referentie BBB/AVM/AVM/U-19/03110.

Inspectie
Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.

Datum
17-12-2019

Onze referentie
153243/117783/[redacted]

Melkvee rechterzijde ligboxenstal
Wij, toezichthouders [redacted] en [redacted] zag ca. 40 (voormalige) melkkoeien en één stier gehouden aan de rechterzijde van de ligboxenstal (gezien vanaf de ingang aan de noordoostkant van de stal).
Wij zagen het rund met werknummer [redacted] kreupel lopen aan de lichterachterpoot, en het rund met werknummer [redacted] kreupel lopen aan de rechterachterpoot. Wij zagen dat de poot van rund [redacted] ontstoken leek – wij zagen dat de poot rood was, en dat er etter uit kwam. Wij zagen dat deze runderen tussen de overige runderen in de ligboxenstal gehouden werden.

Wij zagen dat twee runderen die ziek of gewond leken niet onmiddellijk op passende wijze werden verzorgd.

Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.7, onder c, van het Besluit houders van dieren.

Verder zagen wij dat een ziek of gewond dier niet werd afgezonderd in een passend onderkomen dat zo nodig was voorzien van droog strooisel.

Hieruit bleek ons dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.4, vierde lid, van het Besluit houders van dieren.

Tevens bleek ons dat er niet voldaan was aan maatregel 3 uit de Last onder Dwangsom met referentie BBB/AVM/AVM/U-19/03110.

Deze bevindingen worden [redacted] aangerekend.

Overtreder:
[redacted]

De identiteit is geverifieerd bij de basisregistratie personen.

Te nemen maatregelen:
- Raadpleeg een dierenarts voor de kreupele runderen, en zonder deze indien nodig af in een passend onderkomen;
- Draag er zorg voor, dat alle runderen kunnen beschikken over voldoende schone en droge ligplaatsen en een voldoende hygiënische huisvesting;
- Draag er zorg voor, dat de bovenbuis van de voerhekken voldoende hoog is, zodat de runderen kunnen vreten zonder hun nekken te beschadigen;
- Bekap de klauwen van de geiten.

1ste opmerkingen overtreder:
[redacted] is gisteren bij de kreupele koe wezen kijken. We willen hem vandaag naar huis halen, en de klauwbekapper er naar laten kijken. We hebben hem nog niet behandeld. De paarden zijn niet van ons.
We geven alle dieren elke dag water.
Ik heb de buis van het voerhek omhoog gedaan.
Ik strooi de kalveren elke dag bij, maar er zit een dichte betonvloer onder dus het vocht kan niet weg. Ik vind dat ze beter op de roosters gehouden kunnen worden, maar dat mag niet van jullie.
Het witte rund heeft gekalfd, en er heeft een kalf onder gelopen. Het gaat nu al een stuk beter.
[redacted] geeft de lammeren een paar keer per dag water.

Inspectie
Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.

Datum
17-12-2019

Onze referentie
153243/117783/[redacted]

De geiten zijn van een [redacted] Hij heeft na de vorige keer al een paar tenen bijgeknipt, maar ik zal het hem zeggen.
Er loopt er altijd wel één kreupel, jullie zijn aan het zoeken. Ik weet niet hoelang ze al kreupel lopen. Ik wil de klauwbekapper er naar laten kijken, maar ik zal ook de dierenarts bellen.
De dieren zijn te klein voor de boxen, en daardoor schijten ze in de boxen. En er lopen ook stieren tussen. We maken de boxen wel schoon, en strooien ze wat in.

1ste opmerkingen toezichthouder(s):
In juni 2018 heeft de bedrijfsadviseur naar aanleiding van een voornemen tot een bestuurlijke maatregel op verzoek van [redacted], een plan van aanpak opgesteld. In dit plan werd onder andere beschreven dat er overgestapt zou worden van melkvee op (Angus) vleesvee. Hiermee zou in september 2018 een begin worden gemaakt, maar tot op heden is hier geen uitvoer aan gegeven.

In vergelijking met eerdere inspecties, was de algehele voedingsconditie van de runderen op het bedrijf verbeterd, en hadden de runderen de beschikking over meer en beter geschikt voer.

Inspectiehistorie:
Hieronder volgt een overzicht van de opgemaakte bevindingenbrieven en bestuurlijke toezichtrapporten met betrekking tot het betreffende bedrijf sinds 9 maart 2012:

- 09-03-2012: Mondelinge waarschuwing.
- 23-03-2012: Bevindingenbrief nr. 67971: Klauwverzorging rundvee.
- 02-05-2012: Toezichtrapport nr. 68575: Klauwverzorging rundvee.
- 04-07-2012: Toezichtrapport nr. 69700: Klauwverzorging rundvee en 5 kalveren zonder water.
- 25-02-2013: Toezichtrapport nr. 72296: Klauwverzorging rundvee, rund met neusring, vieze roosters en ligboxen, beschimmeld voer op voergang, kapotte ligboxen, geen schone en droge ligplaats voor 7 varkens, 12 jongvee, 3 kalveren en het melkvee, geen afleidingsmateriaal voor 7 varkens, geen water voor schapen, 70 schapen niet afgemeld.
- 10-04-2014: Toezichtrapport nr. 79148: Kreupele stier, mest op voergang en beschimmeld voer, scherpe uitstekende delen, geen schone en droge ligplaats voor 10 jongvee en 2 kalveren.
- 17-06-2016: Rapport van bevindingen nr. 94058. Kreupele dieren, hygiëne huisvesting, ongeschikt/geen voer, scherpe en uitstekende delen.
- 23-08-2016: Rapport van bevindingen nr. 95483. Ongeschikt voer en water, scherpe en uitstekende delen.
- 23-05-2017: Rapport van bevindingen nr. 102146. Ongeschikt voer, scherpe en uitstekende delen, niet naleven plan dierenarts.
- 01-08-2017: Rapport van bevindingen nr. 103729. Zieke/gewonde dieren, scherpe en uitstekende delen, te lage voerbuizen, hygiëne huisvesting, niet naleven plan dierenarts, geen logboek, kreupele runderen, geen afleidingsmateriaal varkens en geen bescherming tegen slecht weer.
- 12-09-2017: Rapport van bevindingen nr. 104445. Te lage voerbuis en geen geschikt voer.
- 14-11-2017: Rapport van bevindingen nr. 106144. Scherpe en uitstekende delen, magere runderen.
- 26-01-2018: Rapport van bevindingen nr. 107602. Scherpe en uitstekende delen, niet tijdig dierenarts raadplegen, te lage voerbuis, geen hygiënische huisvesting.

- 19-12-2018: Rapport van bevindingen nr. 113799. Kreupele runderen, mest boven roosters ligboxenstal, geen logboek, geen geschikt voer, magere runderen.
- 04-12-2019: Rapport van bevindingen nr. 114498. Kreupele runderen, geen geschikte huisvesting zieke dieren, mest boven roosters ligboxenstal, geen logboek, magere runderen, geen (geschikt) voer, kapotte afrastering.
- 15-04-2019: Rapport van bevindingen nr. 115888. Runderen geen hygiënische huisvesting, geen geschikt voer, kreupele dieren niet behandeld en afgezonderd, geiten lange klauwen.

Inspectie
Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.

Datum
17-12-2019

Onze referentie
153243/117783/[redacted]

Wij hebben dit rapport naar waarheid opgemaakt.

[redacted]

[redacted]
Toezichthoudernummer: [redacted]
op 06-08-2019

[redacted]
Toezichthoudernummer: [redacted]
op 07-08-2019

<u>Bijlagen</u>
Bijlage 1: Melding
Bijlage 2: Overzicht bedrijf
Bijlage 3: Foto's 30-07-2019

Bijlage1.pdf Bijlage2.pdf Bijlage3.pdf

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Vragenlijst: Welzijn / verwaarlozing boerderijdieren

Wilt u uw klacht anoniem registreren? Nee

Bent u erfbetreder ? Nee

Werkt u in de agrarische sector Nee

Houdt u zelf landbouwhuisdieren Nee

Meldt u u t naam van een dierenwelzijnsorganisatie? Nee

Tijd en plaats van de constatering m.b.t. de klacht

Datum constatering [redacted] Tijdstip constatering 22:00 uur

Heeft u de constatering al eerder gedaan Nee

Plaatsbepaling waarover de klacht gaat

Betreft Adres onbekend

Het is heel belangrijk om de plaats zo precies mogelijk te beschrijven. Zonder exacte locatie kunnen wij uw klacht niet in behandeling nemen.
De NVWA is erg geholpen met een GPS-locatie. Dit kunt u achterhalen via uw telefoon (als u internetverbinding heeft).
Via uw app-store kunt u verschillende gratis apps downloaden voor het bepalen van de GPS-Coördinaten.
U kunt ook een kaartje uploaden op het einde van d t formulier.

Beschikt u over de GPS-coördinaten van de locatie. Ja

GPS-coördinaten [redacted]

Beschrijving van de locatie:
Geef zoveel mogelijk herkenbare punten bv: in de buurt van een kruispunt, van een kilometerpaaltje, van een bomenrij, tussen 2 huisnummers in, schuurtjes, dijk, elektriciteitsmast, enz.
Aan het einde van dit formulier heeft u de mogelijkheid om foto's van de locatie toe te voegen.

[redacted]

Over welke dieren gaat de klacht, diersoort en aantallen

Diersoort Runderen en kalveren

Aantal runderen en kalveren, waar deze klacht betrekking op heeft. van het totaal aantal runderen en kalveren.

Zijn de runderen en/of kalveren gemerkt (oormerk) Ja

Let op:
Ga niet de wei in om het nummer te kunnen lezen!

Kunt u het nummer lezen Ja

Oormerknummers van de runderen en/of kalveren
Graag volledige nummer invullen: Landcode (Bijvoorbeeld NL of DE) + 9 cijfers [redacted] 8 (verder onleesbaar)

Worden de landbouwhuisdieren bedrijfsmatig (veehouder) of hobbymatig (particulier) gehouden? onbekend

Omschrijving van de klacht

Omschrijf uw klacht kort in eigen woorden. Om het onderzoek te stroomlijnen, volgt hieronder een aantal specifieke vragen over het welzijn en/of verwaarlozing van de landbouwhuisdieren.

[redacted] Om [redacted] staan de koeien. D t terrein is toegankelijk voor bezoekers.

Het betreft een rood bonte koe. Er zijn 3 rode vlekken op deze koe aanwezig. De andere roodbonte koeien zijn vermagerd volgens de meldster. Er staan ook nog een zwartbonte koe en een grijzige koe met hoorns. Ze hebben meerdere weilanden met ongeveer 100-150 koeien en nog 200-300 schapen. Ook zijn er katten en een hond.

De koe waar de melding om gaat heeft ingevallen heupen maar lijkt wel drachtig te zijn. Rechtsvoor is deze koe kreupel, er kruipen maden u t net boven de klauw. In de klauw zit een gat. Hier is een filmpje van beschikbaar. Deze koe is benaderbaar. De andere koeien ogen mager. De koeien in de kuddes zouden een keer geworpen hebben en het zou erg lang geduurd hebben voor de boer bij het kalf was.

Het gaat om een weide om een grote visvijver. Dit terrein mag je oplopen.

Meldster meld dat er een koe kreupel in de wei loopt met maden uit een gat kruipend boven de rechter voor klauw. Meldster houdt deze koe al even in de gaten, de situatie is al twee weken onveranderd. De meldster heeft de maden al een keer handmatig verwijderd en de boer gecontacteerd. De koe zou opgehaald

worden maar dit is nog niet gebeurd. Er is een filmpje van de maden is beschikbaar bij de meldster.

Op [redacted] heeft de meldster de koeien voor het laats gezien. Twee weken geleden heeft ze dit voor het eerst waargenomen. De boer is op [redacted] in kennis gesteld van de situatie van de koe en gaf aan de koe op te gaan halen. Dit was op 19-07-2019 om 22.00 nog niet gebeurd.

Kenmerken van de klacht

Waar gaat de klacht over	Verzorging

Aanvullende vragen mbt de verzorging

Verzorging mbt:	Kreupele dieren Magere dieren

Let op:
Melkkoeien zijn vaak mager. Als alle dieren in de wei mager zijn, is het meestal geen probleem.

Omschrijving klacht mbt verzorging

Contact met houder

Heeft u zelf al contact gezocht met de eigenaar/verzorger van de dieren. Nee

Hier kunt u bijlagen en/of foto's toevoegen

Hier kunt u bijlagen en/of foto's toevoegen

Hier kunt u bijlagen en/of foto's toevoegen

Heeft u nog opmerkingen over deze vragenlijst?

Bijlage 3.

De foto's zijn digitaal genomen. De foto's zijn niet bewerkt maar kunnen in grootte aangepast zijn.

Kreupel rund [redacted] – kreupel rechtsvoor, ontziet poot:

Inzet: detail van rechtervoorpoot

Runderen in hok 3.7 – nekken komen tegen voerbuis bij het vreten, kale plekken:

Rund (zwartbont, midden) met kale, vereelte plek waar nek tegen voerbuis aan komt:

Kalveren in 3e hok naast ligboxenstal – hok is ingestrooid, maar strooisel is nat:

Zijaanzicht van kalveren – vervuilde poten en buiken:

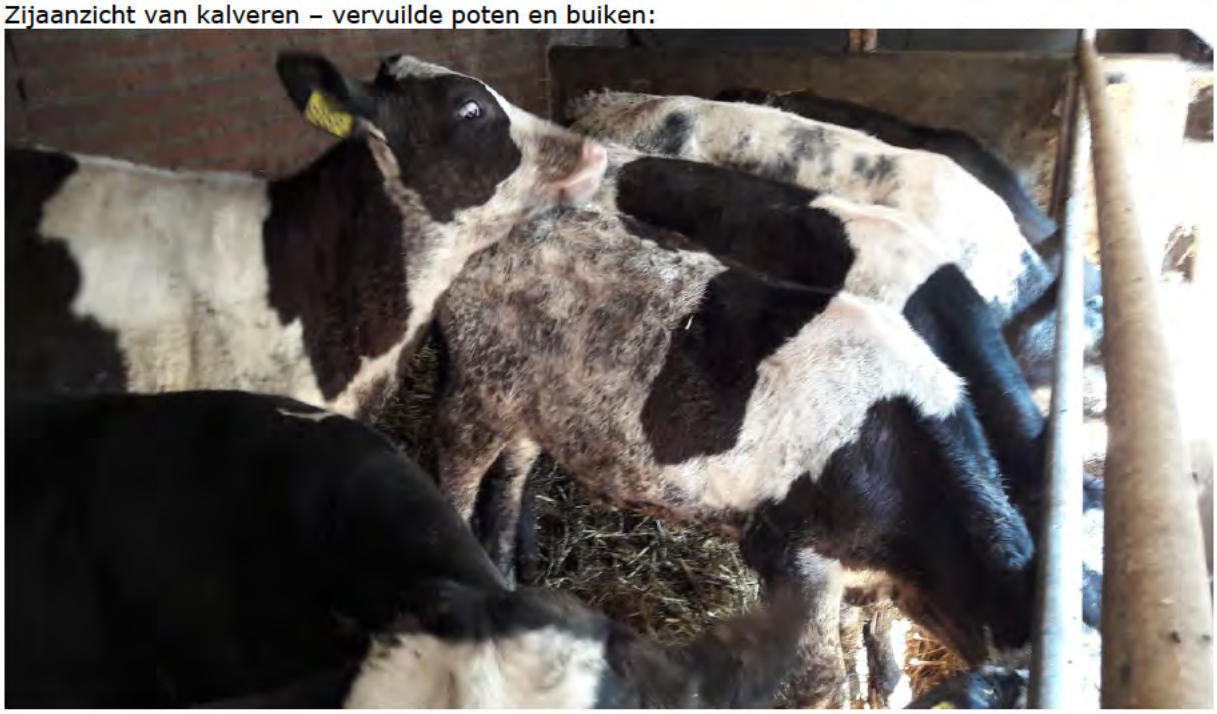

Geiten met lange klauwen in hok − witte bok loopt kreupel:

Kreupele runderen in ligboxenstal − niet behandeld en niet afgezonderd:

Natte en vervuilde ligboxen bij groep jongvee in ligboxenstal − te weinig geschikte ligplaatsen:

Divisie:	Inspectie
Afdeling:	NVWA HH IH Afd Dier
Team:	NVWA HH IH Tm [redacted] Dierenwelzijn Landbouw
Teamleider:	[redacted]
Inspecteur(s):	

Dit rapport van bevindingen is bestemd voor de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, Team Bestuurlijke Maatregelen.

Onderzoeksnummer NVWA:	149111
Rapportnummer:	118997

Geen rapport opgemaakt, omdat collega [redacted] op 04-02-2019 een inspectie heeft uitgevoerd en een Rapport van Bevindingen heeft opgemaakt.
Zie interventienummer: 149442 en rapportnummer: 114498.

De gemaakte foto's worden hier bijgevoegd.

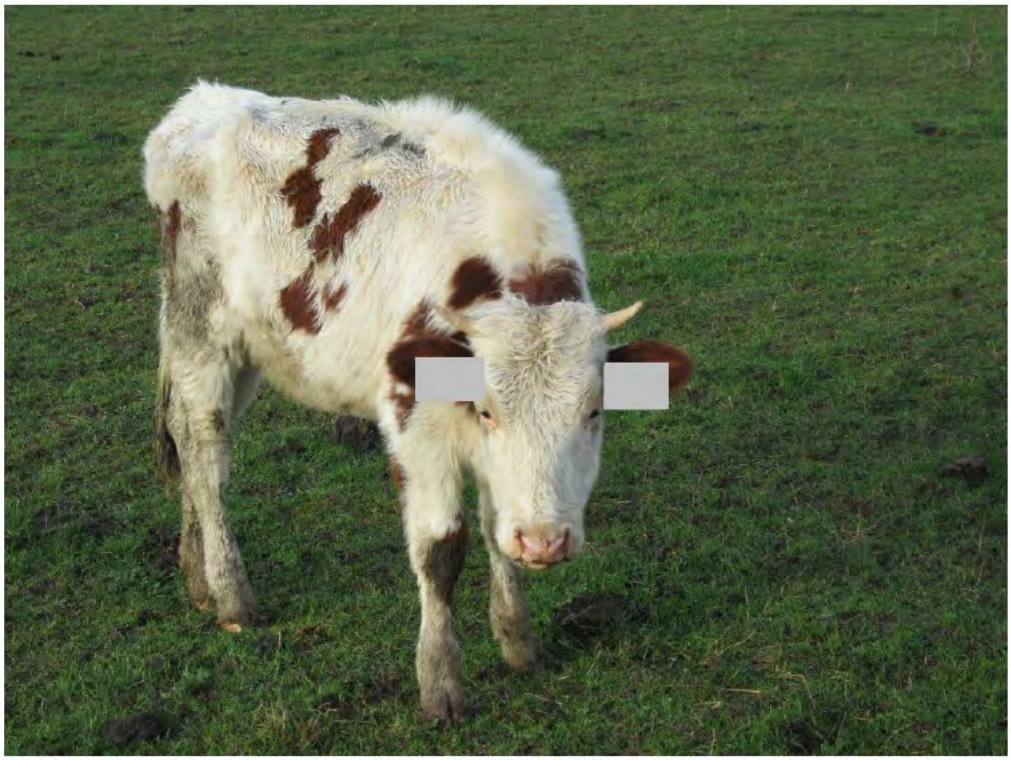

[redacted]

Divisie:	Inspectie
Afdeling:	NVWA HH IH Afd Dier
Team:	NVWA HH IH Tm [redacted] Dierenwelzijn Landbouw
Teamleider:	[redacted]
Inspecteur(s):	

Dit rapport van bevindingen is bestemd voor de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, Team Bestuurlijke Maatregelen.

Onderzoeksnummer NVWA:	149442
Rapportnummer:	114498

1. Overtredend bedrijf/onderneming:

[redacted]

2. Overtreder:

[redacted]

3. Overtreder:

Datum vaststellen overtreding : 4 februari 2019

Tijdstip vaststellen overtreding : 13.20 uur

Plaats vaststellen overtreding :

Datum opmerking overtreder : 4 februari 2019

Datum dagtekening rapport : 18 februari 2018

Aantal bijlagen bij rapport : 4

Soorten bijlagen

: ☐ Bewijs van ontvangst rechthebbende/overtreder

: ☒ Foto's

: ☒ Veterinaire verklaring

: ☐ Taxatierapport

: ☐ Bevindingenbrief, nummer

: ☒ Anders, namelijk plattegrond bedrijf

: ☒ Anders, namelijk visitebrief

Onze referentie: 149442/114498/[redacted]

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

Ondergetekende, [redacted] inspecteur met toezichthoudernummer [redacted] toezichthouder van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, als bedoeld in artikel 5:11 van de Algemene wet bestuursrecht, aangewezen voor het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wettelijke voorschriften waarvan het toezicht op de naleving is opgedragen aan de NVWA, bericht u het volgende:

Aanleiding:

Dit rapport van bevindingen is opgesteld naar aanleiding van een inspectie (4712515) in het kader van Welzijn algemeen - hercontrole.

Tijdens een inspectie op 19 december 2018 had ik, toezichthouder [redacted] een ernstig kreupel rund aangetroffen Op ons verzoek hadden de houders dit rund door een dierenarts laten beoordelen. In de door ons opgevraagde visitebrief van dierenarts lazen wij dat deze adviseerde om dit rund te laten euthanaseren of eventueel af te voeren. In het I&R-systeem zag ik echter dat het rund op 25-01-2019 nog steeds op het bedrijf aanwezig was. Daarom is besloten om het bedrijf opnieuw voor een inspectie te bezoeken.

Verder staat het bedrijf geregistreerd als een zogeheten ‘risicobedrijf’ van de NVWA, en wordt het om die reden regelmatig gecontroleerd.

Tenslotte lag er nog een last onder dwangsom die was opgelegd door het team bestuurlijke maatregelen van de NVWA (TBM).

Tijdens deze inspectie werd ik vergezeld door toezichthoudend dierenarts [redacted] toezichthoudernummer [redacted] eveneens werkzaam bij de NVWA.

Locatie:

Bevindingen:

Bijlage 1: Als bijlage 1 heb ik, toezichthouder [redacted] een plattegrond van de locatie bijgevoegd.

Bijlage 2: Tijdens de controle heeft toezichthouder [redacted] foto's gemaakt. Een aantal van deze foto's is als bijlage 2 bij dit rapport gevoegd.

[redacted]

Op maandag 4 februari 2019 omstreeks 13.20 uur bevond ik, toezichthouder [redacted] mij op bovenstaande locatie. Ik trof hier de mij bekende [redacted] Ik heb mij aan hem bekendgemaakt als toezichthouder van de NVWA, en hem het doel van onze komst medegedeeld. Vervolgens zijn wij gestart met onze inspectie.
Later tijdens deze inspectie heeft [redacted] zich bij ons gevoegd.

Voordat wij het bedrijf betraden, hebben wij ontsmette laarzen en een wegwerpoverall aangedaan die afkomstig zijn van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit.

Hokjes naast ligboxenstal

Ik, toezichthouder [redacted] zag meerdere kalveren, een aantal varkens en twee volwassen runderen gehouden in de hokken naast de ligboxenstal (stal 1).

Hok 1

Ik zag 4 kalveren gehouden in het eerste hok (gezien vanaf de oprit aan de [redacted] Ik zag geen afwijkingen betreffende het welzijn van deze kalveren.

Hok 2

Ik zag 8 kalveren gehouden in het tweede hok. Ik zag geen afwijkingen betreffende het welzijn van deze kalveren.

Hok 3

Ik zag 7 (nuchtere) kalveren gehouden in het derde hok (ongemerkt). Ik zag geen afwijkingen [redacted] het welzijn van deze kalveren.

Hok 4

Ik zag 2 varkens gehouden in het vierde hok. Ik zag geen afwijkingen betreffende het welzijn van deze varkens.

Hok 5

Ik zag één rund (werknummer gehouden in het vijfde hok. Ik zag dat dit rund in een matige conditie was, en dat dit rund moest drinken bij een laaghangende drinknippel. Ik zag dat dit rund door de voorpoten moest zakken om te kunnen drinken en zodoende niet in een natuurlijke houding kon drinken. Op ons verzoek heeft een emmer met water bij dit rund geplaatst.

Hok 6

Ik zag één rund (werknummer gehouden in het zesde hok. Ik zag dat dit rund in een matige conditie was, en dat dit rund moest drinken bij een laaghangende drinknippel. Ik zag dat dit rund door de voorpoten moest zakken om te kunnen drinken en zodoende niet in een natuurlijke houding kon drinken. Op ons verzoek heeft een emmer met water bij dit rund geplaatst. Ik wist dat dit rund tijdens de inspectie op 19-12-2018 ook al in dit hok gehouden werd, en ik zag dat de conditie van dit rund sindsdien verbeterd was.

Hok 7

Ik zag 4 varkens gehouden in het vierde hok. Ik zag geen afwijkingen betreffende het welzijn van deze varkens.

Loods (stal 2)

Ik, toezichthouder zag voornamelijk jongvee gehouden in zes hokken met enkel betonnen roostervloer in de loods.

Ik zag 14 pinken in hok 2.7, 8 pinken in hok 2.6, 3 runderen in hok 2.5, 11 pinken in hok 2.4, 4 runderen in hok 2.3 en 9 pinken in hok 2.2.

Ik zag dat de hokken 2.5-2.6, 2.3-2.4 en 2.1-2.2 opgesplitst waren op basis van grootte van de daar aanwezige runderen, waardoor de voerbuis voor elke groep op een passende hoogte kon hangen.

Ik zag dat een aantal van de pinken in hok 2.7 en hok 2.6 in een matige conditie was, en dat de voergoot tussen deze twee hokken tijdens de inspectie leeg was.

Weilanden naast stallen

Ik, toezichthouder [redacted] zag meerdere runderen gehouden in een aantal percelen naast de stallen.

Weiland 1

Ik, toezichthouder [redacted] zag één stier (werknummer [redacted] gehouden met zes andere runderen (pinken) in het eerste weiland aan de linkerkant van het [redacted] (weiland 1). Ik zag dat de stier kreupel was aan de linker achterpoot. Ik wist dat deze stier tijdens de vorige inspecties (op 27 september en 19 december 2018) ook kreupel was aan de linker achterpoot, en daarom op 28 september en 19 december 2018 behandeld was door de bedrijfsdierenarts, [redacted] Ik zag dat deze stier nu ernstiger kreupel liep dan tijdens de vorige inspecties, waardoor ik wist dat de situatie van deze stier niet verbeterd was. Ik zag dat een dier dat ziek of gewond leek niet onmiddellijk op passende wijze werd verzorgd, en dat er niet zo spoedig mogelijk een dierenarts is geraadpleegd voor een dier waarbij de zorg geen verbetering in de toestand van het dier heeft gebracht.

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.7, onder c en artikel 2.4, vijfde lid van het Besluit houders van dieren, juncto artikel 1.3 en artikel 2.2, tiende lid, van de Wet dieren.

Verder zag ik dat dit rund werd gehouden in een deels modderig weiland, waardoor het rund zich op drie poten door de modder moest voortbewegen. Ik zag dat een ziek of gewond dier niet werd afgezonderd in een passend onderkomen dat zo nodig was voorzien van droog strooisel.

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.4, vierde lid, van het Besluit houders van dieren, juncto artikel 1.3 en artikel 2.2, tiende lid, van de Wet dieren.

Tenslotte zag ik dat de afrastering tussen weiland 1 en een aangrenzende kuilplaat over een afstand van meerdere meters beschadigd was. Ik zag onder

andere een (deel van een) boom die op het prikkeldraad was gevallen, waardoor twee strengen prikkeldraad op de grond lagen. Ik zag dat de afrastering ook op andere plaatsen beschadigd was, waardoor er (deels) losse strengen prikkeldraad op de grond of op geringe hoogte in het perceel hingen of lagen. Ik zag dat de zeven in dit perceel gehouden runderen hierdoor toegang hadden tot scherpe en uitstekende delen (strengen prikkeldraad).

Ik zag verder dat de runderen vanwege de beschadigde afrastering toegang hadden tot de achterliggende kuilplaat, met daarop een graskuil, autobanden en opgeslagen materialen zoals een metalen trap. Ik zag tijdens een inspectie een aantal runderen die door de afrastering naar de kuilplaat gelopen waren, en hierdoor toegang hadden tot schadelijke materialen. Ik zag op meerdere plaatsen achter de afrastering sporen van runderen zoals pootafdrukken en uitwerpselen, waardoor ik wist dat de runderen al gedurende langere tijd toegang hadden tot deze materialen. Ik zag dat meerdere runderen, die niet in een gebouw werden gehouden, geen bescherming werd geboden tegen gezondheidsrisico's.

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.6, derde lid van het Besluit houders van dieren, juncto artikel 1.3 en artikel 2.2, tiende lid, van de Wet dieren.

Weiland 2

Ik, toezichthouder [redacted] zag 4 volwassen runderen gehouden in het eerste weiland aan de rechterkant van het [redacted] (weiland 2). Ik wist dat deze runderen hier ook tijdens de inspectie op 19 december 2018 liepen (toen nog met twee kalveren erbij), en dat toen drie van de vier runderen mager waren. Ik zag dat het rund met werknummer [redacted] nog mager was, maar dat de andere runderen in een betere conditie waren.

Ik zag dat deze dieren bijgevoerd werden met mais in bakken onder een afdak, maar dat deze runderen om deze bakken te bereiken door een laag modder moesten lopen, waarbij ze tot hun hakken in de modder wegzakten. Ik zag dat de wijze van toediening van het voer deze dieren onnodig lijden toebracht.

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.4, zevende lid van het Besluit houders van dieren, juncto artikel 1.3 en artikel 2.2, tiende lid, van de Wet dieren.

Ligboxenstal (stal 1)

Ik, toezichthouder [redacted] zag meerdere runderen gehouden in groepshokken met ligboxen, vier runderen gehouden in een strohok en twee runderen gehouden op de voergang van de ligboxenstal.

Runderen voergang

Ik, toezichthouder [redacted] één volwassen rund (werknummer [redacted] en één pink gehouden op de voergang van de ligboxenstal. Ik zag dat het rund met werknummer [redacted] ernstig kreupel liep, en de rechter achterpoot zoveel mogelijk ontlastte. Ik zag dat dit rund een blauw verband had aan de linker achterpoot. Ik zag verder dat dit rund zeer mager was. Ik wist dat dit rund tijdens de inspectie op 19 december 2018 kreupel liep met de linker achterpoot, en dat dit volgens [redacted] die het rund onderzocht had, werd veroorzaakt door een gebroken teen. Ik wist dat het advies van [redacted] was om dit dier te euthanaseren. Ik zag dat het advies van de dierenarts niet was opgevolgd, en dat de situatie van dit rund verder was achteruitgegaan doordat het rund nu blijkbaar ook pijn had aan de rechterachterpoot.

Hieruit bleek mij dat het welzijn van dit rund door de houders was benadeeld, en dat bij dit dier pijn werd veroorzaakt.

Verder constateerde ik dat voor dit rund niet zo spoedig mogelijk een dierenarts was geraadpleegd, nadat de verleende zorg geen verbetering in de toestand van het dier had gebracht.

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.4, vijfde lid, van het Besluit houders van dieren, juncto artikel 1.3 en artikel 2.2, tiende lid, van de Wet dieren.

Ik zag verder dat dit rund geen niet werd afgezonderd in een passend onderkomen dat zo nodig was voorzien van droog strooisel.

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.4, vierde lid, van het Besluit houders van dieren, juncto artikel 1.3 en artikel 2.2, tiende lid, van de Wet dieren.

Tenslotte zag ik dat deze twee runderen los in de voergoten van de overige runderen liepen, en deze vervuilden met mest en urine. Hierdoor wist ik dat de voederhygiëne van deze en de overige runderen in deze stal onvoldoende was.

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.4, zevende lid van het Besluit houders van dieren, juncto artikel 1.3 en artikel 2.2, tiende lid, van de Wet dieren.

Melkvee rechterzijde ligboxenstal

Ik, toezichthouder [redacted] zag (voormalige) melkkoeien en één stier gehouden aan de rechterzijde van de ligboxenstal (gezien vanaf de ingang aan de noordoostkant van de stal). Ik zag dat de conditie van de runderen in dit koppel erg wisselend was, van ruim voldoende tot zeer mager. Ik zag dat de voergoot bij binnenkomst in de stal (rond 14.00 uur) leeg was, en dat het enige voer in de stal wat grof voer (voerresten) op het midden van de voergang (buiten bereik van de runderen) was.

Ik, toezichthouder [redacted] zag dat de runderen direct gulzig begonnen te eten, nadat ik wat van de voerresten van de voergang naar de voergoot had geschoven. Ik hoorde en zag dat vrijwel alle runderen in de stal begonnen te loeien nadat ze merkten dat er voer beschikbaar was. Ik zag dat met name de runderen in een goede conditie de kans grepen om te vreten, doordat zij als eerste de beschikbare plaatsen aan het voerhek innamen. Ik zag dat meerdere dieren niet een voor dat dier toereikende hoeveelheid gezond en voor de soort en de leeftijd geschikt voer kregen toegediend op een wijze die paste bij het ontwikkelingsstadium van het dier.

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.7, onder e, van het Besluit houders van dieren, juncto artikel 1.3 en artikel 2.2, tiende lid, van de Wet dieren.

Verder zag ik dat in een deel van het hok aan de rechterzijde de mest tussen de roosters stond. Ik hoorde de houders zeggen dat het hen niet lukte om de mest uit de kelder onder dit deel van de stal weg te pompen of te mixen, maar dat ze elke dag de mest van de roosters afschoven. Ik zag dat hierdoor een deel van de runderen in dit hok niet een toereikende behuizing had onder voldoende hygiënische omstandigheden.

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.7, onder d, van het Besluit houders van dieren, juncto artikel 1.3 en artikel 2.2, tiende lid, van de Wet dieren.

Strohok voergang

Ik, toezichthouder [redacted] zag 4 runderen gehouden in een strohok op de voergang van de ligboxenstal. Ik zag dat dit hok recent uitgemest was, doordat er slechts een dunne laag strooisel in het hok aanwezig was. Ik zag echter dat de runderen aan de poten, buik en achterhand vervuild waren met korsten opgedroogde mest. Hierdoor wist ik dat deze runderen gedurende langere tijd geen beschikking hadden gehad over een voldoende schone en droge ligplaats. Ik zag verder dat twee van de runderen in dit strohok in een matige conditie waren, en het rund met werknummer [redacted] kreupel was aan de rechtervoorpoot.

Ik zag dat deze runderen tijdens de inspectie geen beschikking hadden over geschikt voer, maar dat er alleen een laag mest met oude voerresten voor het voerhek lag. Ik hoorde één van de houders zeggen dat men deze voerresten expres had laten liggen, om te voorkomen dat er mest en urine uit het strohok naar de voergoot van de overige runderen zou lopen.

Ik zag dat deze 4 runderen niet een voor dat dier toereikende hoeveelheid gezond en voor de soort en de leeftijd geschikt voer kregen toegediend op een wijze die paste bij het ontwikkelingsstadium van het dier.

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 1.7, onder e, van het Besluit houders van dieren, juncto artikel 1.3 en artikel 2.2, tiende lid, van de Wet dieren.

Jongvee linkerzijde ligboxenstal

Tenslotte zag ik, toezichthouder [redacted] (voornamelijk) jongvee gehouden in vijf hokken met ligboxen aan de linkerzijde van de ligboxenstal. Ik zag in twee verschillende hokken een kreupel rund (werknummers [redacted] en [redacted] Ik zag dat deze runderen ook geen beschikking hadden over geschikt voer, maar dat de conditie van deze runderen over het algemeen nog voldoende goed was. Ik zag wel dat ook deze runderen direct gulzig begonnen te vreten nadat ik wat voer(resten) in de voergoot had geschoven.

Ik zag twee hokken waarin bij aanvang van de inspectie meer runderen werden gehouden dan dat er ligboxen beschikbaar waren, maar dat de houders op ons verzoek deze hokken tijdens de inspectie hebben aangepast (vergroot).

Logboek

De houders ons dat ze meerdere runderen ontwormd hadden door ze een middel op de rug te spuiten. Volgens [redacted] wist [redacted] op welke datum dit was gebeurd, maar hadden ze de nummers niet opgeschreven. Desgevraagd kon men ons geen register medische zorg tonen waarin deze behandelingen met de daarbij vereiste gegevens vermeld waren.

Hieruit bleek mij dat er werd gehandeld in strijd met het bepaalde in artikel 2.10, eerste lid, van het Besluit houders van dieren, juncto artikel 1.3 en artikel 2.2, tiende lid, van de Wet dieren.

Hiermee was tevens niet voldaan aan maatregel 2 uit de Last onder dwangsom met referentie G2017005540. [redacted]

Loods schapen (stal 3)

Ik, toezichthouder [redacted] zag verschillende schapen en geiten gehouden in 4 hokken in de loods. Daarnaast zag ik een paar schapen met jonge lammeren afgezonderd in aparte hokjes. Ik zag geen afwijkingen betreffende het welzijn van deze schapen en geiten.

Geitenhok

Ik, toezichthouder [redacted] zag 6 geiten gehouden in een hokje onder een afdak achter op het erf. Ik zag geen afwijkingen betreffende het welzijn van deze geiten.

Op ons verzoek heeft [redacted] tijdens de inspectie contact opgenomen met zijn dierenarts, [redacted] Hij vertelde ons dat [redacted] nog die middag langs zou komen, om de kreupele runderen te beoordelen. Wij hebben het bedrijf tijdelijk verlaten, in afwachting de komst van [redacted]

<u>Bevindingen 2:</u>

Op woensdag 19 december 2018 omstreeks 14.50 uur ontmoette ik, toezichthouder [redacted] nog steeds vergezeld door toezichthoudend dierenarts [redacted] voor het bedrijf van de [redacted] aan de [redacted] praktiserend dierenarts van de [redacted]

[redacted] vertelde ons in het kort en in mijn eigen woorden weergegeven het volgende:
"*Ik kom alleen op afroep op het bedrijf. Mijn collega komt voor de varkens en de kalveren. Ik heb haar gevraagd om tijdens bezoek ook even om de hoek van de staldeur te kijken. We zijn begonnen met het onthoornen van de runderen, en met het dik instrooien van de kalveren.*
Op 19 december heb ik het advies gegeven om het rund [redacted] te euthanaseren, maar dat moest de houder eerst [redacted] overleggen. In januari was ik vanwege een koe met melkziekte op het bedrijf, en toen was het rund nog aanwezig. Ik heb toen aangegeven dat ze een besluit over dit

rund moesten nemen. Men wilde toen eerst overleggen of men de klauwbekapper nog naar dit rund wilde laten kijken. Ik heb toen afgesproken dat als dit niet zou werken, men mij zou bellen en het rund alsnog geëuthanaseerd zou worden."

Hierop hebben wij [redacted] vergezeld het bedrijf op, om een aantal runderen te laten beoordelen. Voordat wij het bedrijf betraden, hebben wij ontsmette laarzen en een wegwerpoverall aangedaan die afkomstig zijn van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit.

Ik, toezichthouder [redacted] zag dat [redacted] vier kreupele runderen beoordeeld heeft, en daarbij de volgende opmerkingen maakte:

Stier weiland (werknummer [redacted]

De poot is slechter als in december, de hele poot is nu dik. Ik adviseur om dit rund nog een keer te behandelen met amoxicilline (langwerkend) en door de klauwbekapper op een blokje te zetten. Als de poot na 10 dagen niet beter is, moet het rund geëuthanaseerd worden. Verder moet het dier in een hok gedaan worden. Ik kom volgende week langs om te beoordelen of de toestand van de stier verbeterd is.

Ik zag hierop dat de houders de stier naar een hok in stal 2 hebben verplaatst.

Rund voergang (werknummer [redacted]

Dit rund moet geëuthanaseerd worden, het heeft geen enkel perspectief. Het heeft pijn aan de linkerpoot, maar doordat de rechterpoot nu ontstoken is, steunt het nu toch op de linkerpoot. Het dier hangt naar voren om zoveel mogelijk gewicht op de voorpoten te krijgen waardoor de achterpoten ontlast worden.

Rund strohok (werknummer [redacted]

Dit rund heeft een ontstoken klauw. Dit rund moet ook met amoxicilline behandeld en bekapt worden. Volgende week kijken we of dit aanslaat.

Rund jongvee (werknummer [redacted]

De poot is niet ontstoken, waarschijnlijk is het rund besprongen door een grote stier.

Rund jongvee (werknummer

Dit rund moet behandeld worden met alamycine.

We hebben afgesproken dat de runderen waar nodig zou behandelen, en dat wij later de visitebrief bij hem op zouden vragen. Hierop hebben wij het bedrijf verlaten.

Visitebrieven

Op donderdag 14-02-2019 ontving per e-mail een tweetal visitebrieven van de bezoeken die op 04-02-2019 en 12-02-2019 aan het bedrijf gebracht had. Hierin lazen wij dat de bevindingen van 04-02-2019 overeen kwamen met wat wij die dag hadden horen zeggen.

Verder lazen wij dat de drie behandelde runderen op 12-02-2019 opnieuw beoordeeld had. We lazen dat de behandeling bij alle drie de runderen goed was aangeslagen, dat de runderen met werknummers en nog een keer behandeld moesten worden en dat geadviseerd werd om de stier voorlopig niet meer in het weiland te huisvesten.

Bijlage 3: De visitebrieven van zijn als bijlage 3 bij dit rapport gevoegd.

Bijlage 4: Van deze bevindingen heeft toezichthoudend dierenarts een veterinaire verklaring opgemaakt. Deze verklaring is als bijlage 4 bij dit rapport gevoegd.

Deze bevindingen worden aangerekend.

Overtreder:

De identiteit is geverifieerd bij de basisregistratie personen.

Te nemen maatregelen:

- Raadpleeg een dierenarts voor de zieke en/of gewonde (kreupele) runderen; (*gedaan – gezien de herhaling van deze overtreding opnemen in LOD*)
- Zonder zieke of gewonde dieren af in een geschikt onderkomen eventueel ingestrooid met passend strooisel;
- Verwijder de overtollige mest uit de kelder in de ligboxenstal, zodat deze niet meer boven de roosters staat;
- Registreer alle behandelingen met diergeneesmiddelen in een register medische zorg (*reeds opgenomen als maatregel in LOD*).
- Draag er zorg voor, dat alle runderen de beschikking hebben over voldoende geschikt voer;
- Laat door uw dierenarts (eventueel in samenwerking met een voeradviseur) een plan van aanpak opstellen om de conditie van de magere runderen te verbeteren, en voer dit vervolgens uit;
- Draag zorg voor een goede voederhygiëne;

- Zorg ervoor dat dieren zich niet kunnen verwonden en/of bezeren aan scherpe en uitstekende delen zoals losliggend prikkeldraad.

1ste opmerkingen overtreder:
De runderen in de hokjes naast de stal (en zuigen bij elkaar, en zitten daarom apart. De slachtrijpe runderen gaan weg op 20 februari (in verband met de wachttijd).

We hebben alle dieren ontwormd. Eerst ontwormden we de dieren elk jaar als ze naar buiten gingen, maar door de vorige dierenarts is dat twee jaar niet gebeurd.

De pinken zijn over de draad heen gesprongen, en hebben alles kapot gemaakt. We hebben het al eens gerepareerd, maar het is nu weer kapot.

De dierenarts is niet meer bij de stier geweest sinds december.

De klauwbekapper heeft de klauw van rund bijgewerkt, en een blokje eronder geplakt. We gaan een hok schoonmaken waar het in kan, maar het is nu in ieder geval uit de modder.

Het zwarte rund op de voergang is ontsnapt uit een ander hok.

We vinden de dieren niet mager, maar jullie willen ons kapot maken. Ik wil geen Galloways gaan houden, want daar kunnen we niets mee verdienen. De adviseur heeft dat wel in zijn plan gezet, maar dat gaan we niet doen. De runderen die niet met kalf zitten, gaan wel weg als ze slachtrijp zijn. De andere runderen houden we voor de kalveren.

We voeren de koeien nu goed gras uit geschikte balen, dus er is niets mis met het voer.

Zie verder de diverse opmerkingen onder de 'bevindingen' eerder in dit rapport.

1ste opmerkingen toezichthouder(s):
In juni 2018 heeft de bedrijfsadviseur naar aanleiding van een voornemen tot een bestuurlijke maatregel op verzoek van een plan van aanpak opgesteld. In dit plan werd onder andere beschreven dat er overgestapt zou worden van melkvee op (Angus) vleesvee. Hiermee zou in september 2018 een begin worden gemaakt, maar tot op heden is hier geen uitvoer aan gegeven.

Zoals hieronder beschreven, zijn de problemen met het verstrekken van geschikt voer van structurele aard, en worden er al sinds november 2017 magere runderen op het bedrijf aangetroffen. Ook de problemen met het niet

tijdig inschakelen van een dierenarts zijn van structurele aard, zie hiervoor de bijgevoegde veterinaire verklaring.

Inspectiehistorie:

Hieronder volgt een overzicht van de opgemaakte bevindingenbrieven en bestuurlijke toezichtrapporten met betrekking tot het betreffende bedrijf sinds

9 maart 2012: [redacted]

- 09-03-2012: Mondelinge waarschuwing.
- 23-03-2012: Bevindingenbrief nr. 67971: Klauwverzorging rundvee.
- 02-05-2012: Toezichtrapport nr. 68575: Klauwverzorging rundvee.
- 04-07-2012: Toezichtrapport nr. 69700: Klauwverzorging rundvee en 5 kalveren zonder water.
- 25-02-2013: Toezichtrapport nr. 72296: Klauwverzorging rundvee, rund met neusring, vieze roosters en ligboxen, beschimmeld voer op voergang, kapotte ligboxen, geen schone en droge ligplaats voor 7 varkens, 12 jongvee, 3 kalveren en het melkvee, geen afleidingsmateriaal voor 7 varkens, geen water voor schapen, 70 schapen niet afgemeld.
- 10-04-2014: Toezichtrapport nr. 79148: Kreupele stier, mest op voergang en beschimmeld voer, scherpe uitstekende delen, geen schone en droge ligplaats voor 10 jongvee en 2 kalveren.
- 17-06-2016: Rapport van bevindingen nr. 94058. Kreupele dieren, hygiëne huisvesting, ongeschikt/geen voer, scherpe en uitstekende delen.
- 23-08-2016: Rapport van bevindingen nr. 95483. Ongeschikt voer en water, scherpe en uitstekende delen.
- 23-05-2017: Rapport van bevindingen nr. 102146. Ongeschikt voer, scherpe en uitstekende delen, niet naleven plan dierenarts.
- 01-08-2017: Rapport van bevindingen nr. 103729. Zieke/gewonde dieren, scherpe en uitstekende delen, te lage voerbuizen, hygiëne huisvesting, niet naleven plan dierenarts, geen logboek, kreupele runderen, geen afleidingsmateriaal varkens en geen bescherming tegen slecht weer.
- 12-09-2017: Rapport van bevindingen nr. 104445. Te lage voerbuis en geen geschikt voer.
- 14-11-2017: Rapport van bevindingen nr. 106144. Scherpe en uitstekende delen, magere runderen.
- 26-01-2018: Rapport van bevindingen nr. 107602. Scherpe en uitstekende delen, niet tijdig dierenarts raadplegen, te lage voerbuis, geen hygiënische huisvesting.
- 19-12-2018: Rapport van bevindingen nr. 113799. Kreupele runderen, mest boven roosters ligboxenstal, geen logboek, geen geschikt voer, magere runderen.

Ik heb dit rapport naar waarheid opgemaakt.

[redacted]

[redacted]

Toezichthoudernummer: [redacted]

op 18-02-2019

[redacted]

<u>Bijlagen</u>

Bijlage 1: Overzicht bedrijf

Bijlage 2: Foto’s 04-02-2019

Bijlage 3: Visitebrieven [redacted] 04-02-2019 en 12-02-2019

Bijlage 4: Veterinaire verklaring

Bijlage1.pdf Bijlage2.pdf Bijlage3.pdf Bijlage4.pdf

Bijlage 2.

De foto's zijn digitaal genomen. De foto's zijn niet bewerkt maar kunnen in grootte aangepast zijn.

Jongvee in hok 2.7 – aantal in matige conditie:

Jongvee met matige pensvulling in hok 2.6:

Laag modder voor voerbak in weiland 2 – poten vies t/m de hak:

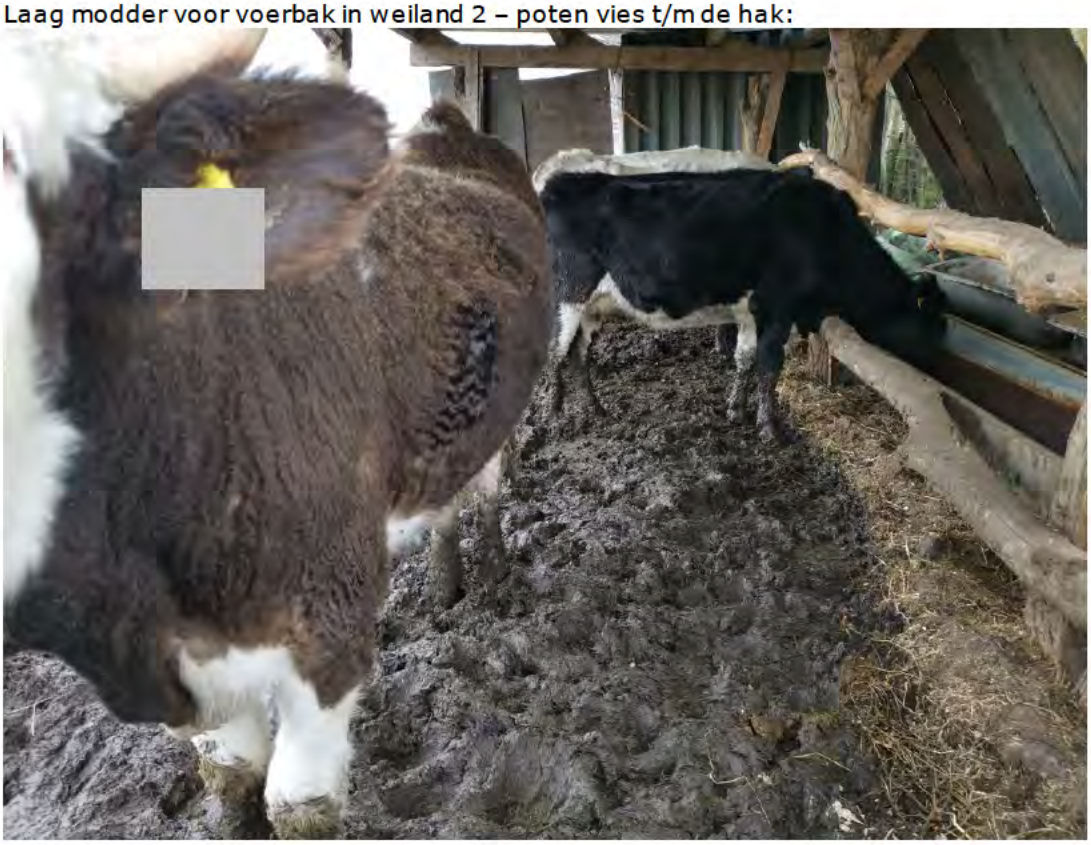

Runderen in weiland 1 – afrastering kapot, toegang tot kuilplaat:

Stier met werknummer [redacted] in weiland 1 – kreupel, geen geschikte huisvesting:

Deel van kapotte afrastering in weiland 1 – scherpe en uitstekende delen, schadelijke materialen:

Twee runderen op voergang ligboxenstal – slechte voederhygiëne:

Vier runderen in strohok op voergang – geen voer beschikbaar, alleen laag voerresten/mest:

Rund met werknummer [redacted] in strohok ligboxenstal – mestresten, kreupel, mager:

Rund met werknummer [redacted] – ernstig kreupel, mager, geen geschikte huisvesting:

Mest tussen roosters in deel ligboxenstal – slechte hygiëne:

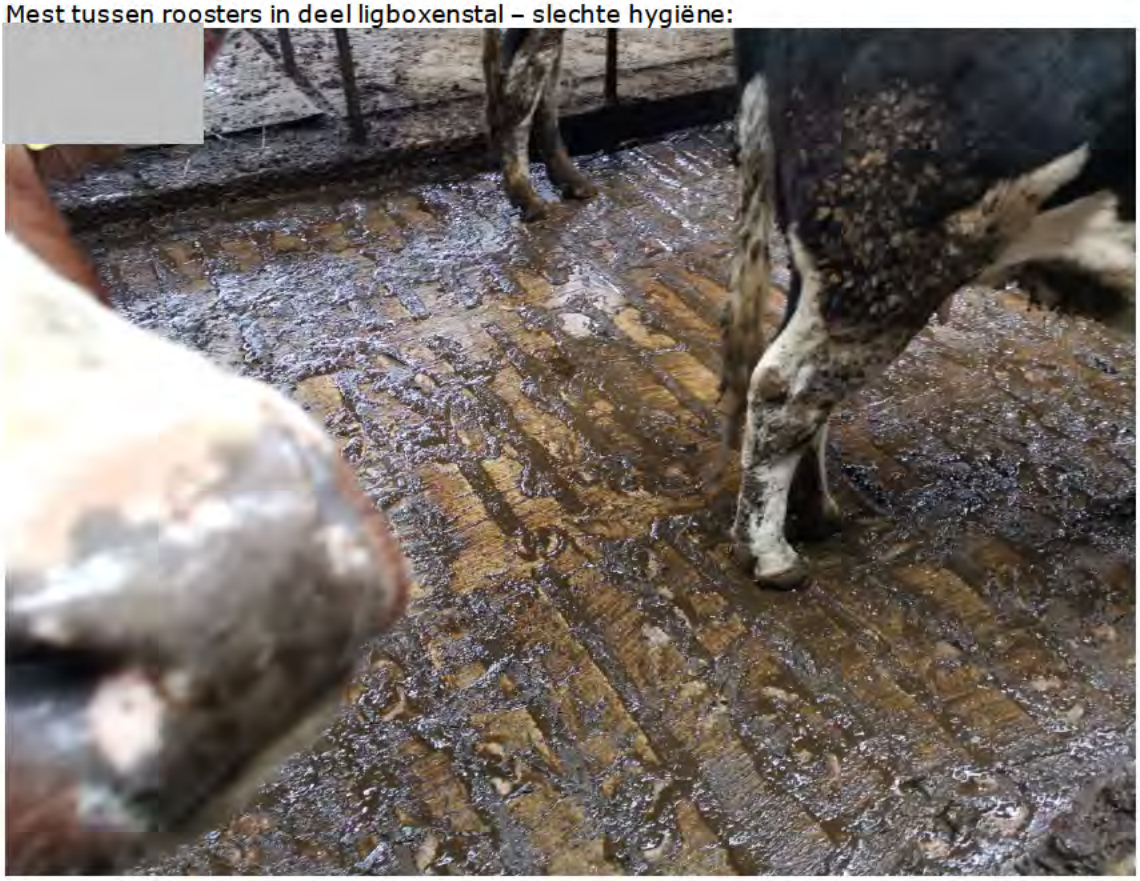

Gulzig vretende runderen in ligboxenstal – op achtergrond mager rund:

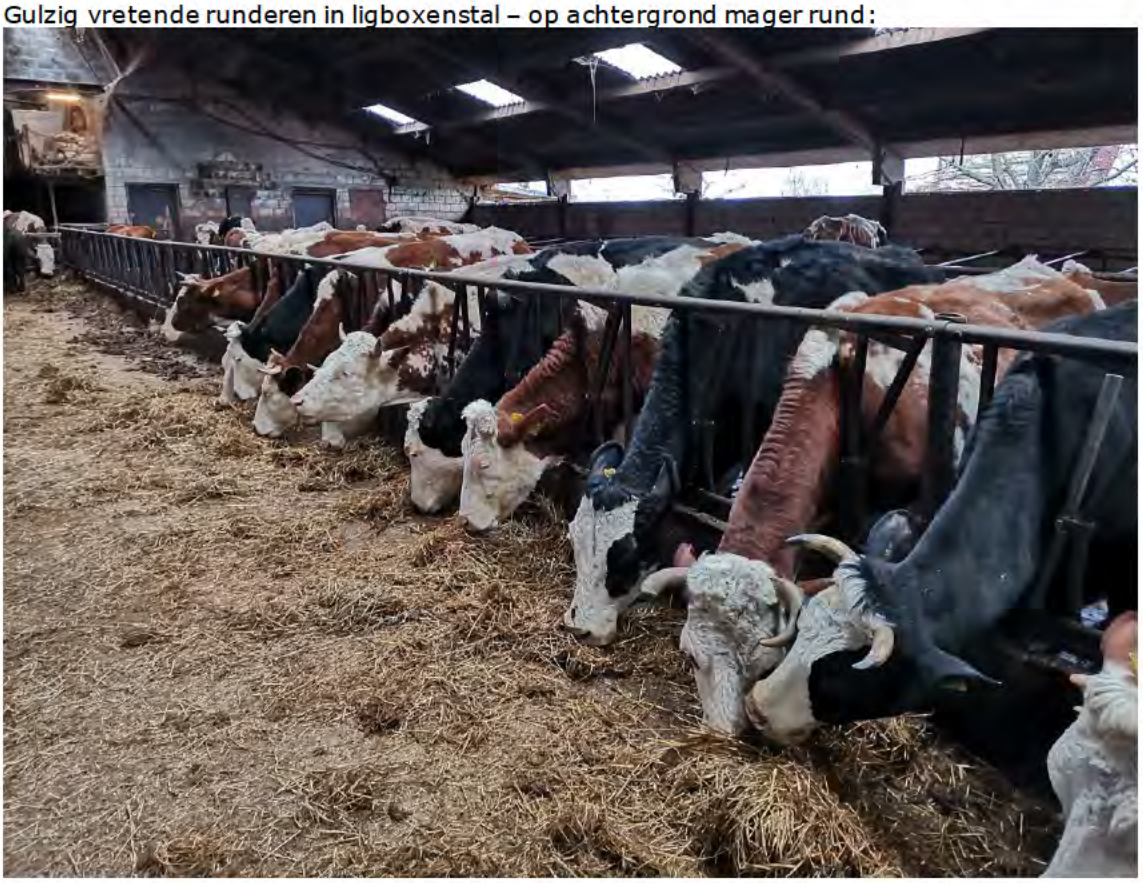

Mager rund in ligboxenstal – blijft achter in stal staan, terwijl overige runderen vreten:

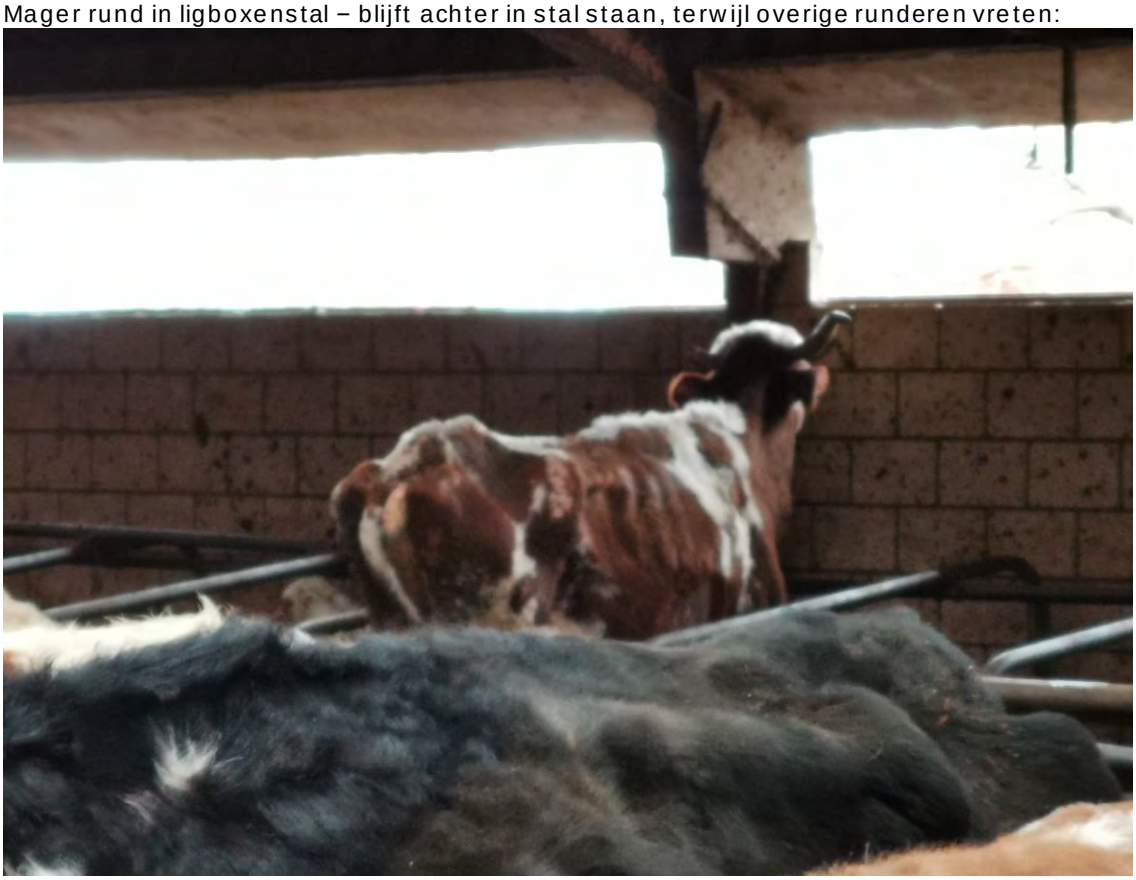

Anamnese

Bedrijfsbezoek

Stie
Is behandeld door klauwbekapper,
Stier staat binnen sinds 4/2
Behandeling met vetrimoxin la en meloxidyl heeft zeer goed gewerkt
dier loopt en steunt op 4 poten
Achterbeen is niet meer zwollen, niet meer pijnlijk
Algemene conditie van dier is ook veel beter
Behandeling is afgelopen, stier voorlopig niet meer op de wei zetten tot het weiland opgedroogd is.

Koe
behandeling van voorpoot heeft goed gewerkt
Koe steunt en loopt op 4 poten
Voorpoot is nog wel lichtjes gezwollen en warm
Dier nog 2 maal behandelen met 50 ml vetrimoxin la, vandaag en donderdag 14/2

Koe,
koe steunt en loopt op 4 poten
Behandeling met alamycine heeft goed gewerkt maar infectie is nog niet volledig verdwenen
Vandaag behandelen met 40 ml alamycine la

Factuurregels

Afleverdatum	Omschrijving	Aantal
12-02-2019	Vetrimoxin LA 100 ml	1
	Uurtarief herkauwer	0,25
	Visite herhaling	1

Logboekregels

Omschrijving	Aantal	Wachttijd	Dosering	Indicatie	# dieren	Batch nr.	Toeg.
	Datum	Reg nr.	Opmerkingen	Toediening.	Duur beh.	vvdatum	Off-label
Vetrimoxin LA 100 ml	1	Melk 3 (D), Eieren -, Vlees 18 (D)	1ml/10kg LG 2x met 48 uur interval	alg.bact.inf.		163AB	
	12-02-2019	REG NL 112466	2K AB	intramusculair		28-02-2020	Nee

* Wachttijden: U = Uren, D = Dagen, M = Melkmalen, vdatum = vervaldatum

Anamnese

Bedrijfsbezoek

Stier,
ontsteking achterste klauw en achterbeen
klauw is dik en gezwollen,
dier steunt er nauwelijks op
Behandeling
70ml vetrimoxin la + 15ml meloxidyl
herhalen op woensdag, vrijdag en zondag
klauwbekapper zo snel mogelijk dier laten behandelen

Koe
rechter voorpoot is dik gezwollen, pijnlijk
steunt er nog wel op, onderbeen is ook gezwollen
Behandeling
50ml vetrimoxin la + 15ml meloxidyl
herhalen op woensdag, vrijdag en zondag
klauw laten controleren door klauwbekapper

Koe,
stinkpoot
koe steunt op poot
geen zwelling
1 malig behandelen met 40 ml alamycine la

Koe,
Geeuthanaseerd

Factuurregels

Afleverdatum	Omschrijving	Aantal
04-02-2019	T61 50 ml	1
	Euthanasie injectie	1
	Meloxidyl 100 ml	1
	Vetrimoxin LA 100 ml	5
	Uurtarief herkauwer	0,75
	Visite	1

Logboekregels

Omschrijving	Aantal	Wachttijd	Dosering	Indicatie	# dieren	Batch nr.	Toeg.
	Datum	Reg nr.	Opmerkingen	Toediening.	Duur beh.	vvdatum	Off-label
T61 50 ml	1	Melk -, Eieren -, Vlees -				A241A01	
	04-02-2019	REG NL 5356				30-09-2020	Nee
Meloxidyl 100 ml	1	Melk 5 (D), Eieren -, Vlees 15 (D)	2,5ml/100kg LG eenmalig	zie bijsluiter/etiket		218AB	
	04-02-2019	REG NL 108189		subcutaan		01-10-2020	Nee
Vetrimoxin LA 100 ml	5	Melk 3 (D), Eieren -, Vlees 18 (D)	1ml/10kg LG 2x met 48 uur interval	alg.bact.inf.		167AD	
	04-02-2019	REG NL 112466	2K AB	intramusculair		01-06-2020	Nee

* Wachttijden: U = Uren, D = Dagen, M = Melkmalen, vdatum = vervaldatum

VETERINAIRE VERKLARING

Naam : [redacted]

Postadres : Postbus 43006

Vestigingsplaats : 3540 AA Utrecht

toezichthoudend dierenarts bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselveiligheid, toezichthouder zoals omschreven in artikel 5:11 van de Algemene wet bestuursrecht, aangewezen om toezicht te houden op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren, alsmede toezichthouder zoals omschreven in artikel 2a van het Besluit aanwijzing toezichthouders Wet dieren, aangewezen om toezicht te houden op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Wet dieren, rapporteert het volgende:

Op 04 februari 2019 om omstreeks 13:20 uur zijn door mij onderzocht:

Soort dieren: Runderen, schapen en varkens
Aantal dieren (geschat): 180 runderen (volgens stallijst), 6 varkens, ongeveer 54 schapen en 10 geiten.
Ras/geslacht/leeftijd/kleur: Divers
Identificatiecodes: Divers

Gegevens omtrent de houder van dieren:

Naam
Relatienummer
Locatie

Vraag 1	Beschrijf de omstandigheden waarin de dieren zich bevonden.
Antwoord:	**Hokken tegen de ligboxenstal aan tussen stal 1 en 2** In een deel van deze hokken werden kalveren gehouden. Ik zag in deze hokken geen afwijkingen met betrekking tot de huisvesting en verzorging van de kalveren. Wel zag ik in één hok 7 jonge kalveren zonder oormerken. Ik zag in twee hokken in elk één rund en staan. Ik zag dat de runderen in deze hokken van water werden voorzien middels een drinknippel die op ongeveer 20 cm boven het stro hing. Ik zag dat de runderen hier niet in een natuurlijke manier uit konden drinken. Zij moesten door de voorpoten zakken om te kunnen drinken. Tijdens de inspectie heeft de houder, op ons verzoek, bij beide runderen een emmer water gezet zodat de dieren in een natuurlijke houding konden drinken. **Loods (stal 2)** Ik zag geen afwijkingen met betrekking tot de huisvesting en verzorging van de dieren in deze stal. **Loods schapen (stal 3)** Ik zag geen afwijkingen met betrekking tot de huisvesting en verzorging van de dieren in deze stal.

	Weilanden naast en achter stallen Ik zag in het linker weiland (gezien vanaf het [redacted] 7 runderen staan. Ik zag dat het prikkeldraad naast de kuil kapot was. Ik zag dat het prikkeldraad deels los lag en dat de dieren toegang hadden tot de kuil waarop autobanden lagen. Ik zag tijdens de inspectie enkele runderen op de kuil staan. Hierdoor wist ik dat de runderen in dit weiland toegang hadden tot scherpe en uitstekende delen waaraan zij zich konden verwonden of pijn konden doen. In het weiland achter de loods tegenover de schapen zag ik 4 runderen lopen. Ik zag dat de dieren voer en water tot hun beschikking hadden. Ik zag dat de runderen om bij het voer te komen door een laag modder moesten lopen, ik zag dat ze tot halverwege hun poten hierin zakten. Ik zag dat het voer hierdoor niet makkelijk toegankelijk was voor de runderen. **Geitenhok** Ik zag 6 geiten gehouden in een hokje onder een afdak achter op het erf. Ik zag geen afwijkingen betreffende de huisvesting en verzorging van deze geiten. **Ligboxenstal (stal 1)** Ik zag aan de rechterzijde van de voergang koeien en een stier gehuisvest worden. Ik zag in de voergoot resten voer vermengd met grond liggen. Ik zag dat rechtsachter in dit deel van de stal de mest boven de roosters uit kwam. Aan de linkerzijde van de ligboxenstal zag ik voornamelijk jongvee gehuisvest. Ik zag in het 3e hok 5 pinken gehuisvest. Ik zag dat ze de beschikking hadden over 4 geschikte ligboxen. In het 4e hok zag ik 5 pinken die de beschikking hadden over 4 geschikte ligboxen. Er zijn in dit hok in totaal 7 ligboxen aanwezig, maar doordat er een waterbak in deze stal in de boxen hangt, kunnen 3 ligboxen niet gebruikt worden door de runderen in dit hok. Tijdens de inspectie hebben de [redacted] de hekken aan deze kant van de stal zodanig verplaatst dat alle dieren de beschikking hadden over een ligbox. Ik zag dat de runderen aan zowel de linker- als de rechterzijde geen geschikt voer tot hun beschikking hadden. Ik zag dat er wat voerresten in het midden van de voergang lag, maar dat de runderen hier niet bij konden. Tijdens de inspectie hebben toezichthouder [redacted] en ik deze voerresten naar het voerhek geschoven. Ik zag dat de runderen gretig begonnen te eten en dat de andere runderen, die niet bij het voer konden, begonnen te dringen en te loeien. Aan het einde van de voergang zag ik vier runderen gehuisvest in een strohok. Ik zag voor het hok een laag mest vermengd met oud voer liggen. Op de voergang zag ik een pink, en een koe met werknummer [redacted] staan. Ik wist dat dit de koe was die ik tijdens mijn vorige inspectie op 19 december 2018 had gezien en dat de dierenarts, [redacted] de veehouders had geadviseerd dit dier te euthanaseren. Ik zag dat de koe en het kalf over de voergang liepen. Ik zag dat deze dieren op en over het voer van de runderen in de ligboxenstal en in het strohok konden mesten en urineren en zo het voer voor zichzelf en de andere in deze stal zouden bevuilen. Tijdens de inspectie zag ik koe [redacted] daadwerkelijk in de voergang urineren.

Vraag 2	**In welke lichamelijke toestand heeft u de dieren aangetroffen?**
Antwoord:	**Loods (stal 2)** Ik zag in deze hokken diverse runderen, onder andere werknummers [redacted] die een groeiachterstand hadden. Ook zag ik runderen die te mager waren en een body condition score (BCS) hadden van 1,5 op een schaal van 1, zeer mager, tot 5, overmatig vet. Dit waren onder andere de runderen met werknummers [redacted] **Weilanden naast en achter stallen**

	Ik zag één stier met werknummer [redacted] die werd gehouden met zes andere runderen in het eerste weiland aan de linkerkant van het koepad. Ik zag dat de stier kreupel was aan de linker achterpoot. Tijdens de vorige inspecties op 27 september 2018 en 19 december 2018 heb ik deze stier ook gezien. Deze liep toen ook kreupel. Op ons verzoek heeft [redacted] toen de bedrijfsdierenarts, [redacted] geconsulteerd. De stier is op 28 september 2018 en 19 december 2018 door hem behandeld. Ik hoorde de [redacted] zeggen dat ze niet opnieuw hun dierenarts hadden geconsulteerd voor deze stier. Ik zag dat de kreupelheid van de stier verergerd was sinds de laatste inspectie op 19 december. Ik zag dat de stier op de punten van de klauwen steunde en de poot niet wilde belasten. Verder zag ik dat de stier op de rechter achterhand en flank kale plekken had. De vacht was hier niet meer aanwezig. Dit wijst op langdurig liggen van de stier. De afgelopen twee maanden is het nat weer geweest. Langdurig liggen in de nattigheid heeft tot gevolg dat de haren uitvallen en het dier kale plekken krijgt. Een ernstig kreupel rund zal meer liggen omdat hij zijn aangetaste poot niet wil belasten door de pijn. **Ligboxenstal** Ik zag aan in het hok aan de rechterzijde van de voergang meerdere magere runderen. Ik zag dat er een stier in de koppel liep, daarom ben ik in verband met eigen veiligheid niet tussen de koeien gaan lopen om de koeien individueel te beoordelen. Ik heb enkele runderen vanaf de voergang beoordeeld. Ik zag dat een groot deel van de dieren geen pensvulling had. Dit betekent dat zij niet recent gegeten hebben. Verder zag ik meerdere runderen met een BCS van 1 tot 1,5, onder andere de runderen met werknummers [redacted] In de voergang stond rund [redacted] Ik zag dat er onder de binnenste klauw van de linker achterpoot een blokje was geplaatst. Ik zag dat de koe nu ook rechtsachter kreupel was. Ik zag dat de poot vanaf de klauw tot de hak verdikt was en dat de koe niet op deze poot steunde, een teken van pijn. De koe steunde wel op de poot met de gebroken/ontwrichte klauw, maar ik zag dat ze dit probeerde te vermijden door naar voren te hangen zodat haar voorpoten het meeste gewicht droegen. Dit is een teken van ernstige pijn in de achterpoten. Ik zag dat de koe een BCS had van 1, ze was extreem mager en had geen pensvulling. Aan de linkerkant van de stal zag ik twee kreupele runderen [redacted] Het hok van de vier runderen in het strohok aan het einde van de voergang was recent schoongemaakt en ingestrooid. Ik zag dit aan de schone vloer onder de dunne laag stro in dit hok. Ik zag echter dat de runderen aan de poten, buik en achterhand vervuild waren met korsten opgedroogde mest. Dit is een teken dat de runderen gedurende langere tijd niet de beschikking hebben gehad over een schone en droge ligplaats. In het strohok zag ik één rund met werknummer [redacted] dat kreupel was aan de rechter voorpoot. Ik zag dat de ondervoet tot aan de carpus (pols) verdikt was. Ik zag dat het rund niet op de poot wilde steunen. Ik zag dat het rund een BCS van 1,5 (zeer mager) had. Ook een ander rund (werknummer onbekend) in dit hok was te mager en had een BCS van 1,5. De houders konden geen logboek tonen waarin behandeling van de kreupele dieren was geregistreerd. Ik hoorde hen zeggen dat de dieren niet behandeld waren door hen en dat zij geen dierenarts hadden ingeschakeld om de dieren te onderzoeken en indien nodig te behandelen.

Vraag 3	**Wanneer is de aangetroffen toestand naar uw mening ontstaan?**
Antwoord:	De situatie op het bedrijf is van continue aard door managementkeuzes met betrekking tot huisvesting en verzorging die door de houders gemaakt worden. Ik was in augustus 2016 voor het eerst op dit bedrijf en sindsdien tref ik keer op keer dezelfde overtredingen aan. Voornamelijk slechte kwaliteit voer, vervuilde huisvesting en kreupele en/of zieke dieren waarvoor geen afdoende behandeling is ingezet of waarvoor geen of niet tijdig een dierenarts geconsulteerd is.

	Voordat ik bekend raakte met dit bedrijf, zijn er reeds eerder inspecties uitgevoerd en overtredingen geconstateerd door collega's. In 2012 was dit onvoldoende klauwverzorging van het rundvee en gebrek aan water bij kalveren, in 2013 ging het wederom over de klauwverzorging, voer van slechte kwaliteit, onhygiënische huisvesting, gebrek aan schone en droge ligplaatsen en geen water bij de schapen, in 2014 betroffen de overtredingen een kreupele stier, vervuild voer en voer van slechte kwaliteit, scherpe en uitstekende delen en gebrek aan schone en droge ligplaatsen. Bovenstaande geeft aan dat de problematiek op dit bedrijf langdurig is en er geen verbetering optreedt. Het enige punt waar verbetering is opgetreden, is het drinkwater.

Vraag 4	**Waardoor is de aangetroffen toestand naar uw mening ontstaan?**
Antwoord:	De aangetroffen situatie op dit bedrijf is ontstaan door het management en de keuzes van de houders met betrekking tot huisvesting, voeding en zorg. Sinds 2012 worden er keer op keer dezelfde soort overtredingen waargenomen. Naar mijn mening zijn [redacted] en [redacted] niet leerbaar. Dit betekent dat zij door de jaren heen niet hebben getoond dat zij hebben geleerd hoe zij hun dieren moeten verzorgen, ondanks de door RVO en later de NVWA opgelegde maatregelen en de input van hun dierenarts en adviseur. Hun werkwijze verandert niet en ook neemt het aantal dieren niet substantieel af. Toen ik tijdens de inspectie op 19 december 2018 de [redacted] vroeg naar de uitwerking van het plan van aanpak dat samen met hen is opgesteld door hun adviseur hoorde ik hen zeggen dat de adviseur niet de baas is op hun bedrijf en dat zij zelf bepalen wat er op hun bedrijf gebeurt. Ook tijdens de inspectie van 04 februari 2019 hoorde ik hen dit weer zeggen. Ik krijg niet het idee dat ze gemotiveerd waren het plan uit te gaan voeren (aantal dieren verminderen en de overstap maken naar vleesvee waarbij de stal geschikt gemaakt moet worden voor vleesvee). De Raad voor Dierenaangelegenheden (RDA) bespreekt op verzoek van de minister en staatssecretaris van Economische Zaken (EZ) en ook op eigen initiatief complexe vraagstukken op het gebied van dierenwelzijn, diergezondheid en dierethiek. De Raad bestaat uit bijna veertig deskundigen: ongeveer twintig wetenschappelijke experts en ongeveer twintig praktijkdeskundigen. De Raad is van mening dat de mens dieren mag houden. Dit recht is echter niet ongelimiteerd en niet onvoorwaardelijk. De Raad is evenals ik van mening dat de dierhouder als eerste verantwoordelijk is voor het welzijn van zijn dieren. Hij heeft de beschikkingsmacht over het dier en bepaalt de kwaliteit van het leven van het dier. Hij moet voor een **optimale gezondheid en een optimaal welzijn** zorgen en moet aanspreekbaar zijn op de wijze waarop hij zijn dieren houdt. Hij moet zijn kennis en kunde betreffend dierverzorging e.d. actueel houden en continu gebruiken bij de verzorging van de dieren die onder zijn verantwoordelijkheid vallen. Voor het verzorgen van dieren moet een dierhouder een proactieve houding hebben. Indien nodig moet een dierenarts geconsulteerd worden, huisvesting moet schoon en veilig gehouden worden, er moet geschikt voer en drinkwater aangeboden worden.

Vraag 5a	**Is de gezondheid en/of het welzijn van de dieren naar uw mening benadeeld?**
Antwoord:	Ja, de gezondheid onder andere omdat diverse dieren niet te allen tijde de beschikking hebben over geschikt voer, vermagerd zijn, kreupel zijn, pijn hebben en er niet tijdig een geschikte behandeling is ingezet. Ja, het welzijn van diverse dieren op het bedrijf is benadeeld. In gevolge artikel 1.3 Wet dieren wordt erkend dat dieren een 'eigen' waarde hebben. Welzijn omvat dus meer dan alleen de fysieke gezondheid (lichamelijke afwijkingen) van een dier.

Alleen als aan de vijf vrijheden van Brambell is voldaan krijgen de dieren de zorg die zij redelijkerwijs behoeven. Ingevolge artikel 1.3 Wet Dieren moeten dieren gevrijwaard zijn:

1. dorst, honger en onjuiste voeding
2. fysiek en fysiologisch ongerief;
3. pijn, verwonding en ziektes;
4. angst en chronische stress;
5. beperking van hun natuurlijk gedrag;

voor zover zulks redelijkerwijs kan worden verlangd.

1. Dorst, honger en onjuiste voeding

vers water en geschikt voer zijn essentieel voor een optimale gezondheid

Meerdere dieren op het bedrijf kregen geen geschikt voer aangebonden. Het voer was voor de runderen in het weiland achter het bedrijf moeilijk toegankelijk door de laag modder waar ze doorheen moesten om bij het voer te komen.

Diverse dieren op het bedrijf waren te mager. Dit kan een medische reden hebben, maar gezien de kwaliteit en kwantiteit van het voer dat bij de dieren lag, vermoed ik dat de vermagering is opgetreden door verkeerd voeren van de dieren. Toen toezichthouder [redacted] en ik de voerresten uit het midden van de voergang naar het voerhek schoven, zag ik dat de koeien die bij het voerhek kwamen eten in goede conditie waren. Binnen een kudde koeien is sprake van hiërarchie. De koeien die dominant zijn, zullen dieren lager in rangorde wegjagen en als eerste eten. Als er niet genoeg gevoerd wordt, zullen de dominante dieren (bijna) alles opeten en blijven de restjes over voor de onderkant van de kudde. Deze laatste dieren zullen dan ook vermageren terwijl de dominante koeien goed in conditie blijven zolang zij voldoende kunnen blijven eten. Gezien bovenstaande ben ik van mening dat er op dit bedrijf niet genoeg gevoerd wordt.

Daarnaast liepen er 2 runderen op de voergang die het voer met mest en urine vervuilden. Dit vervuilde voer is niet meer geschikt om te eten en verhoogt de infectiedruk (door mogelijke ziektekiemen in de mest) in de koppel runderen.

Vier runderen moesten door de modder lopen om bij hun voer te komen, hierbij zakten zij tot halverwege de poten weg. Het voer was moeilijk toegankelijk.

2. Fysiek en fysiologisch ongerief

door een geschikte (tochtvrij, goede temperatuur, en voldoende oppervlakte) en veilige huisvesting te bieden, inclusief een comfortabele rust/schuilplaats),

Zieke dieren (de kreupele stier en de kreupele koe op de voergang) hadden niet de beschikking over geschikte huisvesting. Deze dieren zijn gebaat bij een hok waarin zij niet de competitie met andere dieren hoeven aan te gaan, waar zij voldoende voer tot hun beschikking hebben en waar zij schoon en droog en rustig kunnen liggen.

Zeven runderen werden gehouden in een onveilige omgeving met materialen zoals prikkeldraad waaraan zij zich konden verwonden en/of bezeren.

3. Pijn, verwondingen en ziektes

door deze te voorkomen en wanneer ze toch optreden ze snel en adequaat te diagnosticeren en te behandelen,

Zeven runderen (6 pinken en een stier) hadden toegang tot losliggend prikkeldraad en de daar achter liggende kuil met autobanden en andere materialen. Zij konden zich hieraan verwonden en/of bezeren.

	Voor meerdere kreupele dieren was niet tijdig een dierenarts ingeschakeld. Kreupel lopen is een teken van pijn, het dier ontlast zijn poot omdat het steunen hierop pijn doet. De stier en de koe met werknummer waren eerder behandeld door De behandeling had geen verbetering opgeleverd en de houders hadden hiervoor wederom hun dierenarts moeten consulteren. Ook voor de koe met werknummer en de twee kreupele dieren tussen het jongvee in de ligboxenstal had een behandeling ingesteld moeten worden door de veehouders of hun dierenarts. Door dit niet te doen hebben, zijn de houders verantwoordelijk voor ernstig lijden van deze dieren. Diverse dieren op het bedrijf hadden niet de beschikking over een hygiënische huisvesting. Door ophoping van mest en/of urine in de huisvesting verhoogt de infectiedruk en neemt de kans op ziekten bij de gehouden dieren toe. Het langdurig met de klauwen in de mest en urine staan zorgt voor verweking hiervan waardoor bacteriën makkelijker binnen kunnen dringen. **4. Angst en chronische stress** *door een huisvesting en management te hanteren die angst en stress voorkomen, door een goede socialisatie om angst voor mensen in de toekomst te voorkomen.* In deze situatie werden angst en stress niet voorkomen doordat niet aan voornoemde vrijheden is voldaan. **5. Gevrijwaard van beperking van hun natuurlijk gedrag** *door het aanbieden van een huisvestingssysteem waarin het dier zijn soortspecifieke behoeften (eten en drinken, bewegingsvrijheid, foerageergedrag, hygiëne /poetsgedrag), exploratiegedrag, contact met soortgenoten en dat de dieren overzicht hebben over de omgeving en dingen kunnen aan zien komen) kan vervullen,* Bij een goed management zou aan voornoemde vrijheden voldaan moeten zijn zodat dieren niet in hun natuurlijk gedrag worden beperkt. Op dit bedrijf is dat niet het geval.

Vraag 5b	Is er hierdoor sprake van vermijdbaar lijden?
Antwoord:	Ja, er is onder andere sprake van vermijdbaar lijden als: • dieren niet te allen tijde de beschikking hebben over geschikt voer • dieren geen juiste medische zorg krijgen • dieren niet de beschikking hebben over hygiënische huisvesting In dit geval was er sprake van ernstig lijden bij de stier met werknummer , de koe met werknummer en de koe met werknummer Deze dieren waren ernstig kreupel en leden duidelijk zeer veel pijn. Het niet behandelen van deze dieren of het niet inschakelen van een dierenarts is naar mijn professionele mening zware dierverwaarlozing.

Vraag 6	**Heeft de houder naar uw mening - gelet op de toestand waarin de dieren werden aangetroffen – de dieren de nodige verzorging onthouden?**
Antwoord:	Ja, omdat volgens vaste jurisprudentie de 'zorg' voor een dier toeziet op de volgende 4 aspecten: 1. water 2. voeding 3. huisvesting 4. medische zorg In dit geval werd er aan de aspecten voeding, huisvesting en medische zorg niet voldaan.

Vraag 7	Is er contact geweest met eigen praktiserend dierenarts en/of externen? Toelichting
Antwoord:	Ja, tijdens de inspectie hebben wij de houders verzocht hun dierenarts, [redacted] te bellen met het verzoek dezelfde dag langs te komen. Wij troffen [redacted] om 14.50 op het bedrijf van [redacted] Hij vertelde ons dat hij na behandeling van de stier en de kreupele koe in december niet meer voor deze dieren was geconsulteerd. Wel is hij in januari een keer bij een liggende koe geroepen. Hij heeft toen nogmaals geadviseerd om de koe met werknummer [redacted] te euthanaseren. Echter wilden de [redacted] dit nog overleggen met hun klauwbekapper. [redacted] gaf aan dat de toestand van de kreupele stier met werknummer [redacted] slechter was dan in december, maar dat hij de stier nog een kans wilde geven met een langwerkende amoxicilline en behandeling door de klauwbekapper. Hij zou de week erna terugkomen om de stier te controleren. Ook adviseerde hij om deze stier in een schoon hok te huisvesten. Dit is tijdens de inspectie gebeurd. De koe met werknummer [redacted] is geëuthanaseerd door [redacted] Dit dier had geen perspectief meer en was alleen maar verslechterd sinds 19 december 2018. De koe met werknummer [redacted] zal behandeld worden met amoxicilline in verband met een ontstoken rechter voorpoot. Het rund met werknummer [redacted] is waarschijnlijk door een te grote stier besprongen. Deze hoeft niet behandeld te worden, er wordt even aangekeken hoe het gaat. Het rund met werknummer [redacted] heeft waarschijnlijk last van stinkpoot en wordt behandeld met alamycine. Op 14 februari 2019 om 08.15 uur heb ik telefonisch gesproken met [redacted] Hij vertelde mij dat hij op dinsdag 12 februari weer bij [redacted] is langs geweest. De stier was zienderogen opgeknapt nu hij in een droog hok stond en weer behandeld was, hij stond weer op vier poten. De koe met werknummer [redacted] was ook duidelijk opgeknapt, maar moest nog wel verder behandeld worden. Het rund met werknummer [redacted] was zodanig verbeterd dat behandeling niet meer nodig was. Zie hiervoor ook de visitebrieven bij het Rapport van Bevindingen.

Vraag 8	Is er diergeneeskundige behandeling noodzakelijk en, zo ja, binnen welke termijn?
Antwoord:	Ja, er was behandeling van de kreupele runderen nodig. Hiervoor is door de [redacted] op ons verzoek tijdens de inspectie hun dierenarts gebeld. Voor de magere runderen zal de dierenarts, samen met de houders, een **plan van aanpak** op moeten maken. Verder moet er tijdig een dierenarts geconsulteerd worden als een dier ziek of gewond is. Dit is niet de eerste keer dat we deze situatie aantreffen bij [redacted] Op onderstaande data trof ik eerder dieren op het bedrijf waar niet tijdig een dierenarts voor geconsulteerd was.

23 augustus 2016	magere runderen
14 oktober 2016	kreupele koe
30 januari 2017	kreupele koe
23 mei 2017	zieke kalveren
1 augustus 2017	meerdere kreupele runderen en een kreupel schaap, een rund met een pussende wond
19 december 2018	kreupele stier en kreupele koe

Vraag 9	**Welke andere (niet diergeneeskundige) maatregelen dienen genomen te worden om het benadeelde welzijn van de dieren op te heffen?** **(Kan dierhouder dit zelf of is andere hulp noodzakelijk)**
Antwoord:	• Zorg ervoor dat zieke en/of gewonde dieren op passende wijze worden verzorgd. Indien eigen behandeling geen verbetering oplevert, moet een dierenarts ingeschakeld worden. • Zorg ervoor dat zieke en/of gewonde dieren op passende wijze worden gehuisvest. • Zorg dat uw dieren steeds kunnen beschikken over hygiënische huisvesting (zorg ervoor dat er geen mest boven de roosters staat). • Zorg dat uw dieren steeds kunnen beschikken over een voldoende hoeveelheid gezond en voor de soort geschikt voer dat goed toegankelijk is. • Zorg ervoor dat uw dieren zich niet kunnen verwonden en/of bezeren

Vraag 10	**Acht u het noodzakelijk dat er dieren worden meegevoerd en opgeslagen in belang van de gezondheid/ het welzijn van de dieren? Zo ja, toelichten.**
Antwoord:	Nee, op dit moment niet.

Plaats en datum:
[redacted] 12 februari 2018

[redacted]

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Divisie:	Inspectie
Afdeling:	NVWA HH IH Afd Dier
Team:	NVWA HH IH Tm [redacted] Dierenwelzijn Landbouw
Teamleider:	[redacted]
Inspecteur(s):	

Dit rapport van bevindingen is bestemd voor de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, Team Bestuurlijke Maatregelen.

Onderzoeksnummer NVWA:	153943
Rapportnummer:	118419

1) Overtredend bedrijf/onderneming:

[redacted]

2) **Overtreder:**

[redacted]

3) **Overtreder:**

[redacted]

Artikel overtreding	: Artikel 2.1, lid 1 en artikel 2.2, lid 8 van de Wet dieren.
Omschrijving overtreding	: Het bij runderen veroorzaken van pijn of letsel dan wel de gezondheid of het welzijn van runderen benadelen door, o.a. het niet beschikken over een hygiënische huisvesting bij runderen en het niet

tijdig raadplegen van een dierenarts en klauwverzorger.

Artikel overtreding : Artikel 1.7, onder d van het Besluit houders van dieren.
Omschrijving overtreding :Het huisvesten van runderen onder onvoldoende hygiënische omstandigheden.

Artikel overtreding : Artikel 2.44, lid 1, van het Besluit houders van dieren.
Omschrijving overtreding : De stal, eenlingboxen, uitrusting en gereedschap voor kalveren worden niet op passende wijze gereinigd en ontsmet.

Artikel overtreding : Artikel 1.7 onder c van het Besluit houders van dieren.
Omschrijving overtreding : Een rund dat ziek of gewond lijkt niet direct op passende wijze verzorgen.

Artikel overtreding : Artikel 2.4 lid 4 van het Besluit houders van dieren.
Omschrijving overtreding : Een ziek of gewond rund niet zo nodig afzonderen in een passend onderkomen .

Artikel overtreding : Artikel 2.4 lid 5 van het Besluit houders van dieren.
Omschrijving overtreding : Het niet zo spoedig mogelijk raadplegen van een dierenarts wanneer de zorg geen verbetering in de toestand van het dier brengt.

Artikel overtreding : Artikel 2.4, onder a en artikel 1.7 onder a en b van het Besluit houders van dieren.
Omschrijving overtreding : De dieren worden niet verzorgd door voldoende personen met de nodige kennis, vaardigheden en vakbekwaamheid.

Artikel overtreding : Artikel 1.7 onder e van het Besluit houders van dieren.
Omschrijving overtreding : De voederplaatsen voor de runderen zijn onvoldoende gereinigd en bevuild met oude voerresten.

Artikel overtreding : Artikel 2.32 lid 1 van het Besluit houders van dieren.
Omschrijving overtreding : Het houden van 2 kalveren ouder dan 8 weken in eenlingboxen.

Datum vaststellen overtreding : 29 augustus 2019
Tijdstip vaststellen overtreding : vanaf 09.45 uur
Plaats vaststellen overtreding :

Datum opmerking overtreder : 29 augustus 2019
Datum dagtekening rapport : 6 september 2019

Aantal bijlagen bij rapport : -6-
Soorten bijlagen : ☒ Foto's
: ☒ Diergeneeskundige verklaring [redacted]
: ☐ Anders, ...

Onze referentie: 153943/118419/[redacted]

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

Op donderdag 29 september 2019, omstreeks 09.45 uur, stelde ik, [redacted] werkzaam als ambtenaar bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, hierna te noemen NVWA, van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, werkzaam binnen de Directie Handhaven, Divisie Inspectie, Afdeling Dier, Team Dierenwelzijn [redacted] gevestigd Lubeckplein 34 te 8017 JS Zwolle, op grond van artikel van artikel 8.1 van de Wet dieren, bij artikel 2a van het Besluit aanwijzing toezichthouders Wet dieren aangewezen als toezichthouder, een (her)controle in op bovenstaand bedrijf.

Aanleiding:
Dit rapport van bevindingen is opgesteld naar aanleiding van een inspectie in het kader van Welzijn algemeen - hercontrole.
De hercontrole heeft tevens plaatsgevonden op de besluiten met zaaknummers LOB 201805657 en LOD 201805408

De in de **Last onder Bestuursdwang ter voorkoming van herhaling 201805657** genoemde maatregelen met onze bevindingen staan hieronder vermeld:

1. **Zorg er voor dat alle runderen over een hygiënische huisvesting kunnen beschikken.**

   Maatregel niet akkoord.

2. **Zorg er voor dat de stal, eenlingboxen, uitrusting en gereedschap voor kalveren op passende wijze worden gereinigd en ontsmet teneinde kruiscontaminatie en ziekteverwekkers te voorkomen.**

   Maatregel niet akkoord.

3. **Zorg er voor dat uw dieren de nodige verzorging krijgen door tijdig de klauwen te verzorgen en indien nodig deze te laten bekappen door een professional en/of te behandelen tegen eventuele ziekten en/of aandoeningen.**

   Maatregel niet akkoord.

4. **Zorg er voor dat een dier dat ziek of gewond lijkt onmiddellijk op passende wijze wordt verzorgd en zo nodig wordt afgezonderd in een passend onderkomen dat zo nodig is voorzien van droog strooisel.**

   Maatregel niet akkoord.

5. **Zorg er voor dat wanneer de zorg geen verbetering in de toestand van het dier brengt, zo spoedig mogelijk een dierenarts wordt geraadpleegd en het behandelplan wordt uitgevoerd.**

   Maatregel niet akkoord.

De in de **Last onder Dwangsom 201805408** genoemde maatregel staat hieronder vermeld:

1. **Zorg er voor dat de nodige zorg aan uw dieren wordt geboden door samen met uw dierenarts een plan van aanpak op te stellen en uit te voeren om de sterfte onder uw kalveren op uw bedrijf te verminderen. Neem de adviezen op in uw bedrijfsgezondheidsplan.**

   Door de praktiserend dierenarts is er een plan van aanpak gemaakt voor de opfok van kalveren in de eerste levensmaanden. Hierin is ook opgenomen hoe te handelen bij ziekte e.d. bij de jonge kalveren om zo de kalversterfte te verminderen.
   De adviezen m.b.t. de kalveropfok en kalversterfte worden in het nieuwe Bedrijfsbehandelplan opgenomen.

   Maatregel niet akkoord.

Op donderdag 29 augustus omstreeks 09.45 uur bevond ik, toezichthouder [redacted] mij op het bedrijf van [redacted]

Ik werd daarbij vergezeld door toezichthoudend dierenarts [redacted] is tevens werkzaam bij de NVWA binnen de Directie Handhaven, Divisie Inspectie, Afdeling Dier, Team Dierenwelzijn [redacted]

Bijlage 1: De bevindingen van [redacted] zijn vastgelegd in een veterinaire verklaring welke als bijlage 1 bij dit rapport van bevindingen is gevoegd.

Op moment van controle waren de volgende aantallen dieren op het bedrijf van [redacted] aanwezig: 278 melkkoeien en jongvee. Waarvan ongeveer 220 melkkoeien en ongeveer 60 stuks jongvee en kalveren.

<u>Bevindingen donderdag 29 augustus 2019:</u>
Ten aanzien van de volgende overtreden artikelen heb ik, toezichthouder [redacted] de volgende bevindingen vastgesteld:
Artikel 2.4 lid 5 van het Besluit houders van dieren.
Artikel 2.1, lid 1 en artikel 2.2, lid 8 van de Wet dieren.
Artikel 2.44, lid 1, van het Besluit houders van dieren.

Op 26 augustus 2019 heb ik een Rendac-overzicht aangevraagd over de periode van 1-1-2019 tot heden.
Ik zag op het Rendac-overzicht dat er gedurende de 8 maanden die het overzicht betrof 21 nuka's, 38 kalveren < 1 jaar en 9 runderen > 1 jaar waren opgehaald door Rendac.
Vanaf 1-1-2019 zijn er 75 geboortes geregistreerd + 21 gemelde nuka bij Rendac zijn **totaal 96 geboortes**. Hiervan zijn er 38 + 21= 59 gestorven.
Dit betekend dat 61% van de geboren kalveren binnen 1 jaar sterft op het bedrijf of dood worden geboren.

In de 17 eenlingboxen **op de Deel** werden 10 jonge kalveren gehuisvest.
Ik zag dat er een kalf dood in een eenling box lag.
Ik zag dat er 7 kalveren niet de beschikking hadden gehad over een voldoende schone, droge en hygiënische ligplaats en huisvesting. Ik zag dat bij deze kalveren de knieën, poten en buiken bevuild waren met natte en opgedroogde mest. Ik zag dat bij binnenkomst van [redacted] met schoon stro de eenlingboxen aan het instrooien was. Ik zag dat onder dit stro zeer nat en met mest en urine bevuild strooisel

aanwezig was. Ik zag dat de volgende kalveren niet de beschikking hadden over een schone en droge ligplaats en hygienische huisvesting: [redacted]

Ik zag dat de wanden van de eenlingboxjes bevuild waren met oude mestresten. Ik zag dat de eenlingboxen niet na iedere ronde werden gereinigd en ontsmet. Ik zag dat de speenemmers ook bevuild waren met oude melkresten.

Tijdens controle was er een koe in de ligboxenstal aan het kalveren. Ik zag dat deze koe nog tussen de andere melkkoeien stond. Ik zag dat het kalf dat dood geboren werd op de roostervloer werd geboren en direct in de mest lag.

Bijlage 2: Bovengenoemde bevindingen zijn vastgelegd op foto en zijn als bijlage 2 bij dit rapport van bevindingen gevoegd.

Ten aanzien van de volgende overtreden artikelen heb ik, toezichthouder [redacted] de volgende bevindingen vastgesteld:
Artikel 1.7 onder c van het Besluit houders van dieren.
Artikel 2.4 lid 4 van het Besluit houders van dieren.

Ligboxenstal:
De ligboxenstal is van [redacted] een voergang in het midden met aan beide kanten 3 rijen ligboxen.
In de ligboxenstal worden ongeveer 220 melkkoeien gehouden.
Ik zag dat de meeste koeien in een redelijke tot normale conditie waren. Ik zag dat enkele koeien te mager waren.
Ik zag dat er veel koeien in meer of mindere mate kreupel waren. Ik zag dat enkele koeien die in de stal liepen zeer kreupel waren en een poot niet of nauwelijks belastten. Ik zag veel koeien met verdikte/ontstoken onderpoten/klauwen. Onder andere de volgende runderen waren kreupel: [redacted] verklaarde tijdens de controle dat hij nog steeds veel last had van Mortellaro bij de melkkoeien.
In het logboek was zichtbaar dat hij enkele runderen behandeld had met diergeneesmiddelen maar dat hij dat maar een keer doet en niet behandeld volgens het bedrijfsbehandelplan.

Bijlage 3: Bovengenoemde bevindingen zijn vastgelegd op foto en zijn als bijlage 3 bij dit rapport van bevindingen gevoegd.

Jongveestal:
In de jongveestal worden 22 stuks jongvee gehouden in de leeftijd van ongeveer 1,5 jaar tot aan het kalveren.
Ik zag dat de meeste runderen in een redelijke tot normale conditie waren.
Ik zag dat er enkele stuks jongvee in meer of mindere mate kreupel waren. Ik zag dat deze runderen trokken met een of meerdere poten. Dit als gevolg van Mortellaro besmetting.

Ten aanzien van de volgende overtreden artikelen heb ik, toezichthouder [redacted] de volgende bevindingen vastgesteld:
Artikel 1.7, onder d van het Besluit houders van dieren.

In de **ligboxenstal** bij de melkkoeien was de hygiëne onvoldoende. Ik zag dat tijdens controle de looppaden tussen de dichte vloeren achter het voerhek en tussen de boxen en bij de melkrobots sterk bevuild waren met een dikke laag dunne mest. Ik zag dat er op en rondom de melkrobots veel opgedroogde en dunne mest aanwezig was. Ik zag dat de melkrobots en de ruimte tussen de robots bevuild waren met mest en melkresten.
Ik zag dat er veel natte mest en urine in de ligboxen aanwezig was waarin de koeien moesten liggen. Ik zag dat de ligplaatsen zeer ongelijk waren. Ik zag dat er grote hopen strooisel en diepe gaten op de ligplaatsen aanwezig waren.

Op de Deel:
Tijdens controle werden er kalveren en jongvee gehouden op de deel. De jongste 6 kalveren werden in een strohok gehouden en de oudere 19 kalveren/jongvee in hokken met ligboxen en een roostervloer.
Deze runderen waren in een normale conditie en hadden de beschikking over voer, water. Ik zag dat deze runderen niet de beschikking hadden over een schone, droge en hygienische ligplaats en huisvesting. Ik zag dat het strohok bevuild was met veel mest en urine. Ik zag dat er aan de zijkanten tegen de muur aan een klein beetje schoon stro aanwezig was maar dat dit te weinig was om alle kalveren een schone en droge ligplaats te bieden. Het jongvee in de hokken met ligboxen en roostervloer hadden niet de beschikking over een passende huisvesting. De runderen waren te groot voor de ligplaatsen en gingen daarom op de roostervloer liggen. De roostervloer was bevuild met natte mest.

Bijlage 4: Bovengenoemde bevindingen zijn vastgelegd op foto en zijn als bijlage 4 bij dit rapport van bevindingen gevoegd.

Ten aanzien van de volgende overtreden artikelen heb ik,* toezichthouder [redacted] *de volgende bevindingen vastgesteld:
Artikel 1.7, onder e van het Besluit houders van dieren.

Jongveestal:
In de jongveestal werd alleen aan de linkerkant, gezien vanuit de achterkant bij de grote deuren runderen gehouden. Voor het voerhek lag een zeer grote hoeveelheid ruwvoer. Ik zag dat dit een extreem grote hoeveelheid was voor deze kleine aantallen runderen. Ik zag, voelde en rook dat het ruwvoer kort aan het voerhek bedorven was. Ik voelde dat dit voer warm was. Ik rook een sterke rottingslucht en zag dat dit voer nat en beschimmeld was.

Bijlage 5: Bovengenoemde bevindingen zijn vastgelegd op foto en zijn als bijlage 5 bij dit rapport van bevindingen gevoegd.

Ten aanzien van de volgende overtreden artikelen heb ik,* toezichthouder [redacted] *de volgende bevindingen vastgesteld:
Artikel 2.32 lid 1 van het Besluit houders van dieren.

Op de Deel werden 2 kalveren gehuisvest in eenlingboxen die ouder waren dan 8 weken. Ik zag dat de kalveren met merken [redacted] en [redacted] geboren waren op respectievelijk 24-05-2019 en 19-06-2019.

Bijlage 6: Bovengenoemde bevindingen zijn vastgelegd op foto en zijn als bijlage 6 bij dit rapport van bevindingen gevoegd.

1e Zienswijze Overtreder

"De melkkoeien en het jongvee worden 2 keer per jaar bekapt. Wij hebben vorig jaar allemaal nieuwe eenlingboxjes gekocht. In het begin na jullie controle toen maakte de eenlingboxjes nog wel geregeld schoon maar dat gebeurde later ook niet meer. In de ligboxenstal is plaats voor 216 koeien. Ik wil de droge koeien tussen de melkkoeien heen halen en gaan houden in de jongveestal aan de rechterkant. Van daaruit kunnen ze dan zo naar de afkalfstal. Deze gebruiken we nu bijna niet. De klaveren worden nu bijna allemaal tussen de andere koeien op de roosters geboren. Ik heb de dierenarts gebeld. Die komt er straks zo aan en dan kunnen we het met hem bespreken."

Opmerkingen Toezichthouders

"Er is wel een plan van aanpak gemaakt door de dierenarts maar overtreder houdt zich niet aan het plan van aanpak. Daarnaast wordt er geen bestuursdwang toegepast omdat overtreder tijdens de controle de dierenarts heeft geconsulteerd voor enkele runderen, een afspraak heeft staan voor het bekappen van de klauwen door een professionele klauwverzorger en de eenlingboxen tijdens de controle zijn ingestrooid. Tijdens de controle is door overtreder met de dierenarts een afspraak gemaakt voor het opstellen van een plan van aanpak voor de verzorging van de kalveren van moment van droogstand tot een leeftijd van ongeveer een jaar van het kalf. Daarnaast is de dierenarts volgende week bij het bekappen van de klauwen aanwezig waarna er behandelplan wordt opgesteld."

Te nemen Maatregelen

1. Runderen met poot/klauwproblemen door een professionele klauwverzorger laten bekappen.
2. U dient zorg te dragen dat uw dieren te allen tijde over een hygiënische huisvesting kunnen beschikken.
3. Zieke, gewonde en ernstig kreupele runderen moeten worden afgezonderd en op passende wijze worden verzorgd.
4. Wanneer de verzorging van zieke of gewonde runderen geen verbetering oplevert dient u direct een dierenarts te raadplegen.
5. De sterfte onder de kalveren nogmaals met de praktiserend dierenarts bespreken en een plan van aanpak opstellen m.b.t. de kalversterfte en de adviezen, tevens laten opnemen in het Bedrijfsgezondheidsplan, en deze opvolgen.
6. Behandelplan opstellen samen met de dierenarts en klauwverzorger voor het aanpakken van de klauw/pootproblemen.
7. U dient zich te houden aan het bedrijfsbehandelplan en het toepassen van diergeneesmiddelen volgens het bedrijfsbehandelplan.
8. U dient geen kalveren ouder dan 8 weken te huisvesten in eenlingboxen.
9. U dient te zorgen dat er geen bedorven/beschimmelde voerresten op de voerplaatsen aanwezig zijn.

Ik heb dit rapport van bevindingen naar waarheid opgemaakt, gedagtekend, ondertekend en gesloten te op 6 september 2019.

[redacted]

Bijlage 2: Eenlingboxjes op de Deel

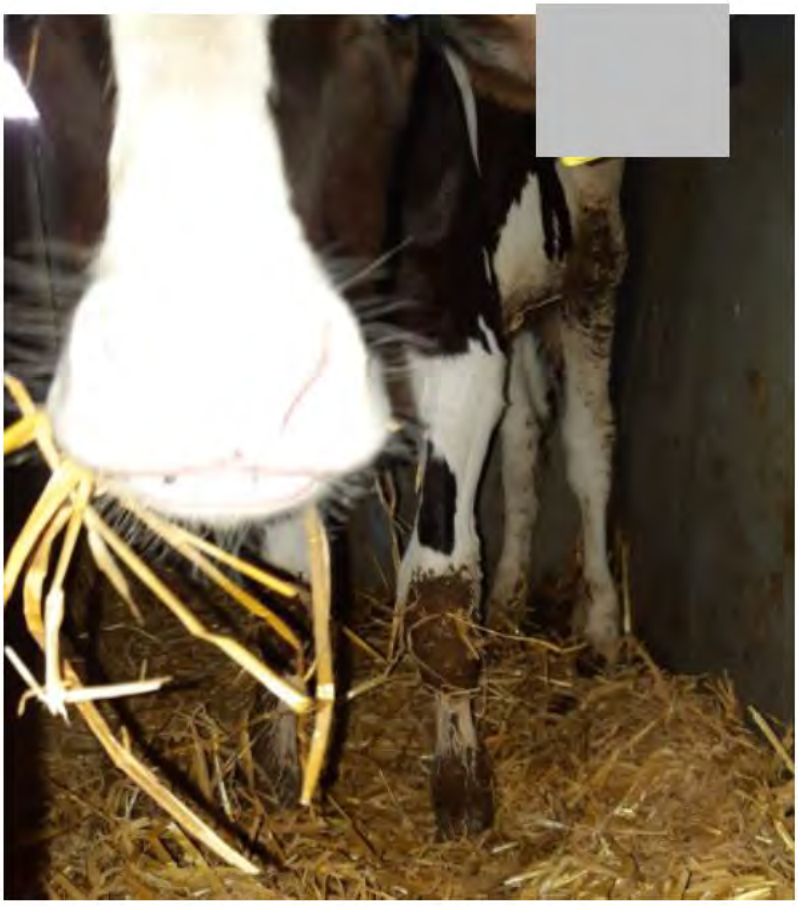

Dood kalf in een eenlingboxje.

Zeer vuile melkemmers voor de kalveren in eenlingboxen.

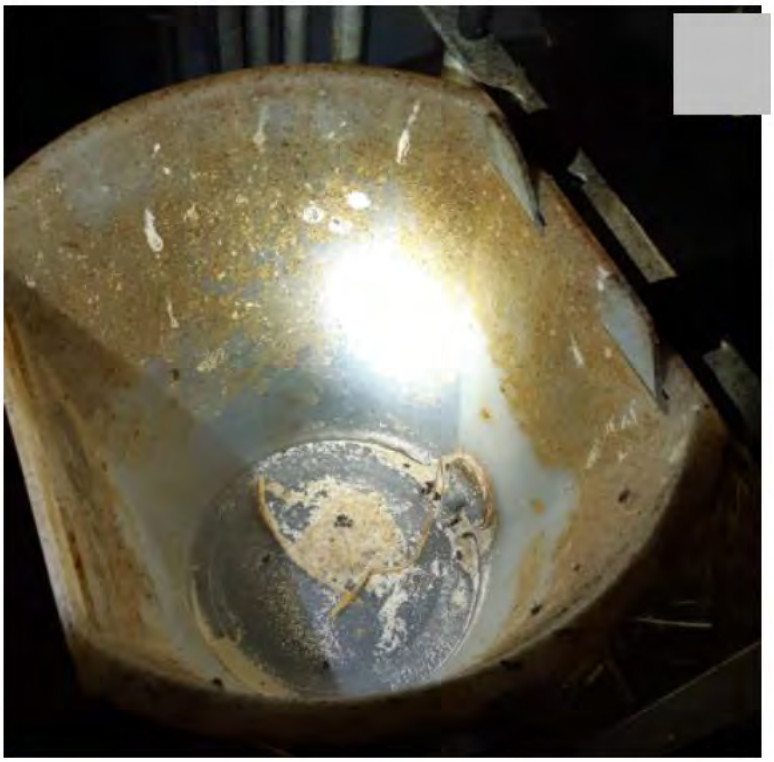

Bijlage 3:
Kreupele dieren in de ligboxenstal

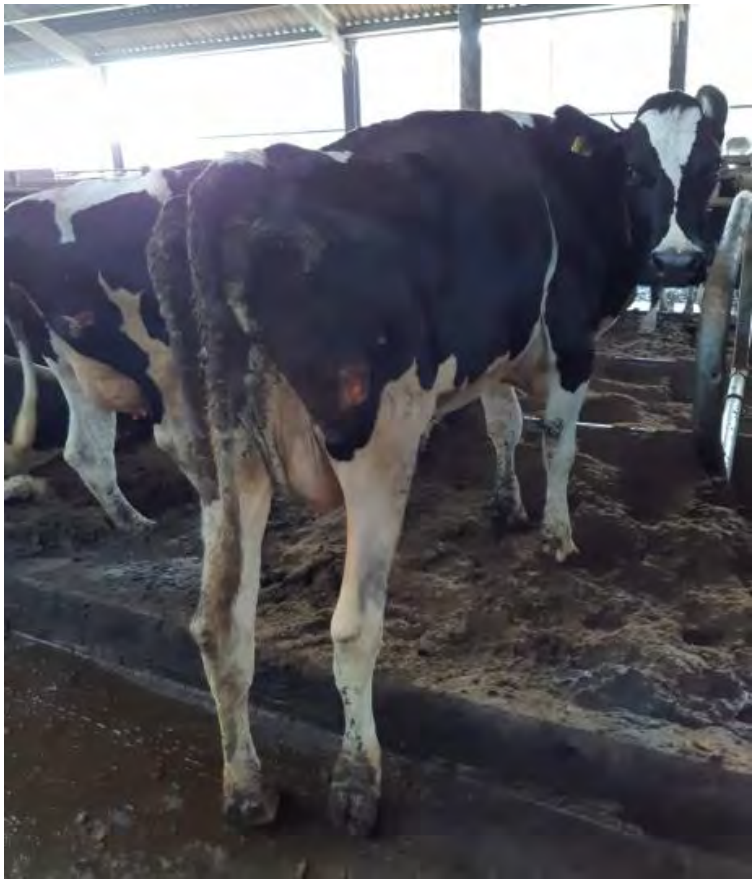

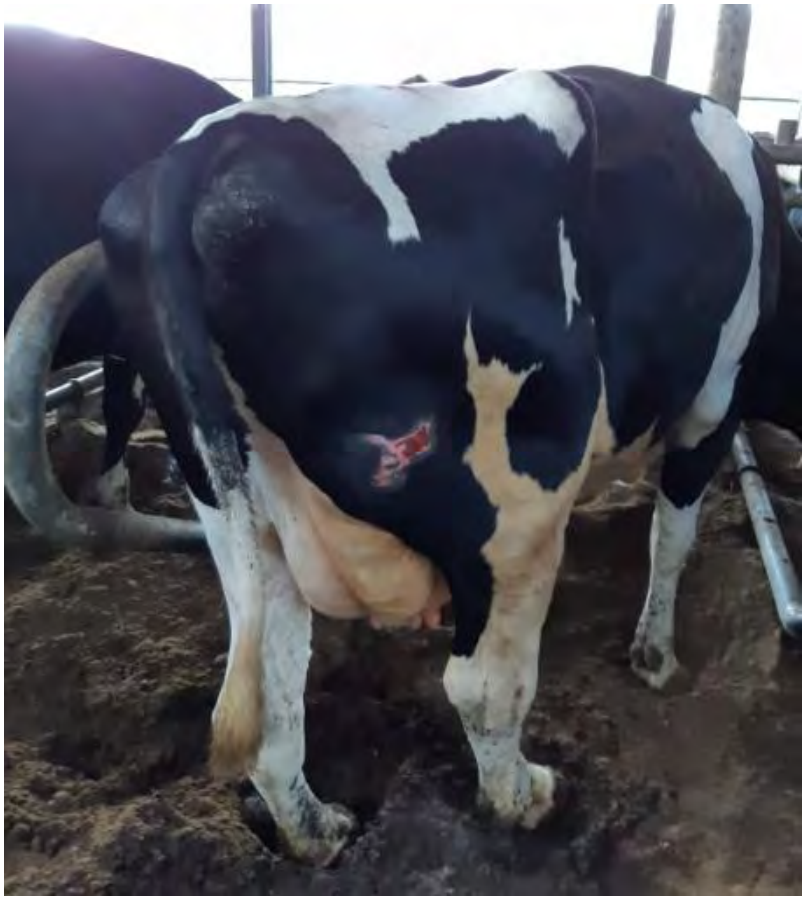

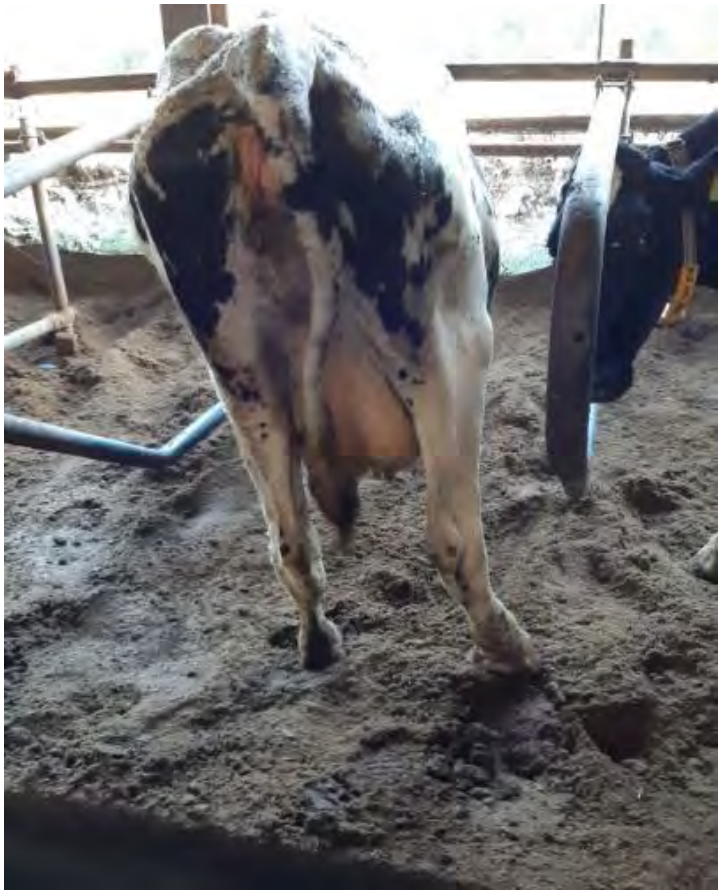

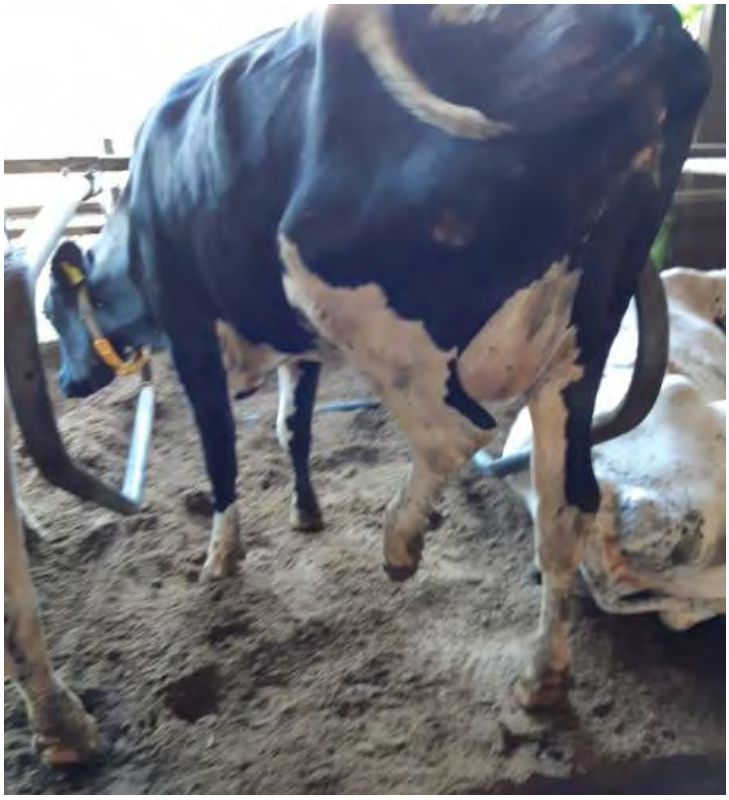

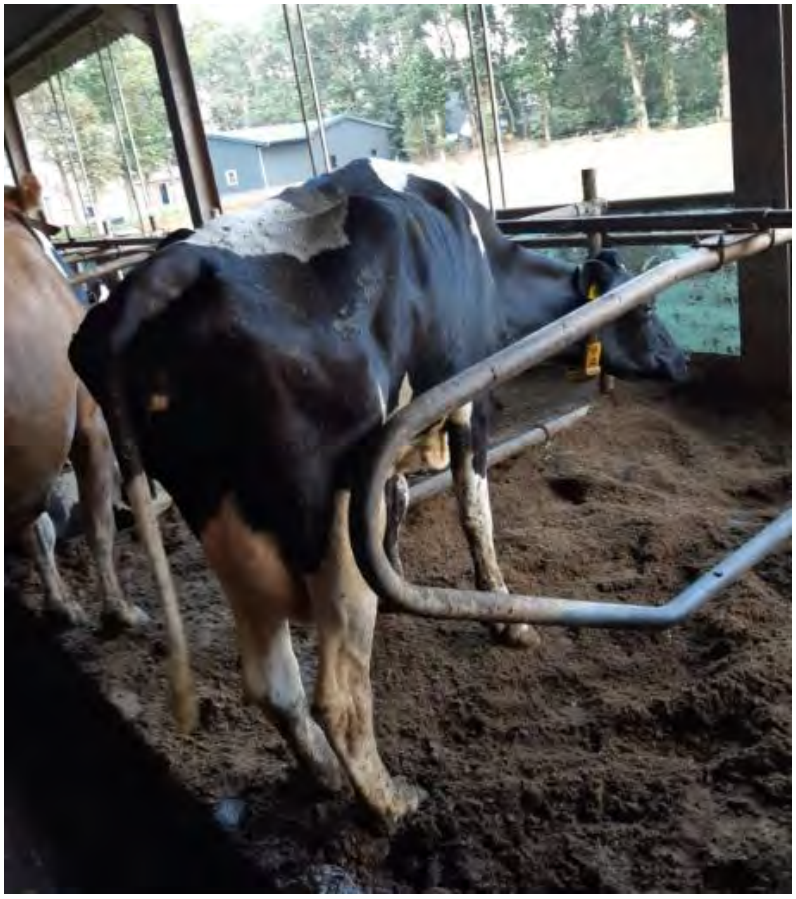

Bijlage 4:
De zeer slechte hygiëne in de ligboxenstal.

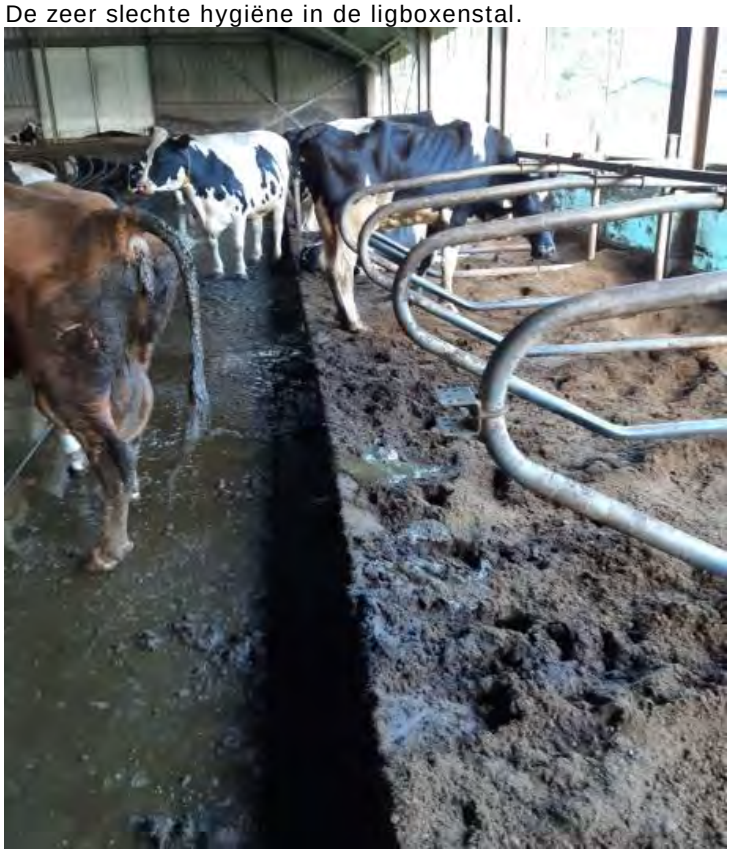

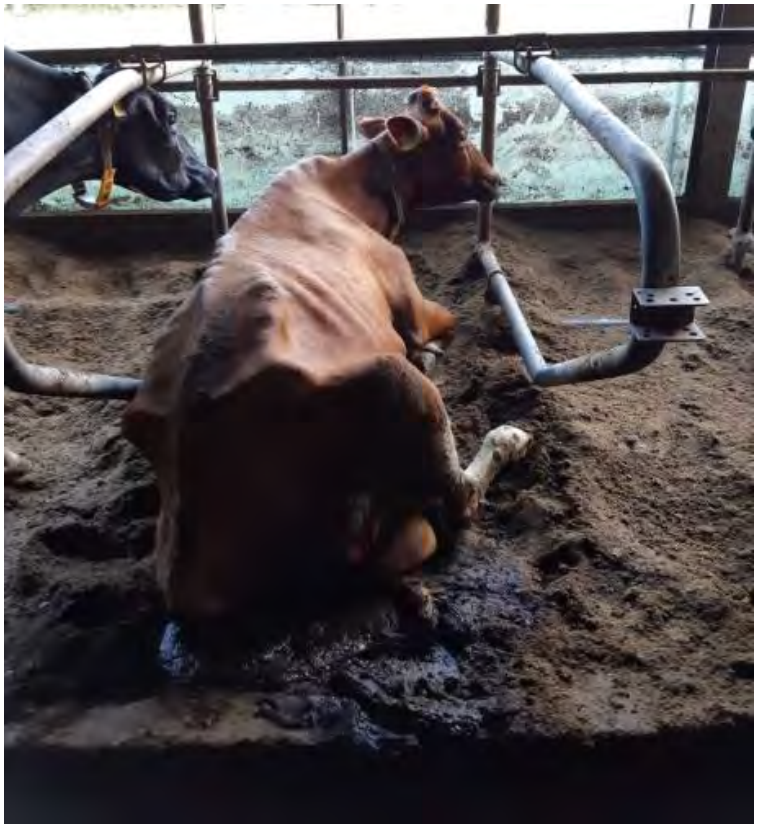

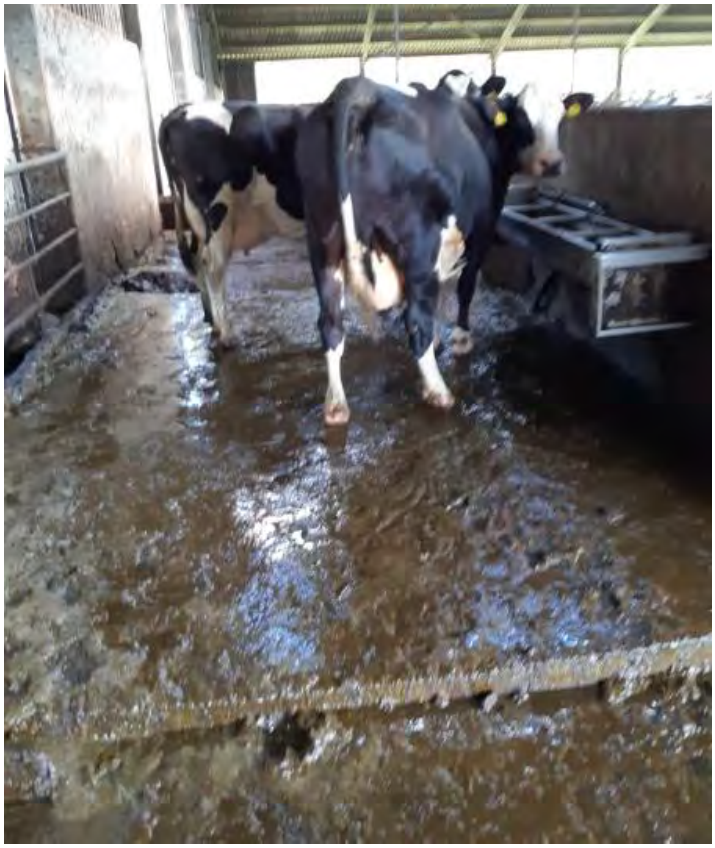

Melkrobots linkerkant van de stal

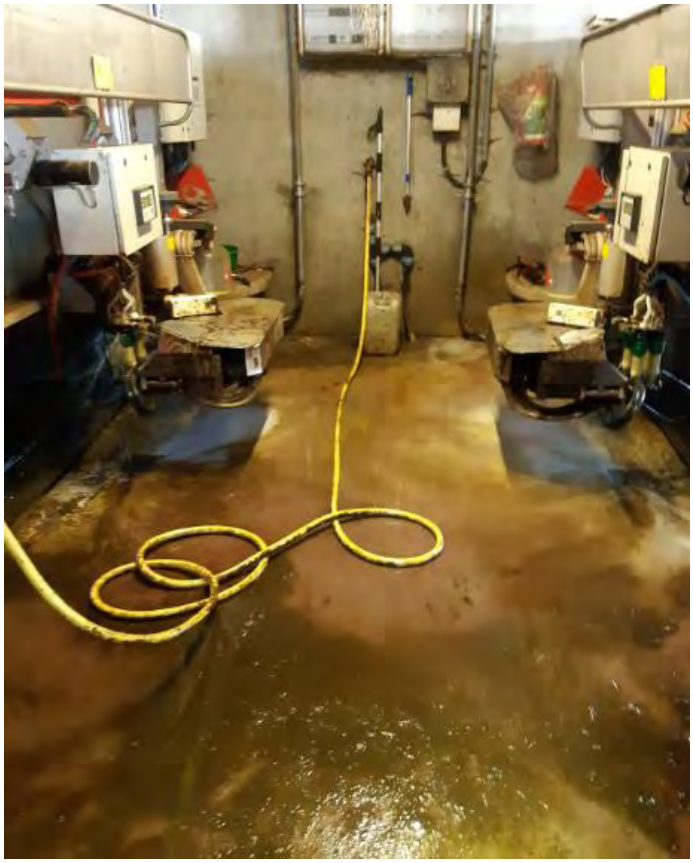

Melkrobots rechterkant van de stal

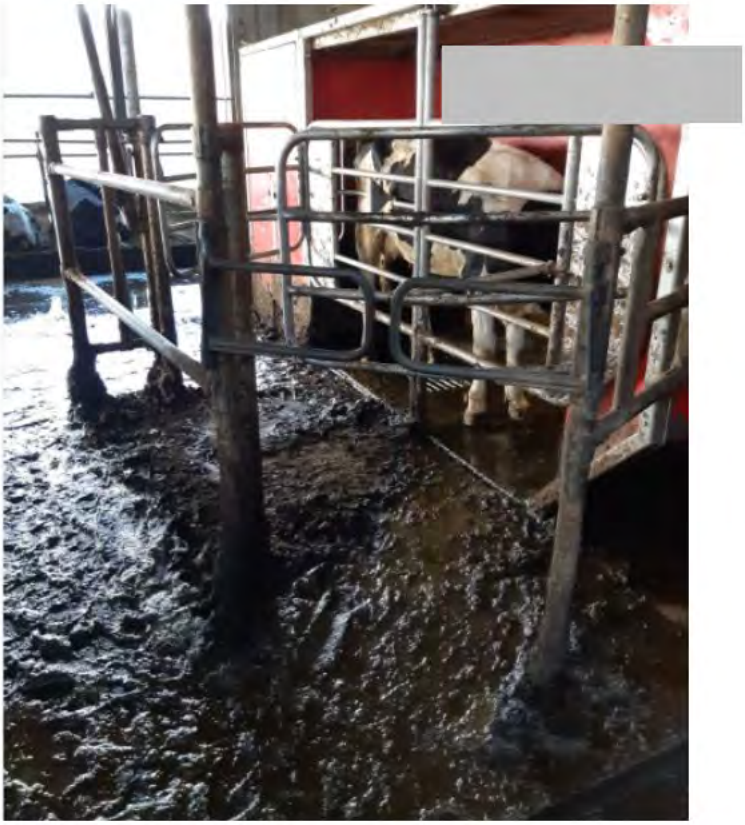

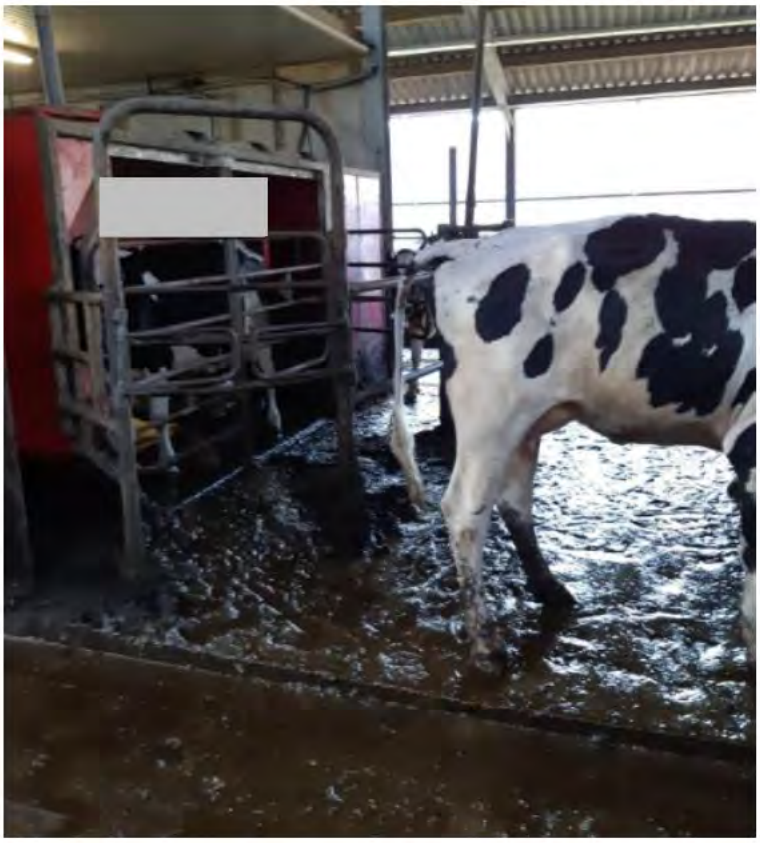

Koe kalft in de ligboxenstal.

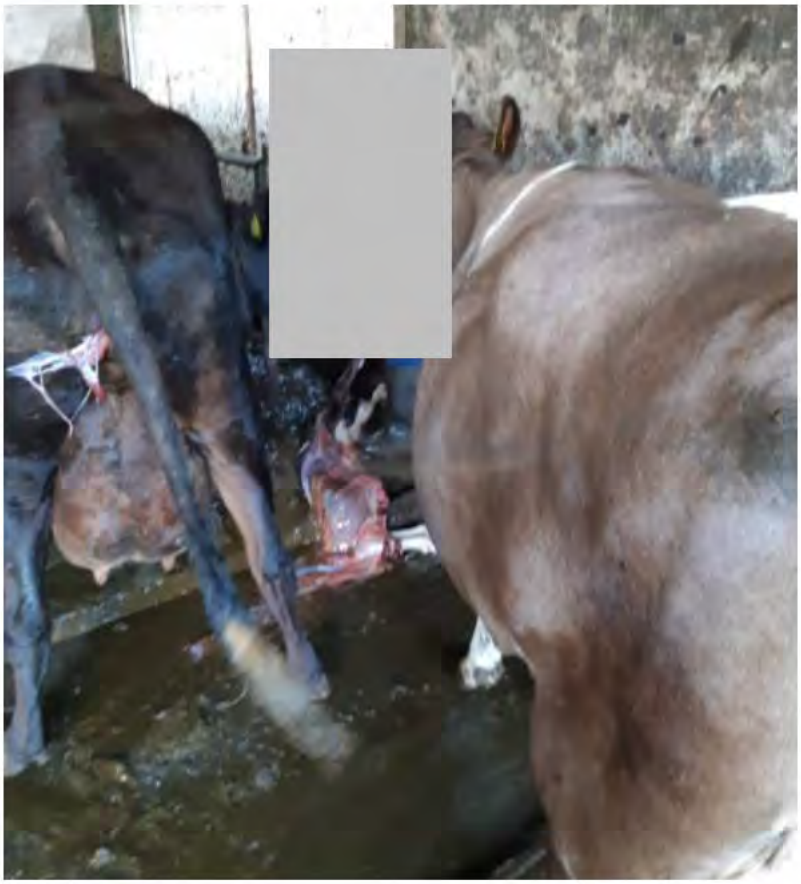

(Voormalige) afkalfstal/ziekenboeg

Jongvee op de Deel

Jongvee in hok met te kleine ligboxen.

Kalveren in strohok op de Deel

Bijlage 5:
Runderen en voer in jongveestal

Oud beschimmeld voer.

Bijlage 6:
Kalf [redacted] in een eenlingbox

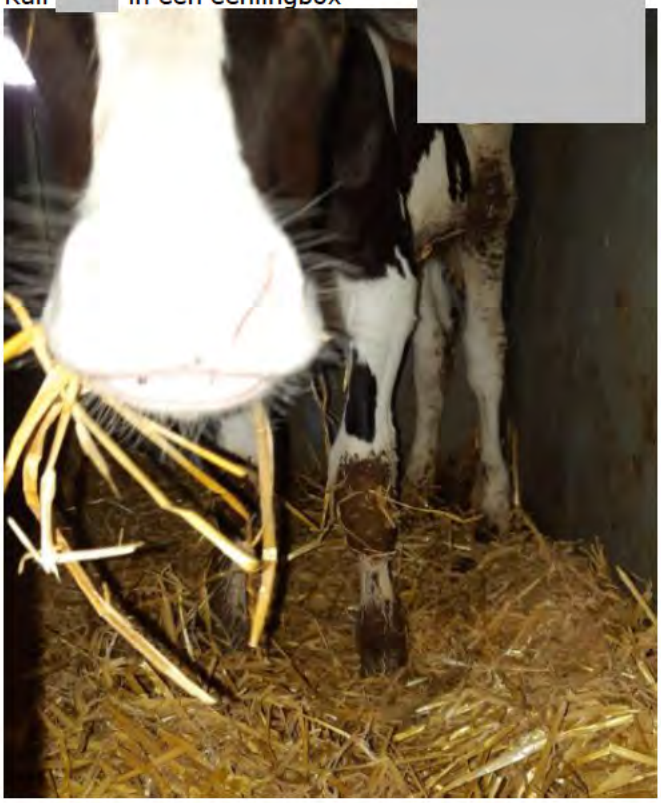

Divisie:	Inspectie
Afdeling:	NVWA HH IH Afdeling Dier
Team:	NVWA HH IH Tm [redacted] Dierenwelzijn Landbouw
Teamleider:	[redacted]
Inspecteur(s):	

Dit rapport van bevindingen is bestemd voor de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, Team Bestuurlijke Maatregelen.

Onderzoeksnummer NVWA:	152639
Rapportnummer:	117233

1) Overtreder:

[redacted]

Datum eerste verhoor	:	N.v.t.
Datum laatste verhoor	:	N.v.t.
Datum sluiting rapport	:	15-07-2019

Aantal bijlage(n): Geen.

Onze referentie: 152639/117233/[redacted]

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

Ondergetekenden, inspecteurs [redacted] en [redacted] met respectievelijk toezichthoudernummers [redacted] en [redacted] , toezichthouders van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, als bedoeld in artikel 5:11 van de Algemene wet bestuursrecht, aangewezen voor het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wettelijke voorschriften waarvan het toezicht op de naleving is opgedragen aan de NVWA, berichten u het volgende:

Tijdens de inspectie werden wij vergezeld door [redacted] werkzaam als toezichthoudend dierenarts bij de NVWA van het Ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit, als bedoeld in artikel 5:11 van de Algemene wet bestuursrecht, aangewezen voor het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wettelijke voorschriften waarvan het toezicht op de naleving is opgedragen aan de NVWA. Hierna in dit rapport aangeduid als toezichthoudend dierenarts [redacted]

Aanleiding:
Dit rapport van bevindingen is opgesteld naar aanleiding van een inspectie (4889917) in het kader van Welzijn algemeen - hercontrole.

Naar aanleiding van de controle op 13 februari 2019, waarbij verschillende overtredingen zijn geconstateerd, is er door Team Bestuurlijke maatregelen (hierna te noemen TBM) een Last Onder Bestuursdwang (LOB) opgemaakt, bekend onder zaaknummer 201900817, met kenmerk BBB/SHA/SHA/U-19/03717 Deze LOB is 03 april 2019 verzonden naar [redacted] De volgende maatregelen zijn hierin opgenomen:

1. Zorg ervoor dat alle runderen over een schone, droge en comfortabele ligplaats kunnen beschikken en dat de ligruimte in de stal voor kalveren comfortabel en zindelijk is. Draag er tevens zorg voor dat al uw dieren over een hygiënische huisvesting kunnen beschikken. Dit zijn twee afzonderlijke maatregelen die u in stand moet houden.
2. Zorg ervoor dat een dier dat ziek of gewond lijkt onmiddellijk op passende wijze wordt verzorgd en wanneer dit geen verbetering in de toestand van het dier brengt, dat er zo spoedig mogelijk een dierenarts wordt geraadpleegd en het behandelplan wordt uitgevoerd.

Tevens is er een Last Onder Dwangsom (LOD) opgemaakt door TBM, bekend onder zaaknummer 201900876 met kenmerk BBB/SHA/SHA/U-19/03719. Deze LOD is op 03 april 2019 verzonden naar [redacted] De volgende maatregelen zijn hierin opgenomen:

1. Zorg ervoor dat een dier voldoende ruimte wordt gelaten voor zijn fysiologische en ethologische behoeften.
2. Zorg ervoor dat een dier toegang heeft tot een toereikende hoeveelheid water van passende kwaliteit of op een andere wijze aan zijn behoefte aan water kan voldoen.

Locatie:

Bevinding(en):
Op donderdag 20 juni 2019 omstreeks 10.30 uur waren wij toezichthouders op voornoemde locatie. Hier was een veehouderijbedrijf gevestigd. Wij zagen op het erf een man lopen. Ik toezichthouder [redacted] vroeg aan hem waar [redacted] was. Hij vertelde mij dat hij binnen was. Op mijn verzoek heeft hij [redacted] geroepen. Wij zagen even later dat de ons bekende [redacted] naar ons toe kwam.

Nadat wij ons gelegitimeerd hadden met onze toezichthouder pas van de NVWA heb ik, toezichthouder [redacted] het doel van deze controle uitgelegd. [redacted] gaf ons toestemming om het bedrijf te betreden.

Opmerkingen [redacted]
Ik lees geen brieven. Ik kan er niet meer tegen.

Voordat wij de stallen, erf en weilanden betraden hebben wij ontsmette laarzen en een nieuwe, schone wegwerpoverall aangedaan die afkomstig is van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, en zijn wij gestart met onze inspectie.

Wij zagen voor de stal aan onze rechterzijde 1 kalf dat werd gehouden in een eenlingbox. Wij zagen dat dit kalf geen schone en droge ligplek had. Wij zagen dat dit kalf oormerk [redacted] in de oorschelpen had.Wij zagen een natte en vuile met mest besmeurde ondergrond. Tijdens onze controle heeft [redacted] dit kalf voorzien van schoon en droog strooisel.

Wij zagen achter de stal een rund met oormerk [redacted] in de oorschelpen. Wij zagen dat dit rund een verdikte, rechts achter, heup had. Wij zagen dat dit rund de beschikking had over water en voer. Wij zagen dat dit rund liep tussen scherpe en uitstekende delen. Dit waren onder andere laad/losbak, hout en scherpe afgebrokkelde stookton. Tevens kon dit rund via het erf de straat op lopen. Tijdens onze controle heeft [redacted] dit rund verplaatst naar een ander weiland.

Ik, toezichthouder [redacted] heb van de bedrijfsdierenarts van [redacted] visite brieven ontvangen. Ik zag hierop dat bovenstaand rund onder behandeling was voor de verdikte heup.

In een weiland waar 19 runderen en 2 kalveren aanwezig waren zagen wij los liggend prikkeldraad liggen waar deze runderen zich aan konden verwonden. Tijdens onze controle heeft [redacted] dit prikkeldraad opgeruimd.

Op het einde van onze controle had [redacted] voldaan aan de LOB en LOD die aan hem was verstuurd d.d. 03 april 2019.

Wij hebben dit rapport naar waarheid opgemaakt.

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Toezichthoudernummer: [redacted]
op datum 15-07-2019

Toezichthoudernummer: [redacted]
op datum 15-07-2019

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 43006 3540 AA Utrecht

[redacted]

Directie Handhaven

Divisie Inspectie

Postbus 43006
3540 AA Utrecht
www.nvwa.nl

T 0900-0388
info@nvwa.nl

Onze referentie
152648/117326/[redacted]

Bijlagen
n.v.t.

Datum 05 juli 2019

WAARSCHUWING

Uit inspectie van inspecteurs, [redacted] en [redacted] van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) is gebleken dat niet werd voldaan aan onderstaand(e) wettelijke voorschrift(en).

Locatie:
[redacted]

Overtreder:
[redacted]

Bevinding(en):
Hierbij bevestig ik u, dat op donderdag 20 juni 2019 is vastgesteld dat 2 runderen niet binnen 3 werkdagen hebt gemerkt. Het betreft rund [redacted]

Het niet merken van runderen, binnen 3 werkdagen, is een overtreding van: Artikel 15, lid 1 van de Regeling identificatie en registratie van dieren.

Tevens hebt u niet voldaan aan de verplichting runderen eerst te merken en dan pas te melden aan het IenR Systeem-rund.

Het niet eerst merken van runderen, voor het melden aan het IenR Systeem-rund, is een overtreding van: Artikel 20, lid 2 van de Regeling identificatie en registratie van dieren.

Uit het bovenstaande blijkt dat u niet voldoet aan een wettelijk voorschrift. Mocht u bij een volgende (her)inspectie hieraan nog niet voldoen, dan kan dit op grond van de wetgeving en het NVWA interventiebeleid leiden tot een bestuurlijke sanctie en/of een strafrechtelijk traject.

Wat in deze brief beschreven is, kan betrek
king hebben op één of meerdere randvoorwaarden in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Indien van toepassing wordt dit gemeld aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, wat van invloed kan zijn op de uitbetaling van uw inkomenssteun.

Namens de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit,

[redacted]

Hoofd afdeling NVWA HH IH Afd Dier

Directie Handhaven

Divisie Inspectie

Datum
8 juli 2019

Onze referentie
152648/117326/[redacted]

Divisie:	Inspectie
Afdeling:	NVWA HH IH Afd Dier
Team:	NVWA HH IH Tm [redacted] Dierenwelzijn Landbouw
Teamleider:	[redacted]
Inspecteur(s):	

Dit rapport van bevindingen is bestemd voor de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, Team Bestuurlijke Maatregelen.

Onderzoeksnummer NVWA:	154600
Rapportnummer:	119033

1) Overtredend bedrijf/onderneming:

[redacted]

2) Overtreder:

[redacted]

Artikel overtreding	: Artikel 2.1, lid 1 en artikel 2.2, lid 8 van de Wet dieren.
Omschrijving overtreding	: Het bij runderen veroorzaken van pijn of letsel dan wel de gezondheid of het welzijn van runderen benadelen door, o.a. het niet beschikken over een schone en droge ligplaats bij runderen.
Artikel overtreding	: Artikel 1.7, onder d van het Besluit houders van dieren.
Omschrijving overtreding	: Het huisvesten van runderen onder onvoldoende hygiënische omstandigheden.
Artikel overtreding	: Artikel 1.7 onder f van het Besluit houders van dieren.
Omschrijving overtreding	: Het niet ervoor zorgen dat runderen toegang hebben tot een toereikende hoeveelheid water van passende kwaliteit of op een andere manier aan zijn behoefte aan water kan voorzien.

Artikel overtreding	: Artikel 1.8 lid 2 van het Besluit houders van dieren
Omschrijving overtreding	: Behuizing, waaronder begrepen de vloer, waarin runderen verblijven zijn niet op zodanige wijze onderhouden dat bij de runderen geen letsel of pijn wordt veroorzaakt en bevatten geen scherpe randen of uitsteeksels waaraan de runderen zich kunnen verwonden.
Artikel overtreding	: Artikel 2.33 lid 1 van het Besluit houders van dieren.
Omschrijving overtreding	: Kalveren werden niet in een eenlingbox gehouden die voldeed aan de vereiste afmetingen. (2 kalveren per eenlingbox)

Datum vaststellen overtreding	: 2 oktober 2019
Tijdstip vaststellen overtreding	: vanaf 10.15 uur
Plaats vaststellen overtreding	:
Datum opmerking overtreder	: 2 oktober 2019
Datum dagtekening rapport	: 7 oktober 2019

Aantal bijlagen bij rapport	: -4-
Soorten bijlagen	: ☒ Foto's
	: ☒ Diergeneeskundige verklaring
	: ☐ Anders, ...

Onze referentie: 154600/119033/26011

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

Op woensdag 2 oktober 2019, omstreeks 10.15 uur, stelde ik, [redacted] werkzaam als ambtenaar bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, hierna te noemen NVWA, van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, werkzaam binnen afdeling Dier, divisie Inspectie, team dierenwelzijn [redacted] gevestigd Lubeckplein 34 te 8017 JS Zwolle, op grond van artikel van artikel 8.1 van de Wet dieren, bij artikel 2a van het Besluit aanwijzing toezichthouders Wet dieren aangewezen als toezichthouder, een controle in op bovenstaand bedrijf.

Aanleiding:
Dit rapport van bevindingen is opgesteld naar aanleiding van een inspectie (4685177) in het kader van Welzijn Aandachtsbedrijven.

Locatie:
[redacted]

Het bedrijf [redacted] betreft een rundveebedrijf met totaal ruim 200 melkkoeien, jongvee en stieren.
Het bestaat uit de volgende vestigingen:
UBN [redacted]. Hoofdvestiging met melkvee, jongvee en stieren.
UBN [redacted]. Nevenvestiging met jongvee. (niet gecontroleerd)

Beschrijving onderneming: [redacted]

[redacted]

Op woensdag 2 oktober 2019 omstreeks 10.15 uur bevond ik, toezichthouder [redacted] mij op het bedrijf van [redacted]

Ik werd daarbij vergezeld door toezichthoudend dierenarts [redacted]. [redacted] is tevens werkzaam bij de NVWA binnen de afdeling Dier, divisie Inspectie, team dierenwelzijn [redacted]

Bijlage 1: De bevindingen van [redacted] zijn vastgelegd in een veterinaire verklaring welke als bijlage 1 bij dit rapport van bevindingen is gevoegd.

Historie:
Tussen 2012 en 2015 zijn er herstelbrieven en Toezichtrapporten opgemaakt.
In 2017 is er een Rapport van Bevindingen 106125 opgemaakt.

Bevindingen woensdag 2 oktober 2019 [redacted] :

Ten aanzien van de volgende overtreden artikel heb ik, toezichthouder [redacted] *de volgende bevindingen vastgesteld:*
Artikel 2.1, lid 1 en artikel 2.2, lid 8 van de Wet dieren.
Artikel 1.7, onder d van het Besluit houders van dieren. (hygiënische huisvesting)
Jongveestal:
Deze stal is ingericht voor het houden van jongvee aan de rechterkant en voor stieren aan de linkerkant. De rechterkant bestaat uit een roostervloer met ligboxen en de linkerkant bestaat uit volledig roostervloer.
Tijdens controle werden er 4 stieren, [redacted] aan de rechterkant gehuisvest in een hok met roostervloer en gedeelte dichte vloer. Aan de linkerkant achterin werden 4 stieren, [redacted] en een stier waarvan het nummer niet leesbaar was, gehouden in een hok met een groot gedeelte dichte vloer.
Ik zag dat deze 8 stieren niet de beschikking hadden over een schone en droge ligplaats. Ik zag dat de dichte vloeren bevuild waren met veel natte mest. De runderen waren op de buik, flanken en achterwerk bevuild met opgedroogde en natte mest.
In de eenlingboxjes werden ongeveer 20 kalveren gehuisvest. Ik zag dat bij 2 kalveren het strooisel te nat was en volledig was bevuild met natte mest en urine.
Aan de rechterkant werden 13 stuks jongvee in een hok gehuisvest. In dit hok waren enkele boxafscheidingen verschoven waardoor er een dichte vloer ontstond waarop de runderen schuin gingen liggen en staan. Hierdoor werd er gemest op deze dichte vloer waardoor er veel mest en urine aanwezig was.

Bijlage 2: Van de situatie zijn enkele foto's gemaakt die als bijlage 2 bij dit rapport van bevindingen zijn gevoegd.

Ten aanzien van de volgende overtreden artikel heb ik, toezichthouder [redacted] *de volgende bevindingen vastgesteld:*
Artikel 1.8 lid 2 van het Besluit houders van dieren. (scherpe/uitstekende delen)
In de ligboxenstal waren op meerdere plaatsen losliggende en uitstekende delen aanwezig waaraan de runderen zich konden bezeren of verwonden.
In de afkalfstal/ziekenboeg werden 4 runderen gehouden. Ik zag dat er in dit hok een grote losliggende betonnen balk lag en dat er een gedeelte van een roostervloer in het hok lag. Aan deze betonnen delen zaten scherpe randen waaraan deze runderen zich konden bezeren of verwonden.
Bij de melkkoeien, rechts naast de afkalfstal, lag een grote ijzeren bak met daarin losse buizen. Aan deze materialen zaten scherpe randen en delen waaraan de runderen zich konden bezeren of verwonden.

Bijlage 3: Van de situatie zijn enkele foto's gemaakt die als bijlage 3 bij dit rapport van bevindingen zijn gevoegd.

Ten aanzien van de volgende overtreden artikel heb ik, toezichthouder [redacted] de volgende bevindingen vastgesteld:
Artikel 2.33 lid 1 van het Besluit houders van dieren. (eenlingbox)
In de jongveestal werden op de voergang kalveren in eenlingboxjes gehouden. In drie eenlingboxjes werden 2 kalveren per eenlingboxje gehouden. Doordat er 2 kalveren per eenlingbox werden gehouden voldeed de eenlingbox niet meer aan de vereiste afmetingen, zoals de lengte en de breedte van de eenlingbox.

Bijlage 4: Van de situatie zijn enkele foto's gemaakt die als bijlage 4 bij dit rapport van bevindingen zijn gevoegd.

Ten aanzien van de volgende overtreden artikel heb ik, toezichthouder [redacted] de volgende bevindingen vastgesteld:
Artikel 1.7 onder f van het Besluit houders van dieren. (water)
De 4 runderen in de afkalfstal en 3 kalveren die buiten in een weitje werden gehouden hadden op moment van controle niet de beschikking over water.
Ik zag dat in de grote plastic waterbak in de afkalfstal geen water aanwezig was. Ik zag dat deze bak volledig droog stond en de bodem helemaal opgedroogd was.
Ik zag dat er in de ton bij de kalveren in de weide geen water aanwezig was. Ik zag dat deze ton volledig droog stond.

<u>Overige:</u>
In de jongveestal werden aan de rechterkant in een hok 13 stuks jongvee gehouden. Er zat veel verschil in grootte en ontwikkeling van de runderen. Ik zag dat zeker 3 stuks jongvee, [redacted] te schraal in conditie waren. Ik zag dat deze runderen een scherpe rug hadden.

1e Zienswijze Overtreder: *" Wij gaan ons bedrijf afbouwen. Ze zijn hier bezig met een ruilverkaveling en daar willen ze ons bedrijf ook bij hebben. Ik heb 70 ha grond achter het bedrijf liggen. Wij hebben geen opvolger en aan personeel kun je ook bijna niet komen. In de jongveestal gaan we bij 2 stierenhokken de watervoorziening herstellen en dan gaan de stieren die nu in de vieze hokken aanwezig zijn daar naartoe verplaatsen. Wij hebben momenteel heel veel kalveren en dus nog niet genoeg eenlingboxjes. Wij weten niet waar we er anders mee naartoe moeten. Dan moeten er maar even 2 bij elkaar in. Ik ga de betonnen delen uit de afkalfstal halen en de ijzeren bak met de scherpe delen afzetten zodat de runderen daar niet meer kunnen bijkomen."*

Opmerkingen Toezichthouders: *"De onderstaande maatregelen zijn op korte termijn op te lossen."*

Te nemen Maatregelen:

1. U dient zorg te dragen dat uw dieren te allen tijde over een droge-, schone- en zindelijke ligplaats kunnen beschikken.
2. Alle runderen, ouder dan 2 weken, dienen permanent de beschikking te hebben over een toereikende hoeveelheid schoon en vers drinkwater.
3. U dient alle losliggende en uitstekende delen in de verblijven van de runderen en in de wei te verwijderen of te repareren of af te zetten.
4. U dient te zorgen dat alle kalveren < 150 kg de beschikking hebben over minimaal 1,5 m2 vloeroppervlakte. 1 kalf per eenlingbox.
5. U dient runderen naar grootte en ontwikkeling te rangschikken en te huisvesten.

Dit Rapport van Bevindingen is opgemaakt, gesloten en getekend te [redacted] op 7 oktober 2019

De ambtenaar van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit,

[redacted]

[redacted]

Bijlage 2: 4 stieren aan rechterkant jongveestal

4 stieren linkerkant jongveestal

Hok met 13 stuks jongvee met verschoven boxafscheidingen.

Bijlage 3: Betonnen balk in afkalfstal

Losse uitstekende delen bij de melkkoeien

Bijlage 4:

Divisie:	Inspectie
Afdeling:	NVWA HH IH Afd Dier
Team:	NVWA HH IH Tm [redacted] Dierenwelzijn Landbouw
Teamleider:	[redacted]
Inspecteur(s):	

Dit rapport van bevindingen is bestemd voor de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, Team Bestuurlijke Maatregelen.

Onderzoeksnummer NVWA:	150902
Rapportnummer:	115727

1) Overtredend bedrijf/onderneming:

[redacted]

2) Overtreder:

[redacted]

Artikel overtreding:	Artikel 2.1, lid 1 en lid 6 van de Wet dieren.
Omschrijving overtreding:	Het bij runderen veroorzaken van pijn of letsel dan wel de gezondheid of het welzijn van runderen benadelen door de runderen onvoldoende en kwalitatief onvoldoende voeding beschikbaar te stellen. De runderen geen toereikende hoeveelheid gezond en voor de soort en leeftijd geschikt voer toedienen op een wijze die past bij het ontwikkelingsstadium van de runderen.
Artikel overtreding:	Artikel 2.2, lid 8 van de Wet dieren.
Omschrijving overtreding:	Het als houder van dieren, runderen de nodige verzorging onthouden, door deze runderen onvoldoende, goede en juiste kwaliteit voer aanbieden. Doordat de runderen onvoldoende voeding tot zich kunnen nemen, waardoor ernstige vermagering optreedt.
Artikel overtreding:	Artikel 1.7 aanhef en onder punt a en artikel 2.4, lid 1 van het Besluit houders van dieren.
Omschrijving overtreding:	Het als houder en verzorger van dieren, runderen niet beschikken over de nodige kennis en vaardigheden en vakbekwaamheid.

Artikel overtreding:	Artikel 1.7 aanhef en onder punt e, van het Besluit houders van dieren.
Omschrijving overtreding:	Het als houder van dieren er niet voor zorgen de gehouden dieren, runderen een toereikende hoeveelheid gezond en voor de soort en de leeftijd geschikt voer krijgen toegediend op een wijze die past bij het ontwikkelingsstadium van de runderen.
Artikel overtreding:	Artikel 1.7 aanhef en onder punt f, van het Besluit houders van dieren.
Omschrijving overtreding:	Het als houder van dieren er niet voor zorgen de gehouden dieren, runderen, kunnen beschikken over een toereikende hoeveelheid drinkwater van passende kwaliteit. Het aangeboden drinkwater in de drinkwater was vervuild en o.a. algen in het water.

Datum vaststellen overtreding:	8 april 2019
Tijdstip vaststellen overtreding:	10.30 uur en later
Plaats vaststellen overtreding:	
Datum opmerking overtreder:	n.v.t.
Datum dagtekening rapport:	9 april 2019

Aantal bijlagen bij rapport	: -2-
Soorten bijlagen	: ☒ Foto's
	: ☐ Veterinaire Verklaring
	: ☐ Anders, ...

Onze referentie: 150902/115727/[redacted]

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

Op maandag 8 april 2019, omstreeks 10.30 uur, stelden wij, [redacted] en [redacted] werkzaam als ambtenaren bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, hierna te noemen NVWA, van het ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit, werkzaam binnen de Directie Handhaven, Divisie Inspectie, Afdeling Dier, Team Dierenwelzijn gevestigd Lubeckplein 34 te 8017 JS Zwolle, op grond van artikel van artikel 8.1 van de Wet dieren, bij artikel 2a van het Besluit aanwijzing toezichthouders Wet dieren aangewezen als toezichthouder, een controle in op bovenstaand bedrijf.

Aanleiding:
Dit rapport van bevindingen is opgesteld naar aanleiding van een inspectie (4750006) in het kader van Welzijn algemeen - hercontrole.

Op maandag 8 april 2019 omstreeks 10.30 uur bevond ik, toezichthouder [redacted] mij op het bedrijf van . Dit in verband met een hercontrole op het dierenwelzijn.
Op 22 maart 2019 zijn er 4 runderen van het afgevoerd naar het bedrijf van en zijn er 5 runderen afgevoerd naar het bedrijf
Daardoor werden er op het bedrijf van en op het bedrijf van op moment van controle ieders 5 runderen gehouden ten behoeve van de productie van vlees.
De bedrijven van zijn op dezelfde locatie gevestigd en de runderen worden in dezelfde stal en weide gehouden als de runderen die geregistreerd staan op het bedrijf van . De stal op de locatie en de percelen land achter de stal behoren tot het bedrijf van met .
Zoals vermeld in de gecombineerde opgave van 2018, ingevuld op 15-05-2018, op naam van behoren de stal en de percelen achter de stal tot het bedrijf van
Hierdoor wordt gezien als de houder en verzorger/hoeder van alle aanwezige runderen op het bedrijf.

Locaties hercontrole:

De hercontrole heeft plaatsgevonden op de besluiten met zaaknummers LOB 201900363 en LOD 201900388

Tijdens de controle werden er 10 runderen in de weide achter de stal gehouden en werd er 1 rund apart voor in de stal gehouden.

De in de Last onder Bestuursdwang 201900686 en Last onder Dwangsom 201900683 genoemde maatregelen met onze bevindingen staan hieronder vermeld:

Last onder Bestuursdwang 201900686:

1. *Zorg ervoor dat een dier dat ziek of gewond lijkt onmiddellijk op passende wijze wordt verzorgd en wanneer dit geen verbetering in de toestand van het dier brengt, dat er zo spoedig mogelijk een dierenarts wordt geraadpleegd en het behandelplan wordt uitgevoerd.*

   Toelichting:
   De inspecteurs constateerden dat er een ziek kalf (werknummer met onder andere uitdrogingsverschijnselen op uw bedrijf aanwezig was. Desgevraagd gaf u aan dat u voor dit dier uw praktiserend dierenarts had geraadpleegd. Echter bleek na contact met de praktiserend dierenarts dat u hen niet voor dit dier had geconsulteerd.

Tijdens controle op 8 april 2019 waren er geen zieke of gewonde dieren aanwezig die op passende wijze verzorgd moesten worden of waarvoor een dierenarts geraadpleegd moest worden. Het zieke kalf dat op 25 februari 2019 op het bedrijf aanwezig was is op 26 februari 2019 afgevoerd naar een slachthuis en daar gedood en ter destructie aangeboden.
Maatregel akkoord.
Last onder Dwangsom 201900683:

1. *Zorg ervoor dat een dier een voor dat dier toereikende hoeveelheid gezond en voor de soort en de leeftijd geschikt voer krijgt toegediend op een wijze die past bij het ontwikkelingsstadium van het dier.*

In de stal was 1 rund aanwezig met werknummer Dit rund had de beschikking over een groot strohok dat voldoende was ingestrooid met schoon en droog strooisel.
Ik zag dat dit rund in een redelijke lichamelijke conditie was.
Voor in de stal stond een waterbak met voldoende schoon drinkwater.
Voor het voerhek stond een grote baal met kuilvoer.

In de weide liepen 10 runderen van het ras "Waterbuffel" die geregistreerd staan op het UBN Dit betroffen 3 runderen van september en oktober 2018 en de overige waren oudere runderen. Ik zag dat oudere runderen in een schrale conditie was.
Ik zag dat de heupbeenderen en ruggenwervels zich duidelijk aftekenden.
Ik zag dat de waterbuffels toegang hadden tot de stal. Voor het voerhek stond een grote baal met kuilvoer.
De kwaliteit van het kuilvoer is onbekend omdat het voer niet is bemonsterd/geanalyseerd.
Ik zag dat er in de weide niet of nauwelijks gras aanwezig was.
Voor het voerhek was kuilvoer aanwezig.
De kwaliteit van het kuilvoer is onbekend omdat het voer niet is bemonsterd/geanalyseerd.
In het Bedrijfsgezondheidsplan, opgemaakt door de praktiserend dierenarts op 22-03-2019, staat vermeld dat er een kuilanalyse moet plaatsvinden, dit besproken moet worden met de voerleverancier en de adviezen van de voerleverancier opgevolgd moeten worden.
Tijdens de controle werd mij door medegedeeld dat volgens de voerleverancier een kuilanalyse niet nodig was.
Hierop heb ik, toezichthouder [redacted] op 8 april 2019 omstreeks 11.30 uur telefonisch contact gehad met
Tijdens het gesprek gaf aan dat hij NIET had gezegd dat er geen kuilanalyse moest plaats vinden. Hij gaf aan dat hij zonder kuilanalyse geen goede rantsoenberekening kon maken en het daarom volgens hem noodzakelijk is dat er een kuilanalyse plaats vindt. Hij heeft alleen een algemeen voerschema opgesteld dat niet gebaseerd is op kuilanalyses.
Maatregel niet akkoord.

Bijlage 1: Van het bedrijfsgezondheidsplan en het voerschema zijn foto's gemaakt en zijn als bijlage 1 bij dit rapport van bevindingen gevoegd.

2. Zorg ervoor dat een dier toegang heeft tot een toereikende hoeveelheid water van passende kwaliteit of op een andere wijze aan zijn behoefte aan water kan voldoen.

   Toelichting:
   De inspecteurs constateerden dat in diverse waterbakken het water was vervuild. Zij zagen dat in de grote bak aan de achterzijde van de stal het water was verontreinigd met algen.

Tijdens de controle op 8 april 2019 zag ik dat de waterbak achter de stal bevuild was. Ik zag dat deze waterbak zich direct achter de stal stond. Ik zag dat de waterbuffels die buiten in de weide liepen toegang hadden tot deze waterbak. Ik zag dat er veel algengroei in dit water aanwezig was. Ik zag dat er een grote hoeveelheid groene algen op en in het water dreven. Achterin het weiland stond nog een zelfdrinker, z.g. weidepomp, voor de runderen. De slang van deze zelfdrinker lag in de naast gelegen waterhoudende sloot.
Uit het drinkwateronderzoek in 2015 kwam een te hoog mangaan- en ijzergehalte. Sindsdien is er een ontijzerings-installatie aanwezig. Deze ontijzerings-installatie wordt niet gebruikt bij de weidepomp die het water uit de sloot haalt. Hierdoor bestaat de kans dat er nog een te hoog mangaan- en ijzergehalte in het slootwater aanwezig is. Dit is voor zover ons bekend recent niet onderzocht.
Maatregel niet akkoord.

Bijlage 2: Bovengenoemde bevindingen zijn vastgelegd op foto en zijn als bijlage 2 bij dit rapport van bevindingen gevoegd.

3. Zorg ervoor dat een bedrijfsgezondheidsplan en een bedrijfsbehandelplan worden opgesteld en dat u hier naar handelt.

   Toelichting:
   De inspecteurs constateerden dat een groot aantal runderen sterk waren vermagerd. De inspecteurs constateerden dat deze dieren niet de toereikende hoeveelheid gezond en voor de soort en de leeftijd geschikt voer kregen toegediend op een wijze die paste bij het ontwikkelingsstadium van deze dieren.

In het Bedrijfsgezondheidsplan, opgemaakt door de praktiserend dierenarts op 22-03-2019, staat vermeld dat er een kuilanalyse moet plaatsvinden, dit besproken moet worden met de voerleverancier en de adviezen van de voerleverancier opgevolgd moeten worden.
Tijdens de controle werd mij door [redacted] medegedeeld dat volgens de voerleverancier een kuilanalyse niet nodig was.
Hierop heb ik, toezichthouder [redacted] op 8 april 2019 omstreeks 11.30 uur telefonisch contact gehad met [redacted]
Tijdens het gesprek gaf [redacted] aan dat hij NIET had gezegd dat er geen kuilanalyse moest plaats vinden. Hij gaf aan dat hij zonder kuilanalyse geen goede rantsoenberekening kan maken en het daarom volgens hem noodzakelijk is dat er een kuilanalyse plaats vindt.
Maatregel niet akkoord.

Door bovengenoemde bevindingen is niet voldaan aan de maatregelen 1, 2 en 3 van het besluit Last onder Dwangsom 201900683.

Wij, toezichthouders [redacted] en [redacted] heb dit rapport juist en naar waarheid opgemaakt te [redacted] op 9 april 2019.

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Bijlage 1:

Aanwezige voer in de stal

De runderen in de weide in een schrale conditie.

Bedrijfsgezondheidsplan met datum 22-03-2019

[redacted]

Gemiddeld 31 volwassen runderen, waarvan 21 koeien en 28 jongvee

Volwassen runderen	kengetal	streefwaarde
met problemen/klachten	0	2
aan de hoefbeurt gedaan	0	2
met acute baarmoederontsteking	0	0
met chronische baarmoederontsteking	0	2
dood gegaan: 1 waarvan 1 gezondheidsrisico		1

Jongvee	kengetal	streefwaarde
met diarree	0	4
met longontsteking	2	4
met navelontsteking	0	4
met problemen/klachten	2	1
dood gegaan: 2 waarvan 0 gezondheidsrisico (incl. doodgeboren en pinkers)		2

Aandachtspunt

Aandachtspunten, vanuit BGP

-> Momenteel bevinden zich op het bedrijf ca. 20 HF koeien, 20 stuks jongvee, 12 ezels en 10 waterbuffels.

-> Cruciale aandachtspunt is het dierfactor van het vee. De veehouder meldt dat 5 van de 7 dood gegane runderen gelopen hebben en het [redacted]

-> Slechts enkele dieren zijn door de dierenarts onderzocht en/of behandeld. De meeste runderen op het bedrijf hebben een slechte lichaamsconditie en een rue haarkleed. De veehouder meldt dat tijdens een bezoek van de nvwa in februari 2019 is vastgesteld dat de dieren gemiddeld 20cm te klein zijn. In januari 2019 is 1 koe aangeboden voor onderzoek. De veehouder geeft aan dat dit dier ook in [redacted] heeft gestaan. Dit dier was mager, zwak en werd door de dierenarts geuthanaseerd en in overleg met de veehouder ingeslibbd voor sectie. De meest opvallende bevindingen vermeld in het sectieverslag zijn: slechte conditie, matige hoeveelheid rauwvuil in de pens, dunlevere lever en paratBC niet aangetoond. Verdergaand onderzoek aan de lever gaf als bevinding koper-gehalte van 8 mg/kg de lever met referentiewaarden 150-600 mg/kg de lever. Dermate lage koper-gehaltes zijn het gevolg van te weinig opnieuw van kracht-voer en mineralen. Hiervoor is nieuw contract gesloten tussen dierenarts en Gezondheidsdienst en vervolgens tussen dierenarts en veehouder.

-> Op 25-02-2019 zijn 7 kalfvaren verkocht aan de veehandelaar [redacted] alle dieren heeft afgeweerd naar de stacht. 1 kalf is uiteindelijk niet geslacht. De veehouder meldt dat hij en [redacted] aangifte hebben gedaan bij de politie omdat een medewerker van de nvwa een kalf zou hebben gestolen. Deze zaak is op het moment gerelu.

-> Op 28-02-2019 werden 21 koeien en dieren overcht aan de veehandelaar.

-> Dierinspectie en het sectieverslag van de onderzochte koe duiden op een te lage voeropname van de koppel runderen op dit bedrijf.

Antibioticumgebruik

top ▲

Antibioticumgebruik in de periode van 27-02-2018 tot 27-02-2019

De DierDagDosering per dierjaar (dddj) is 0,13. Dit is zeer laag. Streefwaarde 0,66.

Het gebruik van 3e keus middelen is 0. Dit is zeer laag. Streefwaarde 0.

Jongvee 8 - 56 dagen

Antibioticumgebruik in de periode van 27-02-2018 tot 27-02-2019

De DierDagDosering per dierjaar (dddj) is 1,41. Dit is zeer laag. Streefwaarde 3,70.

Jongvee 56 dagen - 1 jaar

Antibioticumgebruik in de periode van 27-02-2018 tot 27-02-2019

De DierDagDosering per dierjaar (dddj) is 0,92. Dit is zeer laag. Streefwaarde 1,66.

Aandachtspunt

- De DDD is zeer laag. Dit is in lijn met de biologische grondslag van het bedrijf. Het sterftecijfer van de koppel is echter duidelijk te hoog. Advies: alle zieke runderen laten onderzoeken door de dierenarts, indien nodig behandelen en een goede administratie bijhouden van de vastgestelde diagnoses en eventuele behandelingen.
- De diagnostiek waar het bedrijf momenteel aan verbonden is kent het bedrijf nu sinds ca. 1,5 jaar. Dit is een te korte periode om goed bekend te raken met het bedrijf en het bedrijfsmanagement. De actuele situatie van het bedrijf kan niet geheel in kaart worden gebracht door het ontbreken van gegevens. Het bedrijfsgezondheidsplan en bedrijfsbehandelplan worden nagehouden en aangepast naar aanleiding van bedrijfsspecifieke informatie m.b.t. diagnosen, ziekteklemen en antibioticagebruik op het bedrijf.

Inzet bestrijdingsmiddelen

top ▲

Infectiedruk

top ▲

BVD	-	Geen deelname
IBR	-	Geen deelname
Leptospirose	-	Geen deelname
Paratuberculose	-	Geen deelname
Salmonella	-	Geen deelname

Insleep van ziekteklemen van buitenaf

- De laatste 1-2 jaar geen runderen aangekocht. De veehouder wil overschakelen op het fokken van stieren. Het land dat momenteel gebruikt wordt voor het weiden van de koeien en het jongvee zal dan worden gebruikt voor het telen van maïs en hennep voor eigen gebruik.
- Geen mest aangekocht. Er worden wel werktuigen gehuurd van de werktuigenvoorzieningen.
- Overalls worden in gebruik genomen toen de veehouder nog melk. Visite die niet verder kooit dan het voorpad mag tegenwoordig in eigen kleding en schoeisel komen.
- Kalven worden niet gedekt of geïnseminaard.

Verspreid van ziekteklemen binnen het bedrijf

- Een potstal met mogelijkheden om verschillende afdelingen te creëren. Koppel kalven koopt samen met het vrouwelijke jongvee en intertelvoren tot aan leeftijd van 3 maanden.
- De stieren >3 maanden mot staan sinds enkele maanden op stal en worden niet meer uitgeschaard. De stieren zijn verdeeld in 3 leeftijdsgroepen.
- Dit waterbuffels kopen worden gewaid.
- Contact tussen koeien en waterbuffels is mogelijk.
- In het verleden werden bokken en metten met ontmetingsmiddel gebruikt voor de laarzen. Tegenwoordig niet meer.

Aandachtspunt

-> De veehouder wil zich per 31 december 2019 uitschrijven bij Sisal. De term 'biologisch' is in Europa wettelijk beschermd. In Nederland is men wettelijk verplicht om zich te laten registreren bij Sisal om biologische producten te mogen produceren.
-> Toekomstplan is het aankopen van af te meiden stieren van >3 maanden oud. De dieren worden in de stal gemaaiveest. Risico op inslep van ziekten is reëel. Zeker wanneer op regelmatige basis runderen van verschillende bedrijven worden aangekocht. Let bij aankoop op status van BVD, IBR,

leptospirose, paratuberculose en salmonella.

-> Er is geen deelname aan één van de GD-programma's. Salmonella en leptospirose zijn van dier op mens overdraagbare ziekten. Advies is om deel te nemen aan de certificering uit preventieoverwegingen. Met een goede ziektestatus van het bedrijf kan worden bespaard op ziektekosten, vrij worden verhandeld met de dieren en het risico wordt verlaagd op overdracht van ziekte door omgang met besmet vee.

-> Gebruik maken van leiwagens zoals mestbank en veewagen geeft ook risico op inbreng van ziektekiemen. Controleer het materiaal voor gebruik op rotrand.

-> Beperk het risico op verbreiding van ziektekiemen van buitenaf door gebruik te maken van bedrijfskleding en -schoeisel en desinfectiebakken en -matten bij de ingang/uitgang van de stal.

-> Beperk het risico op verbreiding van ziektekiemen binnen het bedrijf door gebruik te maken van leefbijbegrepen bij het vrouwelijk vee en jongvee.

Weerstand

top ▲

Huisvesting en verzorging

- Er wordt geen melkvee gehouden. Het melktypisch vee wordt aangehouden als vleesvee. De grootste koppel bestaat uit HF koeien, vrouwelijk jongvee en stieren jonger dan 3 maanden. Deze koppel heeft dag en nacht toegang tot de stal en wordt beweid op 14hac graasland op zandgrond.
- Sommige koeien hebben (deels) horens.
- Potstal met achter het voerhek mesten. De stal wordt jaarlijks leeggehaald.
- De stieren worden sinds het najaar van 2018 binnen gehuisvest en zijn op basis van leeftijd verdeeld in 3 groepen.
- De waterbuffels worden beweid.

Voeding

- De runderen krijgen tot deze week kuilbalen van natuurland. Natuurland wordt niet bemest. De veehouder merkt dat de kuil wat mul ruikt. Om de kuil aantrekkelijker te maken wordt het gemengd met hennep en fris ruikend kuil welke beide afkomstig zijn van eigen grond. Het eigen land is bemest met vaste mest uit eigen stal. Er heeft geen kuilanalyse plaatsgevonden van de verschillende kuilen.
- Als runderen worden gevoerd met één soort AA-brok zonder mineralen. De brok is afkomstig van [redacted] De dieren krijgen likstenen of -emmers aangeboden voor de mineralenvoorziening.
- Als waterwinning in de stal worden bronwater en leidingwater als bron gebruikt. In de weides wordt slootwater gebruikt. Uit het drinkwateronderzoek in 2015 kwam een te hoog mangaan- en ijzergehalte. De veehouder geeft aan dat sindsdien een een ontijzerings-installatie in gebruik is genomen. Tegen het hoge mangaangehalte wordt zymet (potkoolgrafiet) ingezet.
- De laatste 2 jaar heeft de veehouder brok afgenomen zonder advies van een veevoeradviseur. Diervoer leverde [redacted] et kracht/voer. De veehouder heeft gezegd dat op 27-02-2019 een veevoeradviseur van [redacted] op gesprek is geweest. Tussen veehouder en veevoeradviseur is het lage kopergehalte van het leveranciersoek besproken. De adviseur zou kuilonderzoek overbodig vinden. Deze week of begin volgende week wordt de eerste bigbag geleverd met een mix van pulp, maismeel en mineralen. Er is geen exacte datum afgesproken, de snelheid van de levering hangt af van de route van de chauffeur. De veevoeradviseur mailt de veehouder deze week alle benodigde informatie voor het voeren van de bigbag aan de runderen.

Vaccinaties en overige preventieve maatregelen

- Er werden geen vaccinaties uitgevoerd.
- Voertrekken worden niet gebruikt.
- Er wordt curatief klauwbekapt.
- Mestonderzoek heeft plaatsgevonden op 14-01-2019. De mest was afkomstig van een pink waarbij de diersanitie was gemeten. Enkele wormeitjes werden aangetroffen.

Ontmoeten

- Kalveren en vaarzen dieren worden niet ontkiemd.

Aandachtspunten

-> Er zijn nog ongeveer 10 kuilbalen afkomstig van natuurgrond. De veehouder wil deze kuil gebruiken als strooisel voor in de potstal. De veehouder heeft zeg balen kuil en 40 balen hennep van eigen grond. Bedenk dat runderen fijnproevers kunnen zijn maar dat de neus bepaald wat de koe

VeeOnline - Detail

opneemt. Kuil met een muffe geur veroorzaakt door schimmel, stof, etc. wordt pas opgenomen wanneer de dieren echt honger hebben. Het rantsoen van de runderen dient er goed uit te zien, uit de juiste samenstelling te bestaan, binnen bereik van de dieren te zijn en dient ook goed te ruiken.
-> Kuilanalyses zijn van belang voor het bewerkstelligen dat de runderen iedere dag een uitgebalanceerd portie voer binnen krijgen dat is afgestemd op hun behoefte. Bewuster voeren heeft als voordeel een hogere rantsoenefficiëntie, betere koe gezondheid en welzijn en meer rendement uit het ruwvoer.
-> De samenstelling en aantal kilo's voergift van krachtvoer en mineralen dient te geschieden op basis van advies van de veevoeradviseur. Likstenen en -emmers geven geen garantie voor voldoende opname van mineralen.
-> Het eerste gesprek tussen veehouder en veevoeradviseur vond reeds plaats (27 februari 2019). De eerste bigbag met maismeel, pulp en mineralen wordt deze of volgende week geleverd. Instructies voor het voeren van het mengsel in de bigbag wordt door de adviseur naar de veehouder deze week gemaild. Volg het advies nauwkeurig op. Maismeel heeft een hoge VEM en pulp brengt 'rust' in het rantsoen. Afwijken van het advies van de veevoeradviseur heeft als consequentie dat de dieren niet de juiste hoeveelheden energie en mineralen binnenkrijgen met als gevolg een tegenvallend resultaat.
-> In de meeste gevallen is het bronwater ijzer- en/of mangaanhoudend. Dit heeft onderzoek in 2015 ook aangetoond. De veehouder meldt dat sindsdien een ontijzeringsinstallatie in gebruik is genomen.

Evaluatie actiepunten vorige plan

top

- Ziekte- en sterfteoorzaken zijn met uitzondering van 1 rund niet onderzocht en genoteerd.
- Er bestaat tot op heden geen verplicht BIR-vrij programma voor vleesvee.
- Kwaliteit van het ruwvoer is nog steeds een aandachtspunt.
- Vrouwelijk vee wordt niet gedekt of geïnseminneerd. De stieren worden op een leeftijd van ongeveer 3 maanden gescheiden van het vrouwelijk vee.

Actiepunten n.a.v. de aandachtspunten

top

Actiepunt

-> Diergezondheid en -welzijn: - Inspecteer u gehele koppel runderen minstens tweemaal daags. - Neem contact op met de dierenarts wanneer u zieke en zwakke dieren ziet. - Volg het advies op van de dierenarts dat aan de hand van het telefoongesprek of dierenartsbezoek tot stand is gekomen. - Noteer datum, diernummer, advies van dierenarts, gebruikte medicijnen, hoeveelheid van de gebruikte medicijnen, totaal aantal dagen behandeld en het resultaat van de ingestelde behandeling. Bewaar zorgvuldig deze notities en de naar u opgestuurde visiteformulieren van de dierenarts. - Neem het bedrijfsbehandelplan (BBP) in acht. Gebruik de medicatie en de dosering die op het BBP vermeld staan. Neem bij twijfel contact op met de dierenarts.

Actiepunt

-> Rantsoen: - Het muffe kuil dat afkomstig is van natuurland zal worden gebruikt als strooisel in de stal. - Neem telefonisch contact op met de veevoeradviseur om een afspraak te maken voor de noodzakelijke kuilanalyses. Laat het onderzoek uitvoeren, bespreek de uitslag met de veevoeradviseur, volg het advies op en bewaar de kuiluitslagen en het bijbehorende advies zorgvuldig. - Maak met de adviseur een concrete afspraak voor een tweede bedrijfsbezoek. Evalueer tijdens dit bezoek de stappen die zijn genomen en de resultaten daarvan. Noteer van dit gesprek belangrijke gegevens en vervolgafspraken. - Houd u aan het advies van de veevoeradviseur wat betreft het voeren van de bigbag met pulp, maismeel en mineralen. Geef alle groepen de juiste hoeveelheid en met de juiste frequentie. NB: aan de hand van de berekeningen van de veevoeradviseur is te berekenen hoe snel de bigbag opraakt en hoe snel een nieuwe besteld kan worden. Wees op tijd met het bestellen van een nieuwe bigbag. Controle op aantal bestelde en gebruikte bigbags per tijdseenheid kan maktelijk plaatsvinden en zal zeker worden uitgevoerd door de rvwa.

Actiepunt

-> Bronwater: - Houdt contact met het bedrijf dat tot op heden betrokken is geweest voor de kwaliteitsborging van het bronwater. Het betreft grondboorbedrijf [redacted] Volg adviezen op en bewaar onderzoeksuitslagen en de bijbehorende adviezen zorgvuldig.

Kuil-analyse advies

Voerschema:

Goedemorgen,

Onderstaand een voerschema waarmee de VEVI behoefte voor uw veestapel word gedekt. Ik heb dit schema zoals aangegeven zonder kuiluitslagen moeten maken en het vee dat u heeft zijn geen standaard vleesstieren en dus weet ik de voeropname van uw koeien niet precies. Onderstaand schema moet voldoende zijn voor vleesstieren in de betreffende gewichtsklasse.

Lichaamsgewicht dier	Kuilgras	Hennep	meelmengsel
200	5 kg	0,5 kg	2,5 kg
400	8 kg	1 kg	4 kg
600	12 kg	1 kg	5 kg

Met vriendelijke groet,

Bijlage 2: Met algen bevuilde waterbak

Divisie:	Inspectie
Afdeling:	NVWA HH IH Afd Dier
Team:	NVWA HH IH Tm [redacted] Dierenwelzijn Landbouw
Teamleider:	[redacted]
Inspecteur(s):	

Dit rapport van bevindingen is bestemd voor de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, Team Bestuurlijke Maatregelen.

Onderzoeksnummer NVWA:	150519
Rapportnummer:	115426

1) Overtredend bedrijf/onderneming:

[redacted]

Datum opmerking overtreder:	18-03-2019	
Datum sluiting rapport:		01-04-2019

Aantal bijlagen: 5